

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 1. maaliskuuta 2002 (04.03)
(OR. fr)**

6666/02

AGRI 52

SAATE

Lähettiläjä:	Sylvain BISARRE, johtaja, Euroopan komission pääsihteeristö
Saapunut:	11. helmikuuta 2002
Vastaanottaja:	Javier SOLANA, pääsihteerin, korkean edustajan
Asia:	Maatalouden tilanne Euroopan unionissa – Kertomus vuodelta 2000

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena komission asiakirja – KOM(2002) 67 lopull.

Liite: KOM(2002) 67 lopull.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 11.02.2002
KOM(2002) 67 lopullinen

Maatalouden tilanne Euroopan unionissa

Kertomus vuodelta 2000

(komission esittämä)

Julkaistu teoksen Yleiskertomus Euroopan unionista – 2000 yhteydessä

BRYSEL – LUXEMBURG 2001

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Suhdanteet ja maataloustulot	12
1.1.	Yleistä.....	12
1.2.	Tuotannon tasot.....	14
1.3.	Tuotanto- ja markkinahintojen kehitys	16
1.4.	Tuotantopanosten hinnat	18
1.5.	Maataloustulojen kehitys	18
1.6.	Maatalouden kirjanpidon tietoverkko (FADN)	24
1.6.1.	Maataloustulo	24
1.6.2.	Maataloustulo tuotantosuunnan mukaan.....	24
2.	POLIITTINEN KEHITYS JA LAKIALOITTEET VUONNA 2000.....	30
2.1.	Laatupolitiikka	30
2.2.	Luonnonmukainen maatalous.....	32
2.3.	Menekinedistäminen	32
2.4.	Maatalouslainsäädännön yksinkertaistaminen	33
2.4.1.	Johdanto.....	33
2.4.2.	Maatalouslainsäädännön avoimuus ja ymmärrettävyys.....	34
2.4.2.1.	Konsolidointi	34
2.4.2.2.	Vienti- ja tuontitodistuksia koskevien asetusten uudelleenmuotoileminen	34
2.4.2.3.	Viennin määräpaikkakoodit.....	34
2.4.2.4.	Maksajavirastojen ehdotukset.....	34
2.4.2.5.	Uudet suuntaviivat valtiontuille.....	34
2.4.3.	Yksinkertaistamistoimet markkinoiden eri aloilla.....	35
2.4.3.1.	Pellava ja hamppu	35
2.4.3.2.	Liha	35
2.4.3.3.	Maito ja maitotuotteet	35
2.4.3.4.	Hedelmät ja vihannekset	35
2.4.3.5.	Riisi	36
2.4.4.	Pienviljelijöiden tukijärjestelmä	36
2.5.	Valtiontuet	36
2.5.1.	Uudet lainsäädännölliset puitteet.....	36

2.5.2.	Vuosikatsaus	37
2.5.3.	Poikkeukselliset tapahtumat ja luonnonmullistukset	38
2.5.3.1.	Dioksiinikriisi - (B)	38
2.5.3.2.	Ranskan metsätalouden elvyttäminen - (F)	38
2.5.4.	Yksityistäminen ja rakenneuudistus	39
2.5.4.1.	Maanhankintatuki - (D)	39
2.5.4.2.	EPAC:n ja SILOPOR:n rakenneuudistusta ja yksityistämistä koskevat suunnitelmat - (P)	40
2.5.4.3.	Centrale del Latte di Roma - (I)	41
2.5.5.	Verotustoimenpiteet	41
2.5.5.1.	Kasvihuoneille myönnetty verovapaus hiilidioksidiveroista - (NL)	41
2.5.5.2.	Vapautus kivennäisaineiden käyttömaksuista - (NL)	42
2.5.6.	Toimintatuki: Kreikkalaiset osuuskunnat - (EL)	43
2.5.7.	RIBS: valtiontuen myöntäminen markkinaedellytyksin - (I)	43
2.5.8.	Sianliha-ala	44
2.5.8.1.	Sianlihan tuotantoon myönnetty tuki –‘Stabiporc’- (F)	44
2.5.8.2.	Sikojen keräyskeskukset - (NL)	44
2.5.9.	Kotieläintuotannon ala: yleiset toimenpiteet	45
2.5.9.1.	Tuotantokapasiteetista luopuminen: karjan tehokasvatuksesta luopumista koskeva järjestelmä - (NL)	45
2.5.9.2.	Karjankuljetukset: ‘Gaelic Ferries’- (IRL)	47
2.5.9.3.	Säähaitoista kärsineille karjankasvattajille myönnetty tuki - (IRL)	47
2.5.10.	Sokeriala	48
2.5.11.	Sitrushedelmäala	49
2.5.11.1.	Tuet Sisilian sitrushedelmälälle - (I)	49
2.5.11.2.	Sitrushedelmälän kansallinen toimintasuunnitelma - (I)	51
2.5.12.	Viininviljelyala	51
2.6.	Vähäosaisimmille myönnettävä tuki	52
2.7.	Syrjäisimmät alueet	53
2.8.	YMP:aa koskevat tiedotustoimet	54
2.9.	Toimintakertomus tiedotuksen ja viestinnän alalta (tiedotus- ja viestintäteknologia)	55
2.10.	Neuvoa-antavat komiteat ja suhteet yhteiskuntaelämän ja ammattialan järjestöihin	56

3.	Maatalousmarkkinat.....	57
3.1.	Markkinointivuoden 2000/01 hintapaketti	57
3.2.	Kasvituotteet	57
3.2.1.	Viljat.....	57
3.2.1.1.	Maailmanmarkkinat	57
3.2.1.2.	Yhteisön markkinat	58
3.2.2.	Öljysiemenet.....	59
3.2.3.	Herneet, härkäpavut ja makeat lupiinit	60
3.2.4.	Muu kuin kuitupellava	60
3.2.5.	Palkokasvit (kahviherneet, virnat ja linssit)	61
3.2.6.	Non food -tuotanto.....	61
3.2.7.	Riisi	63
3.2.7.1.	Riisialan uudistus.....	63
3.2.8.	Tärkkelys	64
3.2.9.	Sokeri	64
3.2.9.1.	Maailmanmarkkinat	64
3.2.9.2.	Yhteisön markkinat.....	66
3.2.9.3.	Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa	67
3.2.10.	Perunat.....	67
3.2.11.	Kuivarehut	68
3.2.12.	Kuitupellava ja hamppu	68
3.2.12.1.	Kuitupellava.....	68
3.2.12.2.	Hamppu	69
3.2.12.3.	Kuitupellava- ja hamppualan uudistus	69
3.2.13.	Puuvilla.....	70
3.2.13.1.	Puuvillan tukijärjestelmän uudistus	70
3.2.14.	Silkkiäistoukat	71
3.2.15.	Oliiviöljy	71
3.2.16.	Tuoreet hedelmät ja vihannekset	72
3.2.16.1.	Alan maailmantilanne	72
3.2.16.2.	Kansainvälinen kauppa	73

3.2.16.3.Yhteisön markkinat.....	73
3.2.16.4.Hedelmä- ja vihannesalan uudistus.....	74
3.2.17. Banaanit.....	75
3.2.17.1.Yhteisön tuotanto.....	75
3.2.17.2.Tuonti AKT-valtioista.....	77
3.2.17.3.Banaanin yhteisen markkinajärjestelyn uudistus.....	77
3.2.18. Hedelmä- ja vihannesjalosteet.....	78
3.2.18.1.Maailmanmarkkinat ja yhteisön markkinat.....	78
3.2.18.2.Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa (ks. kohta 3.2.16.4).....	79
3.2.19. Viini.....	80
3.2.20. Tupakka.....	82
3.2.20.1.Markkinoiden kehitys.....	82
3.2.20.2.Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa.....	83
3.2.21. Siemenet.....	84
3.2.21.1.Markkinoiden kehitys.....	84
3.2.21.2.Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa.....	85
3.2.22. Humala.....	85
3.2.22.1.Maailmanmarkkinat.....	85
3.2.22.2.Yhteisön markkinat.....	86
3.2.22.3.Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa.....	86
3.2.23. Elävät kasvit ja kukkaviljelytuotteet.....	87
3.3. Rehu.....	88
3.4. Eläintuotanto.....	91
3.4.1. Maito ja maitotuotteet.....	91
3.4.1.1. Maailmanmarkkinat.....	91
3.4.1.2. Yhteisön markkinat.....	92
3.4.2. Naudanliha.....	94
3.4.2.1. Naudanliha-alan uudistuksen täytäntöönpano.....	94
3.4.2.2. Naudanlihan merkitseminen.....	94
3.4.2.3. Maailmanmarkkinat vuonna 1999.....	96
3.4.2.4. Yhteisön markkinat.....	98

3.4.3.	Lampaan- ja vuohenliha	99
3.4.4.	Sianliha	101
3.4.4.1.	Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa (sianliha-alan sääntelyrahasto)	101
3.4.5.	Siipikarjanliha	102
3.4.6.	Munat	103
3.4.7.	Hunaja	104
4.	MAATALOUDEN VALUUTTAJÄRJESTELMÄ	105
4.1.	Kehitys vuonna 2000	105
5.	Maaseudun kehittäminen vuonna 2000	106
5.1.	Belgia	106
5.1.1.	Uusien ohjelmien hyväksyminen	106
5.1.1.1.	Flanderi	106
5.1.1.2.	Vallonia	107
5.1.2.	Vanhojen ohjelmien arviointi	107
5.1.2.1.	Belgian liittovaltio	107
5.1.2.2.	Bryssel-pääkaupunkiseutu	107
5.1.2.3.	Flanderi	108
5.1.2.4.	Vallonia	108
5.2.	Tanska	109
5.2.1.	Uusien ohjelmien hyväksyminen	109
5.3.	Saksa	109
5.3.1.	Uusien ohjelmien hyväksyminen	109
5.3.1.1.	Tausta ja ohjelmakehys	109
5.3.1.2.	Ohjelmien rakenne ja toimintalinjat	110
5.3.1.2.1	Baden-Württemberg	110
5.3.1.2.2	Baijeri	110
5.3.1.2.3	Brandenburg	110
5.3.1.2.4	Bremen	111
5.3.1.2.5	Hampuri	111
5.3.1.2.6	Hessen	111
5.3.1.2.7	Mecklenburg-Vorpommern	111

5.3.1.2.8 Niedersachsen	111
5.3.1.2.9 Nordrhein-Westfalen	112
5.3.1.2.10 Rheinland-Pfalz	112
5.3.1.2.11 Saarland	112
5.3.1.2.12 Sachsen	112
5.3.1.2.13 Sachsen-Anhalt	113
5.3.1.2.14 Schleswig-Holstein	113
5.3.1.2.15 Thüringen	113
5.3.2. Vanhojen ohjelmien arviointi	113
5.3.2.1. Tavoite 1	113
5.3.2.2. Tavoite 5b	114
5.3.2.3. Leader II	114
5.4. Kreikka	114
5.4.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen	114
5.4.2. Vanhojen ohjelmien arviointi	114
5.5. Espanja	115
5.5.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen	115
5.5.1.1. Aragonia	115
5.5.1.2. Katalonia	115
5.5.1.3. Baleaarit	115
5.5.1.4. La Rioja	115
5.5.1.5. Madrid	116
5.5.1.6. Navarra	116
5.5.1.7. Baskimaa	116
5.5.2. EMOTR:n ohjausosaston ohjelmat	116
5.5.3. Vanhojen ohjelmien arviointi	117
5.6. Ranska	118
5.6.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen	118
5.6.1.1. Tavoite 1 -ohjelmat	118
5.6.1.2. Tavoite 2 -ohjelmat	118
5.6.1.3. Leader+	118

5.6.2.	Vanhojen ohjelmien arviointi	118
5.7.	Irlanti	119
5.7.1.	Uusien ohjelmien hyväksyminen	119
5.7.1.1.	Tausta ja ohjelmakehys	119
5.7.1.2.	Ohjelmien rakenne ja toimintalinjat	119
5.7.2.	Vanhojen ohjelmien arviointi	120
5.8.	Italia	120
5.8.1.	Uusien ohjelmien hyväksyminen	120
5.8.1.1.	Abruzzo	120
5.8.1.2.	Bolzano	120
5.8.1.3.	Emilia-Romagna	121
5.8.1.4.	Friuli-Venezia Giulia	121
5.8.1.5.	Lazio	121
5.8.1.6.	Liguria	121
5.8.1.7.	Lombardia	121
5.8.1.8.	Marche	122
5.8.1.9.	Umbria	122
5.8.1.10.	Piemonte	122
5.8.1.11.	Toscana	122
5.8.1.12.	Trentino	122
5.8.1.13.	Valle d'Aosta	123
5.8.1.14.	Veneto	123
5.8.2.	Vanhojen ohjelmien arviointi	123
5.9.	Luxemburg	123
5.9.1.	Uusien ohjelmien hyväksyminen	123
5.9.2.	Vanhojen ohjelmien arviointi	124
5.10.	Alankomaat	124
5.10.1.	Uusien ohjelmien hyväksyminen	124
5.10.2.	Vanhojen ohjelmien arviointi	124
5.11.	Itävalta	125
5.11.1.	Uusien ohjelmien hyväksyminen	125

5.11.1.1.Burgenlandin tavoite 1 -ohjelma.....	125
5.11.1.1.1. Strategia.....	125
5.11.2. Vanhojen ohjelmien arviointi	125
5.12. Portugali	126
5.12.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen.....	126
5.12.1.1.Yhteisön tukikehys ja muut välineet.....	126
5.12.1.2.Tavoite.....	126
5.12.1.3.Ohjelmien toimintalinjat ja rakenne.....	126
5.12.2. Vanhojen ohjelmien arviointi	127
5.13. Suomi	127
5.13.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen.....	127
5.13.1.1.Manner-Suomi	127
5.13.1.2.Ahvenanmaa	127
5.13.2. Vanhojen ohjelmien arviointi	128
5.14. Ruotsi	128
5.14.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen.....	128
5.14.1.1.Tavoite 1	128
5.14.2. Vanhojen ohjelmien arviointi	128
5.15. Yhdistynyt kuningaskunta.....	129
5.15.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen.....	129
5.15.1.1.Englanti	129
5.15.1.2.Pohjois-Irlanti	129
5.15.1.3.Skotlanti.....	129
5.15.1.4.Wales.....	130
5.15.1.5.Tavoite 1	130
6. Ympäristö ja metsät	131
6.1. Muita ympäristötoimenpiteitä.....	131
6.2. Metsätaloustoimenpiteet.....	131
7. YMP:n rahoittaminen vuonna 2000	133
7.1. Berliinin huippukokouksessa tehty sopimus ja talousarviota koskeva kurinalaisuus.....	133
7.2. EMOTR:n tukiosasto	134

7.2.1.	Talousarviomenettely.....	135
7.2.1.1.	Rahoitusvaraus.....	137
7.2.2.	EMOTR:n tukiosaston osuus yleisessä talousarviossa	137
7.2.3.	EMOTR ja sen rahavarat.....	137
7.2.4.	EMOTR:n tukiosaston menojen luonne.....	138
7.2.4.1.	Julkiset varastot.....	139
7.2.5.	Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen.....	140
7.2.6.	Maatalousmarkkinoiden menojen kehitys vuonna 2000.....	141
7.3.	EMOTR:n ohjausosasto	142
7.3.1.	Toteutunut rahoitus	143
7.3.2.	Talousarvion toteutuminen.....	146
7.4.	Arviointi	147
7.4.1.	Markkinatoimenpiteiden arviointi	147
7.4.2.	Rakenteellisten ja maaseudun kehittämistä koskevien toimenpiteiden arviointi	147
8.	Laajentumisen valmistelu.....	148
8.1.	Tärkeimmät vaiheet.....	148
8.1.1.	Liittymistä koskevat neuvottelut.....	148
8.1.2.	Liittymistä edeltävä strategia.....	148
8.1.3.	SAPARD	150
8.1.4.	KIE-maat: kahdenvälisen maatalouskaupan asteittainen vapauttaminen.....	151
8.1.4.1.	Luettelo 1:.....	152
8.1.4.2.	Luettelo 2:.....	152
8.1.4.3.	Luettelo 3:.....	152
8.1.5.	Neuvottelutuloksia	152
8.2.	Bulgaria	152
8.3.	Tšekki	153
8.4.	Viro	153
8.5.	Unkari.....	154
8.6.	Latvia.....	154
8.7.	Liettua.....	155
8.8.	Puola.....	155

8.9.	Romania.....	156
8.10.	Slovakia.....	156
8.11.	Slovenia.....	157
9.	Kansainväliset suhteet.....	158
9.1.	Kansainväliset järjestöt ja sopimukset.....	158
9.1.1.	Maailman kauppajärjestö (WTO).....	158
9.1.1.1.	WTO-neuvottelut ja riitojenratkaisu.....	158
9.1.2.	Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD).....	158
9.1.3.	Yhteinen tullietuusjärjestelmä (GSP).....	159
9.1.4.	Yhdistyneiden kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO).....	160
9.1.5.	Kansainvälinen viljasopimus.....	160
9.1.5.1.	Viljakauppaa koskeva yleissopimus.....	160
9.1.5.2.	Elintarvikeapua koskeva yleissopimus.....	160
9.1.6.	Kansainvälinen sokerijärjestö.....	161
9.2.	Kahdenväliset ja alueelliset kauppasuhteet.....	161
9.2.1.	Yhdysvallat.....	161
9.2.2.	Kanada.....	162
9.2.3.	Meksiko.....	163
9.2.4.	Mercosur ja Chile.....	163
9.2.5.	Etelä-Afrikka.....	164
9.2.6.	Japani ja Etelä-Korea.....	164
9.2.7.	Uusi-Seelanti.....	164
9.2.8.	Välimeren maat.....	165

1. SUHDANTEET JA MAATALOUSTULOT

1.1. Yleistä

1. Maatalousvuotta 2000 leimasivat seuraavat kolme seikkaa: a) hintojen nousu sian- ja siipikarjankasvatuksen alalla edellisen vuoden voimakkaan hintojen alenemisen jälkeen; b) öljyn hinnan voimakas nousu, joka vuorostaan aiheutti merkittävän korotuksen energian ja vähemmässä määrin myös lannoitteiden hintoihin; c) naudanlihan kulutuksen romahdus ja hintojen lasku lokakuusta alkaen useissa jäsenvaltioissa ilmenneiden uusien BSE-tautitapausten (naudan spongiforminen enkefalopatia) myötä alkaneen uuden kriisin seurauksena. Sääolosuhteet olivat maatalousvuonna 2000 yleisesti ottaen suotuisat, ja viljasato oli ennätyksellinen. Taloudellinen tilanne oli niin yhteisön sisällä kuin kansainvälisellä tasolla suotuisa, mikä näkyi talouden kasvuna ja maatalouden vientituotteiden kilpailukyvyn voimistumisena.
2. Maataloustuloista tehtiin vuoden 2000 lopulla ensimmäiset arviot, ennen kuin BSE-kriisin vaikutusten vakavuus oli kokonaisuudessaan tiedossa, ja ne osoittivat reaalitytöjen kasvaneen 1,3 prosenttia koko Euroopan unionin alueella. Hienoista kasvua oli ollut havaittavissa jo vuonna 1999 (+0,7 prosenttia tuoreimpien käytettävissä olleiden lukujen mukaan). Näitä vuoden 2000 ensimmäisiä arvioita on todennäköisesti tarkistettava alaspäin naudanliha-alalla viimeisen vuosineljänneksen aikana tapahtuneen hintojen romahduksen vuoksi. On kuitenkin otettava myös huomioon, että samaan aikaan naudanlihan hintojen laskun kanssa sian- ja siipikarjanlihan hinnat nousivat ripeästi ja että tämä hintojen nousu oli käynnistynyt jo BSE-kriisin alkuvaiheessa.
3. Maatalousvuosi 2000 alkoi yleisesti suotuisissa sääolosuhteissa talviviljan kylvöaikaan (syksyllä 1999). Näin ollen vehnälle kylvetty peltoala kasvoi Ranskassa, Benelux-maissa ja erityisesti Saksassa edellisen vuoden peltoalan voimakkaan supistumisen jälkeen. Etelä-Euroopassa oli runsaita sateita juuri ennen talvikylvöjä, joten vettä saatiin varastoon kuuman kesän ja Espanjassa kauan vallinneen kuivuuden jälkeen. Näin kyseisten alueiden sateettoman kauden ja epätavallisen lämpimän talvisään vaikutukset saatiin tasapainotettua. Lämmin sää vallitsi myös Keski- ja Pohjois-Euroopassa (jossa lämpötila oli kaksi astetta tavanomaista lauhkeampi). Kevään sääolosuhteet olivat yleensä suotuisat ja lämpötila melko korkea, mikä nopeutti orastumista. Kesän kuluessa sääolosuhteet kuitenkin heikkenivät. Pohjois-Euroopassa saatiin runsaita sateita, ja eteläisissä jäsenvaltioissa lämpötilat olivat edelleenkin tavanomaista korkeammat. Euroopan pohjoisosissa heinä- ja elokuun runsaat sateet viivästyttivät huomattavasti talviviljan sadonkorjuuta ja heikensivät viljan laatua. Kesän viljelyolosuhteet olivat kuitenkin melko hyvät erityisesti perunan ja juurikkaiden osalta, vaikka juurikkaiden tuotos oli yleisesti ottaen edellisen vuoden ennätystasoa alhaisempi. Molemmat viljelykasvit mutta erityisesti juurikkaat kärsivät pohjoisessa syksyn runsaista sateista, jotka viivästyttivät sadonkorjuuta yleisesti.
4. Viljan sisäisen kysynnän arvioidaan kasvaneen noin 2,5 prosenttia edellisen vuoden taantuman jälkeen, sillä viljan käyttö rehuissa lisääntyi sen kilpailukyvyn parannuttua korvaaviin tuotteisiin verrattuna. Naudanlihan kulutuksen arvioitiin ennen BSE-kriisin puhkeamista pysyvän vakaana vuonna 2000 ja jopa hieman kasvavan edelliseen vuoteen verrattuna. Tällöin kulutus olisi ollut hieman pitkän aikavälin alaspäin suuntautuvaa kulutusta korkeampi (vuoden 1986 kulutus oli runsaat

23 kilogrammaa henkeä kohden ja vuonna 1999 noin 20 kilogrammaa henkeä kohden). Kuluttajien luottamus katosi yleisesti uusien "hullun lehmän" tautitapausten paljastuttua myös sellaisissa jäsenvaltioissa, joita oli siihen asti pidetty tästä taudista vapaina. Naudanlihan kulutus romahti useimmissa jäsenvaltioissa, joissakin jopa 60-70 prosenttia. Kriisin vaikutuksesta naudanlihan kulutuksen arvioidaan laskeneen vuonna 2000 viidellä prosentilla. Vaikutukset voivat olla tuntuvia myös vuonna 2001. Naudanlihan kulutuksen romahtaminen on aiheuttanut jälleen kerran siipikarjan- ja sianlihan kulutuksen suhteellisen lisääntymisen. Tämän kulutuksen oli ennen BSE-kriisiä arveltu vähenevän hieman. Näin ollen siipikarjan- ja sianlihan kulutus pysynee suurin piirtein muuttumattomana edelliseen vuoteen verrattuna, siipikarjanlihan kulutus voi jopa vähentyä hieman. Voin kulutus on supistunut voimakkaasti vuoden 1999 hienoisesta kasvun jälkeen. Juuston kulutus sen sijaan lisääntyi vuonna 2000 edelleen noin 1,5 prosentilla.

5. Yleiselle taloudelliselle tilanteelle oli luonteenomaista suhteellisen vakaa kasvu sekä Euroopan unionissa että koko maailmassa, euron arvon huima aleneminen dollariin nähden, mikä lisäsi yhteisön viennin kilpailukykyä maailmanmarkkinoilla, ja öljyn hinnan merkittävä nousu, joka yhdessä heikon euron kanssa lisäsi inflaatiopaineita useimmissa jäsenvaltioissa.
6. Vaikka maatalousmarkkinoiden maailmanlaajuinen tilanne parani edelleen hieman edellisestä vuodesta, se jäi silti melko huonoksi aiempiin vuosiin verrattuna. Vehnän maailmanmarkkinahinnat lujittuivat vuoden jälkipuoliskolla, sillä varastojen odotettiin supistuvan markkinointivuonna 2000/01. Hinnat jäivät kuitenkin huomattavasti vuosien 1994–1996 ennätystasojen alhaisemmiksi. Vaikka maissin hinta elpyi vuoden jälkipuoliskolla, maailmanmarkkinahinnat olivat vuoden 2000 lopulla lähes samalla tasolla kuin vuoden alussa laskettuaan noin 20 prosenttia toukoheinäkuussa. Myös soijan maailmanmarkkinahinnat vaihtelivat koko vuoden ajan pysyen samalla edellistä vuotta hieman alhaisemmalla tasolla, vaikka euron heikkeneminen dollariin nähden johti maissinjyvien ja maissikakkujen yhteisöön tuonnin kallistumiseen. Naudanlihan maailmanmarkkinahinnat nousivat vuonna 2000 kysynnän lisääntyä erityisesti Pohjois-Amerikassa. Siipikarjanlihan maailmanmarkkinahinnat pysyivät sen sijaan melko alhaisina tarjonnan lisääntyä ja kysynnän pysyessä muuttumattomana. Maitotuotteista juuston ja voin maailmanmarkkinahinnat nousivat hieman ja rasvattoman maitojauheen hinnat nousivat selvästi aiempien vuosien voimakkaan hinnanlaskun jälkeen. Laskun aiheutti tuolloin Aasian, Latinalaisen Amerikan ja Venäjän talous- ja valuuttakriisi.
7. Euroopan unionin hyvä tilanne maailman maatalousmarkkinoilla johtui vuonna 2000 suurelta osin kansainvälisen tilanteen paranemisesta ja euron heikkenemisestä, mikä vahvisti yhteisön vientituotteiden kilpailukykyä. Poikkeuksia kuitenkin oli, esimerkiksi naudanliha ja siemenöljyt. Yhteisön maataloustuotteiden viennin arvo kasvoi vuoden 2000 marraskuuhun saakka jopa 13,6 prosentilla edellisen vuoden samaan kauteen verrattuna. Viljan vienti lisääntyi erityisesti, noin seitsemän prosenttia määrällisesti ja 27 prosenttia viennin arvona ilmaistuna, ja vehnää ja ohraa voitiin viedä yhteisöstä vuoden jälkipuoliskolla ilman vientitukea. Myös maitotuotteiden viennin arvo kasvoi voimakkaasti (yhteensä +22,6 %) ja erityisesti maitojauheen (+84,7 %) ja juustojen (+19,8 %). Tämä pätee myös sokeriin (+22,7 %), hedelmiin (+25,7 %), vihanneksiin (+7,2 %), oliiviöljyyn (+46,9 %) ja viiniin (+7,2 %). Sianlihan vienti saavutti ennätystason vuonna 1999 ja pysyi suhteellisen vakaana vuonna 2000 (marraskuuhun asti viennin määrä lisääntyi +0,6 % verrattuna samaan kauteen edellisenä vuonna). Sianlihan vienti kasvoi voimakkaasti

(+24,3 % arvossa mitattuna). Siipikarjanlihan vienti kasvoi hieman (+4,2 % arvossa mitattuna), kun taas naudanlihan vienti laski runsaat 20 prosenttia sekä määrällisesti että viennin arvossa mitattuna.

8. Useimpien sellaisten maataloustuotteiden julkisten varastojen tilanne, joihin sovellettiin interventiojärjestelyjä markkinoilla, kohentui vuonna 2000. Erityisesti tämä pätee viljaan, jota oli julkisissa varastoissa vuoden 2000 tammikuun lopussa 14,9 miljoonaa tonnia ja syyskuun lopussa 7,8 miljoonaa tonnia. Suurin osa vehnän ja ohran varastoista saatiin myydyksi. Sen sijaan rukiin tilanne oli edelleen hyvin huolestuttava. Interventiovarastoissa oli vuonna 2000 yli kolme miljoonaa tonnia ruista. Maitojauheen varastot tyhjenivät lähes kokonaan syyskuuhun mennessä. Voin varastot sen sijaan kasvoivat toukokuuhun mennessä ja supistuivat sen jälkeen hieman. Myös riisivarastot kasvoivat voimakkaasti. Vuoden 2000 syyskuussa näiden varastojen määrä ylitti 700 000 tonnia, mikä johtui tuonnin ja sisäisen tuotannon kasvusta.

1.2. Tuotannon tasot

9. Viljan tuotannossa rikottiin vuonna 2000 vuoden 1998 ennätys (uusi ennätys oli runsaat 211 miljoonaa tonnia), mikä johtui viljelyalan ja tuotoksen kasvusta. Viljan viljelyala kasvoikin vuonna 2000 noin kolme prosenttia, samalla kun öljy- ja valkuaiskasvien sekä muun kuin kuitupellavan viljelyala supistui. Viljelyalojen siirtäminen öljy- ja valkuaiskasvien viljelystä viljan viljelyyn johtui ensin mainittujen melko alhaisesta hintatasosta markkinointivuonna 1999/2000, mutta myös siitä, että talvilviljan kylvöä häiritsi joillakin seuduilla edellisenä vuonna maaperän huono kunto. Vehnän viljelyala kasvoi kuusi prosenttia, maissin 4,5 prosenttia ja rukiin seitsemän prosenttia.
10. Viljan tuotos kasvoi kolme prosenttia vuodesta 1999. Se oli 5,7 tonnia hehtaarilta, eli noin yhden prosentin verran enemmän kuin pitkän aikavälin suuntaus. Kehitys vaihtelee kuitenkin jäsenvaltioittain. Espanjassa ja Suomessa tuotos kasvoi yli 30 prosenttia aiempien vuosien katastrofaalisten tulosten jälkeen. Itävallassa, Saksassa, Belgiassa ja Ranskassa tuotos sen sijaan väheni edelliseen vuoteen verrattuna heikkojen sääolosuhteiden vuoksi. Paluu normaaliin tilanteeseen Espanjassa selittää suurelta osin durumvehnän keskituotoksen voimakkaan kasvun (+17 % koko Euroopan unionissa) ja ohran keskituotoksen kasvun (+7 %). Tavallisen vehnän tuotos lisääntyi hieman ja maissin puolestaan laski.
11. Viljan tuotanto kasvoi kaiken kaikkiaan runsaat 11 miljoonaa tonnia (eli noin 6 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Noin puolet kasvusta aiheutui vehnän, toinen puoli rehuviljan (erityisesti ohran) tuotannon kasvusta.
12. Öljykasvien (rapsin, auringonkukan ja soiijan) kokonaistuotanto laski vuonna 2000 vuoden 1999 ennättyssadon jälkeen 15 prosenttia. Tämän aiheutti sekä viljelyalan supistuminen (–8 %) että tuotoksen väheneminen (–7 %). Öljykasvien kokonaistuotannon lasku johtuu pääasiallisesti rapsin tuotannon romahtamisesta (–24 %), mikä johtui viljelyalan supistumisesta (–13 %) ja tuotoksen vähenemisestä (–11 %). Auringonkukan tuotanto sen sijaan kasvoi 11 prosenttia, mikä johtui Espanjan tuotoksen selvästä paranemisesta edellisen vuoden kuivuuden aiheuttamien katastrofaalisten tulosten jälkeen. Auringonkukan viljelyala on pysynyt muuttumattomana. Soiijan tuotanto laski viisi prosenttia edellisestä vuodesta.

13. Valkuaiskasvien tuotanto laski niin ikään vuonna 2000 (–15 %) viljelyalan ja tuotoksen supistumisen vuoksi ja saavutti vuoden 1995 jälkeen alimman tasonsa. Muun kuin kuitupellavan tuotanto laski käytännössä puoleen edellisen vuoden tuotannosta, sillä sen viljelyala palasi tavanomaisiin mittoihinsa edellisenä vuonna Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Saksassa tapahtuneen viljelyalan merkittävän lisäyksen jälkeen.
14. Sokerin tuotanto kasvoi voimakkaasti vuonna 1999, mutta laski viisi prosenttia vuonna 2000 juurikkaiden viljelyalan merkittävän supistumisen vuoksi (–7,3 % verrattuna vuoteen 1999), tuotantokiintiöiden ennakoitujen supistumisen ja maailmanmarkkinoilla vallitsevien epäsuotuisten vientiolosuhteiden vuoksi. Vaikka viljelyala väheni, sokerin tuotos oli suhteellisen korkea vuonna 2000, mikä johtui juurikkaan viljelylle sen satokauteen asti suotuisista sääolosuhteista. Satokautta taas häiritsivät useilla alueilla runsaat sateet, jotka heikensivät hieman sokerijuurikkaan tuotosta.
15. Oliiviöljyn tuotannon arvioidaan ensimmäisten, vuoden 2001 tammikuun puolivälissä käytettävissä olleiden tietojen perusteella yltävän noin 1,9 miljoonaan tonniin, mikä merkitsee noin 12 prosentin kasvua edelliseen vuoteen verrattuna.
16. Ensimmäiset arviot osoittavat, että tuotanto laski vuonna 2000 niin hedelmien (–2,5 % edellisestä vuodesta) kuin vihannesten (–2,0 %) osalta. Perunan tuotanto näyttää pysyneen edellisen vuoden tasolla.
17. Viinisato oli poikkeuksellinen vuonna 1999, sillä se kasvoi noin 20 miljoonalla hehtolitralla edellisestä vuodesta. Vuonna 2000 viinin tuotanto laski jälleen (noin –8 %) noin 165 miljoonaan hehtolitraan. Erityisesti tuotanto laski Itävallassa ja Portugalissa (noin –25 % molemmissa maissa), Saksassa (noin –13 %), Ranskassa (–9 %) ja Italiassa (–8 %). Viinin tuotanto lisääntyi sitä vastoin Espanjassa (+7 %) edellisen vuoden supistumisen jälkeen.
18. Ennen uuden BSE-kriisin puhkeamista naudanlihan tuotanto oli edelleen kasvuvaiheessa vuonna 2000 ja lisääntyi hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Kulutus romahti vuoden loppukuukausina, vaikka useita toimenpiteitä oli toteutettu kuluttajansuojelun vahvistamiseksi. Teurastamoiden määrä väheni näin ollen merkittävästi ja sen seurauksena myös tuotannon määrä laski arviolta noin viisi prosenttia vuonna 2000. Naudanlihan kulutus henkeä kohti näytti elpyneen vuoden 1996 ensimmäistä BSE-kriisiä seuranneesta romahduksesta, mutta vuoden lopulla se kuitenkin laski uudelleen erityisesti niissä jäsenvaltioissa, joiden nautakarjoissa havaittiin ensimmäisen kerran muutama BSE-tapaus.
19. Sianlihan tuotannon arvioitiin laskevan 2,5 prosenttia viime vuosien voimakkaan kasvun ja vuosina 1998 ja 1999 tapahtuneen hintaromahduksen jälkeen. BSE-kriisistä aiheutuneen valkoisen lihan kulutuksen lisääntyttyä sianlihan tuotannon lasku heikkeni vuoden lopulla (–1,8 % vuositasolla laskettuna).
20. Jo pitkään vallinnut siipikarjanlihan tuotannon nousu pysähtyi vuonna 1999 viennin kasvun hidastumisen ja Belgiassa keväällä 1999 puhjenneen dioksiinikriisin myötä. Vuodelle 2000 ennustettiin uutta edellisen vuoden kaltaista tuotannon laskua. Siipikarjanlihan tuotannon lasku oli kuitenkin samoin kuin sianlihan tapauksessa hillitympi kuin alun perin oli uskottu (noin –1,1 % vuositasolla laskettuna) BSE-kriisin vuoksi lisääntyneen siipikarjanlihan kulutuksen vuoksi.

21. Lampaan- ja vuohenlihan tuotanto elpyi vuonna 1998 edellisen vuoden tuotannon romahduksesta. Vuosina 1999 ja 2000 se kuitenkin lähes vakiintui 1990-luvun alkuvuosia alhaisemmalle tasolle.
22. Lypsylehmäkarjan määrä vähenee edelleen noin 1,5 prosenttia vuodessa, minkä vuoksi maidontuotannon voitiin olettaa yltävän vuonna 2000 noin 122 miljoonaan tonniin eli suunnilleen samalle tasolle kuin vuonna 1999, jolloin se kasvoi miljoonalla tonnilla edelliseen vuoteen verrattuna. Tuotos kasvoikin ja korvasi yleensä karjan määrän supistumisen. Maidon toimitukset meijereille ovat myös pysyneet vakaina ja jopa pienentyneet edelliseen vuoteen verrattuna, vaikka viitemääriä lisättiin tietyille jäsenvaltioille Agenda 2000:n yhteydessä tehdyillä päätöksillä. Todennäköisesti kuitenkin kyseisten päätösten vaikutukset vuoden 1999 toimituksiin pystyttiin ottamaan jo huomioon.
23. Voin tuotannon arvioidaan laskeneen jälleen vuonna 2000 edellisen vuoden kasvun jälkeen (-1,2 % ensimmäisten arvioiden mukaan) sisäisen kulutuksen vähenemisen vuoksi ja vaikka vienti elpyi Venäjän markkinoilla ilmenneiden vaikeuksien seurauksena. Juustojen tuotanto sitä vastoin lisääntyi 2,3 prosenttia, koska sekä sisäinen kulutus että vienti kasvoivat. Rasvattoman maitojauheen tuotanto laski voimakkaasti vuonna 2000 (-5 %) edellisvuoden kasvun jälkeen.

1.3. Tuotanto- ja markkinahintojen kehitys

24. Vuoden 2000 joulukuun lopussa saatavilla olleiden ensimmäisten arvioiden mukaan vuoden 2000 maataloustuotteiden tuottajahintaindeksi olisi noussut nimellisarvona ilmoitettuna keskimäärin 2,9 prosenttia edellisvuodesta, mikä on seurausta kasvituotteiden hintojen laskusta, joka oli 1,5 prosenttia, ja eläintuotteiden hintojen noususta, joka oli 7,7 prosenttia edellisvuoden hintojen laskun jälkeen. Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä todeta, ettei näissä arvioissa todennäköisesti vielä kyetty ottamaan huomioon uuden BSE-kriisin aiheuttamaa hintojen romahdusta naudanliha-alalla. Kasvituotteissa merkittävien hintojen lasku koski perunaa (-19,5 %), viiniä (-5,3 %), riisiä (-4,3 %) ja tuoreita hedelmiä (-2,0 %). Myös seuraavien tuotteiden hinnat laskivat: vilja (-1,5 %), sokerijuurikkaat (-1,7 %) ja kuivatut vihannekset (-1,4 %). Tuoreiden vihannesten hinnat sen sijaan nousivat hieman (+2,6 %). Eläintuotteista todettiin jo edellä, että sianlihan hinnat nousivat huomasti (+25,0 %) edellisvuoden romahduksen jälkeen. Merkittävä hintojen nousu koski myös naudanlihaa (+2,0 %), lampaan- ja vuohenlihaa (+5,1 %), siipikarjanlihaa (+7,0 %) ja maitoa (+2,6 %). Myös munien hinnat nousivat tuntuvasti (+20,0 %).
25. Kun inflaation vaikutukset otetaan huomioon maataloustuotteiden tuottajahintaindeksi nousi koko Euroopan unionissa 0,6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Nousu oli merkittävintä Belgiassa (+6,3 %), Tanskassa (+7,2 %), Saksassa (+7,6 %) ja Alankomaissa (+7,2 %) eli sellaisissa jäsenvaltioissa, joissa sianlihan hinnan elpyminen edellisvuoden romahduksen jälkeen oli tuntuvinta. Tuottajahinnat nousivat hieman myös Kreikassa (+1,0 %), Irlannissa (+1,3 %) ja Itävallassa. Ranskassa ne taas pysyivät reaalisesti lähes ennallaan. Sen sijaan tuottajahinnat laskivat reaalisesti Espanjassa (-2,4 %), Italiassa (-1,6 %), Luxemburgissa (-3,5 %), Portugalissa (-1,1 %), Suomessa (-1,8 %), Ruotsissa (-2,9 %) ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa (-4,7 %).
26. Viljan markkinahinnat laskivat alhaisimmalle tasolleen markkinointivuoden 1999/2000 alussa, minkä jälkeen ne nousivat hieman aina toukokuuhun 2000 saakka.

Samaan aikaan interventiovarastot supistuivat (markkinointivuoden alun 18 miljoonasta tonnista noin yhdeksään miljoonaan tonniin markkinointivuoden lopussa). Tämä johtui erityisesti eläintuotteiden maailmanmarkkinoille suunnatun viennin ja sisäisen kysynnän kasvusta. Kesäkuusta alkaen yhteisön viljan hinnat kuitenkin romahtivat rajusti sitä mukaa kun kävi selväksi, että viljasato olisi ennätysellinen. Lisättäköön vielä, että Agenda 2000:n yhteydessä päätetty interventiohintojen alentaminen (−7,5 %) tuli voimaan 1. heinäkuuta 2000. Tämä korvautui osittain tuen määrien nostamisella (54,34 eurosta tonnilta 58,67 euroon tonnilta).

27. Interventiohintojen aleneminen näkyi täysimääräisesti myös markkinahinnoissa. Tilanne vaihteli kuitenkin huomattavasti jäsenvaltioittain ja viljalajeittain. Niinpä esim. Ranskassa vehnän hinnat pysyivät melko alhaisina ja lähellä interventiohintatasoa, mikä johtui leipävehnän huonosta laadusta. Sen sijaan Italiassa ja Saksassa markkinahinnat nousivat asteittain ja ylsivät selvästi interventiohintoja korkeammalle tasolle. Ranskassa ohran hinnat nousivat markkinointivuoden alun jälkeen olutohnan melko pienen sadon vuoksi, mutta nousu oli paljon vähäisempää Espanjassa ja Saksassa. Maissin hinnat olivat edellisvuotta alhaisemmat, mutta pysyivät kuitenkin useimmissa maissa tuottavissa jäsenvaltioissa selvästi interventiohintoja korkeampina.
28. Oliiviöljyn hinnat pysyivät melko alhaisella tasolla koko vuoden 2000 ajan, ja ekstra-neitsytoliiviöljyn hinnat jopa laskivat Espanjan ja Kreikan yksityisen varastoinnin tuen käynnistävän kynnyshinnan alapuolelle uuden edellisvuotta runsaamman sadon kypsyttyä. Italiassa ekstra-neitsytoliiviöljyn ja lampuöljyn noteeraukset jäivät kyseistä kynnystä alhaisemmiksi.
29. Viinin hinnat laskivat edelleen edellisvuoteen verrattuna. Verrattaessa punaviinin vuoden 2001 tammikuun alun markkinahintoja edellisvuoden vastaavan kauden hintoihin, voidaan todeta, että ne olivat neljä prosenttia alhaisemmat Italiassa, 10 prosenttia alhaisemmat Ranskassa ja 37 prosenttia alhaisemmat Espanjassa; valkoviinin vastaavat hinnat laskivat kolme prosenttia Italiassa, seitsemän prosenttia Ranskassa ja 27 prosenttia Espanjassa.
30. Voin hinnat pysyivät vuoden alkupuolella melko alhaisina (90–93 % interventiohinnoista). Ne alkoivat kuitenkin nousta kesäkuusta lähtien ja lähentyivät vuoden lopulla interventiohintoja ohitettuaan nämä hinnat syksyllä. Rasvattoman maitojauheen hinnat nousivat huomattavasti vuoden alkupuolella samaan aikaan, kun interventiovarastot supistuivat ja tyhjenivät elokuussa 2000, mikä johtui kysynnän voimakkaasta kasvusta erityisesti maailmanmarkkinoilla. Tämän jälkeen ne pysyivät suhteellisen vakaasti melko korkealla tasollaan. Myös juustojen hinnat olivat edellisvuotta korkeammat.
31. Naudanlihamarkkinoilla vallitsi ennen uuden BSE-kriisin puhkeamista suhteellinen vakaus. Hinnat olivat aiempia vuosia selvästi korkeammat ja naaraspuolisten nautojen osalta voimakkaassa nousussa. Uusien BSE-tapausten tultua ilmi lokakuussa Ranskassa, Belgiassa, Saksassa ja Italiassa naudanlihamarkkinat romahtivat sisäisen kulutuksen lopahdettua. Vuoden 2000 marras-joulukuussa täysi-ikäisten nautojen hinnat laskivat noin 14 prosenttia, nuorten nautojen hinnat 14 prosenttia ja naaraspuolisten nautojen hinnat runsaat 20 prosenttia. Vuoden lopussa nämä hinnat lähenivät tietyissä jäsenvaltioissa "turvarajaa" (60–70 prosenttia interventiohinnasta).

32. Siipikarjan markkinat elpyivät merkittävästi vuoden 2000 kuluessa, kun ne edellisenä vuonna olivat romahtaneet kulutuksen taantumisen vuoksi. Kyseinen romahdus johtui dioksiinin saastuttaman siipikarjanrehun aiheuttamasta dioksiinikriisistä. BSE-kriisi ja siitä johtunut valkoisen lihan kysynnän kasvu nostivat entisestään siipikarjan markkinahintoja. Erityisesti kananpoikien markkinahinnat nousivat keskimäärin runsaat kahdeksan prosenttia vuoden kahtena viimeisenä kuukautena.
33. Tuotannon supistumisen ja kysynnän kasvun vuoksi sianlihan hinnat nousivat edellisvuoden hintojen laskun jälkeen selvästi koko vuoden 2000 ajan. Vuoden 2000 lopussa sianlihan hinnat olivat runsaat 30 prosenttia korkeammat kuin samaan aikaan edellisenä vuotena.
34. Lampaan- ja vuohenlihan alalla markkinahinnat olivat vuonna 2000 edellisvuotta selvästi korkeammat. Tuolloin Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa tapahtunut tuotannon kasvu vaikutti hintoihin kielteisesti. Hintojen elpyminen oli erityisen huomattavaa kesän jälkeen, sillä ne nousivat noin 25 prosenttia elo- ja joulukuun välisenä aikana.

1.4. Tuotantopanosten hinnat

35. Tavaroiden ja palvelujen ostohintaindeksi maatalouden päivittäiskulutuksen osalta nousi vuonna 2000 nimellisesti keskimäärin 5,8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Merkittävimmin nousivat energian hinnat (+25,4 %), mikä johtui öljyn hinnan jyrkästä noususta, sekä kotieläinten (+13,5 %), lannoitteiden (+6,5 %) ja rehujen (+3,4 %) hinnat.
36. Kun inflaatio otetaan huomioon, tavaroiden ja palvelujen ostohintaindeksi maatalouden päivittäiskulutuksen osalta nousi koko Euroopan unionissa reaalisesti 3,7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Nousu oli keskimääräistä suurempi Belgiassa (+5,6 %), Saksassa (+7,9 %), Suomessa (+4,1 %), Ruotsissa (+4,1 %) ja Alankomaissa (+3,9 %). Tuotantopanosten hintaindeksi nousi myös Kreikassa (+3,2 %), Espanjassa (+2,0 %), Ranskassa (+3,3 %), Itävallassa (+2,6 %), Portugalissa (+1,9 %) ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa (+2,2 %). Tanskassa ja Italiassa se pysyi sen sijaan lähes vakaana.

1.5. Maataloustulojen kehitys ¹

37. Eurostatin ensimmäiset arviot perustuvat jäsenvaltioilta uuden maatalouden kirjanpito menetelmän mukaisesti vuoden 2000 joulukuun puolivälissä saatuihin tietoihin, ja niiden mukaan maataloustulot ² ovat nousseet koko Euroopan unionissa keskimäärin 1,3 prosenttia, ja erityisesti Belgiassa (+12,2 %), Tanskassa (+24,1 %), Saksassa (+6,9 %), Espanjassa (+4,6 %), Ranskassa (+1,3 %), Irlannissa (+6,5 %), Alankomaissa (+3,7 %), Suomessa (+22,0 %) ja Ruotsissa (+4,9 %). Maataloustulot laskivat Italiassa (−4,3 %), Itävallassa (−4,8 %), Portugalissa (−7,5 %) ja

¹ Tarkempi analyysi maataloustulojen kehityksestä vuonna 2000 esitetään Eurostatin esitteessä *Statistics in Focus, Theme - 22/2000*.

² Mitattuna tuotannon tekijähintaisella nettoarvonlisällä työpanoysikköä kohden.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa (–10,8 %) ja pysyivät vakaina Kreikassa ja Luxemburgissa.

Maataloustulojen nimellistuottajahintojen vaihtelu vuosina 2000* ja 1999

(%)

Jäsenvaltio	2000*/1999			1999/1998		
	Kasvi- tuotteet	Eläin- tuotteet	Yhteensä	Kasvi- tuotteet	Eläin- tuotteet	Yhteensä
EU-15	-1,5	7,7	2,9	-2,4	-4,6	-3,4
Belgique/België	0,7	15,1	9,2	-5,1	-9,1	-7,4
Danmark	6,5	12,0	10,2	-3,6	-4,7	-4,3
Deutschland	-2,2	9,4	5,4	-3,0	-5,6	-4,7
Elláda	2,8	6,0	3,7	-1,0	3,5	0,2
España	-3,4	9,0	0,9	1,6	-6,3	-1,3
France	-1,7	5,3	1,8	-3,3	-3,8	-3,5
Ireland	-2,0	7,7	6,5	-2,0	-4,6	-4,2
Italia	-2,5	6,8	1,1	-3,5	-3,2	-3,4
Luxembourg	1,3	-0,6	0,2	-0,1	-2,1	-1,7
Nederland	3,6	15,8	9,6	-5,6	-9,8	-7,6
Österreich	0,9	5,9	4,6	-1,8	-3,6	-3,2
Portugal	-5,2	10,7	1,7	-5,2	-4,1	-4,7
Suomi/Finland	-2,7	3,3	1,0	-1,1	-2,3	-2,0
Sverige	-9,5	2,7	-1,6	9,7	-7,4	-2,8
United Kingdom	-7,8	-0,8	-3,5	-4,1	-3,5	-3,7

* Vuoden 2000 arviot

Lähde: Eurostat

**Maatalouden nimellisten tuotantopanosten ostohintojen vaihtelu
vuosina 2000* ja 1999**

(%)

Jäsenvaltio	Tavarat ja palvelut välituotekäytön osalta		Investointihyödykkeet ja -palvelut		Yhteensä	
	2000*/1999	1999/1998	2000*/1999	1999/1998	2000*/1999	1999/1998
EU-15	5,8	-1,4	1,7	1,0	4,7	-0,7
Belgique/België	8,4	-1,2	-0,4	1,8	7,1	-0,7
Danmark	2,8	-1,5	1,3	2,2	2,5	-0,7
Deutschland	10,0	-0,9	0,9	0,8	7,6	-0,4
Elláda	6,0	0,6	1,9	1,9	5,2	0,9
España	5,6	-1,3	4,3	-0,7	-0,8	-1,2
France	5,2	-1,8	1,4	1,1	4,3	-1,2
Ireland	5,4	0,7	4,1	1,7	5,3	1,0
Italia	2,9	-1,7	1,5	0,9	2,2	-0,4
Luxembourg	6,6	-0,9	0,9	1,7	4,1	0,3
Nederland	6,3	-2,1	3,0	2,3	5,4	-1,0
Österreich	4,5	-2,4	0,8	1,0	2,8	-0,9
Portugal	4,4	-1,1	4,8	1,3	4,7	-0,5
Suomi/Finland	7,1	-2,0	2,5	0,7	5,9	-1,1
Sverige	5,5	-0,7	2,2	0,7	4,7	-0,4
United Kingdom	3,2	-2,0	1,3	1,1	2,8	-1,5

* Vuoden 2000 arviot

Lähde: Eurostat

Deflatoitu tuottajahintaindeksi

(1990=100)

Jäsenvaltio	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000*
EU-15	100	97,2	89,1	84,6	84,8	85,2	83,0	80,0	76,6	72,8	73,1
Belgique/België	100	98,1	92,3	83,8	84,8	79,4	79,2	79,2	74,6	68,3	72,6
Danmark	100	96,2	92,8	80,0	79,5	77,8	77,3	76,0	66,7	62,6	67,1
Deutschland	100	95,2	91,2	80,6	79,5	78,7	76,8	76,1	71,1	67,3	72,4
Elláda	100	100,6	90,5	84,3	87,5	87,8	86,5	84,7	80,9	79,3	80,1
España	100	94,9	83,5	84,1	88,8	94,1	90,5	84,8	81,7	78,9	77,0
France	100	97,6	88,2	81,8	80,7	80,2	78,6	78,0	77,6	74,5	74,5
Ireland	100	93,4	91,9	96,7	95,8	95,6	89,3	82,5	79,9	74,6	75,6
Italia	100	102,8	89,8	87,8	87,5	90,9	89,2	87,4	85,3	81,1	79,8
Luxembourg	100	89,6	82,3	78,0	75,9	73,6	71,0	71,4	69,6	67,8	65,4
Nederland	100	100,8	92,1	83,4	84,2	84,9	84,8	87,1	81,8	74,1	79,4
Österreich	100	97,1	92,5	87,3	85,5	63,2	62,7	63,4	58,7	56,6	58,1
Portugal	100	87,3	74,3	71,3	73,8	72,2	69,8	64,4	66,6	62,2	61,5
Suomi/Finland	100	92,5	89,6	87,7	86,6	63,9	54,4	53,0	51,8	50,2	49,3
Sverige	100	91,5	86,4	79,3	81,6	79,8	76,2	73,7	74,7	72,2	70,1
United Kingdom	100	93,7	91,9	95,2	93,3	98,2	94,4	79,1	69,6	66,1	63,0

* Vuoden 2000 arviot

Lähde: Eurostat

Deflatoitu tavaroiden ja palvelujen hintaindeksi maatalouden päivittäiskulutuksen osalta

(1990=100)

Jäsenvaltio	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000*
EU-15	100	97,4	95,0	93,4	91,3	90,8	92,2	90,9	86,4	84,1	87,2
Belgique/België	100	97,1	94,5	91,0	88,5	87,4	89,4	89,7	84,4	82,4	87,0
Danmark	100	96,7	94,1	92,7	89,0	87,6	88,6	88,7	85,5	82,5	82,6
Deutschland	100	98,3	96,0	91,9	90,0	88,5	89,8	89,9	85,0	83,7	90,3
Elláda	100	101,7	99,2	96,5	97,4	94,2	94,6	92,0	87,8	86,4	89,2
España	100	96,1	92,0	91,1	89,5	88,4	88,7	89,0	86,4	83,4	85,1
France	100	97,9	96,2	94,2	92,6	92,6	94,4	94,9	91,6	89,5	92,5
Ireland	100	97,3	94,3	93,0	91,7	90,8	92,7	90,0	86,1	84,6	84,7
Italia	100	95,9	92,8	95,6	93,1	97,9	97,0	93,2	89,1	86,1	86,4
Luxembourg	100	98,7	96,0	91,4	89,5	89,0	91,1	90,4	87,4	85,8	88,1
Nederland	100	96,9	95,2	90,9	87,5	88,7	91,0	89,3	84,8	81,3	84,5
Österreich	100	98,8	96,3	93,7	88,8	84,8	87,5	89,7	86,0	83,5	85,7
Portugal	100	94,5	89,3	79,7	79,1	76,0	73,4	69,0	65,4	63,4	64,6
Suomi/Finland	100	102,8	102,4	102,0	96,6	74,7	75,9	77,0	73,9	71,6	74,5
Sverige	100	95,4	92,9	88,4	88,1	90,8	96,6	98,2	96,5	95,3	99,2
United Kingdom	100	97,5	97,2	99,9	97,0	97,0	101,0	93,4	83,9	81,1	82,9

* Vuoden 2000 arviot

Lähde: Eurostat

1.6. Maatalouden kirjanpidon tietoverkko (FADN)

1.6.1. Maataloustulo

38. Euroopan unionin maatalousyritysten tuotto, kustannukset ja tulot lasketaan maatalouden yhdenmukaistettua kirjanpitoa koskevasta tutkimuksesta saatujen tietojen perusteella (ks. VII luku, taulukko 3.2.1). Tästä tutkimuksesta saadaan arvokasta tietoa siitä, miten maatilojen tulot vaihtelevat tuotantosuunnan ja tilan sijainnin mukaan, sillä koko maatalousalan kattavien tulosten keskiarvot eivät näitä tietoja paljasta. Tässä osassa esitetään joitakin tietoja tuotantosuunnittain ja maittain jaoteltuina. Tuotantosuuntien selitykset annetaan tilastot sisältävän liitteen taulukossa 3.2.2.
39. Tätä kertomusta laadittaessa jotkut vuoden 1998 tuloksista eivät vielä olleet käytettävissä, ja joidenkin maiden osalta käytettävissä olevat tiedot olivat vielä väliaikaisia. Maatalouden erilaisia tuotantosuuntia ja tilojen taloudellista kokoa koskevat yksityiskohtaiset tulokset esitetään tilastot sisältävän liitteen taulukoissa 3.2.3 ja 3.2.4.

1.6.2. Maataloustulo tuotantosuunnan mukaan

40. Jäsenvaltioiden keskimääräisissä tuloissa ilmenevät suuret erot (taulukko 1, 2 ja 3) johtuvat niiden maatalouden rakenteesta.
41. Viljelijöiden keskimääräiset tulot ovat yleisesti ottaen korkeimmat niissä jäsenvaltioissa, joissa on paljon suuria peltokasveihin erikoistuneita tiloja tai kaikkein kilpailukykyisimmillä tuotannonaloilla (sika- ja/tai siipikarja, puutarhaviljely ja lypsykarja) toimivia tiloja. Etelä-Euroopan jäsenvaltioissa, joissa on paljon pieniä yhdistelmätuotantoa (kasvinviljelyä ja kotieläintuotantoa) tai muiden monivuotisten kasvien viljelyä harjoittavia tiloja (joissa viljellään erilaisia kasveja), on Euroopan unionin keskitasoa alhaisemmat keskitulot.
42. Taulukossa 3 esitetään tulotason suuret vaihtelut eri tuotantosuunnissa ja eri jäsenvaltioissa. Merkille pantavaa ovat erityisesti sika- ja siipikarjatalouden sekä yhdistelmätuotannon vuoden 1998 negatiiviset luvut useissa jäsenvaltioissa. Nämä tulokset kuvastavat kyseisenä vuonna puhjenneen sianlihan-alan kriisin vakavuutta.
43. Taulukosta 4 käy ilmi tukien ja verojen erotuksen osuus perheviljelmän maataloustulosta. Vuonna 1997 15 jäsenvaltion unionissa verojen vähentämisen jälkeen lasketun eli puhtaan tuen osuus perheviljelmän maataloustulosta oli 47 prosenttia. Tämä osuus vaihteli kuitenkin suuresti jäsenvaltiosta ja tuotantosuunnasta riippuen.
44. Luxemburgissa, Suomessa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa perheviljelmän keskimääräinen maataloustulo jäi alle tukien ja verojen erotuksen. Tämä tarkoittaa, että markkinatulot eivät riittäneet kattamaan tuotantokustannuksia. Tuen osuus tuloista taas oli alhaisin Alankomaissa, Italiassa, Belgiassa, Kreikassa ja Espanjassa.
45. Tulotuen osuus vaihtelee huomattavasti myös tuotantosuunnittain. Puhtaan tuen osuus tuloista oli korkein lihantuotannon, yhdistelmätuotannon sekä

peltokasvinviljelyn alalla. Vähiten tuettuja aloja ovat puutarhatuotanto ja viininviljely.

TAULUKKO 1

KOKONAISTUOTTO

(ecua)

	Kaikki tilat		Peltokasvit		Puutarhatuotanto		Viinitilat		Muut monivuotiset viljelmat		Lypsykarja		Lihakarja		Sika/siipikarja		Yhdistelmätuotanto	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998
B	126920	123306	101382	101985	161556	179539	-	-	154465	143290	101568	102928	80878	84934	258455	191764	142738	141550
DK	136440	123583	57461	53407	416476	458114	-	-	163174	180509	150818	157972	62447	47496	355322	268886	148879	120915
D*	110706	106464	124452	120209	217933	215419	70444	75416	173374	164036	84203	85425	78141	72241	146938	126377	135308	122625
EL	15703		16541	-	34771	-	12506	-	11327	-	38729	-	21149	-	114353	-	18761	-
E	30168	28843	25885	27430	59015	47692	21229	20275	19281	17002	32976	38339	29889	31958	167196	134462	40735	38670
F	103095	107351	98783	102015	182550	184007	135535	156417	146366	147248	82586	87350	58921	60882	312961	272632	125819	125705
IRL	32199	27960	64717	68818	-	283973	-	-	-	-	65461	61859	15701	12448	366129	249484	66159	54052
I	29818	30206	20595	20709	55018	52459	30301	30030	18087	19216	104035	106684	49669	49239	262655	272719	49147	45173
L	95744	111437	15235	44261	-	-	66933	108143	-	-	102297	117187	93095	100578	119931	236123	99232	108410
NL	222557	209949	164285	190266	394114	428073	-	-	169869	162539	178087	167330	64559	59629	370206	256827	245810	207870
A*	52193	50652	55007	53077	-	-	51533	51366	66751	65576	39834	42811	42746	43399	98250	81091	64667	58105
P	9964	11220	8075	9562	19072	21330	9652	12554	8270	9160	28685	31646	9906	10144	62908	58021	7361	8588
FIN	50354		31044	-	158733	-	-	-	14514	-	43917	-	26369	-	76432	-	49589	-
S*	78010		53151	-	-	-	-	-	-	-	97212	-	56290	-	194814	-	76243	-
UK	154834		178677	-	347203	-	-	-	478223	-	196644	-	56897	-	417487	-	186862	-
EUR-15	54766		40768		130519		52999		21928		87725		39998		239253		76532	

* Ruotsi: ennakkotiedot vuodelta 1997; Saksa ja Itävalta: ennakkotiedot vuodelta 1998.

TAULUKKO 2

TUKIEN JA VEROJEN EROTUS

(ecua)

	Kaikki tilat		Peltokasvit		Puutarhatuotanto		Viinitilat		Muut monivuotiset viljelmät		Lypsykarja		Lihakarja		Sika/siipikarja		Yhdistelmätuotanto	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998
B	8370	7747	10677	101985	-44	-523	-	-	832	489	5366	5803	14842	14147	4525	1202	10205	9256
DK	12619	13196	11900	53407	5457	9095	-	-	2149	1998	11819	12411	13087	14715	15617	17108	14932	14800
D*	17825	17957	28921	29968	4149	4704	6633	6461	6082	6134	11188	11637	19635	19007	13722	12376	23644	23242
EL	2519		2181	-	679	-	5878	-	1983	-	2988	-	4684	-	-2194	-	3545	-
E	5524	5591	7613	27430	920	-579	722	679	5920	5289	1048	933	6725	7673	1689	2081	7146	7599
F	15118	15482	26925	102015	1549	1481	-776	-698	5278	7933	7136	7285	17495	18145	5613	6844	18310	18663
IRL	9526	8981	25438	68818	-	3672	-	-	-	-	6778	5974	9348	9098	16757	15810	22063	18637
I	3201	2961	4476	4512	-1	-121	989	844	2024	1576	3782	1259	3633	3950	2919	2338	4075	3802
L	26460	26813	10180	44261	-	-	13862	8566	-	-	26313	27317	33441	37487	23524	37113	31599	32180
NL	5521	4129	7505	8515	4226	4916	-	-	4118	3054	4782	3603	5298	3551	7287	377	6771	3210
A*	15694	14516	22308	20486	-	-	7944	8813	13287	12512	13220	12377	15218	14170	13685	11743	16783	15095
P	1609	1979	1441	1715	-15	-41	151	982	750	1031	3450	3165	3675	4361	-286	-184	1854	2333
FIN	26807		24259		24372	-	-	-	9871	-	24257	-	34495	-	38166	-	37779	-
S*	16341		16451			-	-	-	-	-	17120	-	22792	-	9194	-	14121	-
UK	29034		48330		767	-	-	-	745	-	10634	-	29334	-	4813	-	37645	-
EUR-15	8120		9789		1864		1455		3046		8674		12221		8889		11957	

* Ruotsi: ennakkotiedot vuodelta 1997; Saksa ja Itävalta: ennakkotiedot vuodelta 1998.

TAULUKKO 3

PERHEVILJELMÄN MAATALOUSTULO

(ecua)

	Kaikki tilat		Peltokasvit		Puutarhatuotanto		Viinitilat		Muut monivuotiset viljelmät		Lypsykarja		Lihakarja		Sika/siipikarja		Yhdistelmätuotanto	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998
B	36723	34450	40814	44364	43610	58269	-	-	50210	38128	33222	35967	27897	33233	45127	-9282	38416	34751
DK	16444	-550	3133	-3210	41114	41873	-	-	23022	15999	21002	22203	1890	-8017	59738	-34538	16678	-11223
D*	23488	20355	28855	23980	30386	28540	22569	26681	31838	25270	19697	23676	22217	16402	31038	-1047	23566	13006
EL	9059		8038	-	17923	-	12157	-	8188	-	16954	-	12805		24241	-	10351	
E	16571	15857	16286	17365	26942	18817	12187	12749	14126	11382	12852	15658	18933	22053	36500	25726	19666	20524
F	28322	29965	30567	30188	28736	31805	42654	57952	26789	30992	22360	25165	20130	21088	45364	835	29612	26765
IRL	15332	11952	17058	26656	-	46296	-	-	-	-	26335	22458	10491	7170	46924	-7222	24620	20156
I	14671	14314	10365	10550	26261	24767	17078	17194	10515	11181	44619	40715	21726	16604	94630	80419	21460	18747
L	24989	31347	-2680	8221	-	-	21475	49619	-	-	23432	30494	36143	28877	20998	42640	24573	25056
NL	43579	25884	41575	49538	68702	80814	-	-	54999	40508	37448	29330	6449	-564	64068	-52159	39812	-10408
A*	25581	23601	28474	26007	-	-	26314	26631	32523	27913	22234	23352	24345	24890	32786	18000	26210	20300
P	2623	3948	1822	3352	6150	5932	2656	6273	2885	3902	6705	7560	3323	4649	7991	-8375	1942	3372
FIN	19368		14245	-	5573	-	-	-	766	-	22605	-	14545	-	27681	-	20464	-
S*	5349		4370	-	-	-	-	-	-	-	11811	-	-3810	-	7303	-	-3739	-
UK	26935		30292	-	38888	-	-	-	69151	-	40199	-	14837	-	33065	-	20962	-
EUR-15	17134		14058		30213		21249		11328		24189		16064		43947		18277	

* Ruotsi: ennakkotiedot vuodelta 1997; Saksa ja Itävalta: ennakkotiedot vuodelta 1998.

TAULUKKO 4

TUKIEN JA VEROJEN EROUKSEN OSUUS (%) PERHEVILJELMÄN MAATALOUSTULOSTA

(ecua)⁽¹⁾

	Kaikki tilat		Peltokasvit		Puutarhatuotanto		Viinitilat		Muut monivuotiset viljelmät		Lypsykarja		Lihakarja		Sika/siipikarja		Yhdistelmätuotanto	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998
B	22,8	22,5	26,2	229,9					1,7	1,3	16,2	16,1	53,2	42,6	10,0		26,6	26,6
DK	76,7		379,8		13,3	21,7			9,3	12,5	56,3	55,9	692,4		26,1		89,5	
D*	75,9	88,2	100,2	125,0	13,7	16,5	29,4	24,2	19,1	24,3	56,8	49,2	88,4	115,9	44,2		100,3	178,7
EL	27,8		27,1		3,8		48,4		24,2		17,6		36,6		-9,1		34,2	
E	33,3	35,3	46,7	158,0	3,4		5,9	5,3	41,9	46,5	8,2	6,0	35,5	34,8	4,6	8,1	36,3	37,0
F	53,4	51,7	88,1	337,9	5,4	4,7			19,7	25,6	31,9	28,9	86,9	86,0	12,4	819,6	61,8	69,7
IRL	62,1	75,1	149,1	258,2		7,9					25,7	26,6	89,1	126,9	35,7		89,6	92,5
I	21,8	20,7	43,2	42,8			5,8	4,9	19,2	14,1	8,5	3,1	16,7	23,8	3,1	2,9	19,0	20,3
L	105,9	85,5		538,4			64,5	17,3			112,3	89,6	92,5	129,8	112,0	87,0	128,6	128,4
NL	12,7	16,0	18,1	17,2	6,2	6,1			7,5	7,5	12,8	12,3	82,2		11,4		17,0	
A*	61,4	61,5	78,3	78,8			30,2	33,1	40,9	44,8	59,5	53,0	62,5	56,9	41,7	65,2	64,0	74,4
P	61,3	50,1	79,1	51,2			5,7	15,7	26,0	26,4	51,5	41,9	110,6	93,8	-3,6	2,2	95,5	69,2
FIN	138,4		170,3		437,3				1288,6		107,3		237,2		137,9		184,6	
S*	305,5		376,5								144,9		-598,2		125,9			
UK	107,8		159,5		2,0				1,1		26,5		197,7		14,6		179,6	
EUR-15	47,4		69,6		6,2		6,8		26,9		35,9		76,1		20,2		65,4	

* Ruotsi: ennakkotiedot vuodelta 1997; Saksa ja Itävalta: ennakkotiedot vuodelta 1998.

(1) Prosenttilukua ei ole laskettu, jos tulot ovat negatiivisia tai tietoja niistä ei ole saatavilla.

2. POLIITTINEN KEHITYS JA LAKIALOITTEET VUONNA 2000

2.1. Laatu politiikka

46. Kuluttajien kiinnostus elintarvikkeiden laatuun kasvaa jatkuvasti ja tuottajien on otettava tämä seikka huomioon. Kun perusvaatimus terveyden suojelusta on varmistettu, kuluttajien laatuvaatimusten tulee näkyä myös toivottuja ja taattuja ominaisuuksia sisältävien elintarvikkeiden valikoiman monipuolisuutena. Valikoimien pysyvyys on lisäksi maataloustuotannon monipuolistamisen tae, mikä on erityisen tärkeää unionin epäsuotuisille maatalousalueille. Yhteisön laatumerkkeihin perustuvan tuotteiden tunnistamispoliitiikan kehittämistä on jatkettu näillä ehdoin. Tämän politiikan tarkoituksena on antaa takeet tuotteiden alkuperästä ja valmistustavoista.
47. Komissio on täydentänyt asetuksen (ETY) N:o 2081/92 ³ täytäntöönpanon yhteydessä suojattuja alkuperänimityksiä (SAN) ja suojattuja maantieteellisiä merkintöjä (SMM) koskevaa rekisteröityjen nimikkeiden luetteloa, johon kuuluu nykyään 544 tuotetta.
48. Uudet rekisteröinnit ovat merkki niin kyseisten jäsenvaltioiden kuin tuotantotyyppienkin kannalta katsottuna siitä, että kuluttajia kiinnostaa yhä enemmän sellainen tuotteiden suojaaminen, joka on tunnistettavissa tuotteiden maantieteelliseen alkuperään liittyvien tuotantomenetelmien perusteella.
49. Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden erityisluonnetta koskevista todistuksista ja taatun perinteisen erityisluonteen nimityksestä annetun asetuksen (ETY) N:o 2082/92 ⁴ täytäntöönpanon yhteydessä rekisteröitiin kaksi uutta nimitystä. Asetuksen käyttö on kuitenkin ollut hyvin vähäistä ja vain yhdeksän uutta nimitystä on rekisteröity. Komissio on esittänyt kyseisen asetuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä neuvostolle kertomuksen, jonka perusteella valmistellaan uutta asetusta. Tarkoituksena on ratkaista ilmenneet vaikeudet ja erityisesti täsmentää käsiteltäväksi otettavia vastustamisperusteita.
50. Monenvälisessä toiminnassa pyritään täsmentämään tiettyjä asetuksessa (ETY) N:o 2081/92 säädettyjä seikkoja, jotka koskevat TRIPS-sopimusta. Lisäksi Euroopan unioni pyrkii tekemään ehdotuksia, joilla voitaisiin edistää maantieteellisten merkintöjen rekisteröintiä koskevan ilmoitusmenettelyn aikaansaamista; tämä on ensisijainen tavoite, jonka avulla maantieteellisiä nimityksiä käyttävät yhteisön tuottajat pystyvät puolustautumaan ja hankkimaan paremmat asemat maailmanmarkkinoilla.

³ EYVL L 208, 24.7.1992, s. 1.

⁴ EYVL L 208, 24.7.1992, s. 9.

Luettelo vuonna 2000 toteutetuista SAN-, SMM- ja APT-rekisteröinneistä

MAA	TUOTE	NIMITYS
Saksa	Meissner Fummel (leivonnainen)	SMM
Espanja	Espárrago de Huétor-Tajár (parsa)	SMM
Espanja	Montes de Toledo (oliiviöljy)	SAN
Ranska	Haricot Tarbais (papu)	SMM
Ranska	Pomme de terre de l’Ile de Ré (peruna)	SAN
Ranska	Riz de Camargue (riisi)	SMM
Ranska	Huile d’olive de la vallée des Baux-de-Provence (oliiviöljy)	SAN
Ranska	Miel de Corse - Mele de Corsica (hunaja)	SAN
Ranska	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy) (tuoreliha ja lihavalmiste)	SMM
Ranska	Agneau du Limousin (karitsa)	SMM
Portugali	Queijo mestiço de Tolosa (juusto)	SMM
Portugali	Anona da Madeira (chirimoya)	SAN
Ruotsi	Skansk spettkaka (leivonnainen)	SMM
Italia	Aceto balsamico tradizionale di Modena (balsamiviinietikka)	SAN
Italia	Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia (balsamiviinietikka)	SAN
Alankomaat	Kanterkaas, Kanternagelkaas, Kanterkomijnkaas (juusto)	SAN
Italia	Castagna del Monte Amiata (kastanja)	SMM
Italia	La Bella della Daunia (oliivi)	SAN
Espanja	Leche certificada de granja (maito)	APT
Yhdistynyt kuningaskunta	Traditional farm-fresh turkey (kalkkuna)	APT

2.2. Luonnonmukainen maatalous

51. Komissio antoi 19. toukokuuta 2000 ja 25. syyskuuta 2000 asetukset (EY) N:o 1073/2000⁵ ja (EY) N:o 2020/2000⁶ saattaakseen asetuksen (ETY) N:o 2092/91⁷ tekniset liitteet II ja VI ajan tasalle.
52. Komissio aloitti asetuksen (EY) N:o 1804/1999⁸, jossa säädetään myös asetuksen (ETY) N:o 2092/91 soveltamisalaan kuuluvasta luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, perusteella toimenpideohjelman, jonka tarkoituksena on selkeyttää tiettyjä luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevia seikkoja, jotka neuvosto toi esiin asetuksen (EY) N:o 1804/1999 hyväksymisen yhteydessä. Ohjelma kattaa ensisijaisesti seuraavat aiheet:
- vähimmäistarkastusvaatimuksia ja ehkäiseviä toimenpiteitä koskevan liitteen III muuttaminen,
 - eläinrehun merkintä- ja tarkastusvaatimuksia koskevan asetuksen laatiminen,
 - liitteen VI A ja B osan täydentäminen jalostetuissa kotieläintuotteissa käytettävien muiden kuin maatalousperäisten aineiden ja käsittelyvälineiden osalta,
 - laiduntamismahdollisuuksia säätelevien edellytysten tarkasteleminen,
 - geneettisesti muunnettujen organismien ja niistä johdettujen tuotteiden käyttökiellon täytäntöönpanoa koskevat toimenpiteet.
53. Asetuksen (ETY) 2092/91 11 artiklan 1 kohdan mukainen vastaavuuden arviointi on käynnissä usean yhteisön ulkopuolisen maan osalta ja se koskee erityisesti vastaavuuden laajentamista kotieläintuotantoon. Komissio antoi 24. heinäkuuta 2000 ja 31. lokakuuta 2000 asetukset (EY) N:o 1616/2000⁹ ja (EY) N:o 2426/2000¹⁰, joilla kotieläintuotannon vastaavuuden tunnustaminen ulotetaan koskemaan Argentiinaa ja Sveitsiä ja hyväksytään uusi argentiinalainen tarkastuslaitos.

2.3. Menekinedistäminen

54. Neuvosto antoi maataloustuotteiden menekinedistämistoimien yhteydessä asetuksen tiedotus- ja menekinedistämistoimista maataloustuotteiden hyväksi yhteisön ulkopuolisissa maissa¹¹. Asetuksessa säädetään mahdollisuudesta tukea maataloustuotteita koskevia menekinedistämis- ja tiedotustoimia kaikissa yhteisön ulkopuolisissa maissa. Menekinedistämistoimenpiteitä yhteisön ulkopuolisissa maissa koskevan järjestelyn yksityiskohtaiset soveltamissäännöt vahvistetaan 28. joulukuuta 2000 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 2879/2000¹².

⁵ EYVL L 119, 20.5.2000, s. 27.

⁶ EYVL L 241, 26.9.2000, s. 39.

⁷ EYVL L 198, 22.7.1991, s. 1.

⁸ EYVL L 222, 24.8.1999, s. 1.

⁹ EYVL L 185, 25.7.2000, s. 62.

¹⁰ EYVL L 279, 1.11.2000, s. 19.

¹¹ Asetus (EY) N:o 2702/1999 (EYVL L 327, 14.12.1999, s. 7).

¹² EYVL L 333, 29.12.2000, s. 63.

55. Komission suoraan hallinnoimien menekinedistämisohjelmien yhteydessä valmisteltiin vuonna 1999 uusi kolmivuotinen oliiviöljyhanke, joka perustuu aiemman hankkeen arvioinnista saatuihin tuloksiin. Syyskuussa käynnistettiin myös kuitupellavaa koskeva uusi kaksivuotinen hanke. Välillisesti hallinnoitavista ohjelmista jatkettiin maitoa ja maitotuotteita, korkealaatuista naudanlihaa, omenoita, sitrushedelmiä ja viinirypälemehua koskevia menekinedistämistoimia. Näiden alojen arviointikertomukset olivat myös kannustavia.
56. Lisäksi valmisteltiin 7 miljoonan euron arvoisia naudanlihan uutta merkintäjärjestelmää koskevia tiedotustoimenpiteitä.
57. Kukkien ja elävien kasvien menekinedistämisen viimeinen ohjelmakokonaisuus, jonka arvo on 15 miljoonaa euroa, aloitettiin 14 jäsenvaltiossa.
58. Euroopan unionin syrjäisimmiltä alueilta peräisin olevien korkealaatuisten maataloustuotteiden logoja koskeva tiedotuskampanja saatiin päätökseen.
59. Näiden alojen talousarviomäärärahat käytettiin seuraavasti (miljoonina euroina):

	Maksut vuonna 1999
Suoraan hallinnoidut toimenpiteet (oliiviöljy, kuitupellava, syrjäisimpien alueiden korkealaatuiset maataloustuotteet)	21,1
Välillisesti hallinnoitavat toimenpiteet (viinirypälemehu, omenat/sitrushedelmät, syötäväksi tarkoitetut oliivit, korkealaatuinen naudanliha, maito ja maitotuotteet, kukat ja elävät kasvit)	47,4
Yhteensä	68,5

60. Lisäksi komissio esitti 8. syyskuuta 2000 ehdotuksen neuvoston asetukseksi ¹³, jonka tarkoituksena on yhdenmukaistaa maataloustuotteita koskevat tiedotus- ja menekinedistämistoimet sisämarkkinoilla. Neuvosto hyväksyi 19. joulukuuta 2000 asetuksen (EY) N:o 2826/2000 ¹⁴.

2.4. Maatalouslainsäädännön yksinkertaistaminen

2.4.1. Johdanto

61. Komissio on tehnyt kuluneina vuosina useita merkittäviä aloitteita maatalouslainsäädännön yksinkertaistamiseksi. Yksinkertaistamistoimissa keskityttiin vuonna 2000 muokkaamaan maatalouslainsäädäntö mahdollisimman selkeäksi, avoimeksi ja ymmärrettäväksi ja vähentämään yhteisestä maatalouspolitiikasta (YMP) viljelijöille ja hallintovirkamiehille aiheutuvia hallinnollisia työpaineita.

¹³ KOM(2000) 538 lopullinen.

¹⁴ EYVL L 328, 23.12.2000, s. 2.

2.4.2. Maatalouslainsäädännön avoimuus ja ymmärrettävyys

2.4.2.1. Konsolidointi

62. Vuoden 1999 alussa käynnistettiin hanke, jonka tarkoituksena on konsolidoida maatalouslainsäädäntö kaikilla EU:n virallisilla kielillä ja toimittaa se suuren yleisön saataville Internetin kautta. Maataloutta koskevien säädösten muutokset sisällytetään perusteksteihin, joten selkeä ja ajan tasalla oleva versio on kaikkien tarkasteltavissa. Vaikka konsolidoidut versiot eivät ole sitovia, ne kuitenkin helpottavat olennaisesti voimassa olevien sääntöjen etsimistä.
63. EUR-LEX –verkkosivuille oli vuoden 2000 loppuun mennessä toimitettu noin 500 konsolidoitua maataloussäädöstä.

2.4.2.2. Vienti- ja tuontitodistuksia koskevien asetusten uudelleenmuotoileminen

64. Vienti- ja tuontitodistuksia koskevia monialaisia asetuksia on muutettu usein, joskus jopa merkittävästi. Selkeyden ja hallinnollisen tehokkuuden aikaansaamiseksi kyseiset säännöt on konsolidoitu yhtenäiseksi säädökseksi komission asetuksella (EY) N:o 1291/2000¹⁵. Uusi asetus on merkittävästi aiempia sääntöjä selkeämpi – jäsenvaltiot voivat esimerkiksi ottaa käyttöön yksinkertaistetun menettelyn, jolla vältetään todistusten konkreettiset toimitukset. Samoin todistusta edellyttävä vähimmäismäärä on korotettu viidestä eurosta 60:een euroon. Näillä yksinkertaistamistoimilla vähennetään suuresti kaupan ja kansallisen hallinnon työmäärää.

2.4.2.3. Viennin määräpaikkakoodit

65. Syyskuusta 2000 alkaen on ollut käytössä yksinkertaistettu järjestelmä määräpaikkojen ilmoittamiseksi vientitukien vahvistamisen yhteydessä. Tällä uudella yhtenäisellä järjestelmällä korvataan aiemmin eri aloilla käytetyt vaihtelevat ja monimuotoiset järjestelmät ja vähennetään siten väärinkäsitysten ja erehdysten riskejä. Lisäksi sillä helpotetaan sähköistä aineiston- ja tiedonvaihtoa komission ja jäsenvaltioiden välillä.

2.4.2.4. Maksajavirastojen ehdotukset

66. Jäsenvaltioiden maksajavirastot ovat kuluneina vuosina toimittaneet käsittelyyn 246 ehdotusta lainsäädännön ja/tai hallinnon yksinkertaistamiseksi. Komissio on tarkastellut näitä ehdotuksia¹⁶, ja merkittävä osa niistä on hyväksytty osittain. Osaa ehdotuksista käsitellään edelleen ja ne voivat vielä johtaa suurempaan selkeyttämiseen.

2.4.2.5. Uudet suuntaviivat valtiontuille

67. Helmikuussa 2000 annetut uudet yhteisön suuntaviivat valtiontuille maatalousalalla korvaavat ja vahvistavat useita muita sääntöjä ja suuntaviivoja, komission valmisteluasiakirjoja ja käytäntöjä. Kyseisellä tarkistuksella lisättiin avoimuutta ja helpotettiin toimivaltaisten viranomaisten tehtäviä.

¹⁵ EYVL L 152, 24.6.2000, s. 1.

¹⁶ SEK(2000) 1775.

2.4.3. Yksinkertaistamistoimet markkinoiden eri aloilla

68. Vuonna 2000 hyväksytyt tai ehdotetut uudistukset ovat yksinkertaistaneet ja selkeyttävät edelleen maatalouslainsäädäntöä useilla markkinoiden eri aloilla.

2.4.3.1. Pellava ja hamppu

69. Kuitupellava- ja hamppualan uudistus hyväksyttiin heinäkuussa 2000, ja siinä liitettiin nämä kaksi viljelykasvia peltokasvijärjestelmään tuottajille maksettavien suorien tukien osalta. Lisäksi uudistuksella vähennettiin asetusten määrää.

2.4.3.2. Liha

70. Vuoden 2000 aikana liha-alalla toteutettiin useita yksinkertaistamistoimia, joista mainittakoon seuraavat:
- naudanliha-alan teurastuspalkkiot voidaan tietyin edellytyksin maksaa ilman erityistoimenpiteitä kyseiselle tuottajalle,
 - jäsenvaltiot voivat sallia tuottajien käyttää laajaperäistämispalkkion yksinkertaistettua hakumenettelyä,
 - jalostetun naudanlihan vientitukeen sovellettavaa nimikkeistöä on yksinkertaistettu merkittävästi: erittäin teknisten ja vaikeaselkoisten tuotelinjojen määrää vähennettiin 47:stä kahdeksaan,
 - sian- ja lampaanliha-alalla alettiin noudattaa muilla aloilla käytössä olevaa Agenda 2000:n mukaista lähestymistapaa, jonka mukaan kyseisen lihan perushintoja ei enää vahvisteta vuosittain, vaan ne vahvistetaan niihin sovellettavissa perusasetuksissa ilman erityisiä aikarajoituksia,
 - sianlihan, munien ja siipikarjanlihan välittömien vientitodistusten menettelyjä on yksinkertaistettu ja saatettu naudanliha-alan todistusjärjestelmän mukaisiksi.

2.4.3.3. Maito ja maitotuotteet

71. Sen jälkeen kun maitoalan uusi perusasetus oli annettu, oli komission täytäntöönpanoasetuksiin tehtävä merkittävä määrä vastaavia muutoksia. Tässä yhteydessä ei haluttu niinkään muuttaa voimassa olevia asetuksia, vaan kodifoida laajoja osia maitotuotealaan sovellettavasta lainsäädännöstä. Kodifioinnilla onnistuttiin vähentämään asetusten määrää, yksinkertaistamaan hallinnollisia menettelyjä ja yhdenmukaistamaan eri järjestelmien välisiä hallinnollisia ja valvontamenettelyjä.

2.4.3.4. Hedelmät ja vihannekset

72. Hedelmä- ja vihannesalan yhteisen markkinajärjestelyn muutosehdotus koskee myös hedelmä- ja vihannesjalosteita, ja sen tarkoituksena on rationalisoida ja yksinkertaistaa järjestelyjä ja hyväksyä asianmukaiset tuotantokynnykset. Sillä yksinkertaistetaan ja vakiinnutetaan tuottajaorganisaatioihin sovellettavaa tukijärjestelmää ja parannetaan tuoreiden hedelmien ja vihannesten vientipalkkiojärjestelmää.

2.4.3.5. Riisi

73. Kesäkuussa 2000 esitetyn komission ehdotuksen mukaisesti riisi liitetään peltokasvijärjestelmään. Tämän seurauksena yksinkertaistamisessa edettäneen merkittävästi.

2.4.4. *Pienviljelijöiden tukijärjestelmä*

74. Komissio esitti joulukuussa 2000 ¹⁷ ehdotuksen yksinkertaistetuksi järjestelmäksi, jota noudatettaisiin maksettaessa suoran tuen pieniä määriä viljelijöille. Ehdotuksen mukaan enintään 1 000 euron suuruiseen suoraan tukeen oikeutetut viljelijät voivat tehdä yhden tukihakemuksen ja saada koko vuosittaisen tukimaksun yhdellä kertaa useiden pienten erillismaksujen sijaan.

2.5. Valtiontuet

2.5.1. *Uudet lainsäädännölliset puitteet*

75. Komissio on soveltanut 1. tammikuuta 2000 alkaen maatalousalan valtiontukea koskevia yhteisön suuntaviivoja ¹⁸, jotka hyväksyttiin 24. marraskuuta 1999, kyseisen ajankohdan jälkeen käyttöön otettuihin uusiin valtiontukiin. Jäsenvaltioiden oli tarkistettava käyttämänsä tukijärjestelmät uusien sääntöjen mukaisiksi vuoden 2000 loppuun mennessä.
76. Uusilla suuntaviivoilla vahvistetaan ja yksinkertaistetaan komission aiemmin soveltamat säännöt. Lisäksi niihin on tehty lukuisia muutoksia, joiden tarkoituksena on varmistaa, että Euroopan unionin valtiontukea koskevat säännöt ovat Agenda 2000:n uudistuksien yhteydessä käyttöön otetun uuden maatalouden kehittämissä politiikan mukaiset.
77. Uusien suuntaviivojen lähtökohtana on, että kaiken maatalousalalla myönnettävän valtiontuen on oltava EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) ja EU:n kansainvälisten velvollisuuksien, erityisesti maataloutta koskevan WTO-sopimuksen mukaista. Koska jäsenvaltiot päättivät, ettei yksittäinen jäsenvaltio saa vääristää tarkasti tasapainotettua tuottajahinnoille tai maaseudun kehittämisohjelmille myönnettävää EU-tukea, ovat kaikki yhteisiä markkinajärjestelyjä häiritsevät valtiontuet kiellettyjä.
78. Uusien suuntaviivojen mukaan jäsenvaltioiden maksamat ja EU:n tietyin edellytyksin hyväksymät tuet voidaan lyhyesti esittää seuraavasti:
- maatilojen investointitukea voidaan tavanomaisesti maksaa enintään 40 prosenttia tukikelpoisista menoista ja 50 prosenttia epäsuotuisilla alueilla; suuremmat tukiosuudet hyväksytään, jos investoinnit koskevat perinteisen maiseman säilyttämistä, maatalon rakennusten uudelleen sijoittamista yleisen edun mukaisesti tai ympäristön, kotieläinten hyvinvoinnin tai hygienian parantamista,

¹⁷ KOM(2000) 841.

¹⁸ EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2. Muutettu EYVL C 232, 12.8.2000, s. 19.

- investointitukea maataloustuotteiden jalostukseen tai kaupan pitämiseen voidaan tavanomaisesti maksaa 40 prosenttia ja tavoite 1 -alueilla 50 prosenttia menoista, jos voidaan osoittaa, että kyseisillä tuotteilla on tavanomaiset markkinointikanavat,
- tuki viljelijöiden maatalouden ympäristösitoumuksiin ja muu ympäristönsuojelua koskeva tuki,
- luonnonhaittojen korvaamiseen tarkoitettu tuki epäsuotuisille alueille,
- nuorten viljelijöiden tilanpidon aloittamiseen tarkoitettu tuki,
- tuki varhaiseläkkeisiin, tilanpidon lopettamiseen, tuotannon, jalostuksen ja kaupan pitämisen kapasiteetin poistamiseen,
- tuki tuottajaryhmien perustamiseen,
- tuki, jolla korvataan luonnonmullistuksista tai poikkeuksellisista tapahtumista, säähaitoista tai eläin- tai kasvitautien puhkeamisesta maataloustuotannolle tai tuotantovälineille aiheutuneet vahingot, ja tuki vakuutusten ottamiseen kyseisten menettämiskosten kattamiseksi,
- tuki, jolla kannustetaan korkealaatuisten maataloustuotteiden tuotantoa ja kaupan pitämistä, teknisen tuen myöntämistä tuottajille ja kotieläinten geneettisen laadun parantamista,
- erityinen tuki, jota maksetaan syrjäisimmille alueille ja Egeanmeren saarille.

79. Edellä mainittujen, suuntaviivoissa erikseen esitettyjen tukiluokkien lisäksi tukea voidaan myöntää myös yhteisön muiden asiakirjojen mukaisesti tutkimus- ja kehitystoimiin, lyhytaikaisiin käyttöluottoihin, vaikeuksissa olevien tilojen pelastamiseen ja rakenneuudistamiseen sekä työllisyyden tukemiseen.

80. Lisäksi komissio pohtii parhaillaan uutta kehystä maataloustuotteiden menekinedistämiseen ja mainontaan. Uusissa suuntaviivoissa ainoastaan viitataan tältä osin aiempiin vuonna 1987 julkaistuihin suuntaviivoihin.

2.5.2. Vuosikatsaus

81. Komissio sai vuonna 2000 248 ilmoitusta maatalous- ja elintarvikealan valtiontukisuunnitelmista. Komissio aloitti myös 26 sellaisen tukitoimenpiteen tarkastelemisen, joita ei ollut annettu EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti tiedoksi. Voimassa olevien tukitoimenpiteiden EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 1 kohdan mukaista tarkistusta ei pantu alulle tai saatettu päätökseen. Komissio hyväksyi 183 toimenpidettä. Useat näistä toimenpiteistä hyväksyttiin sen jälkeen, kun kyseiset jäsenvaltiot joko muuttivat tai aikoivat muuttaa niitä valtiontukia koskevien yhteisön sääntöjen mukaisiksi. Komissio aloitti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn seitsemässä tapauksessa, joiden osalta heräsi vahvoja epäilyjä niiden soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Komissio saattoi päätökseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn 13 tapauksessa ja teki lopullisen kielteisen päätöksen seitsemässä tapauksessa. Kaikissa tapauksissa, joissa tehtiin kielteinen päätös ja jäsenvaltio oli jo maksanut valtiontuen, komissio vaati maksetun tuen takaisinperimistä.

82. Jäljempänä tarkastellaan vain joitakin tapauksia, jotka ovat kiinnostavia maataloutta ja elintarvikkeita koskevan valtiontukipolitiikan kannalta. Tapaukset on selkeyden vuoksi jaettu aiheittain ja aloittain.

2.5.3. Poikkeukselliset tapahtumat ja luonnonmullistukset

2.5.3.1. Dioksiinikriisi - (B)

83. Komissio hyväksyi EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määrättyjen poikkeuksellisiin tapahtumiin tarkoitettujen valtiontukien perusteella vuonna 2000, samoin kuin vuonna 1999, sellaisille tuottajille ja yrityksille tarkoitetut tuet, joita rehun dioksiinisaastumisesta aiheutunut kriisi oli koetellut. Komissio antoi näin ollen luvan korvausten maksamiseen niille maataloustuottajille, jotka olivat kärsineet taloudellisia vahinkoja kriisin vuoksi¹⁹. Tuki kattaa koko kotieläintuotannon, ja sen soveltamisalalta suljetaan pois sellaisten hävitettyjen eläinten ja tuotteiden arvo, joihin sovelletaan komission jo hyväksymiä muita kansallisia tukitoimenpiteitä²⁰. Tuki maksetaan kertamaksuna, se lasketaan yksinomaan makrotaloudellisista laskelmista johdettujen kiinteiden määrien perusteella ja maksetaan ainoastaan tuotantovälineeltä tai kaupanpidetyltä yksiköltä. Tällä tavalla vältetään riski tuen yhdistämisestä muihin aiemmin sallittuihin tukiin, joita on maksettu erityisesti kotieläinten tai eläinperäisten, kulutukseen tai kaupanpitämiseen kelpaamattomien tuotteiden hävittämisestä myönnettyinä korvauksina. Komissio katsoi, että osoitettujen liiketappioiden ja dioksiinikriisistä aiheutuneen poikkeuksellisen tapahtuman välinen suhde voitiin vahvistaa. Näin ollen liiketappio saattoi johtua muun muassa markkinaosuuksien menetyksestä ja yhteiskunnallisen hätätilan, kaoottisen kriisinhallinnan sekä poikkeuksellisista toimenpiteistä johtuvan kyseisten tuotteiden tavanomaisen kaupan estymisen aiheuttamasta kulutuksen äkkinaisesta laskusta.

2.5.3.2. Ranskan metsätalouden elvyttäminen - (F)

84. Komissio hyväksyi luonnonhaitoista aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen tarkoitettujen, perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määrättyjen toimenpiteiden perusteella toimenpiteen, jonka tarkoituksena oli elvyttää Ranskan metsätalous, jota joulukuun lopulla 1999 sattuneet myrskyt olivat voimakkaasti vahingoittaneet. Toimenpiteen kokonaismenoarvio on noin kolme miljardia euroa, kun kaikki tukimuodot lasketaan yhteen²¹. Tukisuunnitelmaan kuului sellaisia kiireellisiä toimenpiteitä kuin tuki tukkeutuneiden metsäteiden raivaamiseen, uusien metsäteiden ja aukoiden raivaamiseen puun kosteaa varastointia varten ja varastopaikkojen saneeraamiseen, puun kuljetuskustannusten rahoitukseen, puun varastointiin, myrskyn kaatamien puiden hyötykäyttöön, tuhoutuneiden metsien uudelleenistutukseen ja vahinkoa kärsineiden metsänomistajien kiinteisiin metsätuloihin sovellettavien verojen alentamiseen. Suunnitelmaan kuului myös muita kannustustukia, esim. puun kuljetustuet, samoin kuin investointituet, jotka koskivat erityisesti metsätilojen tarvikehankintoja sekä kyseisten tarvikkeiden maksujen kuolettamisen nopeuttamista, työllistämistä ja koulutustukia sekä töiden organisointiin

¹⁹ Asia N 770/1999. (Jollei erityistä viittausta päätöksen julkaisemiseen EYVL:ssä ole tehty tässä asiakirjassa, se tarkoittaa, ettei päätöstä ole vielä julkaistu EYVL:ssä. Yleensä tukien hyväksymisestä tehdyt päätökset löytyvät osoitteesta: http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids).

²⁰ Asiat NN 87/1999, NN 88/1999, NN 89/1999, N 380/1999 ja N 386/1999.

²¹ Asia N 92/2000.

ja tekniseen tukeen liittyviä tukia. Komissio katsoi, että vaikka suunnitelmaan kuuluneet toimenpiteet vaikuttivat erilaisilta, ne kuitenkin kuuluivat samaan luokkaan ja niillä oli sama tavoite: koko alan elvyttäminen luonnonmullistuksen jäljiltä. Ne oli sen vuoksi katsottava toimenpiteiksi, joiden tarkoituksena oli perustamissopimuksen mukaiset luonnonmullistusten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen tarkoitetut toimenpiteet.

85. Komissio antoi samalla alalla luvan myös kansalliselle metsävirastolle (ONF) maksettavalle tuelle, jolla ei ollut yhteyttä joulukuun 1999 myrskyistä aiheutuneisiin vahinkoihin ²². Tässä yhteydessä oli riski tuen päällekkäisyydestä julkisen toimielimen kilpailutoimintaan myönnettyjen valtion varojen kanssa. ONF on kansallinen julkinen elin ja sen toiminta on kaksijakoista. Sillä on julkisen tehtävän lisäksi myös kaupallista toimintaa, jossa se kilpailee markkinoiden muiden toimijoiden kanssa. Julkiseen toimintaan kuuluu Ranskan metsänhoidon piiriin kuuluvien metsien hallinnon turvaaminen niiden omistajan lukuun. ONF saa valtion varoja, joilla korvataan sen hallintokulut. Lisäksi julkinen rahoitus, tai yksityinen, kattaa ONF:n valtion yleisen edun mukaiset toimet. Näitä toimia voivat olla erityisesti metsien suojeleminen ja valvonta, metsäpalojen ehkäiseminen, eroosion ja maanvyöryjen ehkäiseminen jne. Komissio päätteli, että kyseiset toimet kuuluvat yleisen edun nimissä suoritettaviin toimiin ja että varojen siirron on katsottava toteutetun yhdeltä valtion hallinnon tasolta toiselle. Lisäksi koska tietyt julkisen palvelun toimet kuuluvat valtion toimiin, ne on katsottava toimenpiteiksi, jotka eivät suosi tiettyjä yrityksiä tai tiettyä tuotantoa, joten ne eivät täytä kaikkia perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrättyjä kriteerejä. Kaupallisessa toiminnassaan ONF voi tehdä sopimuksia yksityisten tai julkisten henkilöiden kanssa toteuttaakseen hallinnollisia töitä, tutkimuksia sekä töitä, joiden tarkoituksena on suojella, parantaa tai kehittää metsävaroja. Komissio ei havainnut tämäntyyppiseen toimintaan liittyneen valtiontukea siten, että varat olisivat olleet päällekkäisiä kilpailutoiminnan hyväksi. ONF:n soveltamat hinnat eivät ole muiden kilpailijoiden hintoja alhaisemmat eivätkä valtion maksamat korvaukset edes kata kaikkia ONF:n julkisia menoja, joten varat eivät käytännössä voi olla päällekkäisiä.

2.5.4. Yksityistäminen ja rakenneuudistus

2.5.4.1. Maanhankintatuki - (D)

86. Komissio antoi vuonna 1999 Saksalle tiedoksi lopullisen kielteisen päätöksen Saksan hallituksen *Entschädigungs- und Ausgleichsleistungsgesetz*-lain (EALG) ²³ nojalla myöntämästä tuesta. Laissa säädetään järjestelmästä maan hankkimiseksi alennetuin hinnoin entisessä Itä-Saksassa. Tämä johti valtiontuen myöntämiseen tietyille tuensaajille.
87. Tietyille edunsaajille myönnetty tukitaso vaikutti liian korkealta verrattuna tasoihin, jotka komissio tavanomaisesti hyväksyisi viljelymaan hankintatukena. Lisäksi kyseinen tuki tuntui olevan syrjivää ja siten EY:n perustamissopimuksen 12 artiklan, 34 artiklan 3 kohdan ja 43 artiklan vastaista.

²² Asia NN 96/95.

²³ Asia C 17/98 koskevan menettelyn aloittaminen, EYVL C 215, 10.7.1998, s. 7; lopullinen kielteinen päätös 20.1.1999, EYVL L 107, 24.4.1999, s. 21.

88. Komissiolle ilmoitettiin vuoden 1999 kuluessa muutettu maanhankintaohjelma, jonka komissio hyväksyi 19. tammikuuta 2000 päivätyllä kirjeellä ²⁴. Osittaiseen kielteiseen päätökseen vuonna 1999 johtanut ongelma oli ratkaistu:
- Komissio katsoi 20. tammikuuta 1999 tekemässään päätöksessä, joka koski vanhaa EALG-lakia, että syrjintä ilmeni ohjelmassa pysyvää asumista tietyinä ajankohtana koskevana kelpoisuusvaatimuksena: käytännössä vaatimuksen voivat täyttää ainoastaan entisen Itä-Saksan asukkaat. Kyseiset ajankohdat on poistettu uudesta ohjelmasta;
 - Komissio vastusti myös tuki-intensiteettiä maatalousmaanhankintaan epäsuotuisten alueiden ulkopuolelta. Tukitaso on sittemmin saatettu täysin komission tavanomaisesti hyväksymän tason mukaiseksi. Komission 20. tammikuuta päivätyn päätöksen mukaisesti kaikki vanhan EALG-lain nojalla myönnetty liikatuki peritään takaisin korkoineen.
89. Komissio on todennut Saksan viranomaisten antamien vakuutusten perusteella, että maata on riittävästi mahdollisen syrjinnän välttämiseksi ilman, että vanhan EALG-lain nojalla tehtyjä sopimuksia tarvitsisi purkaa. Komissio katsoo, että jos asumista koskevat seikat uudessa tukiohjelmassa suosivat itäsaksalaisia ja kaikki muut perusteet ovat tasapuolisia, tällainen etuus kuuluu Saksan uusien osavaltioiden maatalouden rakenneuudistustavoitteeseen, kun siinä samalla varmistetaan se, että mahdolliset maan hankkijat, jotka tai joiden perheet ovat asuneet ja tehneet työtä entisessä DDR:ssä useiden vuosikymmenten ajan, voivat osallistua tällaiseen maanhankintaan. Komissio hyväksyi tämän tavoitteen oikeutetuksi 20. tammikuuta 1999 tehdyssä päätöksessä, eikä päätöstä ole vastustettu.
90. Komissio katsoo sen vuoksi, että Saksan hallituksen esittämä uusi tukijärjestelmä helpottaa elinkeinotoiminnan kehittämistä kyseisellä alalla. Näin ollen kyseinen toimenpide kuuluu perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan.
- 2.5.4.2. EPAC:n ja SILOPOR:n ²⁵ rakenneuudistusta ja yksityistämistä koskevat suunnitelmat - (P)
91. Komissio aloitti vuonna 1998 EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn molempien edellä mainittujen julkisten yhtiöiden – viljanhankinta yrityksen EPAC:n ja huolinnasta satamassa vastaavan yrityksen SILOPOR:n – rakenneuudistusta ja yksityistämistä koskevien suunnitelmien osalta ²⁶. Portugali päätti sittemmin saattaa selvitystilaan molemmat yhtiöt, muttei ole esittänyt virallista kantaa komission päätöksestä.
92. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin antoi 27. kesäkuuta 2000 tuomionsa siitä, ettei Portugali ollut noudattanut komission vuoden 1997 päätöstä. Päätöksessä todettiin, että EPAC:lle myönnetty valtiontakausta oli sääntöjenvastainen ja yhteismarkkinoille soveltumaton valtiontukea ²⁷. Yhteisöjen tuomioistuin vahvisti pääosiltaan

²⁴ Asia N 506/1999.

²⁵ Asia C 51/98 (ex nro N 852/97 ja N 6/98).

²⁶ EYVL C 363, 25.11.1998, s. 4.

²⁷ Asia C 404/97.

komission kannan tuen luonteen osalta ja siltä osin, ettei valtion EPAC:lle myöntämä takuu ollut yhteismarkkinoille soveltuva.

2.5.4.3. Centrale del Latte di Roma ²⁸ - (I)

93. Komissio päätti myös Commission Centrale del Latte di Romalle myönnettyjä tukia koskevan menettelyn ja teki asiasta osittaisen kielteisen päätöksen ²⁹. Komissio katsoi, että Rooman hallintoalueen vuosina 1992 ja 1997 järjestelmällisesti kirjanpidosta poistamat liiketappiot olivat toimintatukea, jonka ei voitu katsoa kuuluvan julkisiin palveluihin. Toisaalta komissio katsoi, ettei Lazion maidontuottajille ja ostajille yksityistämismenettelyn yhteydessä myönnetty tuki ollut valtiontukea. Koska tehtaan siirron voitiin katsoa olevan varojensiirtoa, tuen takaisinperiminen koskee aiempaa Centrale del Lattea (joka on selvitystilassa).

2.5.5. Verotustoimenpiteet

2.5.5.1. Kasvihuoneille myönnetty verovapaus hiilidioksidiveroista ³⁰ - (NL)

94. Komissio hyväksyi 5. tammikuuta 2000 Alankomaissa kasvihuoneille myönnetyn verovapautuksen hiilidioksidiveroista.
95. Komissio hyväksyi 3. joulukuuta 1992 ympäristöveroja koskevan alkuperäisen lain "*Wet belastingen op milieugrondslag*". Lakiin tehtiin useita muutoksia, joihin sisältyi mm. energiansääntelyveron käyttöönotto. Energiansääntelyveron tarkoituksena on vähentää osaltaan hiilidioksidipäästöjä ja edistää energiansäästöä. Alankomaiden hallitus on muuttanut energiaveroja, ja muutos tuli voimaan 1. tammikuuta 1999. Veroasteita on nostettu ja veroluokkia tarkistettu. Veronkorotuksesta saadut tulot siirretään takaisin kotitalouksille ja yrityksille palkka- ja tuloverojen vähentämisen muodossa. Alankomaiden hallitus arvioi, että energiankulutuksen korkeammalla verotuksella on myönteisiä vaikutuksia hiilidioksidipäästöihin.
96. Energiansääntelyveroon sovellettiin myös nollaverotusta käytettäessä maakaasua kasvihuoneviljelyssä. Alankomaiden viranomaiset pyysivät nollaveron soveltamisen jatkamista vuodella tältä osin. Jos kasvihuoneella ei ole maakaasuyhteyttä, nollaveroa sovelletaan keskitisleaseen, kaasujäähdytykseen ja nestekaasuun.
97. Oltuaan yhteydessä komission yksikköihin Alankomaiden viranomaiset muuttivat toimenpidettä seuraavasti: nollaverotusta sovellettaisiin vain vuonna 1999. Vuosina 2000 ja 2001 alaa verotettaisiin (nousevan asteikon mukaan) samoin perustein kuin muita energiavaltaita. Alankomaiden viranomaiset sitoutuivat antamaan tukiohjelman uudelleen tiedoksi vuonna 2002.
98. Toimenpide kuuluu ympäristönsuojelulle myönnettävää valtiontukea koskevien komission suuntaviivojen soveltamisalaan, koska lain päämääränä on ympäristönsuojelu. Sen tavoitteena on vähentää energiankulutusta lisäämällä energiaverotusta. Verovapaus näyttäisi olevan toimintatukea. Yhteisön suuntaviivoissa sovelletaan tiukkoja edellytyksiä ympäristöongelmiin myönnettäviin toimintatukiin:

²⁸ Asia C 28/98 (ex NN 185/97).

²⁹ EYVL L 265, 19.10.2000, s. 15.

³⁰ Asia N 589/B/98.

- tuen olisi oltava väliaikaista ja periaatteessa asteittain vähenevää: Alankomaiden viranomaiset ovat ilmoittaneet tarkan ajankohdan, jolloin nollaveron soveltaminen päättyy, ja se liitetään asteittain osaksi muuta järjestelmää. Toimenpide on asteittainen, koska sen soveltamista jatketaan vuonna 1999 ja vasta tämän jälkeen verotusta lisätään asteittain;
- tuen olisi oltava välttämätöntä epäedullisen kilpailuaseman korvaamiseksi: komissio on ottanut huomioon, että keskitasoa alhaisimpien kasvihuoneviljelyalan suhteellisten työvoimakustannusten vuoksi alan yritykset hyötyvät hyvin vähän työvoimaverotuksen vähennyksistä. Aiemmin voimassa ollut kasvihuoneviljelyalalla käytettävän maakaasun edullinen hinnoittelujärjestelmä lakkautettiin vuoden 1998 lopussa;
- tuensaajilta edellytetään vastasuoritusta: alalla on tehty sopimusmuutos, jossa on asetettu tavoitteet myös uusiutuvien energialähteiden käytölle: neljä prosenttia energiasta on vuonna 2010 oltava peräisin uusiutuvista energialähteistä. Energiatehokkuuden on parannuttava 65 prosentilla verrattuna vuoteen 1980. Lisävastineena voidaan pitää myös kasvavaa kokonaisverotaakkaa. Uudella toimenpiteellä, jossa kaasunkäytön verotusta lisätään asteittain (ja jossa sähkönkäytön verotus on täysimääräistä), kannustetaan kasvihuoneviljelijöitä selkeästi käyttämään energiaa järkevästi ja vähentämään hiilidioksidipäästöjä.

99. Edellä esitetyn perusteella komissio päätteli, että toimenpide täytti ympäristöä koskevissa suuntaviivoissa asetetut vaatimukset ja hyväksyi sen.

2.5.5.2. Vapautus kivennäisaineiden käyttömaksuista³¹ - (NL)

100. Alankomaiden viranomaiset aikovat ottaa käyttöön tiettyjä vapautuksia kivennäisaineiden käyttömaksuista, joista säädetään lannoitelaisissa. Järjestelmässä edellytetään pakollista kirjanpitoa kivennäisaineiden käytöstä kullakin yksittäisellä tilalla ja määrätään tilakohtaiset enimmäismäärät ympäristöön joutuville fosfaatti- ja typpipäästöille. Jos päästöt ylittävät enimmäismäärät, ylittävältä osalta on maksettava veroja. Tilanpitäjä voi valita tavan vähentää kivennäisainepäästöt sallittuihin enimmäismääriin. Kielletyistä päästöistä kannetaan maksuja ainoastaan, jos tilalla käytetyn fosfaatin ja typin kokonaismäärä vähennettynä kalenterivuonna poistettujen kivennäisaineiden määrällä ylittää fosfaatin ja typen sallitun päästön ympäristöön (nk. vähennyssääntö). Jos yritys toteuttaa tehokkaita toimenpiteitä, esim. pelloille levittämättömän lannoitteen poistaminen, sen ei tarvitse maksaa kyseisiä maksuja.
101. Ehdotetun toimenpiteen mukaan pienyritykset (nk. sivuelinkeinon harjoittajat) ja puutarhakeskukset on täysin vapautettu lannoitelain IV luvussa säädetyistä kivennäisaineiden käyttömaksuista. Kasvihuoneita tai viljelyalustoja käyttävät kasvinviljelytilat vapautetaan maksuista osittain.
102. Valtiontukisääntöjen soveltamista yritysten välittömään verotukseen koskevan komission tiedonannon³² 23 kohdassa todetaan että, yritysten välitöntä verotusta koskevien toimenpiteiden eriytyneisyys ei välttämättä aiheuta niiden katsomista valtiontueksi. Tämä koskee sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat taloudellisen

³¹ Asia C 14/2000, EYVL C 190, 8.7.2000, s. 4.

³² EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3.

järkiperäisyytensä seurauksena tarkoituksenmukaisia suhteessa verojärjestelmän toimintaan ja tehokkuuteen. Jäsenvaltioiden on kuitenkin pystyttävä perustelemaan tällaiset toimenpiteet.

103. Komissio katsoo menettelyn tässä vaiheessa, etteivät Alankomaiden viranomaiset ole toistaiseksi osoittaneet eri verovapautusten olevan perusteltuja kivennäisaineiden käyttömaksujärjestelmän luonteen ja rakenteen vuoksi.
104. Koska perusteluja ei ole, vapautusten on katsottava olevan valtiontukea, koska ne tuntuvat täyttävän kaikki valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon 9–12 kohdassa mainitut edellytykset, minkä vuoksi niiden on katsottava olevan toimintatukea. Edellä esitetyn perusteella komissio on päättänyt aloittaa menettelyn ehdotettujen toimenpiteiden osalta.
105. Komissio epäilee myös ehdotettujen vapautusten vaikutusta ympäristöön ja niiden yhdenmukaisuutta nitraattidirektiivin kanssa. Komissio on toimittanut virallisen ilmoituksen³³, johon Alankomaat on antanut vastauksen, jota komissio parhaillaan käsittelee.

2.5.6. *Toimintatuki: Kreikkalaiset osuuskunnat - (EL)*

106. Komissio teki yleisen periaatteen mukaisesti, joka kieltää jäsenvaltioita myöntämästä toimintatukea maatalousalalle, vuonna 2000 lopullisen kielteisen päätöksen Kreikan valtion kahdesta sääntöjenvastaisesta tukitoimenpiteestä, joilla kyseinen valtio oli poistanut kirjanpidosta ja konsolidoinut useiden maatalousosauuskuntien (kukin toimenpide koski 116 osuuskuntaa) lainoja³⁴. Lainojen tärkeimpänä perustana olivat kyseisten tilojen liiketappiot, jotka aiheutuivat Kreikan valtion kyseisten tuotteiden tuotannolle ja kaupan pitämiselle myöntämistä tukitoimista (hintojen vahvistaminen, varastointi, interventio ja vienti). Muut velat aiheutuivat investoinneista ja luonnonmullistuksista. Kyseiset toimenpiteet ovat saman luonteisia kuin vuoden 1997 laissa, jossa säädetään maatalousosauuskuntien 450 miljoonan suuruisen lainan poistosta, jonka neuvosto hyväksyi joulukuussa 1998.
107. Käsiteltävänä olevat toimenpiteet toteutettiin vuosien 1992 ja 1994 lakien nojalla. Komissio teki päätöksensä kantelun perusteella. Kantelu koski sääntöjenvastaisia ja yhteismarkkinoille soveltumattomia valtiontukia, joita maidontuotanto-osuuskunta AGNO oli saanut. Komissio esitti lopullisessa kielteisessä päätöksessään myös Kreikalle kehotuksen toimittaa kaikki asiaa koskevat tiedot voidakseen aloittaa Kreikan maatalouspankin toiminnalle myönnettyä valtiontukea koskevan tutkimuksen.

2.5.7. *RIBS: valtiontuen myöntäminen markkinaedellytyksin - (I)*

108. Italia antoi tiedoksi vuosina 1999 ja 2000 kolme valtion omistaman holdingyhtiön Itainvestin tukemaa hanketta. Kyseisen yhtiön tukitoimien peruseriaatteena on myöntää tukea hankkimalla pääomaosuuksia tuensaajan yrityksissä samoin periaattein kuin tavanomaisissa markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja, kuten asia on määritelty asiakirjassa EY:n perustamissopimuksen 92 ja

³³ Kirje 29.9.1998.

³⁴ Asiat C 78/97 ja C 82/97 (ex NN 33/96 ja NN 168/97).

93 artiklan soveltaminen yritysten valtionosuuksiin ³⁵. Pääomaosuudet korvataan muutaman vuoden kuluessa, ja niistä maksetaan komission käyttämää viitekorkoa korkeampi korko ja takeet, joiden avulla holdingyhtiö voi valvoa tuensaajana olevaa yritystä. Toistaiseksi on hyväksytty kaksi hanketta ³⁶. Kolmatta hanketta käsitellään parhaillaan. Samanaikaisesti Italia on antanut tiedoksi viisi valtion omistaman holdingyhtiö RIBS :n tukitoimenpidettä. Se veti takaisin neljä hanketta sen jälkeen kun komissio oli esittänyt epäilynsä siitä, oliko tuki toteutettu markkinaedellytyksin. Itainvest ja RIBS -yhtiöt yhdistettiin vuonna 2000 uuteen valtion holdingyhtiöön Sviluppo Italiaan. Italia esitti samoin kuin RIBS-yhtiön yhteydessä selvityksen uuden holdingyhtiön tukitoimenpiteistä. Komissio tarkastelee parhaillaan selvitystä.

2.5.8. *Sianliha-ala*

2.5.8.1. Sianlihan tuotantoon myönnetty tuki –‘Stabiporc’- (F)

109. Komissio teki lopullisen osittain kielteisen päätöksen Ranskan sianlihan tuotantoon kolmessa osassa myöntämästä tuesta ³⁷, jonka osalta se oli aloittanut perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen tarkastelumenettelyn ³⁸. Ranskan viranomaiset pyrkivät ensisijaisesti elvyttämään sianliha-alan ammatillisen sääntelykassan (Stabiporcin) takaisin maksettavien ennakkojen järjestelmän, jonka tarkoituksena on maksaa tuottajaryhmille ennakkoja, jotka maksetaan takaisin kokonaisuudessaan, jotta nämä voisivat säännöstellä järjestelmään kuuluville kasvattajille maksettavia lihasikojen hintoja. Järjestelmällä pyritään näin ollen säätelemään sianlihatuotannon kriisin koettelemien siankasvattajien tuloja. Komissio päätteli, ettei Stabiporcin elvyttäminen ollut valtioneutua, sillä valtiontuki rajoittui lainan myöntämiseen markkinoilla vallitsevin koroin. Lisäksi järjestelmään osallistuvat julkiset elimet vaativat tuottajaryhmiltä lainojen takaisinmaksuajankohtana maksamatta jääneet tai myöhästyneet määrät viivästyskoroin. Komissio päätteli kuitenkin myös, että tarkasteltavina olleet kaksi muuta tuen osaa eivät olleet perustamissopimuksen mukaisia. Kyseessä olivat henkilökunnan sosiaalimaksujen porrastaminen, jota rahoitusvaikeuksissa oleville tiloille oli ehdotettu, ja tilanpitäjiä koskeva toimenpide, jonka yhteydessä niiden sianlihantuotantoa varten tekemiä alkuinvestointeja varten ottamien pankkilainojen korot maksettiin osittain. Kielteinen päätös perustui siihen, ettei näissä tukitoimenpiteissä ollut täytetty kaikkia vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettävää valtiontukea koskevissa yhteisön suuntaviivoissa määrättyjä edellytyksiä. Tilanteen vaikeaa luonnetta ei ollut kyetty osoittamaan riittävästi. Kyseisille yrityksille ei ollut tehty elinkelpoisuuden palauttamissuunnitelmaa eikä näin ollen kyetty varmistamaan periaatetta tuen ainutkertaisuudesta.

2.5.8.2. Sikojen keräyskeskukset ³⁹ - (NL)

110. Kaikki Alankomaiden sikojen keräyskeskukset on suljettu klassisen sikaruton puhkeamisen jälkeen. Kaikki toimintaluvat peruutettiin. Yritykset voivat aloittaa toimintansa uudelleen ainoastaan, jos ne hakevat uutta lupaa. Uuden luvan saa

³⁵ EY:n tiedotuslehti 9-1984.

³⁶ Asiat N 652/1999 ja N 164/2000.

³⁷ Asia C 74/98.

³⁸ Päätös julkaistu EYVL:n numerossa C 61, 3.3.1999, s. 7.

³⁹ Asia C 80/98, menettelyn aloittaminen julkaistu EYVL:n numerossa C 108, 17.4.1999, s. 5.

ainoastaan, jos keskukset täyttävät uudet hygieniavaatimukset, jotka on katsottu tarpeelliseksi sikaruttoepidemian leviämisen estämiseksi. Yrityksille, jotka eivät halua tai voi täyttää uusia hygieniavaatimuksia ja jotka pysyvät näin ollen suljettuina, tarjotaan tukea toiminnan pysyvän lakkauttamisen perusteella. Tuensaaajien (mukaan lukien yrityksen osakkaat) on sitouduttava olemaan osallistumatta suoraan tai välillisesti sikojen keräyskeskusten toimintaan. Tarjottu tuki on kaksiosainen: korvaus tulojenmenetyksestä ja korvaus pääomanmenetyksestä.

111. Menettelyn aloittamisen yhteydessä komissio totesi, että yritysten, jotka eivät voineet tai halunneet täyttää uusia hygieniavaatimuksia, oli katsottava tehneen tavanomaisen päätöksen yrityksen sulkemisesta. Periaatteessa tukea yrityksen sulkemiselle tällaisissa olosuhteissa ei voida hyväksyä, sillä uudet hygieniavaatimukset ovat yrittäjän toimintaan liittyvä tavanomainen riski.
112. Kävi kuitenkin ilmi, että tällaista sulkemista, joka oli seuraus hygieniavaatimusten tiukentamisesta, oli tarkasteltava laajemmassa poliittisessa yhteydessä, jossa tavoitteena on vähentää eläinlääkinnällisiä riskejä supistamalla sikojen keräyskeskusten määrää ja siten omalta osaltaan edistää alan kehitystä.
113. Tukea myönnetään laitteiden uusimista ja uusien hygieniavaatimusten täyttämistä varten. Tällaisella tuella yksinään ei kuitenkaan saavutettaisi lisätavoitetta vähentää sikojen keräyskeskusten määrää, millä taas pystytään vähentämään eläinlääkinnällisiä riskejä. Eläinten terveyteen liittyvä näkökohta oikeuttaa tuotannon lopettamisesta maksettavan tuen.
114. Tukitoimenpidettä on tarkasteltava kaksijakoisen politiikan yhteydessä sillä tukea myönnetään sekä tuotannon ajan mukaistamiseen että tuotannosta luopumiseen. Tällaisessa yhteydessä sikojen keräyskeskusten oli valittava joko yritystensä ajan mukaistaminen tai toiminnan lopettaminen, minkä ne olisivat tehneet muistakin syistä kuin hallituksen tuen vuoksi. Tuessa on selkeästi kyse yritysten kannustamisesta omaksumaan tietty toimintalinja (esim. sulkeminen), mitä ne muuten eivät olisi tehneet. Näin ollen tuen voidaan katsoa olevan luonteeltaan kannustavaa.
115. Näyttää siltä, että tässä erityistapauksessa on täytetty myös kaikki muut komission ennen tuotannosta luopumiseen maksettavan tuen hyväksymistä vaatimat edellytykset.
116. Edellä esitetyn perusteella komissio totesi, että Alankomaiden hallituksen ehdottamat tukitoimenpiteet helpottavat taloudellisen toiminnan kehittymistä kyseisellä alalla. Näin ollen toimenpide kuuluu perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan.

2.5.9. Kotieläintuotannon ala: yleiset toimenpiteet

2.5.9.1. Tuotantokapasiteetista luopuminen: karjan tehokasvatuksesta luopumista koskeva järjestelmä⁴⁰ - (NL)

117. Alankomaiden viranomaiset ehdottivat yhtenäistä lähestymistapaa lantaongelman ratkaisemiseksi. Tämä lähestymistapa vaati maatalousalalta erityisiä ponnistuksia.

⁴⁰

Asia N 177/2000.

118. Järjestelmän mukaisesti viljelijöillä on mahdollisuus luopua tilanpidosta tai lopettaa joitakin karjan tehokasvatustoimia tiloillaan. Järjestelmän tarkoituksena on vähentää pysyvästi karjanlannan tuotantoa. Järjestelmä kuuluu myös maaseudun rakenteiden uudistamispyrkimykseen alueilla, joilla on suuri karjatiheys. Näillä alueilla karjankasvattajat, jotka lopettavat toimintansa (tai osan siitä), voivat saada korvauksia ylimääräisten rakennusten purkamisesta.
119. Jotta järjestelmän mukaista tukea voisi saada, sian- tai lannantuotannon oikeudet on myytävä hallitukselle. "Ruuhka-alueilla" (esim. Alankomaiden itä- ja eteläosissa sellaisilla alueilla, joilla on suuri sikatiheys) voi saada luvan edellä mainitulla tavalla ylimääräisiksi tulleiden tilarakennusten purkamiseen.
120. Järjestelmän perusteella myönnetty tuki on kaksiosainen. Ensinnäkin maksetaan tietty määrä sellaisista siankasvatusoikeuksista luopumisesta, jotka eivät ole sidottu maahan, ja lannantuotanto-oikeuksista luopumisesta. Toiseksi korvataan kustannuksia, joita syntyy kun "ruuhka-alueilla" toimivat tuottajat purkavat ylimääräiset tilarakennuksensa. Osa puretuista tilarakennuksista voidaan tietyissä tapauksissa korvata asuinrakennuksilla. Tällaisessa tapauksessa korvauksia ei makseta. Tällaisella tuotantos suunnan muuttamisella saadaan lisävaroja, joilla puolestaan voidaan rahoittaa toisten tilarakennusten purkaminen.
121. Valtiontuesta maatalousalalla annettujen yhteisön suuntaviivojen 8 kohdassa viitataan varhaiseläkkeelle siirtymisestä tai viljelytoiminnan lopettamisesta maksettavaan tukeen ja 9 kohdassa tuotannon, jalostuksen tai kaupan pitämisen kapasiteetin poistamisesta maksettavaan tukeen. Suuntaviivojen 8 kohtaa ei selvästikään voida soveltaa, sillä tuossa kohdassa tarkoitettu tuki edellyttää pysyvää ja lopullista tilanpidon lopettamista. Näin ollen näyttäisi siltä, että järjestelmää on tarkasteltava yhteisön suuntaviivojen 9 kohdan perusteella.
122. Komissio päätyi siihen, että järjestelmä täyttää yhteisön suuntaviivojen 9 kohdassa luetellut vaatimukset:
- tuesta on oltava yleisesti hyötyä kyseisellä alalla. Järjestelmä hyödyntää koko alaa, jota koettelevat ympäristölle tai eläinten hyvinvoinnille aiheutuneet paineet. Järjestelmä myös hyödyntää ympäristöä eläinlannan tuotannon vähenemisenä. Muut yritykset (jotka eivät ole osallisina tukijärjestelmässä) voivat jatkaa tilanpitoa paremmissa ympäristöolosuhteissa;
 - tuensaajalta edellytetään vastasuoritusta. Järjestelmään osallistuvien on luovuttava siankasvatus- tai lannantuotanto-oikeuksista ja purettava näihin liittyvät tilarakennukset. Tilaa ei voi seuraavaan kymmeneen vuoteen enää käyttää samankaltaiseen kotieläintuotantoon;
 - mahdollisuus, että tukea voitaisiin käyttää tilan pelastamiseen tai rakennemuutokseen on poissuljettu. Vaikka voidaankin olettaa, että järjestelmää käyttävät erityisesti tilanpitäjät, joilla ei enää ole pitkän aikavälin näkymiä jatkaa toimintaansa, tukea ei kuitenkaan makseta entisten tai nykyisten taloudellisten ongelmien perusteella, vaan sitä voivat saada kaikki karjankasvattajat;
 - pääoma-arvon tai tulevien tulojen menetyksestä ei makseta liian isoa korvausta.

123. Yhteisön suuntaviivojen 9 kohdassa mainituista muista vaatimuksista todettakoon, että tukijärjestelmä on rajattu kestoltaan. Tuki ei näytä vaikuttavan yhteisten markkinajärjestelyjen mekanismeihin. Tukijärjestelmään voivat päästä kaikki kyseisen alan toimijat. Alalta ei edellytetä vastasuorituksia, koska kapasiteetin poistaminen johtuu ympäristöön liittyvistä syistä.
124. Alankomaiden viranomaiset selostivat järjestelmän ympäristöä hyödyntäviä seikkoja ja totesivat, että muuhun kuin maahan sidottuun lannantuotantoon sovelletaan Alankomaissa kiintiöjärjestelmää. Näin ollen tuotanto-oikeuksien kokonaismäärä ei koskaan voi nousta vaan ainoastaan laskea. Kannustavaan järjestelmään osallistuvien yritysten on luovuttava tuotanto-oikeuksistaan kokonaan tai osittain. Kannustava järjestelmä johtaa kansallisella tasolla lannantuotannon ja kotieläinten määrän merkittävään ja pysyvään vähenemiseen.
125. Näillä perustein komissio päätyi siihen, että toimenpide täyttää perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa poikkeusmenettelylle asetetut kriteerit, koska se edistää kyseisen alan kehitystä eikä vaikuta kaupankäynnin edellytyksiin yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

2.5.9.2. Karjankuljetukset: ‘Gaelic Ferries’⁴¹ - (IRL)

126. Komissio teki lopullisen kielteisen päätöksen Irlannin myöntämästä toimintatuesta, jossa oli kyse sekä maataloudelle että karjankuljetukselle myönnetystä tuesta. Tapaus koski erityisesti 1,58 miljoonan IEP:n suuruisen valtiontuen maksamista irlantilaiselle Gaelic Ferries -yhtiölle karjankuljetusten järjestämiseksi Manner-Eurooppaan⁴². Valtiontuki sai alkunsa yksityisen toimijan päätöksestä keskeyttää karjankuljetuspalvelut liiketaloudellisista syistä, jotka liittyivät eläinten hyvinvointia ajavien ryhmittymien painostukseen. Komissio katsoi, että tuensaajana oli Irlannin koko karjankasvatusala, koska varsinaisena tavoitteena ja valtiontuen vaikutuksena oli varmistaa Irlannin karjankasvattajien pääsy Manner-Euroopan markkinoille. Irlanti joutuu nyt perimään maksetun tuen takaisin tuensaajilta.

2.5.9.3. Säähaitoista kärsineille karjankasvattajille myönnetty tuki - (IRL)

127. Komissio päätti antaa luvan Irlannin teurastusta koskevalle tukiohjelmalle, joka kuuluu uuhia koskevaan lisätoimenpiteeseen (*Ewe Supplementary Measure*), ja talvirehuista aiheutuneiden tappioiden tukijärjestelmään (*Scheme for assistance of winter fodder losses*)⁴³ kuuluvalla kolmelle toimenpiteelle. Näihin ohjelmiin kuului eri tukitoimenpiteitä sellaisten karjankasvattajien tilanteen helpottamiseksi, joiden tuotantoa vaikeat sääolosuhteet olivat haitanneet kesällä ja syksyllä 1998.
128. Komissio oli aiemmin esittänyt epäilynsä kyseisen tukijärjestelmän yhdenmukaisuudesta perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan kanssa. Järjestelmä näytti olevan toimintatukea muun muassa siksi, että se auttoi karjankasvattajia pääsemään eroon (kyseiseen aikaan kannattamattomista) lampaistaan.
129. Komissio myönsi kuitenkin Irlannin viranomaisten toimittamien lisätietojen perusteella, että toimenpiteen ensisijaisena tavoitteena oli supistaa minimiin

⁴¹ Asia C 7/90 (ex NN 1/98).

⁴² EYVL L 263, 18.10.2000, s. 17.

⁴³ Asia N 44/1999.

liikalaiduntamisesta sekä kuolleen ja kuolevan karjan laitumella olostu aiheutuvat ympäristövahingot. Komissio saattoi lisätietojen perusteella rinnastaa toimenpiteen jätehuollosta maksettavaan tukeen.

130. Tuen myöntämisaikana maatalousalalla sovellettujen ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen ⁴⁴ 3.4 kohdan mukaan maatalousjätteiden keräämiseen, talteen ottamiseen ja käsittelyyn myönnettyä tukea oli tarkasteltava tapauskohtaisesti. Koska tällaisen tuen hyväksyminen edellyttää saastuttaja maksaa -periaatteesta poikkeamista, se voidaan hyväksyä ainoastaan erittäin painavin perustein.
131. Kyseessä olevassa tapauksessa kävi ilmi, että tuella oli selkeästi kannustava vaikutus ja että tuottajilta edellytettiin vastasuoritusta. Ne suostuivat teurastamaan 30 prosenttia uuhistaan, joista osa olisi voinut säilyä hengissä yli talven. Karjankasvattajien osalta tuki rajoittui eläinten vapaaehtoiseen lopettamiseen. Tästä karjasta ei suoritettu maksuja. Edellä esitetyt seikat kannustivat karjankasvattajia luopumaan heikoimmasta karjastaan, jolla oli huonoimmat hengissä säilymisen mahdollisuudet. Näin ollen tuesta saatiin pysyvää hyötyä alalle ja ympäristöhaittojen ehkäisemisen muodossa laajemmallekin yhteisölle. Koska tukea myönnettiin periaatteella yhden suhde yhteen erityisten ja erittäin poikkeuksellisten tapahtumien yhteensattumista johtuvien ja eläinten hyvinvoinnille lisäriskejä aiheuttavien ympäristöongelmien ratkaisemiseksi, komissio katsoi, että kyseisessä tapauksessa poikkeaminen saastuttaja maksaa -periaatteesta oli perusteltua.

2.5.10. Sokeriala

132. Komissio teki vuonna 1999 lopullisen kielteisen päätöksen useista Italian valtion sokerialan tuista, jotka oli myönnetty valtion holdingyhtiö RIBS:n kautta vuosina 1988 ja 1992 ⁴⁵. Näihin tukiin, jotka liittyivät kahden Keski-Italiassa (Abruzzossa ja Toscanassa) sijaitsevan sokeritehtaan toimintaan, kuului kaupallisia takauksia, tappioiden kattamiseksi maksettuja pääomaosuuksia, investointeihin tarkoitettuja pääomaosuuksia, pääomaosuuksien korotuksia, etuoikeutettujen luottojen perimättä jättämistä, julkisen omaisuuden myymistä edullisin ehdoin ja korkotukilainoja. Tuensaajana oli SADAM-ryhmittymä ja takaisin maksettavaksi kokonaismääräksi arvioitiin noin 45,548 miljoonaa euroa. Kyseisen päätöksen tekemisen jälkeen komissiolle annettiin tiedoksi viisi muuta tapautta, joissa tukea oli samoihin aikoihin maksettu valtion holdingyhtiön RIBS:n kautta sokerialalla toimiville yrityksille.
133. Neuvosto hyväksyi Italian hakemuksesta maan sokerialalle tarkoitetun kokonaistukipaketin. Tähän tukipakettiin kuului viiden vastikään tiedoksi annetun tapauksen hyväksyminen, Ostellato-tehtaan käsiteltävänä olevan tukiasian päättäminen sekä tuki SADAM-ryhmittymälle komission vuonna 1999 tekemän päätöksen vuoksi maksamatta jääneiden määrien maksamiseksi. Viimeksi mainitun tapauksen osalta neuvoston päätöksestä ilmenee uusi seikka. Neuvosto hyväksyi tässä yhteydessä ensimmäisen kerran uuden tuen, joka taloudelliselta vaikutukseltaan kumoaa komission tuen takaisinmaksamisesta säättävän lopullisen kielteisen päätöksen vaikutukset. Komissio päätti kuitenkin olla hakematta muutosta neuvoston päätökseen ollakseen aiheuttamatta syrjintää Italian sokerintuottajien kesken.

⁴⁴ EYVL L 72, 10.3.1994, s. 3.

⁴⁵ EYVL L 236, 7.9.1999, s. 14.

134. Komissio hyväksyi neuvoston päätöksen mukaisesti 34 miljoonan euron suuruisen investointitukipaketin Sardiniassa sijaitsevalle Villasorin sokeritehtaalle (jonka omistaja on SADAM-ryhmittymä) ⁴⁶. Tukea myönnettiin valtion omistaman holdingyhtiön RIBS:n sääntöjen mukaisesti (osakkuutena ja korkotukilainana). Tuki hyväksyttiin sokerin yhteisen markkinajärjestelyn kansallisia tukia koskevien säännösten mukaisesti. Näissä säännöksissä sallitaan poikkeaminen Etelä-Italian sokerialan yleisestä poissulkemisesta jalostamiseen ja kaupan pitämiseen tehdyistä investoinneista vuoteen 2001 saakka.
135. Lisäksi komissio salli tämän tukipaketin sillä perusteella, että Italian viranomaiset ryhtyivät perimään takaisin sokeritehtaan omistajalle aiemmin myönnettyjä toimintatukia.

2.5.11. *Sitrushedelmäala*

2.5.11.1. Tuet Sisilian sitrushedelmälälle ⁴⁷ - (I)

136. Komissio antoi tammikuussa 2000 Italialle tiedoksi lopullisen kielteisen päätöksensä Regione Sicilian lain nro 68/95 (Laki takuurahaston perustamisesta tuotanto- ja myyntiyritysten velkojen konsolidoimiseksi ja takuurahaston perustamisesta käsiteollisuusyritysten velkojen konsolidoimiseksi – kaupan toimijoille myönnettävät tuet) ⁴⁸ 1, 3, 5, 6, 7 pykälien nojalla myönnetystä tuesta siltä osin kuin tukea sovellettiin yrityksiin, jotka toimivat liitteessä I mainittujen tuotteiden tuotannon, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla.
137. Tämän alueellisen lain 6 pykälässä säädetään markkinointivuosien 1993/94, 1994/95 ja 1995/96 kampanjoita koskevan tuen rahoittamisesta vuosina 1995–1997. Tässä tuessa oli kyse Sisiliassa toimiville kauppiaille enintään vuodeksi myönnettyjen lainojen korkotuesta. Näiden kauppiaiden liikevaihto koostui (vähintään 70 prosenttia) sitrushedelmien, hedelmien ja vihannesten myynnistä kyseisen alueen ulkopuolelle. Alueellisen lain 6 pykälän mukaisesti myönnetyistä varoista 70 prosenttia varattiin sitrushedelmälälle.
138. Komission käytännön mukaisesti lyhytaikaiset lainat (käyttöluotot) ovat lainoja, jotka myönnetään, jotta taloudellinen toimija voisi kattaa maatalouden tuotantokauden menoihin liittyvät ennakkomaksut, jotka perustuivat saman kauden tuloihin. Lainojen on oltava kausiluonteisia ja tarkoitettu kattamaan tavanomaiset yleiskustannukset: panosten hankkimisen, työntekijöiden palkanmaksun jne.
139. Komissio katsoi ennen komission tiedonantoa maatalouden lyhytaikaisista korkotukilainoista ⁴⁹ kyseiset tuet yhteismarkkinoille soveltuviksi, jos ne täyttivät seuraavat vaatimukset: lainaa ei saanut myöntää vain yhtä tuotetta tai yhtä toimintaa varten eikä sen kesto saanut olla enempää kuin 12 kuukautta. Vientituet ovat ilman muuta kiellettyjä (ks. komission tiedonantoa vähimmäissäännön noudattamisesta ⁵⁰).

⁴⁶ Asia N 157/1999.

⁴⁷ Asia C 1/98.

⁴⁸ Asia C 1/98 (ex-N 750/B/95), komission päätös 22.12.1999 (EYVL L 110, 6.5.2000).

⁴⁹ EYVL C 44, 16.2.1996, s. 2.

⁵⁰ EYVL C 68, 6.3.1996.

140. Näin ollen komission katsoo seuraavaa: i) lyhytaikaista lainaa (käyttöluottoa) ei saa myöntää taannehtivasti, koska silloin kyseessä on puhtaasti toimintatuki, jota ei maatalousalalla saa maksaa (liitteen I tuotteet); ii) jos käyttöluotoksi ilmoitettu tuki voi tosiasiallisesti olla myös vientitukea (vaikka se täyttäisi kausiluonteisuutta koskevan vaatimuksen ja muut vaaditut perusteet), tukea ei voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvana käyttöluottona.
141. Tapausta C 1/98 koskevan menettelyn aloittamisen yhteydessä kansalliset viranomaiset totesivat, että toimenpide koski komission jo hyväksymän (lain nro 32/91 48 pykälä) tukijärjestelmän uudelleenrahoittamista ja että se oli lyhytaikainen korkotukilaina, jota oli tarkasteltava niiden perusteiden mukaisesti, joita sovellettiin tämän tyyppisiin toimenpiteisiin ennen kuin komission tiedonanto maatalouden lyhytaikaisista korkotukilainoista tuli voimaan⁵¹.
142. Komissio katsoi lopullisessa kielteisessä päätöksessään, ettei toimenpide voinut olla komission jo hyväksymän tukijärjestelmän uudelleen rahoittamista, koska aiemmin hyväksytty toimenpide (lain nro 32/91 48 pykälä) koski sekä määrällisesti (30 000 miljoonaa ITL) että ajallisesti (1991–1993) rajoitettua rahoitusta.
143. Lisäksi lyhytaikaisten korkotukilainojen perusteet eivät näyttäneet täyttyneen seuraavista syistä:
- ensiksi koska kansalliset viranomaiset täsmensivät, että tuki koski erittäin korkealla korolla myönnettyjen lyhytaikaisten pankkilainoista aiheutuneiden velkojen takaisinmaksamista ('ripiamento'), tuki ei tuntunut vastaavan kausiluonteisten lainojen yleisvaatimusta, jonka mukaan toimijalle annettiin lainan muodossa mahdollisuus kattaa maatalouden tuotantokauteen liittyviä juoksevia menoja vastaavat ennakkomaksut, jotka perustuivat samana kautena saataviin tuloihin,
 - toiseksi 6 pykälää sovellettiin ainoastaan Sisiliassa toimiviin yrityksiin, joiden liikevaihdosta vähintään 70 prosenttia saatiin sitrushedelmien, hedelmien ja vihannesten myynnistä kyseisen alueen ulkopuolelle (70 prosenttia varoista oli varattu sitrushedelmille). Näin ollen näytti siltä, että tukea myönnettiin yksinomaan kahdelle erityiselle tuoteryhmälle (ja pääasiallisesti niistäkin vain toiselle) ja se tuntui liittyvän pääasiallisesti yhteen toimintaan (vientiin Sisiliasta),
 - kolmanneksi, koska kansallisten viranomaisten huomautukset, jotka koskivat lainojen takaisinmaksua 36 kuukauden kuluessa, olivat epäselvät, voitiin päätellä, että kyseiset lainat saattoivat olla kestoltaan pidempiä kuin 12 kuukautta.
144. Lisäksi koska toimenpide oli vientipainotteinen, kansalliset viranomaiset eivät onnistuneet kumoamaan komission epäilyjä siitä, että toimenpide saattoi olla vientitukea. Näin ollen toimenpide, jonka kansalliset viranomaiset totesivat olevan suunnattu lainojen takaisinmaksamiseen, osoittautui olevan taannehtivaa toimintatukea, joka oli osoitettu pääasiallisesti vientiin suuntautuneille sitrushedelmäyrityksille, jotka eivät lainkaan täyttäneet maatalouden valtiontukeen sovellettavia sääntöjä.

⁵¹

EYVL C 44, 16.2.1996, s. 2.

145. Regione Siciliana haki heinäkuussa 2000 komission päätöksen kumoamista Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta. Asian käsittely on kesken.

2.5.11.2. Sitruhedelmälalan kansallinen toimintasuunnitelma⁵² - (I)

146. Komissio teki toukokuussa 2000 päätöksen, jolla se hyväksyi Italian sitruhedelmälalaa koskevan monipuolisen toimintasuunnitelman. Suunnitelma koski tuen myöntämistä seuraaville toimenpiteille: markkinoiden valvonta; sitruhedelmien luokittelujärjestelmä; T&K; tiedotus ja menekinedistäminen; korkealaatuisten tuotteiden tuottajien yhteenliittymien ja tuottajaryhmittymien tehtävistä päättäminen ja niiden lisääminen sekä tekninen apu ja seuranta.
147. Alun perin tiedoksi annettu suunnitelma käsitti 110 000 miljoonan ITL:n (± 55 miljoonan euron) suuruisen kokonaistuen kolmeksi vuodeksi, ja siihen kuului myös toimenpide, josta käytettiin nimeä "Tuki tuottajien yhteenliittymien yhdenntetyille interventiosuunnitelmille kaupan pitämisen edistämiseksi ja tuottajaorganisaatioiden voimistamiseksi" myöntämällä tukea tuottajaorganisaatioiden kapitalisoimiseksi, maksuvalmiuden saavuttamiseksi, osuuksien hankkimiseksi kauppa-, jalostus- ja kuljetusyhtiöissä Italiassa ja ulkomailla, fuusioitumista varten jne.
148. Komissio esitti epäilynsä viimeksi mainitun toimenpiteen yhteensoyveluvuudesta EY:n lainsäädännön ja hedelmä- ja vihannesalan yhteisen markkinajärjestelyn sekä maatalouteen sovellettavien valtioneukisääntöjen kanssa.
149. Koska kyseistä toimenpidetokonaaisuutta oli tarkasteltava uudelleen ja selkeytettävä ja määritettävä sen sisältö, Italian kansalliset viranomaiset päättivät antaa erikseen tiedoksi EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan nojalla tuen yksityiskohtaiset täytäntöönpanotoimenpiteet, joista käytetään nimeä "Tuki tuottajaorganisaatioiden yhdenntetyille interventiosuunnitelmille kaupan pitämisen edistämiseksi ja tuottajaorganisaatioiden voimistamiseksi" (60 200 miljoonaa ITL:aa) ja joita ei näin ollen sovelleta ennen kuin komission on ne erikseen hyväksynyt.

2.5.12. Viiniviljelyala

150. Komissio teki lopullisen kielteisen päätöksen Ranskan tiedoksi antamasta ja täytäntöön panemasta viinintuotantoa koskevasta järjestelmästä⁵³, johon liittyvän tarkastelumenettelyn komissio oli aloittanut lokakuussa 1999⁵⁴.
151. Järjestelmän tarkoituksena on Charentes'n alueen viiniviljelmien, joita nykyään käytetään konjakin tuottamiseen, tuotannon uudelleen suuntaaminen muiden viinien – maaviinien – tuottamiseen. Uudelleen suuntautuminen perustuu kansalliseen lisätukeen, jonka tarkoituksena on parantaa viiniköynnöslajikkeita ja kohottaa viinitilojen laatua. Toimenpiteen tarkoituksena on kannustaa konjakintuottajia siirtymään maaviinin tuottamiseen viljelemällä tiettyjä viiniköynnöslajikkeita.

⁵² Asia 560/1999.

⁵³ Tuki C 70/99. Päätös nro C(2000) 2754, 20.9.2000, ei vielä julkaistu.

⁵⁴ EYVL C 359, 11.12.1999.

Järjestelmän perustaminen johtuu alaa koetelleesta lamasta, jonka vuoksi varastot ovat merkittävästi kasvaneet.

152. Komissio päätteli, että viinin yhteisestä markkinajärjestelystä 17 päivänä toukokuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 ⁵⁵ tavoitteisiin kuului yhteisön viinintuotannon kasvun hillitseminen. Vaikka komissio myönsi, että Charentes'n alueen viiniviljelmien siirtymisellä lajikkeista toisiin vähennettäisiin merkittävämmiin sellaisen viinin tuotantoa, jolla ei ollut markkina-alueita, se katsoi kuitenkin, että maaviinin tuotannon lisääminen Ranskassa merkitsisi poikkeamista viinin uusien markkinajärjestelyjen periaatteista ja vääristäisi kilpailua sellaisilla markkinoilla, joilla ei käytettävissä olevien lukujen mukaan ollut kasvunäkymiä. Itse asiassa viiniviljelyn uudelleen suuntauksesta saatavat viinit toimitettaisiin tavanomaisille viinimarkkinoille, kun ne nykyään suunnataan muille markkinoille. Näin ollen kyseisen viiniviljelyn yleisen uudelleen suuntaamisen riskinä olisi ongelman siirtäminen toisille markkinoille. Komissio katsoo lisäksi, että tällaiseen uudelleen suuntaamiseen olisi pitänyt liittää tuotantoalojen ja tuoton merkittävä supistaminen.
153. Komissio katsoo, että ainoastaan yhteisen maatalouspolitiikan ja tarkemmin sanoen kyseisen alan yhteisen markkinajärjestelyn perusteella hyväksytyillä toimenpiteillä voidaan varmistaa, että kyseisten markkinoiden kaikkien toimijoiden edut otetaan huomioon koko yhteisössä.

2.6. Vähäosaisimmille myönnettävä tuki

154. Euroopan unioni jatkoi tukiohjelmaansa vähäosaisimpien hyväksi ⁵⁶. Tämän toiminnan tavoitteena on tarjota eri jäsenvaltioissa toimivien järjestöjen käytettäväksi Euroopan unionin interventiovarastoista poistettuja maataloustuotteita tai maataloustuotteista jalostettuja tuotteita.
155. Jäljempänä olevassa taulukossa esitetään varojen jakautuminen ja määrät, jotka on mahdollista poistaa interventiovarastoista kussakin ohjelmaan osallistuvassa jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon varainhoitovuoden aikana tehdyt mukautukset.

⁵⁵ EYVL L 179, 14.7.1999.

⁵⁶ Asetus (ETY) N:o 3730/87, 10.12.1987 (EYVL L 352, 15.12.1987, s. 1) ja komission päätös 2000/32/EY, 16.12.1999 (EYVL L 11, 15.1.2000, s. 51).

Maataloustuotteiden ilmaisjakelu (2000)

Jäsenvaltiot	Myönnetty määrärahat (euroina)	Määrät (tonneina)					
		Viljat	Riisi	Oliiviöljy	Rasvaton maitojauhe	Voi	Naudanliha
Belgia	1 879 000	3 500	200			400	
Tanska	464 000						127
Kreikka	15 150 000	20 000	10 000	4 000	1 000		
Espanja	54 031 000	60 000	34 000	7 000	1 150	6 000	
Ranska	39 785 000	18 200	2 325		9 350		4 550
Irlanti	3 162 000					60	810
Italia	52 730 000	60 000	60 000	5 000		5 000	
Luxemburg	44 000				12		5
Portugali	22 892 000	15 000	10 000	3 000	2 376	2 100	
Suomi	1 863 000	9 712			300		
Yhteensä⁵⁷	192 000 000	186 415	116 525	19 000	14 188	13 560	5 492

2.7. Syrjäisimmät alueet

156. Amsterdamin sopimukseen liitettiin uusi artikla: 299 artiklan 2 kohta yhteisön syrjäisimmistä alueista (Kanariansaaret Espanjassa; Ranskan merentakaiset departementit: Martinique, Guadeloupe, Guayana ja Réunion; Portugalin saaret Madeira ja Azorit).
157. Komissio laati 14. maaliskuuta 2000 kertomuksen tämän perustamissopimuksen uuden artiklan täytäntöönpanoa koskevista toimenpiteistä (KOM(2000) 147 – C5-247/2000). Kertomuksessa on tärkeä maataloutta käsittelevä osa, sillä maataloudella on suuri merkitys kyseisten alueiden taloudelle. Siinä esitetään yhteenveto neuvoston asetuksista (ETY) N:o 3763/91 (POSEIDOM)⁵⁸, (ETY) N:o 1600/92 (POSEIMA)⁵⁹ ja (ETY) N:o 1601/92 (POSEICAN)⁶⁰ ja hahmotellaan toimintalinjat alan tulevaisuutta varten.
158. Toisaalta näiden syrjäisestä sijainnista ja saaristoasemasta johtuvia valinnaisia toimenpiteitä koskevan ohjelman maatalousosista on tehty ulkoinen arvio maatalouden pääosaston SEM 2000 kolmen ohjelman yhteydessä.
159. POSEICAN- ja POSEIDOM-ohjelmien maatalousosia koskeva tutkimus on julkaistu komission Internet-sivuilla⁶¹; POSEIMA-ohjelman tutkimusta käsitellään parhaillaan ja se oli tarkoitus julkaista vuoden 2000 loppuun mennessä.
160. Kyseisten järjestelmien toteuttamista koskevat kertomukset vuosilta 1992–1998 on valmisteltu toimitettaviksi neuvostolle ja Euroopan parlamentille.
161. Komissio esitti ulkoisten arviointikertomusten ja näiden kolmen ohjelman toteuttamisessa todettujen vaikeuksien perusteella 29. marraskuuta neuvostolle

⁵⁷ Näihin 192 miljoonaan euroon on lisättävä neljä miljoonaa euroa, jotka on myönnetty yhteisön kuljetuskustannusten rahoittamiseen.

⁵⁸ EYVL L 356, 24.12.1991, s. 1.

⁵⁹ EYVL L 173, 27.6.1992, s. 1.

⁶⁰ EYVL L 173, 27.6.1992, s. 13.

⁶¹ http://europa/comm/agriculture/eval/index_fr.htm.

kolme asetusta, joiden tarkoituksena on korvata syrjäisestä sijainnista ja saaristoasemasta johtuvia valinnaisia toimenpiteitä koskevan ohjelman maatalousosiin perustuvat asetukset (ETY) N:o 3763/91 (POSEIDOM), (ETY) N:o 1600/92 (POSEIMA) ja (ETY) N:o 1601/92 (POSEICAN) ja muuttaa naudanliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1254/1999. Näiden ehdotusten, joihin tehtiin Azoreiden maidontuotantoa koskeva lisäys Eurooppa-neuvoston kokouksessa Nizzassa, tavoitteena on vahvistaa säännöstöä ja parantaa kyseisiä järjestelyjä siten, että niissä otettaisiin huomioon saavutettu kokemus ja unionin sisä- ja ulkopuolella tapahtuneet muutokset. Niiden lisäksi annettiin kertomukset ohjelmien toteuttamisen edistymisestä vuosina 1992–1998⁶². Komissio on ottanut huomioon maitoalan taloudellisen ja sosiaalisen merkityksen näille syrjäisimmille alueille ja ehdottanut Azoreilla toteutettavan maitotuotteiden kulutuksen vähentämistä tietyin edellytyksin lisämaksujen kansallisista laskelmista neljän vuoden ajan markkinointivuodesta 1999/2000 alkaen.

162. Merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista yhteisöön tehdyn päätöksen 91/482/ETY voimassaoloa jatkettiin yhdellä vuodella 28. helmikuuta 2001 saakka. Sokerialalla on ilmennyt kauppajärjestelyihin liittyviä ongelmia. Komissio on joutunut määräämään suojatoimenpiteistä.

2.8. YMP:aa koskevat tiedotustoimet

163. Maatalousneuvoston kokouksessa 17. huhtikuuta 2000 hyväksyttiin EMOTR:n tukiosaston rahoitusta koskeva asetusta (EY) N:o 814/2000⁶³ jäsenvaltioille ja yhteisön ulkopuoliselle maailmalle tarkoitettua YMP:aa koskevan jatkuvan, objektiivisen ja selkeän tiedotuksen hyväksi. Tarkoituksena on selittää YMP:aan liittyviä seikkoja, edistää Euroopan maatalouden toimintamallia, välittää tietoja viljelijöille ja muille maaseudun toimijoille ja lisätä yleistä tietoisuutta maatalouspolitiikan merkityksestä ja tavoitteista.
164. Komission ehdottaman asetuksen hyväksyminen osoittaa halua poistaa YMP:aa koskeva tiedonpuute (jota esiintyy vaikka kyseessä on unionin tärkein yhtenäinen politiikka) kohdennetulla tiedotuskampanjalla. Yhteisö osarahoittaa kolme toimenpidetyyppiä:
- vuotuiset toimintaohjelmat, joita toteuttavat lähinnä viljelijä- ja maaseudun kehittämisorganisaatiot, kuluttaja- ja luonnonsuojelujärjestöt;
 - yksittäiset toimet, joita panevat täytäntöön lähinnä jäsenvaltioiden viranomaiset, tiedotusvälineet ja korkeakoulut;
 - ja lopuksi komission aloitteesta toteutettava toiminta.
165. Komissio rahoittaa kahden ensiksi mainitun toimenpidetyypin osalta ainoastaan 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Osuus voi nousta 75 prosenttiin poikkeustapauksissa (joista säädetään soveltamisasetuksissa).
166. Toimiin voi kuulua esitelmätilaisuuksia, seminaareja, tutustumiskäyntejä, julkaisuja, mediatuotantoa ja -toimia, osallistumisia kansainvälisiin tapahtumiin,

⁶² KOM(2000) 790.

⁶³ EYVL L 100, 20.4.2000, s. 7.

kokemustenvaihto-ohjelmia jne. Komissio valitsee nämä toimet suoraan laatuun ja kustannus-hyötysuhteeseen liittyvin perustein. Huomioon ei oteta oikeudelliseen velvoitteeseen perustuvia toimia eikä sellaisia, jotka jo saavat yhteisön muuta tukea. Komissio vastaa rahoitettavien toimenpiteiden seurannasta ja valvonnasta paikalla tehtävien tarkastusten ja erityisesti otannan avulla.

167. Komissio on sittemmin antanut asetuksen (EY) N:o 1390/2000⁶⁴ täytäntöönpanoa koskevista säännöistä.

2.9. Toimintakertomus tiedotuksen ja viestinnän alalta (tiedotus- ja viestintäteknologia)

168. Komissio käyttää tiedotus- ja viestintäteknologiaa tukemaan kaikkea YMP:n suunnitteluun, täytäntöönpanoon, hallinnointiin ja arviointiin liittyvää toimintaa.

169. Tiedotus- ja viestintätoiminta keskittyi vuonna 2000 kolmeen seuraavaan päätavoitteeseen:

a) Strategisten tiedotusjärjestelmien saattaminen ajan tasalle. Nämä järjestelmät ovat elintärkeitä maatalouden yhteisten markkinajärjestelyjen ja rahoitusmekanismien päivittäiselle toimivuudelle. Entisten tiedotusjärjestelmien korvaaminen on käynyt välttämättömäksi, jotta saataisiin aikaan toivottu toimivuus uuden säännöstön, yhtenäisyyden, yhtenevyyden ja tiedonvälityksen muodossa. Avoimiin järjestelmiin ja Euroopan unionissa laajalti käytettyyn Internet-teknologiaan perustuva tiedostusrakenne on hyväksytty ja sovellutusten tarkistus-, muutos- ja uudelleenkehittämistyöt ovat käynnissä tai viimeistelyvaiheessaan:

- AMIS-järjestelmä (maatalousmarkkinoiden tietojärjestelmä), jolla käsitellään jäsenvaltioiden lähettämiä tietoja markkinoiden hallinnasta, on siirretty avoimeen käyttöön (UNIX/ORACLE). Samanaikaisesti sitä on tehostettu toimivuuden ja kertomusten toimitusmenetelmien osalta, jotta maatalouslainsäädännön kehitystä voitaisiin seurata tiiviimmin;
- Siirtymistyöt on käynnistetty toisen avoimen teknologian – IDES-järjestelmän (Interactive Data Entry System) – käyttöön ottamista varten. IDES-järjestelmää käyttävät kansalliset viranomaiset ja EMOTR maatalousmarkkinoita koskevien tietojen siirrossa. Tarkoituksena on saada järjestelmä toimintaan kesäkuussa 2001;
- Varainhoidossa käytettäviä järjestelmiä (AGREX, FAUDIT, FEORIENT) tarkistetaan parhaillaan niiden saamiseksi avoimeen käyttöön ja niiden toiminnan mukauttamiseksi nykyistä säännöstöä vastaavaksi;
- Myös välineitä, joiden tarkoituksena on edistää ja tehostaa EMOTR:n menojen valvonnassa käytettyjä välineitä, kehitetään parhaillaan. Tiedonvaihdossa käytettäviä uusia menetelmiä otetaan parhaillaan käyttöön.

⁶⁴

EYVL L 158, 30.6.2000, s. 17.

- b) **Maatalouden pääosaston tietoja hyödyntävien käyttöön toimitetaan päivittäisessä työssä käytettävät työvälineet**, jotka ovat suorituskykyisemmät ja sopivat paremmin yhteen tietojenkäsittelyvälineiden kanssa ja joilla voidaan tehostaa YMP :n hallintoa. Näihin toimiin kuuluvat seuraavat:
- siirtyminen uuteen sähköisen viestinnän järjestelmään;
 - pilottitestien tekeminen asiakirjojen sähköisen käsittelyjärjestelmän käyttöönottamista varten jo käytössä olevan sähköisen arkistointijärjestelmän vahvistamiseksi;
 - GIS-järjestelmä (paikkatietojärjestelmä), jolla maantieteelliset ja maatalouden pinnanmuodostustyyppejä, tuotantoa, metsiä jne. koskevat tiedot liitetään toisiinsa;
 - Internet-teknologian (Europa, CIRCA jne.) käytön tehostaminen EU :n kansalaisten ja kansallisten viranomaisten käyttöön tarkoitetun tiedon levittämisen helpottamiseksi.
- c) **Tarpeiden tutkiminen** yhteistyössä käyttäjien kanssa uusien alakohtaiseen politiikkaan liittyvien tietojärjestelmien kehittämiseksi. Tällaisia toistaiseksi vähän tietotekniikkaa käyttäviä aloja ovat mm. luonnonmukainen maataloustuotanto ja maaseudun kehittäminen.

2.10. Neuvoa-antavat komiteat ja suhteet yhteiskuntaelämän ja ammattialan järjestöihin

170. Vuonna 2000 järjestettiin yhteensä 80 neuvoa-antavien komiteoiden ja työryhmien kokousta, joissa komissio kuuli tuottajien, jalostajien, kauppiaiden, kuluttajien ja työntekijöiden sekä ympäristönsuojelujärjestöjen ja yhteisen maatalouspolitiikan alalla ja maaseudun kehittämisen alalla aktiivisesti toimivien järjestöjen edustajia ja antoi näille tietoja.
171. Neuvoa-antavien komiteoiden toiminnasta yhteisen maatalouspolitiikan alalla 11 päivänä maaliskuuta 1998 tehdyn komission päätöksen 98/235/EY ⁶⁵ 4 artiklassa säädetään, että komissio nimeää komitean jäsenet yhteisön tason talous- ja yhteiskuntaelämän järjestöjen ehdotuksesta. Ensimmäinen luettelo jäsenistä julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. ⁶⁶
172. Luettelon päivitykset on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* numeroissa EYVL C 122, 4.5.1999 ja C 123, 3.5. 2000.

⁶⁵ EYVL L 88, 24.3.1998, s. 59

⁶⁶ EYVL C 370, 30.11.1998.

3. MAATALOUSHARKKINAT

3.1. Markkinointivuoden 2000/01 hintapaketti

173. Neuvosto hyväksyi 17. heinäkuuta 2000 komission 23. helmikuuta 2000 tekemien ehdotusten perusteella viljan, riisin, silkkiäistoukkien ja lampaanlihan viralliset hinnat. Sokerin ja sianlihan osalta ehdotetut hinnat hyväksyttiin 19. kesäkuuta 2000. Viljan kuukausikorotukset säilyvät ennallaan markkinointivuonna 2000/01, ja niitä alennetaan 7,5 prosenttia markkinointivuodesta 2001/02, kun komissio oli ehdottanut kahta 7,5 prosentin vähennystä. Neuvosto ei hyväksynyt ehdotusta viljan interventiojakson muuttamisesta Ruotsissa muiden Pohjoismaiden jaksoa vastaavaksi.
174. Neuvosto pyysi komissiota lisäksi tutkimaan, olisiko maatalousalalla syytä tehdä joihinkin seikkoihin rajattu ehdotus alkoholia koskevasta sääntelystä ja miten lampaanlihan tuottajat määritellään epäsuotuisilla alueilla, sekä tekemään ehdotukset pähkinän tuottajille muutoin vuonna 2000 päättyvien ohjelmien osana maksettavan tuen jatkamisesta vuoden 2001 talousarviosta ja viljantuottajille Portugalissa markkinointivuonna 2001/02 maksettavan erityistuen säilyttämisestä vuonna 2000/01 vahvistetulla tasolla.

3.2. Kasvituotteet

3.2.1. Viljat

3.2.1.1. Maailmanmarkkinat

175. Viljojen (riisiä lukuun ottamatta) tuotanto maailmassa oli markkinointivuonna 1999/2000 pienempi kuin edellisenä markkinointivuonna, mikä johtui vehnän tuotannon vähenemisestä Euroopan yhteisössä, Pohjois-Afrikassa ja Lähi-idässä sekä maissin tuotannon vähenemisestä Yhdysvalloissa. Kansainvälisen viljaneuvoston tietojen mukaan maailman viljasato oli markkinointivuonna 1999/2000 1 464 miljoonaa tonnia verrattuna edellisen markkinointivuoden 1 479 miljoonaan tonniin.
176. Vehnän tuotanto laski maailmassa markkinointivuoden 1998/99 587 miljoonasta tonnista 584 miljoonaan tonniin markkinointivuonna 1999/2000. Myös Euroopan unionin ja Pohjois-Afrikan vehnäsadot olivat pienemmät kuin vuonna 1998. Kiinan, joka on maailman suurin vehnäntuottaja, tuotanto oli 114 miljoonaa tonnia (lisäystä 4 prosenttia). Itsenäisten valtioiden yhteisön vehnäsato oli 65 miljoonaa tonnia verrattuna 55,6 miljoonaan tonniin vuonna 1998. Rehuviljan tuotanto laski markkinointivuoden 1998/99 892 miljoonasta tonnista 880 miljoonaan tonniin markkinointivuonna 1999/2000.
177. Maailman vehnänkulutuksen on arvioitu olevan markkinointivuonna 1999/2000 592 miljoonaa tonnia, mikä on 8 miljoonaa tonnia enemmän kuin sen tuotanto. Rehuviljan kulutuksen arvioidaan pysyvän vakaana eli 877 miljoonassa tonnissa.
178. Yleisesti ottaen maailman viljavarastot, jotka ovat palautuneet 1990-luvun alun ja markkinointivuoden 1998/99 lopun välisenä aikana saavutetulle tasolle, ovat pienentyneet. Viljavarastojen määrä on 279 miljoonaa tonnia, joka on 5 miljoonaa

tonnia vähemmän kuin markkinointivuoden 1998/99 lopussa. Tästä määrästä 122 miljoonaa tonnia on vehnää ja 157 miljoonaa tonnia rehuviljaa.

179. Maailman viljakaupan kokonaismäärä oli markkinointivuonna 1999/2000 yhteensä 211 miljoonaa tonnia (josta 106 miljoonaa tonnia oli vehnää) edeltävän markkinointivuoden 192 miljoonaan tonniin verrattuna (josta 97 miljoonaa tonnia oli vehnää). Vehnän tuonti on lisääntynyt erityisesti Venäjällä ja Iranissa, ja rehuviljan tuonti on lisääntynyt lähinnä Aasiassa. Venäjän osalta tuotannon laskua korvattiin osittain Yhdysvaltojen erityisillä tukitoimilla.
180. Kansainvälisen viljaneuvoston 28. syyskuuta 2000 tekemien satoarvioiden mukaan maailmanlaajuinen tuotanto pysyy markkinointivuonna 2000/01 vakaana (1 465 miljoonaa tonnia verrattuna edellisen markkinointivuoden 1 464 miljoonaan tonniin). Maailman viljavarastot laskevat 279:stä 261:een miljoonaan tonniin. Viljan maailmankaupan määrien odotetaan lisääntyvän (212 miljoonaa tonnia, josta 106 miljoonaa tonnia vehnää).

3.2.1.2. Yhteisön markkinat

181. Yhteisön 15 jäsenvaltiossa tuotettiin markkinointivuonna 1999/2000 Eurostatin antamien lukujen mukaan arviolta 201,4 miljoonaa tonnia viljaa, mikä on 9,6 miljoonaa tonnia vähemmän kuin markkinointivuonna 1998/99.
182. Tämä tuotannon kehitys vastaa viljojen kylvöalan vähenemistä 36,4 miljoonaan viljeltyyn hehtaariin markkinointivuoden 1998/99 37,4 miljoonasta hehtaarista, vähennystä on siis 2,6 prosenttia. Tähän vaikuttivat myös vuoden 1998 satoa pienemmät sadot (5,53 tonnia hehtaarilta 5,65 tonnin hehtaarilta sijasta). Tämä vähennys selittyy velvoitekesannon määrän lisääntymisellä viidestä prosentista kymmeneen prosenttiin.
183. Vuoden 1999 satoa koskeva kesannointivelvoite nostettiin 10 prosenttiin, joka vastaa pinta-alaltaan 4,2 miljoonaa hehtaaria. Lisäksi melkein 1,7 miljoonan hehtaarin vapaaehtoinen kesannointi nostaa tuotannosta poistetun maan todellisen määrän 14,1 prosenttiin. Järjestelmään ovat ottaneet osaa erityisesti Espanjan, Ruotsin ja Suomen tuottajat.
184. Tavallisen vehnän (89,3 miljoonaa tonnia) ja durumvehnän (8,3 miljoonaa tonnia) tuotanto on laskussa. Tavallisen vehnän tuotanto laski 5,8 prosenttia ja durumvehnän tuotanto 10 prosenttia. Sitä vastoin maissintuotanto on lisääntynyt 36,2 miljoonasta tonnista 37,5 miljoonaan tonniin (+3,6 prosenttia).
185. Rukiin tuotanto on vähentynyt 13,3 prosenttia; tuotannon määrä on 5,6 miljoonaa tonnia.
186. Vuoden 1992 uudistuksen aiheuttama viljan hintojen aleneminen sekä öljy- ja valkuaiskasvien ja niistä valmistettujen tuotteiden korkeat hinnat vuoden 1998 loppuun asti ovat lisänneet viljojen käyttöä rehuissa. Lisäksi elintarvikkeiden hintojen lasku lisäsi valkoisen lihan (sian- tai siipikarjanlihan) tuotantoa. Markkinointivuonna 2000/01 viljan käyttö eläinten ruokinnassa lisääntyi 15 jäsenvaltion yhteisössä 114 miljoonaan tonniin, mikä on yli 25 miljoonaa tonnia enemmän kuin uudistusta edeltävällä kaudella.

187. Myös jäsenvaltioiden välinen viljakauppa lisääntyi edelleen, mikä edesauttoi yhtenäismarkkinoiden toteutumista.
188. Yhteisön vienti (jalostetut tuotteet ja elintarvikeapu mukaan lukien) markkinointivuonna 1999/2000 kasvoi 36,5 miljoonaan tonniin edeltävän markkinointivuoden 31 miljoonasta tonnista. Yhteisön viennistä 15,7 miljoonaa tonnia oli tavallista vehnää (jauhot mukaan lukien), 13,3 miljoonaa tonnia ohraa (maltaat mukaan lukien) ja 1,2 miljoonaa tonnia oli ruista ja ruisjauhoa. Durumvehnän vienti pysyi alhaisella tasolla aikaisempiin määriin nähden.
189. Tuotannon väheneminen markkinointivuonna 1999/2000 ja viennin merkittävä lisääntyminen johtivat interventiovarastojen pientymiseen markkinointivuoden alun 18 miljoonasta tonnista noin 8,8 miljoonaan tonniin vuoden lopussa. Tästä määrästä 3,1 miljoonaa tonnia on tavallista vehnää, 2,3 miljoonaa tonnia ohraa ja 3,3 miljoonaa tonnia ruista.
190. Markkinointivuosi 2000/01 on ensimmäinen markkinointivuosi, jolloin sovelletaan Agenda 2000:tta. Tämän johdosta interventiohintaa aleni 7,5 prosenttia, ja tukia mukautettiin (58,67 euroa tonnilta verrattuna aiempaan 54,34 euroon tonnilta). Kesantovelvoitteen määrä vahvistettiin 10 prosenttiin. Neuvosto päätti säilyttää interventiohintoihin sovellettavat kuukausittaiset korotukset 1,0 euronä tonnilta kuukaudessa.

3.2.2. *Öljysiemenet*

191. Öljykasveja viljellään pääasiassa elintarvikkeeksi tarkoitetun öljyn tuotantoa ja eläinten rehuna käytettävien öljykakkujen valmistusta varten. Öljykasvialan taloudellinen tilanne riippuu näin ollen siementen, öljyn ja öljykakkujen hintakehityksestä. Kasviöljyjä voi kuluttaa sellaisenaan tai valmistettuina öljyinä ja rasvoina, esimerkiksi margariinina.
192. Euroopan unioni on öljysiementen, kasviöljyjen ja öljykakkujen nettotuojä. Näiden tuotteiden vuotuisen tuonnin määrä riippuu suurelta osin öljysiementen, öljykakkujen, öljyn sekä rehuksi tarkoitettujen kilpailevien tuotteiden (viljat, maissigluteenipohjaiset rehut jne.) välisistä hintasuhteista ja myös öljyn ja öljykakkujen vientimahdollisuuksista Euroopan unionin ulkopuolelle. Öljysiemeniä tuotiin yhteensä 18,4 miljoonaa tonnia vuonna 1999 ja 17,6 miljoonaa tonnia vuonna 1998. Näistä suurin osa oli soijapapuja (80 prosenttia).
193. Euroopan unionissa (EU-15) puristettiin öljykasvien siemeniä yhteensä 30,9 miljoonaa tonnia markkinointivuonna 1999/2000 verrattuna 32,6 miljoonaan tonniin markkinointivuonna 1998/99. Näistä määristä suurin osa oli soijapapuja (noin 49 prosenttia), seuraavaksi eniten puristettiin rypsiä (noin 33 prosenttia) ja auringonkukansiemeniä (noin 18 prosenttia).
194. Markkinointivuodesta 1993/94 alkaen öljykasvien (rypsi, auringonkukka ja soija) tuottajien tukijärjestelmä on ollut osa tiettyjen peltokasvien (viljat, öljy- ja valkuaiskasvit ja pellava kuitupellavaa lukuun ottamatta) tuottajien tukijärjestelmää. Tässä järjestelmässä myönnetään markkinointivuoteen 1999/2000 asti 433,50 euroa hehtaarilta oleva perusmaksu. Korvaus maksetaan tuottajille viljan ja öljykasvien pitkän aikavälin tuotokseen perustuvan aluejaon mukaan, ja sitä tarkistetaan

tarvittaessa maailmanmarkkinahintojen tietyn omavastuumarginaalin ylittävien muutosten huomioon ottamiseksi.

195. Siten markkinointivuonna 1999/2000 öljykasvien erityiskorvausta maksettiin 4 795 557 hehtaarilta. Tämä pinta-ala on pienempi kuin taattu enimmäispinta-ala (TEP), joka oli 4 933 800 hehtaaria. Korvausta ei siis ole syytä vähentää tämän taatun enimmäispinta-alan ylittymisen vuoksi. Toisaalta markkinointivuoden 1999/2000 osalta todettu viitehintaa oli 188 euroa tonnilta, joka on alle 196,8 euroa tonnilta olevan viitehinnan. Koska marginaali oli 8 prosenttia, todettu hinta ei antanut aihetta korvausten lisäämiseen.
196. Öljykasvien kokonaistuotanto markkinointivuonna 1999/2000 asettuu 16,1 miljoonaa tonniin (josta 2,7 miljoonaa tonnia muuhun käyttöön kuin elintarvikkeeksi tai rehuksi) verrattuna markkinointivuoden 1998/99 tuotantoon, joka oli 15,3 miljoonaa tonnia (josta 1,1 miljoonaa tonnia muuhun käyttöön kuin elintarvikkeeksi tai rehuksi).
197. Asetuksessa (EY) N:o 1251/1999 säädetään öljykasvien ja viljojen pinta-aratukien mukauttamisesta markkinointivuodesta 2002/03 alkaen. Siirtymäkauden aikana öljykasvien pinta-aratuki perustuu kiinteään määrään (81,74 euroa tonnilta markkinointivuonna 2000/01 ja 72,37 euroa tonnilta markkinointivuonna 2001/02), joka kerrotaan viljojen perustuotoksella, tai öljykasvien tuotokseen, johon sovelletaan kerrointa 1,95. Öljykasvien markkinahinta ei enää vaikuta pinta-aratukien tasoon.

3.2.3. *Herneet, härkäpavut ja makeat lupiinit*

198. Näitä tuotteita käytetään pääasiassa rehujen valmistukseen, jossa niillä on runsaasti kilpailevia raaka-aineita.
199. Markkinointivuodesta 1993/94 alkaen jalostustuki- ja vähimmäishintajärjestelmät on korvattu tiettyjen peltokasvien tukijärjestelmällä (viljat, öljy- ja valkuaiskasvit ja pellava lukuun ottamatta kuitupellavaa), johon sisältyy yleiseen järjestelmään osallistuvia tuottajia koskeva kesantovelvoite. Tässä järjestelmässä tukea myönnetään 78,49 euroa tonnilta (viljojen pitkän aikavälin tuotos).
200. Markkinointivuonna 1999/2000 tasaustukea maksettiin noin 1,1 miljoonan hehtaarin alasta. Kokonaistuotanto oli 4,7 miljoonaa tonnia.
201. Asetuksen (EY) N:o 1251/1999 tultua voimaan pinta-aratuki lasketaan markkinointivuodesta 2000/01 alkaen kertomalla viljojen pitkän aikavälin tuotos 72,50 eurolla.

3.2.4. *Muu kuin kuitupellava*

202. Euroopan unionin pellavantuotanto muodostuu toisaalta kuitupellavasta (viljellään erityisesti siitä saatavan kuidun mutta myös siemensadon vuoksi) ja muusta kuin kuitupellavasta (viljellään ainoastaan siementen vuoksi). Siemenet käytetään joko sellaisinaan tai ne puristetaan, jolloin saadaan öljyä (teollisuuskäyttöön) ja eläinten rehuksi tarkoitettuja öljykakkuja.
203. Euroopan unioni on merkittävä pellavansiementen tuoja (noin 400 000 tonnia vuodessa). Suurin osa tuodaan Kanadasta.

204. Tuotannon hallitsemiseksi on pyritty parempaan tasapainoon pellavansiemenille ja muille tavanomaisille viljelykasveille myönnettävän tuen välillä. Markkinointivuodesta 1993/94 alkaen muun pellavan kuin kuitupellavan viljely on yhdistetty peltokasveihin, jotka saavat vuonna 1992 päätetyn yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen mukaista hehtaaritukea. Tuotannosta maksetaan korvausta, jonka määrä on 105,1 euroa tonnilta kerrottuna viljojen alueellisella tuotoksella.
205. Vuonna 1999 yksinomaan siementen tuotantoon tarkoitettua pellavaa viljeltiin 537 000 hehtaarilla.
206. Asetuksessa (EY) N:o 1251/1999 säädetään öljypellavan pinta-alatuen mukauttamisesta viljojen pinta-alatukea vastaavaksi markkinointivuodesta 2002/03 alkaen. Siirtymäkauden aikana öljypellavan pinta-alatuki on 88,26 euroa tonnilta markkinointivuonna 2000/01 ja 75,63 euroa tonnilta markkinointivuonna 2001/02 kerrottuna viljojen perustuotoksella.

3.2.5. *Palkokasvit (kahviherneet, virnat ja linssit)*

207. Vuonna 1989 annetulla asetuksella (ETY) N:o 762/89 otettiin käyttöön erityinen palkokasveja koskeva toimenpide. Tätä erityistoimenpidettä seurasi asetus (EY) N:o 1577/96. Siihen kuuluu hehtaarituki taatulle enimmäispinta-alalle (TEP) peltokasvijärjestelmän ulkopuolella. Asetuksella (EY) N:o 811/2000 tämä taattu enimmäispinta-ala jaettiin ihmisravinnoksi käytettävien kahviherneiden ja linssien sekä rehuksi käytettävien virnojen kesken.
208. Hehtaaritueksi vahvistetaan 181 euroa, ja taatut enimmäispinta-alat ovat kahviherneiden ja linssien osalta 160 000 hehtaaria ja virnojen osalta 240 000 hehtaaria. Kun näitä taattuja enimmäispinta-aloja ei saavuteta, tuen jäljellä oleva määrä siirretään toiseen taattuun enimmäispinta-alaan ennen mahdollisen ylittymisen toteamista. Taatun enimmäispinta-alan ylittymisestä seuraa tuen suhteellinen vähentäminen kyseisen markkinointivuoden aikana.
209. Palkokasvien viljelyala markkinointivuonna 1999/2000 oli 462 882 hehtaaria. Taatun enimmäispinta-alan ylittyminen aiheutti tuen mukauttamisen, jolloin sen määräksi vahvistettiin 156,41 euroa hehtaarilta.
210. Markkinointivuonna 2000/01 pinta-alan arvioidaan olevan 115 000 hehtaaria kahviherneiden ja linssien osalta ja 302 000 hehtaaria virnojen osalta.

3.2.6. *Non food -tuotanto*

211. Tukijärjestelmästä tiettyjen peltokasvien viljelijöille 17 päivänä toukokuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1251/2000, joka korvaa aiemman asetuksen (ETY) N:o 1765/92, tultua voimaan on alettu soveltaa kesannoituja maita koskevia uusia sääntöjä siten, kuin niistä päätettiin Agenda 2000:n yhteydessä:
- kesantovelvoitteen perusprosentiksi vahvistetaan markkinointivuodesta 2000/01 alkaen markkinointivuoden 2006/07 loppuun asti 10 prosenttia;
 - vapaaehtoisen kesannoinnin vähimmäismäärä on 10 prosenttia, mutta jäsenvaltiot voivat vahvistaa suurempia prosenttimääriä, jotka voivat olla jopa 100 prosenttia viljelyalasta;

- kesannoidun maan viljelyalasta maksetaan 58,67 euroa tonnilta markkinointivuonna 2000/01, ja tämä määrä nousee myöhemmin 63,00 euroon tonnilta.
212. Koska uutta perusasetusta on alettu soveltaa markkinointivuoden 2000/01 alusta, aiempi soveltamisasetus on niin ikään jouduttu korvaamaan.
 213. Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1251/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, siltä osin kuin on kyse kesannoidun maan käytöstä sellaisten raaka-aineiden tuottamiseen, joita käytetään yhteisössä muuhun kuin välittömästi ihmisten tai eläinten ravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen, annetussa uudessa komission asetuksessa (EY) N:o 2461/1999, jolla muutetaan vanhoja säännöksiä, otetaan käyttöön myös eräitä muutoksia, jotka koskevat uusia tuotantomahdollisuuksia (biokaasun tuottaminen maatilalla; kaksivuotiset kasvit; sellaisten liitteessä I lueteltujen raaka-aineiden luokittelu, joita käytetään ominaisuuksiensa vuoksi yksinomaan muuhun tarkoitukseen kuin ihmisten tai eläinten ravinnoksi) tai menettelyä (mahdollisuus siirtää vakuus jalostajien välillä).
 214. Jäsenvaltioiden markkinointivuoden 1999/2000 osalta toimittamat kesannointia koskevat tiedot antavat viitteitä erittäin huomattavasta pinta-alan kasvusta, jopa yli kaksinkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna.
 215. Tämän vuoksi asetuksella (EY) N:o 1251/1999 oli tarpeen ottaa käyttöön korjausmekanismi, jotta voitaisiin taata, että GATT-sopimukseen liittyvän, vuonna 1993 EY:n ja Yhdysvaltain välillä tehdyn öljysiemeniä koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan 7 kohtaa noudatetaan. Kyseisessä kohdassa todetaan, että "jos sellaisten sivutuotteiden määrä, joita saadaan viljeltäessä öljysiemeniä kesannoiduilla maa-alueilla pääasiassa muihin tarkoituksiin kuin ihmisten tai eläinten ravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden valmistamiseksi yhteisössä, on suurempi kuin miljoona metristä tonnia vuodessa, ilmaistuna vastaavana määränä soijapapujauhoja, EY toteuttaa aiheellisia korjaavia toimenpiteitä yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisen yhteydessä".
 216. Tukijärjestelmästä tiettyjen peltokasvien viljelijöille annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1251/1999 muuttamisesta annettu asetus (EY) N:o 2704/1999, johon tämä uusi säännös sisältyy, tuli voimaan 28. joulukuuta 1999.
 217. Perusasetuksen muuttamisen vuoksi sen soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt jouduttiin sisällyttämään asetukseen (EY) N:o 2461/1999, minkä vuoksi julkaistiin komission asetus (EY) N:o 827/2000 neuvoston asetuksen (EY) N:o 1251/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, siltä osin kuin on kyse kesannoidun maan käytöstä sellaisten raaka-aineiden tuottamiseen, joita käytetään yhteisössä muuhun kuin välittömästi ihmisten tai eläinten ravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden valmistukseen, annetun asetuksen (EY) N:o 2461/1999 muuttamisesta.
 218. Toisaalta on huomattava, että suurin osa maaseudun kehittämisohjelmista, jotka jäsenvaltiot esittivät Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta annetun uuden neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 mukaisesti, sisältää toimenpiteitä, joiden tavoitteena on edistää uusiutuvia energianlähteitä ja/tai non food -tuotantoa.

219. Lisäksi useat Keski- ja Itä-Euroopan ehdokasmaat esittivät maatalouden ja maaseudun kehittämisen erityisen liittymisohjelman (SAPARD) yhteydessä non food -tuotantoon liittyviä toimenpiteitä.
220. Non food -tuotantoon käytetystä 1 011 000 hehtaarin suuruisesta kesannoidusta pinta-alasta markkinointivuonna 1999/2000 noin 952 000 hehtaaria oli varattu öljykasvien tuotantoon. Tämä merkitsee 140 prosentin kasvua markkinointivuodesta 1998/1999. Noin 60 prosenttia tästä tuotannosta käytetään biopolttoaineen valmistukseen ja 40 prosenttia voiteluaineiksi ja öljykemian tuotteiksi.

3.2.7. Riisi

221. Vuonna 1999 maailman riisisato oli noin 400,7 miljoonaa tonnia kokonaan hiotun riisin ekvivalenttia, joka on 6,9 miljoonaa tonnia enemmän kuin vuonna 1998 (393,8 miljoonaa tonnia).
222. Vuonna 1999/2000 maailmankaupan määrä oli noin 22,3 miljoonaa tonnia, joka on noin 5,6 prosenttia maailman kokonaistuotannosta.
223. Kylvöalan vähenemisen vuoksi markkinoille myydyn kokonaan hiotun riisin tuotanto vuonna 1999 oli yhteisössä 1 551 329 tonnia. Vähennystä vuoteen 1998 verrattuna (1 561 596) on noin 0,7 prosenttia.
224. Indicariisin tuotanto kasvoi noin 26 prosenttia, eli sen määrä on noin 502 229 tonnia, joka on suunnilleen 60 prosenttia kulutuksesta (vuonna 1998/99 50 prosenttia). Japonicariisin tuotanto väheni noin 10 prosenttia, eli sen määrä on noin 1 049 101 tonnia, joka on noin 17 prosenttia enemmän kuin sen kulutus (25 prosenttia vuonna 1998/99).
225. Koko markkinointivuoden ajan paddyriisin markkinahinnat olivat interventiohintoja alhaisempia. Ne olivat erityisen alhaiset indicariisin osalta Kreikassa. Japonicariisin ylijäämän ja indicariisin vajeen pienenemisestä huolimatta hyvän sadon vuoksi ja tuonnin jatkuttua suurena interventioon hyväksyttiin tänä markkinointivuonna yhteensä noin 280 000 tonnia paddyriisiä, jolloin paddyriisin varastojen määrä oli markkinointivuoden 1999/2000 lopussa yhteensä noin 700 000 tonnia.
226. Arvioiden mukaan kokonaiskylvöala pysyy markkinointivuonna 2000/01 samana, mutta indicariisin kylvöala kasvaa noin 5 prosenttia ja japonicariisin kylvöala pienenee noin 2 prosenttia.

3.2.7.1. Riisialan uudistus

227. Komissio teki 7. kesäkuuta ehdotuksensa ⁶⁷ riisialan yhteisen markkinajärjestelyn uudistamisesta. Ehdotuksen tavoitteena on palauttaa Euroopan riisimarkkinoiden tasapaino ja parantaa yhteisön riisinviljelyn kilpailukykyä kahden toimenpiteen avulla: tuottajille maksettavien suorien tukien korottaminen ja interventiojärjestelmän lakkauttaminen (korvaamalla se yksityisellä varastoinnilla). Lisäksi on tarkoitettu varmistaa riisinviljelyn jatkuminen alueilla, joilla sillä on suotuisia ympäristövaikutuksia. Uudistuksen odotetaan tulevan voimaan markkinointivuodesta 2001/02.

⁶⁷

KOM(2000) 278 lopullinen.

3.2.8. Tärkkelys

228. Koko tärkkelysalan (viljatärkkelys, perunatärkkelys ja niistä saadut tuotteet, kuten glukoosi) tuotanto jatkaa kehittymistään tarjoten olennaisen tärkeää raaka-ainetta elintarvikealalle ja muulle teollisuudelle kuin elintarviketeollisuudelle, bioteknologia ja paperinvalmistus mukaan luettuina. Noin 15–20 prosenttia tärkkelyksen tuotannosta viedään kolmansiin maihin sellaisenaan tai jalostettuina tuotteina.
229. Vehnätärkkelyksen tuotanto kasvaa. Maissitärkkelyksen tuotanto, joka on noin puolet koko tärkkelystuotannosta, on vakaata.
230. Perunatärkkelyksen tuotantoa rajoitetaan EU:ssa kiintiöjärjestelmällä. Markkinointivuonna 1999/2000 tuotannon määrä oli 1,805 miljoonaa tonnia, joka oli 3 prosenttia vahvistettua kiintiötä alhaisempi. Kahden seuraavan markkinointivuoden aikana EU:n kiintiötä alennetaan kahdessa vaiheessa: -2,7 prosenttia markkinointivuonna 2000/01 ja edelleen -2,9 prosenttia markkinointivuonna 2001/02. Neuvosto päätti Agenda 2000 -päätöksissä näistä kiintiöiden alentamisista, jotta katettaisiin talousarvion lisäkustannukset, jotka aiheutuivat päätöksestä lisätä perunantuottajille maksettavaa tukea maksamalla korvausta vilja-alalla vahvistettuja hintoja korkeampien hintojen laskemisesta.

3.2.9. Sokeri

3.2.9.1. Maailmanmarkkinat

231. Jo kuudentena peräkkäisenä vuonna sokerin tuotanto maailmassa ylitti kulutuksen. Ylijäämä markkinointivuonna 1999/2000 oli 4,0 miljoonaa tonnia. Markkinointivuoden lopulliset varastot olivat viime vuonna 58,6 miljoonaa tonnia. Määrä on lähes 46 prosenttia kokonaiskulutuksesta, mikä on enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Markkinointivuosi syysk./elokuu	Tuotanto	Kulutus	Ylijäämä tai vaje	Varastot prosentteina kulutuksesta
	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	(4)
1990/91	116,1	110,1	+ 6,0	32,4
1991/92	117,1	111,2	+ 5,9	36,5
1992/93	113,0	112,1	+ 0,9	35,9
1993/94	111,6	112,6	- 1,0	33,5
1994/95	116,1	115,0	+ 1,1	33,3
1995/96	125,6	117,8	+ 7,8	38,8
1996/97	124,1	120,9	+ 3,2	38,5
1997/98	128,1	123,2	+ 4,9	40,1
1998/99	135,1	126,1	+ 9,0	44,7
1999/2000	132,3	128,3	+ 4,0	45,7

Lähde: F.O. Licht

232. Ensimmäiset arviot ennustivat jälleen erittäin suurta ylijäämää, mutta niitä oli tarkistettava alaspäin markkinointivuoden 1999/2000 aikana sillä seurauksella, että ennakoitua alhaisempi mutta kuitenkin vielä merkittävä ylijäämä oli tämän vuoden osalta 4,0 miljoonaa tonnia. Vuosittaisen tuotannon ollessa jatkuvasti kysyntää suurempi tämän hetken ylijäämävarastot ovat yli 16 miljoonaa tonnia ja ylittävät selvästi arvioidut tavanomaiset tarpeet. Varastojen ja kulutuksen välisessä suhteessa

otetaan huomioon nämä viime vuosina kerääntyneet ylijäämävarastot ja kasvaneet kanavointitarpeet. Lopullisten varastojen suuruus, joka on 46 prosenttia kulutuksesta, kuvastaa kuitenkin maailman sokeritasapainon heikentymistä kun tätä prosenttilukua verrataan vastaavaan lukuun kymmenen vuotta sitten, jolloin se oli 32,4 prosenttia.

233. Maailman sokeritasetta koskevat tiedot (syyskuusta elokuuhun) osoittavat markkinointivuoden 1999/2000 osalta, että tuotanto lisääntyi merkittävästi EU:ssa, USA:ssa ja Intiassa sekä vähäisemmässä määrin Kuubassa, Thaimaassa ja Dominikaanisessa tasavallassa. Brasilia, josta tuli viime vuonna maailman suurin sokerin tuottaja ja viejä ja jonka satokausi alkaa toukokuussa ja päättyy maaliskuussa, on tilastollisesti erikoisessa asemassa, sillä sen sato jaetaan kahdelle eri vuodelle sillä seurauksella, että markkinointivuosi 1999/2000 koostuu vuoden 1999 ennätys sadosta ja paljon vähäisemmästä vuoden 2000 sadosta. Suurin yksittäinen tuotannon lasku kirjataan siis Kiinan ja Pakistanin ohella Brasilialle.
234. Ruokosokerin tuotanto on lisääntynyt kehitysmaissa. Sokerijuurikkaan tuotannon osuus oli markkinointivuonna 1999/2000 ainoastaan 27 prosenttia kokonaistuotannosta verrattuna 37 prosenttiin markkinointivuonna 1990/91.
235. Koska ensimmäisissä arvioissa ennustettiin suurta ylijäämää markkinointivuodeksi 1999/2000, hinnat pysyttelivät edellisen markkinointivuoden lopussa saavutetulla tasolla, jonka mukaan raakasokerin hinta oli hieman alle 7 senttiä naulalta (New York). Tänä markkinointivuotena (huhtikuussa 1999) saavutettiin alhaisin hinta 14 vuoteen.
236. Ennustettu laskusuuntainen tilanne vaikutti aluksi ainoastaan valkoisen sokerin hintoihin. Raakasokerin hinnat kestivät tarjontapaineet paremmin myös kaudella, jolla Venäjä (maailmanmarkkinoiden suurin ostaja) kantoi suojaavia tuontitulleja joulukuuhun 1999 asti. Kun Venäjä ei heti vuoden 2000 alussa aloittanutkaan odotusten mukaista mittavaa tuontia, hinnat laskivat päätyen jälleen helmikuussa 2000 mainitun kaikkien aikojen alhaisimmalle tasolle. Siihen mennessä voimakas keinottelu oli johtanut lyhyiden positioiden valtavaan määrään. Hinnat lähtivät kuitenkin huhtikuussa 2000 nousuun, kun eräitä suuria tuottajia kuten Kiinaa, Pakistania ja Australiaa koskevia tuotantoennusteita tarkistettiin alaspäin. Markkinoiden lujittumista edistivät erityisesti yhä varmemmat uutiset Brasilian keski- ja eteläosassa pitkään jatkuneen kuivuuden vaikutuksista seuraavaan markkinointivuoteen, mitä monet analytiikot eivät osanneet odottaa.
237. Markkinointivuoden 1999/2000 hintatilanne sekä pidemmän aikavälin kehitys esitetään seuraavassa taulukossa.

(euroa/t)	1998/99	1999/2000	Syysk. 2000
Valkoinen sokeri (Lontoo)	20,41	18,70	28,01
Raakasokeri (New York)	15,15	14,38	26,22

238. Olisi kuitenkin muistettava, että heikentynyt euro vaikutti suuresti syyskuun noteerauksiin.
239. Tämä hintojen nousu jatkui myös markkinointivuoden 2000/01 alussa, kun Brasilian sadon vahvistettiin pienentävän sokerin tuotantoa 21 prosenttia. Myös Australian sokeriruo'on tuotannon odotetaan kärsivän luonnonmullistusten aiheuttamista vakavista vahingoista.

240. Markkinointivuotta 2000/01 koskevat maailman sokeritasapainon ensimmäiset arviot antavat tämän vuoksi viitteitä merkittävästä vajeesta.
241. Vaikka kokonaisylijäämä ei poistu yhden vuoden vajeella (1–3 miljoonaa tonnia kyseisten arvioiden mukaan), markkinat eivät aina reagoi pelkästään tilastolliseen tilanteeseen vaan pikemminkin omiin havaintoihinsa. Tämä merkitsee sitä, että markkinat jättävät huomiotta ylijäämävarastot, joita ei aseteta käyttöön.
242. Tilanne on tämä yli kahden vuoden ajan kerääntyneen intialaisen sokerin suuren määrän osalta. Intia toi sokeria huolimatta omasta ylituotannostaan, ja vienti vallitsevaan maailmanmarkkinahintaan on juuri muuttumassa kannattavaksi mutta huomioon on otettava myös laatuun ja logistiikkaan liittyvät ongelmat.
243. Myönteisiä hintanäkymiä tukevat termiinimarkkinoilla kahden markkinointivuoden välisessä vaiheessa havaittavat melko alhaiset risksijoitukset, mitä voidaan pitää merkinä kasvusta, sekä se seikka, että sokerin maailmanlaajuinen kysyntä on elpynyt ja saavuttanut tavanomaisen kahden prosentin kasvuvauhdin.

3.2.9.2. Yhteisön markkinat

244. Sokerijuurikkaan viljelyalaa vähennettiin 2,0 prosentilla (1 961 000 hehtaariin) vuonna 1999 edeltävään markkinointivuoteen verrattuna. Keskisato oli niinkin korkea kuin 8,98 tonnia sokeria hehtaarilta; lisäystä edelliseen vuoteen oli 11,7 prosenttia, ja silti kasvua oli 12,8 prosenttia vuosien 1994–1998 keskiarvoon verrattuna. Ranskalla oli merkittävä osuus tähän tulokseen hehtaarikohtaisella 11,7 tonnin keskisadollaan. Tämän sadon määrän avulla EU:n kokonaistuotanto oli (valkoisen sokerin ekvivalentteina) 17 943 miljoonaa tonnia, josta 17 609 miljoonaa tonnia saatiin sokerijuurikkaasta, 289 000 tonnia sokeriruosta ja 49 000 tonnia melassista.
245. Sokerin EU:n kokonaiskulutus, joka oli noin 12 800 miljoonaa tonnia, nousi hieman edellisen vuoden tasosta. Kemianteollisuus käytti tästä määrästä 376 000 tonnia, joten kasvua edeltävään markkinointivuoteen oli huomattavasti.
246. EU:n tuotannosta ja etuuskohteluun oikeutetun (AKT-maiden sokeripöytäkirja, Intian sopimus, erityiseen etuuskohteluun oikeutetun sokerin ja suosituimmuuskohtelun saavien maiden alennetut tariffikiintiöt) ja muun kuin etuuskohteluun oikeutetun (pääasiassa jalostetuissa tuotteissa) sokerin tuonnista (yhteensä 2 354 miljoonaa tonnia) johtuva sisäistä kulutusta suurempi ylijäämä joko viedään tai siirretään seuraavalle markkinointivuodelle (kiintiöön kuulumaton tuotanto, josta tulee A-kiintiösokeria seuraavana markkinointivuonna). Markkinointivuodelta 1998/99 seuraavalle vuodelle siirrettyä sokeria oli 1 340 000 tonnia, kun taas vuonna 1999/2000 siirrettiin 1 602 000 tonnia sokeria vuodelle 2000/01. Sellaisenaan viedyn sokerin kokonaisvienti markkinointivuonna 1999/2000 oli 6 181 miljoonaa tonnia, josta 3 381 miljoonaa oli C-sokeria ja 2 800 miljoonaa tonnia yhteisön sokeria. Kiintiöiden mukaista sellaisenaan vietyä sokeria viedään pääasiassa viikoittaisella tarjouskilpailujärjestelmällä korvausta vastaan. C-sokeri on vietävä ilman tukea.
247. Vienti on kasvanut paremman sadon vuoksi mutta käytettävissä olevat varastot olivat niin ikään yli 266 000 tonnia suuremmat markkinointivuoteen 1998/99 verrattuna.

248. Isoglukoosin ja inuliinisiirapin tuotantoa hallinnoidaan kiintiöillä samoin kuin sokeria yhteisessä markkinajärjestelyssä. Viime vuosien tavoin isoglukoosia ei tuotettu yli A- eikä B-kiintiön. Inuliinisiirapin tuotanto ei sitä vastoin ole vielä saavuttanut kiintiöiden vahvistamaa enimmäistasoa. Belgian ja Alankomaiden vuoden 1998 huonojen sokerisatojen jälkeen inuliinisiirapin tuotanto lähti nousuun vuonna 1999. Kyseisen vuoden tuotannon odotetaan olevan yli 235 000 tonnia.
249. Sokerijuurikkaan ja sokerin tuotannon ennustetaan olevan markkinointivuonna 2000/01 merkittävästi alhaisempi, koska sato oli hieman edellisen vuoden satoa pienempi (3,7 prosentin lasku) ja viljelyala väheni 7,1 prosenttia. Euroopan unionin kokonaistuotannon ennustetaan olevan noin 16,2 miljoonaa tonnia, joten vähennystä on 1 743 miljoonaa tonnia eli 9,7 prosenttia.

3.2.9.3. Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa

250. Komissio käytti ensimmäisen kerran perusasetuksen [(EY) N:o 2038/1999] 26 artiklassa säädettyä mahdollisuutta alentaa kiintiöitä GATT-sitoumusten noudattamiseksi.
251. Komissio teki 4. lokakuuta ehdotuksen sokerin yhteisen markkinajärjestelyn muuttamisesta. Ehdotus sisältää useita merkittäviä muutoksia nykyiseen järjestelmään, kuten tuotantokiintiöiden alentaminen 115 000 tonnilla ja tuottajille varastointikustannusten kattamiseksi maksettavien korvausten lakkauttaminen. Tuotantokiintiöjärjestelmää, tuotantomaksuja ja tuonnille myönnettävää etuuskohtelua (AKT-maat ja Intia) jatketaan ehdotuksen mukaan markkinointivuoteen 2002/03 asti. Ehdotuksella pyritään lisäämään alan kilpailua, pitämään sokerinhinta yhteisössä järkevällä tasolla ja yksinkertaistamaan lainsäädäntöä. Se antaa mahdollisuuden ylituotanto-ongelman ratkaisemiseen markkinoilla, joita leimaavat hyvin alhaiset maailmanmarkkinahinnat, ja siinä otetaan myös huomioon tuetun viennin tiukka rajaaminen GATT-sopimusten mukaisesti.
252. Taatut määrät ovat tosiasiallisesti vähentyneet markkinointivuonna 2000/01 498 8000 tonnilla (478 277 tonnia sokerin, 9 931 tonnia isoglukoosin ja 10 592 tonnia inuliinisiirapin osalta).
253. Vertailun vuoksi todettakoon, että tavanomaiset sokerikiintiöt ovat A-sokerin osalta 11 982 756 tonnia ja B-sokerin osalta 2 609 655 tonnia.

3.2.10. *Perunat*

254. Peruna on yksi niistä harvoista maataloustuotteista, joille ei ole yhteistä markkinajärjestelyä (YMJ). Komissio teki vuonna 1992 ehdotuksen perunan yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönotosta. Tätä ehdotusta, joka otettiin esille sekä Espanjan että Irlannin puheenjohtajuuksien aikana vuosina 1995 ja 1996, ei ole hyväksytty eräiden jäsenvaltioiden vastustuksen vuoksi.
255. Perunan yhteenlaskettu viljelyala on noin 1 400 000 hehtaaria eli se edustaa merkittävää osaa Euroopan unionin kasvitutannosta. Perunaa viljellään kaikissa jäsenvaltioissa, mutta ilmastoon ja maaperään liittyvistä syistä sen tuotanto on suurinta pohjoisilla alueilla.

256. Euroopan unioni on perunan suhteen omavarainen varhaisperunalajikkeita lukuun ottamatta. Viimeksi mainittuja tuodaan Välimeren maista talvella ja alkukeväästä, kun yhteisön tuotanto on vähäistä tai sitä ei ole lainkaan. Tärkeimmät toimittajat ovat Kypros, Egypti, Marokko ja Israel. Viime vuosina kolmansista maista on tuotu varhaisperunaa keskimäärin 400 000 tonnia vuodessa.
257. Euroopan unionin perunantuotanto oli 45,4 miljoonaa tonnia vuonna 1998, kun se vuonna 1999 oli 47,9 miljoonaa tonnia. Vuoden 2000 satoa koskevat ennusteet eivät ole vielä saatavilla.

3.2.11. Kuivarehut

258. Kuivarehuihin kuuluu runsaasti valkuaisaineita (vähintään 15 prosenttia) sisältäviä tuotteita, jotka saadaan keinotekoisesti (dehydratoimalla) tai luonnollisesti (auringossa) kuivaamalla sinimailasesta, muista palkokasveista ja tietyistä heinäkasveista.
259. Seuraavassa taulukossa esitetään tuotannon kehitys tukihakemusten perusteella:

Kuivarehujen tuotanto Euroopan unionissa tukihakemusten perusteella

(tuhatta tonnia)

Kuivarehut	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000
Dehydratoidut rehut	4 070	3 818	4 283	4 610	4 599
Aurinkokuivatut rehut	402	253	156	151	162
Yhteensä	4 473	4 071	4 439	4 761	4 761

260. Markkinointivuosi 1999/2000 oli uuden markkinajärjestelyn viides soveltamisvuosi. Sen aikana tukea myönnettiin 4 599 000 tonnista dehydratoitua rehua (104,2 prosenttia niiden taatusta enimmäismäärästä) ja 162 000 tonnista aurinkokuivattua rehua (36,5 prosenttia niiden taatusta enimmäismäärästä).
261. Koska dehydratoitujen rehujen tuettu tuotanto oli suurempi kuin niiden taattu enimmäismäärä, sovellettiin yhteisvastuulauseketta eli tuen määrää vähennettiin kaikissa jäsenvaltioissa (68,83 eurosta/tonni 66,03 euroon/tonni).
262. Tukea maksettiin sen sijaan kokonaan auringossa kuivatuille rehuille, joiden tuettu tuotanto oli paljon niiden taattua enimmäismäärä pienempi.

3.2.12. Kuitupellava ja hamppu

3.2.12.1. Kuitupellava

263. FAO:n mukaan kuitupellavan viljelyala maailmassa vuonna 1999 oli 443 000 hehtaaria ja kuitujen tuotanto oli noin 625 000 tonnia, josta Kiina tuotti 368 000 tonnia ja Valkovenäjä 52 000 tonnia. Kuitua sitä vastoin tuodaan toisinaan niin runsaasti, että siitä saattaa aiheutua häiriöitä yhteisön markkinoilla. Yhteisöllä on alijäämää laadultaan keskinertaisesta ja heikkolaatuisesta kuidusta, jota tuodaan Itä-Euroopasta, Egyptistä ja Kiinasta. Sen sijaan yhteisö toimittaa kaikkialle maailmaan

laadultaan hyvää ja erinomaista kuitua, jota ei tuoteta muualla. Vuonna 1999 yhteisöstä vietiin tällaista kuitua 91 000 tonnia lähinnä Kiinaan ja Brasiliaan.

264. Kuitupellavan markkinoiden hintatilanne parani merkittävästi markkinointivuonna 1999/2000. Markkinat ovat kuitenkin edelleen hyvin riippuvaisia vaatetusteollisuuden suuntauksista, vaikka niitä on yritetty monipuolistaa etsimällä uusia käyttötarkoituksia.
265. Huolimatta useiden valvontatoimenpiteiden asteittaisesta käyttöön otosta ja tukien perättäisistä alentamisista, yhteisön kuitupellavan viljelyalat kasvoivat voimakkaasti vuosien 1992 (44 000 ha) ja 1999 (211 000 ha) välillä. Viljelyalan kasvu oli liiallista verrattuna Euroopan unionissa todettuihin valmiuksiin jalostaa varsipellava kuiduiksi. Neuvosto päätti tästä syystä toteuttaa edellä esitetyn alan uudistuksen. Vaikka uudistusta sovelletaan vasta seuraavasta markkinointivuodesta 2001/01 alkaen, se näyttää jo vaikuttaneen tuottajiin sikäli, että viimeiset satoa 2000 koskevat kylvöennusteet olivat vain 101 000 hehtaaria.

3.2.12.2. Hampu

266. Hampun maailmanlaajuinen viljelyala on pienentynyt aikaisemmista vuosista: kylvöala vuonna 1999 oli 67 000 hehtaaria, kun se vuosina 1989–1991 oli keskimäärin 119 000 hehtaaria. Tärkeimmät hampuntuottajat ovat Kiina, Pohjois-Korea, Intia ja Venäjä. Yhteisössä hampunviljely on hyvin vähäistä, ja se on perinteisesti keskittynyt Ranskaan ja vähäisemmässä määrin Espanjaan, mutta viime vuosina myös jotkut muut jäsenvaltiot (Saksa, Yhdistynyt kuningaskunta ja Alankomaat) ovat aloittaneet uudelleen hampunviljelyn. Vuonna 2000 Euroopan unionissa saatiin satoa noin 22 000 hehtaaria (verrattuna 32 000 hehtaariin vuonna 1999). Kauppa kolmansien maiden kanssa on vähäistä. Markkinointivuoden 1999/2000 tuki säilyi 662,88 euron hehtaarilta.

3.2.12.3. Kuitupellava- ja hampun alan uudistus

267. Neuvosto päätti 17. heinäkuuta 2000 markkinointivuodesta 2001/02 alkaen sovellettavan pellavan ja hampun yhteisen markkinajärjestelyn uudistuksesta, jonka tavoitteena on ensinnäkin sisällyttää näiden kasvien viljely neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1251/1999⁶⁸ säädettyyn tiettyjen peltokasvien tuottajien tukijärjestelmään ja toiseksi luoda täydentävän tuen järjestelmä, josta myönnetään tukea hyväksytyille jalostajille kuitutuotantoon tarkoitettujen pellavan- ja hampunvarsien jalostustuen muodossa⁶⁹. Lisäksi samasta markkinointivuodesta 2001/02 alkaen lakkautetaan pellavarohitimien menekinedistämistoimenpiteet sekä pellava- ja hampurohitimien yksityistä varastointia koskevat tukitoimenpiteet.
268. Peltokasvien järjestelmään sisällyttäminen merkitsee sitä, että hehtaarituki on mukautettava pellavansiemenille myönnettävän hehtaarituen mukaiseksi. Pellavan- ja hampunvarsien jalostukseen myönnettävä täydentävä tuki koostuu pitkien kuitujen tonnikohtaisesta tuesta ja tilapäisestä (markkinointivuoteen 2005/06 maksettavasta) lyhyiden kuitujen tonnikohtaisesta tuesta. Molempiin tukiin sovelletaan jäsenvaltiokohtaisesti taattuihin kansallisiin määriin jaettujen taattujen

⁶⁸ EYVL L 160, 26.6.1999, s. 1.

⁶⁹ Asetus (EY) N:o 1672/2000, 27.7.2000 (EYVL L 193, 29.7.2000, s. 13).

enimmäismäärien järjestelmää. Sellaisten yhteisön tietyillä alueilla sijaitsevien pinta-alojen osalta, joiden tuotannosta on tehty myyntisopimus pellavaa pitkiksi kuiduiksi jalostavien toimijoiden kanssa, myönnetään lisäksi hehtaarikohtaista kiinteämääräistä lisätukea markkinointivuoteen 2005/06.

269. Neuvosto päätti markkinointivuoden 2000/01 osalta, että komission on vahvistettava 31. lokakuuta 2000 mennessä kuitupellavan ja hampun tuen määrät ottaen huomioon 88 miljoonan euron enimmäismäärärahat ja viljelyilmoitukset.

3.2.13. Puuvilla

270. Puuvillan maailmanlaajuinen viljelyala on markkinointivuonna 2000/01 noin 32,6 miljoonaa hehtaaria, ja sen arvioitu sato on noin 19,0 miljoonaa tonnia markkinointivuoden 1999/2000 32,2 miljoonaan hehtaariin ja 18,9 miljoonaan tonniin verrattuna.
271. Puuvilla, josta siemeniä ei ole poistettu, ei kuulu maailmankaupan piiriin. Euroopan yhteisö, jonka kehräämökapasiteetti on paljon suurempi kuin sen oma kuitutuotanto, tuo huomattavia määriä puuvillaa, josta siemenet on poistettu: yli miljoona tonnia vuosina 1988–1993 ja 855 000 tonnia vuosina 1995–1999. Pääasiallisia toimittajia ovat entinen Neuvostoliitto, Yhdysvallat, Syyria ja CFA-alueen maat. Yhteisön sisäinen kauppa sitä vastoin on vähäistä, vaikkakin se on kasvussa.
272. Euroopan unionissa puuvillalla on sekä viljelyalan että tuottajien lukumäärän suhteen vähäinen merkitys. Sen tuotanto on kuitenkin keskittynyt erityisesti tietyille Kreikan ja Espanjan alueille, joilla sillä on hyvin huomattava yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys. Yhteisön puuvillan viljelyala on hienoisessa laskussa: 538 000 hehtaaria vuonna 1999 ja 494 000 hehtaaria vuonna 2000 (405 000 hehtaaria Kreikassa ja 89 000 hehtaaria Espanjassa). Yhteisössä tuotetaan noin 1 570 000 tonnia puuvillaa, josta ei ole poistettu siemeniä (1 250 000 tonnia Kreikassa ja 320 000 tonnia Espanjassa), kun sitä vuonna 1999 tuotettiin 1 760 000 tonnia. Euroopan unionin puuvillakuidun omavaraisuusaste on noin 40 prosenttia ja kulutus oli noin 1,153 miljoonaa tonnia jaksolla 1995–1999.
273. Yhteisön tukijärjestelmään sisältyy tavoitehinta (106,30 euroa 100 kilogrammalta) sekä tämän hinnan ja maailmanmarkkinahinnan erotusta vastaava tuki, joka myönnetään sellaisille siementenpoistoyrityksille, jotka maksavat tuottajille vähimmäishinnan. Jos puuvillan, josta siemeniä ei ole poistettu, tuotanto ylittää taatun enimmäismäärän (TEM), tavoitehintaa ja tuen määrää vähennetään samassa suhteessa.
274. Tukea vähennetään jäsenvaltioissa suhteessa niille vahvistetun taatun enimmäismäärän ylittymiseen. Tämä taattu enimmäismäärä on Kreikan osalta 782 000 tonnia ja Espanjan osalta 249 000 tonnia. Tämä vähennys on pienempi, jos maailmanmarkkinahinnan taso mahdollistaa tukijärjestelmän menojen rajoittamisen. Tilapäinen alentaminen on markkinointivuonna 2000/01 arvioitu Kreikan osalta 41,9 prosentiksi ja Espanjan osalta 20,4 prosentiksi tavoitehinnasta.

3.2.13.1. Puuvillan tukijärjestelmän uudistus

275. Komissio ehdotti 14. joulukuuta 1999 puuvillan yhteisen markkinajärjestelyn uudistusta, jonka erityisenä tavoitteena oli järjestelyn talousarvion paremman

neutraliteetin varmistaminen ja sellaisten ympäristöedellytysten käyttöön ottaminen, jotka ovat yhteneväiset yhteisen maatalouspolitiikan mukaisen suoran tukijärjestelmän yleisissä säännöissä vahvistettujen toimenpiteiden kanssa (KOM(1999) 492). Euroopan parlamentti ja alueiden komitea eivät ole vielä esittäneet kantaansa ehdotuksesta.

3.2.14. *Silkkiäistoukat*

- 276. Kreikassa, Italiassa ja jonkin verran myös Ranskassa ja Espanjassa harjoitettava silkkiäistoukkien kasvatusta on hyvin vähäinen osa yhteisön maataloustoiminnasta ja maailman silkkiäistoukkatuotannosta. Tietyillä alueilla, erityisesti Traakiassa, Venetossa ja Marchessa sillä on kuitenkin huomattava merkitys ja se edustaa siellä myös säilyttämisen arvoista osaamista.
- 277. Koko maailman raakasilkin tuotanto on vakiintunut vuoden 1998 aikana. FAO:n mukaan se oli 87 000 tonnia (vuosina 1997-1997 keskimäärin 87 000 tonnia). Käytännössä tuotanto on keskittynyt Aasiaan (77 000 tonnia): Kiina (51 000 tonnia), Intia (16 000 tonnia), Korea (4 000 tonnia) ja Japani (3 000 tonnia) tuottavat yhdessä yli 90 prosenttia koko maailmantuotannosta.
- 278. Silkkiäistoukkien kasvattajilla on vaikeuksia ylläpitää toimintaansa yhteisössä. Markkinahintojen kehitys ei aina riitä korvaamaan tuotantokustannusten nousua.
- 279. Vuonna 1999 tuotantoon käytettiin 3 516 laatikkoa ja vuonna 1998 vastaavasti 2 841 laatikkoa. Niistä saatiin 70 500 kilogrammaa kokonkeja. Markkinointivuoden 1999/2000 tuki säilyi 133,26 euronä laatikolta.

3.2.15. *Oliiviöljy*

- 280. Maailman oliiviöljyntuotanto oli noin 2 200 000 tonnia, josta 70–80 prosenttia (noin 1 750 000 tonnia) tuotettiin Euroopan unionissa. Muut pääasialliset tuottajat olivat Tunisia (200 000 tonnia), Turkki (70 000 tonnia), Syyria (81 000 tonnia) ja Marokko (40 000 tonnia). Tuotannon määrä vaihtelee suuresti vuodesta toiseen, mutta maailmanmarkkinoiden vaihtelut myötäilevät herkästi yhteisön markkinoiden tilannetta.
- 281. Yhteisön tukikelpoisen tuotannon, uutettu oliiviöljy mukaan luettuna, arvioidaan markkinointivuoden 1999/2000 osalta olevan noin 1 883 500 tonnia verrattuna 1 951 000 tonniin markkinointivuonna 1998/99. Markkinointivuoden 1999/2000 öljytuotosten ja oliivisatojen vahvistamisen yhteydessä jäsenvaltioilta saatujen ilmoitusten mukaan tuotannossa oli noin 530 miljoonaa puuta. Oliivinviljelyä harjoitetaan lähes kahdella miljoonalla tilalla.
- 282. Yhteisön kulutus markkinointivuonna 1998/99 oli lähes 1 700 000 tonnia (71 prosenttia koko maailman kulutuksesta). Viimeisimpien ennusteiden mukaan kulutus kasvaa hieman markkinointivuonna 1999/2000. Markkinointivuoden 1999/2000 alussa siirtovarastojen määrä oli 565 000 tonnia; markkinointivuoden lopussa se on arviolta 438 500 tonnia.
- 283. Kreikka ja Espanja ovat yleensä suurimmat toimittajat, ja pääasiallinen ostaja on edelleen Italia huolimatta siitä, että se on myös sekä tuottaja että viejä. Tuonnin määrä markkinointivuonna 1998/99 oli 46 000 tonnia. Saman markkinointivuoden

viennin määrä oli 221 800 tonnia, josta 72 600 tonnia vietiin suoraan ja 148 200 tonnia sisäisessä jalostusliikenteessä. Koko markkinointivuonna 1998/99 ei myönnetty minkäänlaista vientitukea. GATT-sopimuksissa vientituella asetettu raja tälle jaksolle oli 160 986 tonnia (siirto mukaan lukien).

284. Markkinointivuodesta 1998/99 alkaen oliiviöljyn yhteiseen markkinajärjestelyyn on tehty oleellisia mukautuksia ja taattu enimmäismäärä on jaettu taatuiksi kansallisiksi määriksi (TKM) tuottajajäsenvaltioiden kesken. Jos tuotanto ylittää TKM:n, jota voidaan korottaa edelliseltä markkinointivuodelta tehtävällä siirrolla, (oliivinviljelijöille maksettavaa) tuotantotukea vähennetään vastaavasti.
285. Komissio on myös sitoutunut lisäämään myllyissä tehtäviä tarkastuksia, laatimaan puolueettoman menetelmän yhdenmukaisten vyöhykkeiden tuotosten määrittämiseksi ja laatimaan suunnitelman oliiviöljyn laadun määrittämiseksi. Lisäksi on suunniteltu syötäväksi tarkoitetuille oliiveille maksettavia tuotantotukia niille jäsenvaltioille, jotka sitä haluavat.
286. Samassa yhteydessä kulutustuki poistettiin, interventiojärjestelmä korvattiin yksityisen varastoinnin järjestelmällä, pienten tuottajien järjestelmä poistettiin ja uusia istutuksia kannustettiin.
287. Kaikki nämä toimenpiteet vahvistettiin kolmen markkinointivuoden ajaksi (1998/99–2000/01). Komission on tämän ajan kuluessa voitava koota kyseisestä alasta tarkempia tietoja, jotka koskevat erityisesti tuotantokapasiteetteja. Komissio esitti vuoden 2000 lopussa ehdotuksen, jonka mukaan nykyistä järjestelyä jatkettaisiin kahdella markkinointivuodella kaudesta 2001/02 alkaen ja otettaisiin käyttöön oliiviöljyn laatua koskevia toimenpiteitä.

3.2.16. Tuoreet hedelmät ja vihannekset

3.2.16.1. Alan maailmantilanne

288. Tuoreiden hedelmien ja vihannesten maailmanlaajuinen tuotanto kasvaa jatkuvasti. Tuotanto oli vuonna 1998 lähes 932 miljoonaa tonnia, mikä merkitsi 1,6 prosentin kasvua vuodesta 1997 ja 30,3 prosentin kasvua kauden 1989–1991 keskimääräisestä tuotannosta⁷⁰. Vihannesten (melonit mukaan luettuina) osuus kokonaistuotannosta on noin 65 prosenttia. Yhteisö oli 88 miljoonan tonnin tuotannollaan Kiinan (tuotanto 288 miljoonaa tonnia) jälkeen maailman toiseksi suurin tuoreiden hedelmien ja vihannesten tuottaja vuonna 1998.
289. Sitrushedelmien maailmanlaajuinen tuotanto oli markkinointivuotta 1999/2000 koskevien arvioiden⁷¹ mukaan lähes 98,3 miljoonaa tonnia eli laskua oli tapahtunut 0,5 prosenttia markkinointivuodesta 1998/99 ja 4,8 prosenttia vuodesta 1997. Arvioiden mukaisella noin 10,2 miljoonan tonnin tuotannollaan yhteisö on markkinointivuonna 1999/2000 kolmanneksi suurin tuottaja maailmassa Brasilian (24,0 miljoonaa tonnia) ja Yhdysvaltojen (12,6 miljoonaa tonnia) jälkeen ennen Kiinaa (10,1 miljoonaa tonnia) ja Meksikoa (4,5 miljoonaa tonnia).

⁷⁰ Lähde: FAO Production Yearbook, vol. 52 - 1998.

⁷¹ Lähde: FAO: <http://www.fao.org>.

3.2.16.2. Kansainvälinen kauppa

290. Tuoreiden hedelmien ja vihannesten kansainvälisen kaupan merkitys vaihtelee tuotteittain. Vuonna 1998 sen osuus oli tuonnin perusteella päärynöiden osalta keskimäärin 10 prosenttia, sipulien osalta 10 prosenttia, omenoiden osalta 8 prosenttia, persikoiden osalta 8 prosenttia ja tomaattien osalta 4 prosenttia. Vuonna 1998 yhteisön viennin osuus kansainvälisestä kaupasta oli sitruunoiden osalta 16 prosenttia, appelsiinien osalta 12 prosenttia, omenoiden ja tomaattien osalta 7 prosenttia ja päärynöiden osalta 6 prosenttia.
291. Yhteisöllä on alijäämää tuoreiden hedelmien ja vihannesten osalta: viennin osuus tuonnista oli vain 54 prosenttia vuonna 1996 ja 70 prosenttia vuonna 1997. Vuonna 1998 viennin (3,35 miljoonaa tonnia) osuus oli 63 prosenttia kokonaistuonnista (5,3 miljoonaa tonnia). Vuonna 1998 hedelmien (muiden kuin sitrushedelmien) vienti oli ainoastaan 38 prosenttia tuonnista (sitrushedelmien osalta 67 prosenttia). Vihannesten osalta vuoden 1996 alijäämäinen yhteisön tilanne muuttui sitä vastoin ylijäämäiseksi vuonna 1997 tuonnin vähennyttyä (-39 prosenttia vuoteen 1996 verrattuna) ja viennin lisääntytyä (+38 prosenttia). Vuonna 1998 vienti väheni jälleen vuoteen 1997 verrattuna (vähennystä oli 9 prosenttia) ja tuonti lisääntyi (31 prosenttia). Nämä vaihtelut koskivat suurelta osin tomaatteja.

3.2.16.3. Yhteisön markkinat

292. Yhteisön *hedelmätuotanto* lisääntyi markkinointivuonna 1999/2000 merkittävästi markkinointivuodesta 1998/99. Myös markkinoilta vedetyt määrät kasvoivat.
293. Yhteisön *omenatuotanto* oli markkinointivuonna 1999/2000 noin 8,6 miljoonaa tonnia eli suurempi kuin kolmena edeltävänä markkinointivuonna. Markkinoilta vedettyjen tuotteiden määrät kasvoivat markkinointivuoden 1996/97 4,6 prosentista 5,4 prosenttiin markkinointivuonna 1997/98 ja laskivat 3,7 prosenttiin yhteisön tuotannosta markkinointivuonna 1998/99.
294. Yhteisön *päärynätuotanto* oli markkinointivuonna 1999/2000 noin 2,4 miljoonaa tonnia eli 6,5 prosenttia suurempi kuin markkinointivuonna 1998/99. Markkinointivuonna 1998/99 markkinoilta vedettyjä tuotteita oli 2,9 prosenttia tuotannosta, kun vastaava määrä markkinointivuonna 1997/98 oli 4,1 prosenttia ja markkinointivuonna 1996/97 7,1 prosenttia.
295. *Persikoita* tuotettiin 3,4 miljoonaa tonnia vuonna 1999, jolloin tuotanto lisääntyi 32 prosenttia kaudesta 1998. Persikoiden tuotannon kasvu oli merkittävää erityisesti Kreikassa (+105 prosenttia). Myös markkinoilta vedetyt määrät kasvoivat (7,8 prosenttia tuotannosta, kun vastaava määrä oli 1 prosentti vuonna 1998, 3,7 prosenttia vuonna 1997 ja 16,4 prosenttia vuonna 1996) mutta pysyivät selvästi kauden 1990/91–1994/95 keskiarvoa (19,3 prosenttia) pienempinä.
296. *Nektariinien* markkinat heijastelivat vuonna 1999 persikoiden markkinoita, sillä 934 miljoonan tonnin tuotanto kasvoi 38 prosenttia. Tuotanto lisääntyi erityisesti Kreikassa (+74 prosenttia). Markkinoilta vedettiin 12,7 prosenttia tuotannosta, mikä merkitsee nousua verrattuna 5,4 prosenttiin vuonna 1998 mutta laskua verrattuna kauden 1990/91–1994/95 keskiarvoon, joka on 21,5 prosenttia.

297. *Syötäväksi tarkoitettujen viinirypäleiden* tuotanto pysyi markkinointivuonna 1999 ennallaan 2,2 miljoonassa tonnissa markkinointivuosiin 1996 ja 1997 verrattuna. Italia tuottaa yksinään 66 prosenttia yhteisön viinirypäleistä. Markkinoilta vedettyjen tuotteiden määrä oli edelleen vähäinen (alle prosentti tuotannosta).
298. *Aprikoosien* tuotanto kasvoi voimakkaasti markkinointivuonna 1999 (+52 prosenttia vuoteen 1998 verrattuna). Markkinoilta vedetyn tuotannon määrä kasvoi vuoden 1998 2,4 prosentista 3,8 prosenttiin vuonna 1999.
299. *Sitrushedelmien* alalla markkinointivuonna 1999/2000 saavutettu 10,2 miljoonan tonnin tuotanto merkitsi 18 prosentin lisäystä ja nousi markkinointivuoden 1997/98 tuotannon tasolle. Espanja on edelleen yhteisön tärkein sitrushedelmien tuottaja 56 prosentin osuudellaan markkinointivuonna 1999/2000. Yhteisön *appelsiinien* tuotanto kasvoi 5,8 miljoonaan tonniin (+22 prosenttia markkinointivuoteen 1998/99 verrattuna). *Sitruunoiden* tuotanto saavutti jälleen markkinointivuosien 1991/92–1998/99 keskiarvon, sillä markkinointivuoden 1999/2000 tuotannon määrä oli 1,6 miljoonaa tonnia. Myös *mandariinien*, *klementiinien* ja *satsumien* tuotanto on kasvussa, lisäystä oli markkinointivuodesta 1997/98 mandariinien osalta 8 prosenttia, klementiinien osalta 21 prosenttia ja satsumien osalta 16 prosenttia.
300. *Kukkakaalien* tuotanto oli markkinointivuonna 1999/2000 2,2 miljoonaa tonnia (vähennystä oli 2,7 prosenttia markkinointivuoteen 1998/99 verrattuna). Markkinoilta poistetut määrät vähenivät 2,1 prosenttiin tuotannosta verrattuna markkinointivuoden 1998/99 5,1 prosenttiin, markkinointivuoden 1997/98 7,8 prosenttiin ja markkinointivuoden 1996/97 8,8 prosenttiin.
301. *Tomaattien* tuotanto kasvoi markkinointivuonna 1999/2000 14 prosenttia markkinointivuodesta 1998/99. Tuotanto kasvoi erityisesti Italiassa (+27 prosenttia) 7,6 miljoonaan tonniin. Italian osuus yhteisön tuotannosta nousi markkinointivuoden 1998/99 40 prosentista 45 prosenttiin markkinointivuonna 1999/2000. Markkinoilta vedetyt määrät olivat edelleen vähäpätöisiä (1,2 prosenttia) tuotantoon verrattuna.

3.2.16.4. Hedelmä- ja vihannesalan uudistus

302. Vuosi 2000 oli neuvoston vuonna 1996 vahvistaman uudistetun yhteisen markkinajärjestelyn neljäs soveltamisvuosi.
303. YMJ sallii muun muassa yhteisön rahoituksen myöntämisen toimintarahaston perustaville hyväksytyille tuottajaorganisaatioille. Yhteensä 1 008 tuottajaorganisaatiota, jotka tuottavat lähes 40 prosenttia Euroopan unionin hedelmistä ja vihanneksista, ovat esittäneet vuotta 1999 koskevan toimintaohjelman. Tuottajaorganisaatioiden määrä on lisääntynyt selvästi vuodesta 1998 (845) ja vuodesta 1997 (680). Vuonna 2000 toimintaohjelman esittäneiden tuottajaorganisaatioiden määrä oli 1 120.
304. Vuonna 1999 toimintarahastoille myönnettävän yhteisön tuen määrä oli 311 miljoonaa euroa verrattuna 238 miljoonaan euroon vuonna 1998 ja 199 miljoonaan euroon vuonna 1997. Rahoituksen määrä on vuodesta 1999 alkaen nostettu 2,5 prosenttiin tuottajaorganisaatioiden kaupan pidetyn tuotannon arvosta, kun vastaava määrä vuosina 1997 ja 1998 oli 2,0 prosenttia.

305. Neuvosto on tehnyt joitakin muutoksia tuoreiden ja jalostettujen hedelmien ja vihannesten yhteistä markkinajärjestelyä koskeviin asetuksiin. Yksi muutoksista koskee tuottajaorganisaatioiden toimintarahastoille myönnettävän tuen vahvistamismenettelyn yksinkertaistamista siten, että enimmäistuen yhtenäiseksi enimmäismääräksi vahvistetaan 4,1 prosenttia, joka lasketaan kunkin tuottajaorganisaation kaupan pitämän tuotannon arvosta. Toinen muutos koskee tuoreiden hedelmien ja vihannesten vientitukien hallinnon parantamista.
306. Jotta maan liiallinen viljelykäytöstä poistaminen ei aiheuttaisi talousarvioon liittyviä ongelmia, komissio vahvisti markkinointivuodeksi 2000/01 interventiokynnykset tomaateille (360 000 tonnia), kukkakaalille (111 700 tonnia), omenoille (486 900 tonnia), persikoille (238 200 tonnia), nektariineille (83 200 tonnia), syötäväksi tarkoitetuille viinirypäleille (160 200 tonnia), sitruunoille (87 400 tonnia), appelsiineille (390 300 tonnia), satsumille (21 100 tonnia), mandariineille (20 600 tonnia) ja klementiineille (132 800 tonnia).
307. Komissio jatkoi toukokuussa 2000 Kiinasta peräisin olevan valkosipulin tuonnin kehysmekanismia vuodella.

3.2.17. Banaanit

3.2.17.1. Yhteisön tuotanto

308. Vuoden 1999 tuotanto (729 304 tonnia) oli lopulta ennusteita pienempi (noin 800 000 tonnia) Kanariansaarilla ja Madeiralla vuoden alussa riehuneiden rajuilmojen vuoksi. Vuotta 2000 koskevat ennusteet ovat 805 000 tonnia, sillä Kanariansaarten ja Guadeloupen tuotannon odotetaan elpyvän.

**BANAANINTOIMITUKSET EUROOPAN UNIONIIN:
TUOREET BANAANIT (tonnia)**

ALKUPERÄ	1998		1999	
	Tonnia	Markkinaosuus	Tonnia	Markkinaosuus
EU	786 232	20,32 %	729 304	18,56 %
Kreikka	3 589	0,09 %	3 336	0,08 %
Espanja	437 414	11,30 %	362 188	9,22 %
Ranska:				
Martinique	240 499	6,22 %	258 501	6,58 %
Guadeloupe	74 294	1,92 %	83 508	2,13 %
Portugali	30 436	0,79 %	21 771	0,55 %
AKT-maat	656 959	16,98 %	676 638	17,22 %
Belize	53 431	1,38 %	55 650	1,42 %
Kamerun	157 123	4,06 %	161 347	4,11 %
Kap Verde	0	0,00 %	10	0,00 %
Dominica	27 144	0,70 %	27 583	0,70 %
Dominikaaninen tasavalta	56 182	1,45 %	42 122	1,07 %
Grenada	54	0,00 %	621	0,02 %
Norsunluurannikko	158 243	4,09 %	192 558	4,90 %
Jamaika	61 929	1,60 %	51 635	1,31 %
Madagaskar	0	0,00 %	0	0,00 %
Somalia	7 018	0,18 %	0	0,00 %
Saint Lucia	70 461	1,82 %	65 532	1,67 %
Saint Vincent	38 737	1,00 %	37 910	0,96 %
Suriname	21 218	0,55 %	39 029	0,99 %
Muut	5 419	0,14 %	2 641	0,07 %
DOLLARI-VYÖHYKE	2 426 210	62,70 %	2 523 160	64,22 %
Kolumbia	540 561	13,97 %	555 112	14,13 %
Costa Rica	639 928	16,54 %	663 386	16,88 %
Ecuador	568 449	14,69 %	696 821	17,73 %
Honduras	150 713	3,89 %	68 267	1,74 %
Guatemala	61 226	1,58 %	42 402	1,08 %
Nicaragua	10 740	0,28 %	15 336	0,39 %
Panama	416 775	10,77 %	422 387	10,75 %
Venezuela	30 069	0,78 %	41 801	1,06 %
Muut	7 749	0,20 %	17 648	0,45 %
EI- MÄÄRITELLYT	0	0,00 %	0	0,00 %
YHTEENSÄ	3 869 401	100,00 %	3 929 102	100,00 %

Lähteet: Jäsenvaltiot EU:n osalta - Comext (Eurostat) AKT-maiden osalta ja dollarivyöhyke/Kamerun 1998: arvio.

3.2.17.2.Tuonti AKT-valtioista

309. Vuonna 1999 AKT-banaanien tuonnin määrä oli 676 638 tonnia. Vuonna 2000 AKT-banaanien tuonnin määrän arvioidaan kasvavan.

3.2.17.3.Banaanin yhteisen markkinajärjestelyn uudistus

310. Asetuksen (ETY) N:o 404/93⁷², joka annettiin 13. helmikuuta 1993, IV osaston (Kauppajärjestelyt kolmansien maiden kanssa) uusia säännöksiä on sovellettu 1. tammikuuta 1999 alkaen heinäkuussa vuonna 1998 tehdyn uudistuksen johdosta. Jäljempänä olevassa yleisluontoisessa taulukossa on esitetty kaikki markkinoiden toimitusten hallintoa koskevat keskeiset seikat.
311. Maailman kauppajärjestön (WTO) riitojenratkaisuelimen vuonna 1997 antaman tuomion perusteella komissio teki 10. marraskuuta 1999 ehdotuksen banaanin nykyisen tuontijärjestelyn muuttamisesta⁷³. Siinä ehdotettiin kaksivaiheista järjestelmää. Siirtymäkauden aikana sovellettaisiin tariffikiintiöjärjestelmää, jossa AKT-maille annettaisiin tullietuus. Siirtymäkauden loputtua tariffikiintiöjärjestelmä korvattaisiin viimeistään 1. tammikuuta 2006 yksinomaan tariffeihin perustuvalla järjestelmällä.
312. Komission käymistä neuvotteluista banaanikiistan ratkaisemiseksi 5. heinäkuuta 2000 annetussa neuvostolle osoitetussa tiedonannossa⁷⁴ komissio toteaa, että asianomaisten osapuolten kanssa käydyt neuvottelut historialliseen menetelmään perustuvien tariffikiintiöiden säilyttämisestä ensimmäisessä vaiheessa ovat ajautuneet umpikujaan.
313. Yleisten asioiden neuvosto pani merkille komission esittämän kertomuksen 10. heinäkuuta 2000 pidetyssä kokouksessaan ja kehotti komissiota tarkastelemaan mahdollisuutta hallinnoida tariffikiintiöitä "ensin tullutta palvellaan ensin"-periaatetta noudattaen. Neuvosto pyysi komissiota niin ikään laatimaan sille kertomuksen toimiensa toteuttamisesta.
314. Lokakuun 9. päivänä kokoontunut yleisten asioiden neuvosto katsoi, että komission 4. lokakuuta antama tiedonanto⁷⁵ tarjoaa käyttökelpoisen ratkaisun yhteisön banaanintuontijärjestelmää koskevaan kiistaan WTO:ssa. Asiakirjassa vahvistetaan jo 10. marraskuuta 1999 annetun esityksen keskeinen periaate. Ratkaisuehdotuksen mukaan A-, B- ja C-kiintiöiden (ks. jäljempänä oleva kehysteksti) hallinnointiin sovellettaisiin "ensin tullutta palvellaan ensin" -järjestelmää (First come first served eli FCFS-järjestelmä), C-kiintiön enimmäistulliksi vahvistettaisiin 300 euroa tonnilta ja AKT-maista tuotavien banaanien etuustullin enimmäismäärä nousisi 300 euroon tonnilta alunperin ehdotetun 275 euron tonnilta asemesta. FCFS-järjestelmä, joka on WTO:n sääntöjen kanssa yhteensopiva, muodostaa tarkoituksenmukaisen vaihtoehdon nykyiselle järjestelmälle. Maatalousneuvosto pääsi 20. joulukuuta 2000 pidetyssä kokouksessaan poliittiseen yksimielisyyteen banaanintuontijärjestelmän

⁷² EYVL L 47, 25.2.1993, s. 1.

⁷³ KOM(1999) 582 lopullinen.

⁷⁴ KOM(2000) 431 lopullinen.

⁷⁵ KOM(2000) 621 lopullinen.

uudistuksesta, joka perustuu 10. marraskuuta 1999 tehtyyn komission ehdotukseen, sellaisena kuin se on muutettuna 4. lokakuuta 2000 päivätyllä tiedonannolla.

315. Banaanien tuonti tariffikiintiöissä ja perinteisinä banaaneina turvattiin vuoden 2000 osalta 27. lokakuuta 1999 annetulla asetuksella (EY) N:o 2268/1999⁷⁶ (ensimmäinen vuosineljännes) ja 1. helmikuuta 2000 annetulla asetuksella (EY) N:o 250/2000⁷⁷ (muut vuosineljännekset).
316. Banaanien tuontia yhteisöön koskevan järjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28. lokakuuta 1998 annettua asetusta (EY) N:o 2362/93 muutettiin 25. heinäkuuta 2000 annetulla asetuksella (EY) N:o 1632/2000⁷⁸, jolla pyrittiin tehostamaan todistusten valvontaa tuontijärjestelmien moitteettoman hallinnon varmistamiseksi.
317. Hintojen lähentyminen vuonna 1993 tapahtuneen yhteismarkkinoiden luomisen jälkeen on laskenut yhteisössä tuotettujen banaanien hintoja. Jotta tämän yhteisen markkinajärjestelyn vaikutus tasaantuisi, tuottajaryhmittymät saavat tukea, jolla katetaan vuonna 1991 neljän tuotantoalueen osalta vahvistetun ja vuosittain korotettavan (viisi prosenttia vuodeksi 1998 ja enintään 8 prosenttia vuodesta 1999 alkaen) keskimääräisen kiinteän viitetulon sekä määrätyn vuoden aikana saadun keskimääräisen tuotantotulon välinen erotus.
318. Vuoden 1999 aikana kaupan pidettyjen banaanien osalta tasaustuen määrä⁷⁹ oli 29,69 euroa 100 kilogrammalta. Lisätuen määrä oli 4,99 euroa 100 kilogrammalta Portugalissa tuotettujen banaanien osalta, 2,99 euroa 100 kilogrammalta Martiniquessa tuotettujen banaanien osalta ja 8,45 euroa Guadeloupeissa tuotettujen banaanien osalta. Kaupan pidetty määrä oli 729 304 tonnia. Vuoden 1999 tasaustuen kustannukset olivat 232 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 1998 olivat 193 miljoonaa euroa.

3.2.18. Hedelmä- ja vihannesjalosteet

3.2.18.1. Maailmanmarkkinat ja yhteisön markkinat

319. Hedelmä- ja vihannesjalosteiden alasta on edelleen saatavilla ainoastaan hajanaisia tietoja. Yhteisön osalta tiedot koskevat lähes yksinomaan jalostustukea saavia tuotteita.
320. *Jalostettaviksi tarkoitettujen tomaattien* maailmantuotanto oli noin 29,6 miljoonaa tonnia markkinointivuonna 1999/2000. Tärkeimmät tuottajamaat ovat Yhdysvallat (11,6 miljoonaa tonnia markkinointivuonna 1999/2000 markkinointivuoden 1998/99 8,5 miljoonaan tonniin verrattuna), yhteisö (9,1 miljoonaa tonnia edellisen markkinointivuoden 8 miljoonaan tonniin verrattuna) ja Turkki (1,8 miljoonaa tonnia edellisen markkinointivuoden 1,7 miljoonaan tonniin verrattuna).
321. Yhteisön tuotannon kasvu (1,1 miljoonaa tonnia) vaikutti kaikkiin tuotteisiin: tomaattitiivisteeseen (+0,7 miljoonaa tonnia), kuorittuihin tomaatteihin

⁷⁶ EYVL L 227, 28.10.1999, s. 10.

⁷⁷ EYVL L 26, 2.2.2000, s. 6.

⁷⁸ EYVL L 187, 26.7.2000, s. 27.

⁷⁹ Komission asetus (EY) N:o 1157/2000, annettu 30.5.2000 (EYVL L 130, 31.5.2000, s. 26).

(+0,2 miljoonaa tonnia) ja "muihin tuotteisiin" (+0,2 miljoonaa tonnia). Yhteisössä tuotetuista 9,1 miljoonasta tonnista jalostustukeen oikeuttaviksi tuotteiksi jalostetuista tomaateista ainoastaan 6,9 miljoonaa tonnia todella sai yhteisön tukea. Markkinointivuotta 1997/98 lukuun ottamatta 6,9 miljoonan tonnin kiintiö ylittyy edelleen. Markkinointivuonna 2001/00 tuotannon odotetaan laskevan sekä yhteisössä että muualla maailmassa. Tämä johtuu tuotannon kasvun aiheuttamasta hintojen alenemisesta edellisen markkinointivuoden aikana.

322. Noin 668 000 tonnia persikoita jalostettiin *sokeriliemeen ja/tai omaan liemeen säilötyiksi* persikoiksi yhteisössä markkinointivuonna 1999/2000, kun vastaava määrä edeltävänä markkinointivuonna oli noin 480 000 tonnia. Kyseinen tuotanto kasvoi ennätysmäiseksi kahden heikon tuotantovuoden jälkeen. Yhteisö säilytti asemansa tämän tuotteen viejänä (105 000 tonnia vuonna 1999).
323. *Sokeriliemeen ja/tai omaan liemeen säilötyiksi* päärynöiksi jalostettujen Williams ja Rocha -päärynöiden tuotanto yhteisössä markkinointivuonna 1999/2000 oli 106 000 tonnia, joka on selvästi alle edellisen vuoden 162 000 tonnin ennätystason. Italia oli edelleen yhteisön tärkein tuottaja (39 prosenttia kokonaistuotannosta) ennen Espanjaa (34 prosenttia) ja Ranskaa (21 prosenttia). Yhteisön tuotanto kyseisten tuotteiden osalta oli alijäämäinen: vuonna 1999 lopputuotteiden vienti oli 3 500 tonnia ja tuonti 24 000 tonnia.

3.2.18.2. Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa (ks. kohta 3.2.16.4)

324. Tätä alaa koskeva yhteinen markkinajärjestely käsittää periaatteessa kaikki hedelmä- ja vihannesjalosteet. Yhteisön tuki keskittyy kuitenkin tiettyihin tuotteisiin:
- jalostustuki persikoille, päärynöille, tomaateille, luumuille, kuivatuille viikunoille ja ananaksille,
 - ostot interventioon ja varastointituki markkinointivuoden lopussa kuivatuille viinirypäleille ja viikunoille sekä hehtaarituki kuivatuille viinirypäleille,
 - neuvoston markkinointivuoden 1999/2000 hintapaketin yhteydessä antamien valtuuksien seurauksena Portugalista tuotavan tiivisteen kiintiötä on lisätty 29 561 tonnilla markkinointivuonna 2000/01,
 - jalostettavaksi tarkoitettujen vadelmien ja jalostettavaksi tarkoitetun parsan sekä kuivattujen viinirypäleiden osalta toteutetaan erityistoimenpiteitä tuotteen laadun parantamiseksi ja kaupan pitämisen edistämiseksi.
325. Neuvosto muutti markkinointivuoden 1999/2000 osalta asetusta (EY) N:o 2202/96 sitrushedelmien suhteen siten, että jalostuskynnyksen ylittyessä langetettavaa seuraamusta sovelletaan saman markkinointivuoden asemesta seuraavana markkinointivuonna.
326. Tomaattien vähimmäistuottajahinta pysyi markkinointivuonna 2000/01 edellisen markkinointivuoden tasolla. Persikoiden, päärynöiden ja viikunoiden vähimmäishinta pysyi muuttumattomana. Jalostustuki väheni sokeriliemeen ja/tai omaan liemeen säilöttyjen persikoiden osalta 32,2 prosenttia, sokeriliemeen ja/tai omaan liemeen säilöttyjen Williams ja Rocha -päärynöiden osalta 4,5 prosenttia, luumujen osalta 14,5 prosenttia ja viikunoiden osalta 2,8 prosenttia. Tämä kehitys

liittyi kolmansissa maissa todettuun raaka-aineiden euroina ilmaistujen hintojen nousuun.

327. Kuivattujen viinirypäleiden ja viikunoiden osalta päätettiin uusista yksityiskohtaisista säännöistä, joita on sovellettu markkinointivuodesta 1999/2000 alkaen yhteisön tuen myöntämisessä ja varastointijärjestelmässä.
328. Kuivattujen viinirypäleiden osalta hehtaarituen perusmäärä oli edelleen 2 785 euroa. Tätä tukea maksetaan ainoastaan tietyt tuotokseen liittyvät perusteet täyttävillä erikoisviljelyaloille.
329. Tuontiin sovelletaan erityisesti seuraavia toimenpiteitä:
- tuontitullivapaat kiintiöt sienille,
 - vuonna 1997 toimeenpannun Bulgariasta, Unkarista, Puolasta, Romaniasta, Slovakiasta ja Tšekistä peräisin olevien marjojen tuontiin sovellettava vähimmäistuontihintamenettely, jota sovelletaan edelleen. Tässä menettelyssä vähimmäistuontihintoja sovelletaan pysyvästi eikä enää tilapäisesti komission päätöksestä. Menettely on laajennettu koskemaan kolmea Baltian maata. Tuontihinnat ovat pysyneet vahvistettuja vähimmäishintoja korkeampina.
330. Kuivattuja viinirypäleitä ja eräitä kirsikkajalosteita koskeva vähimmäistuontihintajärjestelmä lakkautettiin 1. tammikuuta 2000 WTO:n maataloussopimuksen mukaisesti.
331. Komissio on ehdottanut muutoksia hedelmä- ja vihannesjalosteiden yhteistä markkinajärjestelyä koskeviin asetuksiin. Näistä muutoksista voidaan mainita tomaattijalosteita koskevan nykyisen järjestelmän muuttaminen siten, että siinä sovelletaan persikoiden, päärynöiden ja sitrushedelmien nykyisten järjestelmien parhaita osia (erityisesti kiintiöiden korvaaminen kynnyksillä, jotka on jaettu kansallisiksi kynnyksiksi ja jotka ilmaistaan raaka-aineina; neuvoston lopullisesti vahvistaman tuen maksaminen suoraan tuottajaorganisaatioille).
332. Lisäksi persikoita, päärynöitä ja sitrushedelmiä koskevat järjestelmät yhdenmukaistetaan tomaateille ehdotetun uuden järjestelmän kanssa.

3.2.19. Viini

333. Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 17. toukokuuta 1999 annetulla asetuksella (EY) N:o 1493/99⁸⁰ viinialan uuden markkinajärjestelyn. Tämän asetuksen mukaisesti komissio antoi vuonna 2000 seuraavat asetukset:
- asetus (EY) N:o 1227/2000⁸¹, joka koskee tuotantokykyä (uusien istutusten kieltäminen, istutus- ja uudelleenistutusoikeuksien järjestelmä, viininviljelyaloista luopumista koskevat palkkiot, tuet viinitilojen rakenneuudistusta ja uudelleenjärjestelyä varten),

⁸⁰ EYVL L 179, 14.7.1999, s. 1.

⁸¹ EYVL L 143, 16.6.2000, s. 1.

- komissio teki 25. heinäkuuta 2000 päätöksen 2000/503/EY⁸², jossa vahvistetaan kahdeksalle tuottajajäsenvaltioille viinitilojen uudelleenjärjestelyä ja rakenneuudistusta varten markkinointivuodeksi 2000/01 varatut määrärahat. Siinä vahvistetut määrärahat ovat 379,73 miljoonaa euroa, jotka koskevat 53 986 hehtaaria. Määrät ovat enimmäismääriä eikä niitä voida siirtää seuraaville markkinointivuosille,
 - asetus (EY) N:o 1607/2000⁸³, joka koskee määritellyillä alueilla tuotettuihin laatuviineihin sovellettavia sääntöjä,
 - asetus (EY) N:o 1622/2000⁸⁴ viininvalmistusmenettelyjä ja -käsittelyjä sekä analysointimenetelmiä koskevien yhteisön sääntöjen käyttöön otosta,
 - asetus (EY) N:o 1623/2000⁸⁵, joka koskee markkinamekanismeja (varastointituki, tislaustoimenpiteet, tuki rypäleen puristamiseksi käyttöä varten, viininvalmistuksesta peräisin olevan alkoholin myynti). Alkoholin myynnin osalta todettakoon, että alkoholin myynti polttoaineeksi yhteisössä on nykyisin sallittua.
334. Komissio on niin ikään laatinut asetusluonnoksia, jotka koskevat tuotteiden kuvausta ja tarjontamuotoa, alan valvontaa sekä suhteita kolmansiin maihin. Näistä luonnoksista keskustellaan parhaillaan viinin hallintokomiteassa. Ne hyväksyttäneen joulukuuhun 2000 mennessä.
335. Yhteisön viinintuotanto (siis muuhun kuin viinintuotantoon tarkoitettuja rypäleitä lukuun ottamatta) on kehittynyt seuraavasti:
- markkinointivuonna 1998/99: 162,562 miljoonaa hehtolitraa,
 - markkinointivuonna 1999/2000: 175,683 miljoonaa hehtolitraa,
 - markkinointivuonna 2000/01 (arvio): 163,000 miljoonaa hehtolitraa.
336. Yhteisön kokonaistuotantoa koskeva arvio kuluvalle markkinointivuodelle 2000/01 on 171,8 miljoonaa hehtolitraa. Jotta sitä voitaisiin verrata kahden edellisen markkinointivuoden arvioihin, muuhun kuin viinintuotantoon tarkoitettua määrästä on arvioiden mukaan tarpeen vähentää 8,8 miljoonaa hehtolitraa. Tästä saadaan tulokseksi arvio, jonka mukaan muuhun kuin viinintuotantoon tarkoitettu määrä on 163 miljoonaa hehtolitraa. Kokonaistuotannon ennustetaan laskevan 8,6 prosenttia Ranskassa (57,5 miljoonaa hehtolitraa verrattuna 63 miljoonaa hehtolitraan), 9,3 prosenttia Italiassa (52,6 miljoonaa hehtolitraa verrattuna 58,1 miljoonaan hehtolitraan), 24,6 prosenttia Itävallassa (2,2 miljoonaa hehtolitraa verrattuna 2,9 miljoonaan hehtolitraan) ja 25,6 prosenttia Portugalissa (5,8 miljoonaa hehtolitraa verrattuna 7,8 miljoonaan hehtolitraan).
337. Kreikassa ja Espanjassa tuotannon ennustetaan olevan markkinointivuoden 1999/2000 tuotantoa vastaava (Kreikan osalta 3,680 miljoonaa hehtolitraa ja Espanjan osalta 32,902 miljoonaa hehtolitraa).

⁸² EYVL L 201, 9.8.2000, s. 4.

⁸³ EYVL L 185, 25.7.2000, s. 17.

⁸⁴ EYVL L 194, 31.7.2000, s. 1.

⁸⁵ EYVL L 194, 31.7.2000, s. 45.

338. Maailman viinijärjestöstä saatujen viimeisimpien tietojen mukaan yhteisön viinintuotannon (162,562 miljoonaa hehtolitraa) osuus markkinointivuonna 1998/99 oli noin 62,8 prosenttia koko maailman tuotannosta (258,776 miljoonaa hehtolitraa).
339. Euroopan unioni on maailman suurin viinin viejä: vuonna 1999 viennin määrä oli 11,552 miljoonaa hehtolitraa. Vuoden 1998 määrään, 12,9 miljoonaa hehtolitraan, verrattuna vienti on laskussa. Suurimmat perinteiset yhteisön viinin ostajat olivat vuonna 1999 Yhdysvallat (lähes 3,070 miljoonaa hehtolitraa), Sveitsi (1,616 miljoonaa hehtolitraa), Japani (1,162 miljoonaa hehtolitraa verrattuna 1,975 miljoonaa hehtolitraan vuonna 1998), ja Kanada (1,098 miljoonaa hehtolitraa).
340. Tuonti kolmansista maista on myös kasvussa ja vuonna 1999 sen määrä oli 6,327 miljoonaa hehtolitraa, eli lisäystä oli 8 prosenttia vuoteen 1998 verrattuna.
341. Viiniä tuotiin vuonna 1999 pääasiassa Australiasta (1,368 miljoonaa hehtolitraa), Chilestä (912 564 hehtolitraa), Yhdysvalloista (912 251 hehtolitraa), Etelä-Afrikasta (794 901 hehtolitraa) ja Bulgariasta (508 463 hehtolitraa). Vienti Australiasta (+31 prosenttia) ja Chilestä (+18 prosenttia) on kasvanut merkittävästi vuodesta 1998.
342. Tuonnin perusteella laskettu yhteisön sisäinen viinikauppa pysyi vuosina 1998 ja 1999 vakaana (noin 34 miljoonaa hehtolitraa).
343. Viinin kulutus oli viinivuonna 1998/99 34,6 litraa henkeä kohti, kun viinivuonna 1997/98 se oli 34,05 litraa henkeä kohti ja viinivuonna 1996/97 34,7 litraa henkeä kohti.
344. Varastojen määrä viinivuoden 1999/2000 lopussa oli 135 miljoonaa hehtolitraa, kun edellisen viinivuoden 1998/99 lopussa varastot olivat 125 miljoonaa hehtolitraa.
345. Esitislause, josta säädetään neuvoston asetuksen (ETY) N:o 822/87 38 artiklassa, tehtiin viinivuonna 1998/99 yhteensä 9,45 miljoonalle hehtolitralla. Edellisenä viinivuonna 1999/2000 tämä tislause tehtiin 12 miljoonalle hehtolitralla, ja viinivuonna 2000/01 se tehtänee noin kymmenelle miljoonalle hehtolitralla.
346. Viininviljelyala pysyi 1. syyskuuta 1998 vakaasti 3,286 miljoonassa hehtaarissa. Viinivuoden 1998/99 sato oli 48 hehtolitraa hehtaarilta, joka on kahden edellisen viinivuoden satoja alhaisempi (50,8 hl/ha viinivuonna 1996/97 ja 51,5 hl/ha viinivuonna 1997/98).

3.2.20. *Tupakka*

3.2.20.1. Markkinoiden kehitys

347. Maailman tupakantuotanto oli 6,842 miljoonaa tonnia vuonna 1999, eli se kasvoi hieman (+2,5 prosenttia) vuodesta 1998. Kiina on edelleen maailman suurin tupakantuottaja 2,380 miljoonalla tonnillaan, joka vastaa 34,8:aa prosenttia koko maailman tuotannosta (vuonna 1998 Kiinan tuotannon osuus oli 37,8 prosenttia koko maailman tuotannosta). Intia ohitti Yhdysvallat, joka on luettelossa kolmantena, ja neljänneksi suurin tupakantuottaja on Brasilia. Euroopan unioni on viides prosentin

osuudellaan. Vuonna 1999 EU:n tuotanto oli 345 225 tonnia⁸⁶ tupakakanlehtiä, mikä oli hieman enemmän (+0,9 prosenttia) kuin vuonna 1998.

348. Tupakan hinnat laskivat Malawin ja Zimbabwen markkinoilla. Näiden markkinoiden hintasuuntauksia pidetään hyvinä maailmanmarkkinahintojen kehityksen osoittajina (erityisesti "flue-cured" ja "light air-cured" -lajikkeiden osalta). Euroopan markkinoiden hinnat laskivat erityisesti itäisten lajikkeiden osalta. Maailmanmarkkinoilla on nykyisin merkittävää ylijäämää tupakanlehdistä, jotka ovat kasautuneet vuosien 1998 ja 2000 välillä. Tupakanlehtien kysyntä on vähentynyt edelleen savukkeiden tuotannon laskettua 2 prosenttia vuodesta 1998 vuoteen 1999.
349. Tupakan kauppa on pysynyt lähestulkoon vakaana. Vuonna 1999 EU:sta vietiin muualle maailmaan 172 134 tonnia tupakkaa verrattuna 178 674 tonniin vuonna 1998. Pääasiassa vietiin itäisiä lajikkeita, joista on kysyntää niiden aromien vuoksi. Tupakkaa tuotiin 528 734 tonnia vuonna 1999 (541 200 tonnia vuonna 1998).
350. Yhteisön tuotantoon sovelletaan kiintiöjärjestelmää, joka vahvistettiin vuonna 1998 alaa koskevan, satovuodesta 1999 voimaan tulleen myöhemmän uudistuksen yhteydessä. Yhteisen markkinajärjestelyn viimeisimmän muutoksen yhteydessä neuvosto vahvisti satovuosiksi 1999, 2000 ja 2001 takuukynnykset, jotka ovat vastaavasti 348 568 tonnia, 347 475 tonnia ja 347 055 tonnia.

3.2.20.2. Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa

351. Tupakan yhteisen markkinajärjestelyn uudistus⁸⁷, josta päätettiin vuoden 1998 lopussa, tuli voimaan satovuonna 1999. Neuvosto vahvisti palkkiot ja takuukynnykset satovuosiksi 1999, 2000 ja 2001. Tässä uudistuksessa muutettiin monia seikkoja.
352. Korkealaatuisemman tupakan tuotannon kannustamiseksi otettiin käyttöön uusi palkkioiden suhteuttamista koskeva järjestelmä, jota sovelletaan täysimääräisesti vuodesta 2002 alkaen kolmen vuoden pituisen asteittaisen käyttöönottokauden jälkeen. Järjestelmän periaatteena on, että muuttuva osa (30–45 prosenttia) saatavilla olevasta palkkiosta on myönnettävä viljelijöille laadun osoittajana pidetyn markkinahinnan perusteella. Tätä suhteuttamista toteutetaan erien ja lajikkeiden osalta jokaisessa tuottajaryhmittymässä.
353. Jotta ympäristönäkökohdat otettaisiin paremmin huomioon ja vaikutettaisiin tutkimustoimiin sellaisten tupakkalaatujen tuottamiseksi, jotka vahingoittavat terveyttä mahdollisimman vähän, tupakka-alan tutkimus- ja tiedotusrahaston rahoittamiseen käytettävästä palkkiosta tehtävä pidätys on kaksinkertaistunut. Komissio vahvisti kyseisten säännösten soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt 25. heinäkuuta 2000 annetussa asetuksessa (EY) N:o 1648/2000⁸⁸.
354. Tupakantuotannosta luopuvia viljelijöitä varten on perustettu tuotantosuunnan muuttamisen kannustamiseksi kiintiöiden takaisinostojärjestely. Tuottajilla, joiden

⁸⁶ On todennäköistä, että tämä luku muuttuu Italian mahdollisesti tekemien muutosten vuoksi.

⁸⁷ Neuvoston asetus (EY) N:o 1636/98 asetuksen (ETY) N:o 2075/92 muuttamisesta, annettu 20.7.1998 (EYVL L 210, 28.7.1998, s. 27); komission asetus (EY) N:o 2848/98, annettu 22.12.1998 (EYVL L 358, 22.12.1998, s. 17).

⁸⁸ EYVL L 189, 27.7.2000, s. 9.

kiintiöt on määrättyinä satovuonna vuodesta 1999 alkaen ostettu takaisin, on oikeus saada lajikeryhmittäin määriteltä tukea kolmen seuraavan satovuoden palkkioiden maksun yhteydessä. Tämä järjestely ei koske herkkiä tuotantoalueita eikä korkealaatuisia lajikkeita, jotka vahvistetaan vuoden 1999 osalta komission asetuksessa (EY) N:o 1823/1999⁸⁹ ja vuoden 2000 osalta asetuksessa (EY) N:o 1534/2000⁹⁰.

- 355. Jäsenvaltioiden on mainitun tavoitteen saavuttaakseen ja mahdollistaakseen määrätyn joustavuuden tuotantokiintiöiden hallinnossa perustettava jokaisen sadon osalta kansallinen tuotantokiintiövaranto, joka on lajikekohtainen. Tämä varanto on jaettava jäsenvaltioiden määrittelemien puolueettomien perusteiden mukaisesti maatilojen rakenneuudistuksen edistämiseksi.
- 356. Muita uudistuksen tavoitteita ovat järjestelmän hallinnon yksinkertaistaminen ja tarkastusten tehostaminen.
- 357. Näiden satovuodesta 1999 alkaen käyttöön otettujen uusien säännösten vuoksi vuonna 1999 ja vielä vuonna 2000 oli tarpeen tehdä joukko mukautuksia ja vähäisiä muutoksia. Ne koskivat pääasiassa tuottajaryhmittymille osoitetun erityistuen hallintoa ja maksuehtoja, tuotantokiintiöiden siirtämistä ja luovuttamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä sekä kansallisen varannon käyttöä.

3.2.21. *Siemenet*

3.2.21.1. Markkinoiden kehitys

- 358. Vuonna 1999 yhteisön tukeen oikeutettujen siementen tuotantoon käytetty viljelyala⁹¹ oli yhteensä 439 512 hehtaaria. Kaikissa jäsenvaltioissa kokonaisviljelyala pieneni edelliseen vuoteen verrattuna noin yhdellä prosentilla.
- 359. Rehuheinäkasvien ja rehupalkokasvien siementen tuotantoon käytetyt viljelyalat olivat 187 981 hehtaaria ja 175 267 hehtaaria. Vuoteen 1998 verrattuna havaitaan rehuheinäkasvien siementen tuotantoon käytetyn viljelyalan pienentyneen (noin 9 prosenttia) ja rehupalkokasvien siementen tuotantoon käytetyn viljelyalan kasvaneen (noin 6 prosenttia) kaikissa jäsenvaltioissa yhteensä.
- 360. Riisinsiementen tuottamiseen käytetty kokonaisviljelyala oli 20 351 hehtaaria, joka on noin 5 prosenttia enemmän kuin vuonna 1998. Erityisesti indicariisin tuotanto kasvoi hieman (6 407 hehtaariin, lisäystä oli noin 44 prosenttia vuodesta 1998) ja japonicariisin tuotanto väheni (12 035 hehtaariin, eli laskua on 2,5 prosenttia vuodesta 1998).
- 361. Kuitupellavan ja öljypellavan siementen tuotantoon käytetyt viljelyalat lisääntyivät 24 972 hehtaariin ja 25 612 hehtaariin. Kaikkien jäsenvaltioiden osalta kuitupellavan viljelyala kasvoi vuoteen 1998 verrattuna noin 7 prosentilla ja öljypellavan viljelyala 5 prosentilla.

⁸⁹ EYVL L 221, 21.8.1999, s. 5.

⁹⁰ EYVL L 175, 14.7.2000, s. 78.

⁹¹ Siemenalan yhteisessä markkinajärjestelyssä säädetään noin neljäkymmenen viljelykasvin, eri rehukasvit, riisi ja pellava mukaan luettuina, perussiemenille ja varmennetuille siemenille maksettavasta tuesta.

362. Hybridimaissin kylvöala oli 47 967 hehtaaria. Kaikkien jäsenvaltioiden osalta tämä merkitsee noin 15 prosentin laskua vuoteen 1998 verrattuna.
363. Yhteiseen markkinajärjestelyyn kuuluvien siementen osalta Euroopan unioniin suuntautunut kokonaistuonti (70 287 tonnia) oli markkinointivuoden 1998/99 aikana edelleen suurempi kuin vienti kolmansiin maihin (37 729 tonnia), vaikka vienti onkin lisääntynyt voimakkaasti (noin 60 prosenttia). Hybridimaissin siementen tuonti oli 62 831 tonnia, josta yksinkertaisten hybridien siementen osuus oli 57 687 tonnia (noin 92 prosenttia kokonaismäärästä).

3.2.21.2. Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa

364. Cannabis sativa L. -lajikkeiden siementen osalta annettiin asetus (EY) N:o 1529/2000/92, jossa vahvistetaan yhteistä markkinajärjestelyä koskevien säännösten nojalla tukikelpoisten lajikkeiden luettelo. Yhdenmukaisuuden takaamiseksi pellava- ja hampunalan yhteisen markkinajärjestelyn mukaisen tukijärjestelmän kanssa kyseinen luettelo on otettu kuitupellavan ja hampun tukea koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetusta asetuksesta (ETY) N:o 1164/89/93.
365. Vaikka EU:n ulkopuolisten markkinoiden hintojen osalta englanninraiheinän lajikkeita ei ole enää eroteltu kolmeen ryhmään siirtymäkauden jälkeen, jolloin näiden kolmen ryhmän hinnat lähenivät asteittain toisiaan, niille on vahvistettu yhtenäinen tuki, jota sovelletaan markkinointivuodesta 2002/03 alkaen.
366. Suomen kansallisista tuista siementen alalla 11. helmikuuta 2000 tehdyssä päätöksessä hyväksytään Suomen 1. tammikuuta 1996 alkaen vuoteen 1998 asti myöntämät sekä vuodeksi 1999 suunnitellut tuet seuraavien lajikkeiden varmennettujen siementen tuotantoon: puna-apila (*Trifolium pratense* L.), timotei (*Phleum pratense* L.), nurminata (*Festuca pratensis* huds.), koiranheinä (*Dactylis glomerata* L.) ja englanninraiheinä (*Lolium perenne* L.).

3.2.22. Humala

3.2.22.1. Maailmanmarkkinat

367. Vuonna 1999 maailman humalanviljelyala oli noin 58 000 hehtaaria, josta 52 000 hehtaaria sijaitsi Kansainvälisen humalanviljelykomitean (IHGC) jäsenvaltioissa ja Euroopan unioniin kuuluvissa tuottajamaissa. Huomattavaa tuotantoa on myös Kiinassa, mutta sen osalta ei ole saatavilla tarkkoja tuotantolukuja.
368. IHGC:ssä ja Euroopan unionissa humalanviljelyala väheni 4 prosenttia vuonna 1999, toisin sanoen noin 1 900 hehtaaria – erityisesti Saksassa (noin 1 400 hehtaaria). Pinta-ala väheni myös Yhdysvalloissa (noin 900 hehtaaria), Yhdistyneessä kuningaskunnassa (noin 230 hehtaaria) ja Sloveniassa (noin 200 hehtaaria). Sitä vastoin joissakin maissa kuten Australiassa, Venäjällä, Tšekissä ja Puolassa humalanviljelyala lisääntyi.
369. Koko maailman tuotanto vuonna 1999 oli 1 875 000 Ztr eli hieman vähemmän (1 prosentti) kuin vuonna 1998. Tuotannon laatu on parempi: alfa-happopitoisuus

⁹² EYVL L 175, 14.7.2000, s. 67.

⁹³ EYVL L 131, 1.6.2000, s. 4.

7,80 prosenttia ja alfahapon tuotanto 7 310 tonnia (7 026 tonnia vuonna 1998). Tuotos oli 3,18 prosenttia suurempi kuin vuoden 1998 sato ja 18 prosenttia parempi kuin kuluneiden 20 vuoden keskiarvo.

- 370. Maailman oluentuotannon määräksi vuonna 2000 arvioidaan 1 337 miljoonaa hehtolitraa. Jotta yhdessä hehtolitrassa olutta olisi 5,5 grammaa alfahappoa, on panimoiden käytettävä noin 7 354 tonnia alfahappoa. Näin ollen satovuonna 1999 tuotettu alfahapon määrä alittaa hieman (44 tonnilla) tarvittavan määrän.
- 371. Panimoilla on myös ilmeisesti edelleen varastoja, joiden avulla ne voivat kattaa usean kuukauden tuotannon tarpeet. Alfaa myös tarvitaan aiempaa vähemmän, mikä johtuu suuntauksesta valmistaa vähemmän karvaita oluita kuin ennen sekä jatkuvasta teknologisesta kehityksestä.

3.2.22.2. Yhteisön markkinat

- 372. Unionissa humalaa viljellään kahdeksassa jäsenvaltiossa (Belgia, Saksa, Espanja, Ranska, Irlanti, Itävalta, Portugali ja Yhdistynyt kuningaskunta). Yhteisön humalan viljelyala on yhteensä 22 686 hehtaaria, ja Saksan osuus siitä on 80 prosenttia. Viljelyala on vähentynyt satovuodesta 1998 yhteensä noin 1 700 hehtaarilla, eli 7 prosenttia.
- 373. Määrällisesti vuoden 1999 sato (692 409 Ztr) oli huomattavasti vuoden 1998 satoa pienempi (-8 prosenttia). Sitä vastoin keskimääräinen hehtaarituotos oli hyvin lähellä edellisen satovuoden tasoa eli 1,53 tonnia/ha tai 30,6 Ztr/ha. Tuotanto oli hyvälaatuista ja alfahappopitoisuus oli keskimäärin 7,38 prosenttia koko yhteisössä kaikkien lajikeluokkien osalta, mikä vastaa 2 554 tonnia alfahappoa eli 113 kilogrammaa hehtaaria kohden vuoden 2000 oluttuotantoa varten.
- 374. Sopimusten mukaisesti myydyn humalan maailmanlaajuinen keskihinta oli 191 euroa sentneriä kohti eli 6 euroa sentneriltä vähemmän kuin satovuonna 1998. Vapailla markkinoilla humalasta saatu keskihinta nousi voimakkaasti (vuoden 1998 92 eurosta sentneriltä 156 euroon sentneriltä vuonna 1999).
- 375. Humalan yhteisessä markkinajärjestelyssä tukia myönnetään humalan viljelijöille, jotta he voivat saavuttaa kohtuullisen tulotason. Neuvosto on vahvistanut tuen määräksi 480 euroa hehtaarilta kaikille lajikkeille satovuodesta 1996 alkaen viiden vuoden ajanjaksoksi. Sama määrä maksetaan myös tilapäisesti viljelystä poistetuille tai raivatuille pinta-aloille. Vuonna 1999 niitä oli 1 546 hehtaaria, joista 1 174 hehtaaria Saksassa.
- 376. Satovuotta 2000 koskevien ennusteiden mukaan yhteisön tuotanto nousee hieman edellisestä vuodesta.

3.2.22.3. Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa

- 377. Euroopan komissio teki 14. joulukuuta 2000 ehdotuksen voimassa olevan, humala-alan yhteisessä markkinajärjestelyssä vahvistetun tuotantotukijärjestelmän jatkamisesta kahdella vuodella. Koska nykyisen järjestelmän avulla on onnistuttu sovittamaan tuotantoa kysynnän mukaiseksi, ehdotuksessa ei esitetä muutoksia humalantuottajille nykyisin maksettavaan tukeen, joka on 480 euroa hehtaarilta. Lisäksi komissio ehdotti, että koko humala-alan järjestelmää tarkasteltaisiin

uudelleen kertomuksessa, joka julkaistaan ennen 31. joulukuuta 2002. Kyseisessä kertomuksessa tarkastellaan, miten tehokkaita humala-alan järjestelmässä sovellettavat "väliaikaiset erityistoimenpiteet" eli väliaikainen kesannointi ja lopullinen raivaus ovat, sillä niiden soveltaminen on päätetty lopettaa vuonna 2002. Siinä arvioidaan myös Euroopan unionin laajentumisen vaikutuksia humala-alaan ottaen huomioon, että monet ehdokasmaat ovat merkittäviä humalantuottajia. EU:n ministerineuvoston on määrä hyväksyä kyseinen ehdotus, ja sitä sovellettaisiin 1. tammikuuta 2001 alkaen.

3.2.23. *Elävät kasvit ja kukkaviljelytuotteet*

378. Elävien kasvien ja kukkaviljelytuotteiden alalle on ominaista yhteiseen markkinajärjestelyyn kuuluvien tuotteiden moninaisuus: kukkasipulit, elävät kasvit (koristekasvit ja taimitarhatuotteet), leikkokukat ja leikkovihreät. Yhteisessä markkinajärjestelyssä säädetään laatuvaatimuksista ja tulleista, mutta siihen ei sisälly muuta erityistä tuontisuoja kuin mahdolliset suojatoimenpiteet. Lisäksi neuvosto laati vuonna 1996 kolmivuotisen menekinedistämishjelman (vuosiksi 1997, 1998 ja 1999), joka saa yhteisön rahoitusta 15 miljoonaa euroa vuodessa. Rahoituksen määrä voi olla jopa 60 prosenttia tämän alan toimintaa edustavien ryhmittymien toimien täytäntöönpanosta aiheutuvista kokonaiskustannuksista ja ohjelman tavoitteena on yhteisön tuotannon kulutuksen lisääminen Euroopan unionissa.
379. Tämä ala on kasvanut merkittävästi viime vuosina niin tuotannon kuin kaupan tasolla. Vuonna 1999 yhteisön tuotannon arvo oli noin 13,5 miljardia euroa.
380. Koristekasvien viljelyyn käytettävä kokonaisala on noin 115 000 hehtaaria, ja suurin tuottaja on Alankomaat.
381. Yhteisön tuonti kolmansista maista vastaa arvoltaan noin 7:ää prosenttia Euroopan unionin tuotannosta. Vuonna 1999 yhteisön kokonaistuonti kolmansista maista oli 353 000 tonnia (arvo noin 1 015 miljoonaa euroa). Kasvua vuodesta 1990 on noin 97 prosenttia. Noin puolet kyseisestä määrästä muodostui tuoreista leikkokukista, joiden unionin markkinat ovat maailman suurimmat. Merkille pantavaa on se, että valtaosa näistä kukista (noin 80 prosenttia) voidaan tuoda tullitta kolmansien maiden kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti. Tällaisia sopimuksia ovat esimerkiksi yleinen tullietuusjärjestelmä Keski- ja Etelä-Amerikan maiden kanssa ja AKT-maiden kanssa tehty Lomé'n sopimus.
382. Eräiden leikkokukkien kohdalla (ruusut ja neilikat) viiden Välimeren maan (Kypros, Länsiranta ja Gazan alue, Israel, Jordania ja Marokko) osalta tullivapaus myönnetään kiintiöiden osana ja sillä edellytyksellä, että noudatetaan vähimmäistuontihintaa.
383. Keniasta on tullut unionin tärkein leikkokukkien toimittaja (35 700 tonnia), toisena on Israel (33 700 tonnia) ja kolmantena Kolumbia (26 700 tonnia).
384. Muista unionin kymmenen tärkeimmän toimittajamaan joukosta voidaan mainita Costa Rica ja Yhdysvallat, jotka ovat leikkovihreän suurimmat toimittajat, sekä Ecuador ja Zimbabwe, joista tulevan EU:hun suunnatun viennin määrien kehitys hidastui vuonna 1999 (Ecuadorin vienti oli +22 prosenttia ja Zimbabwen +17 prosenttia vuoteen 1998 verrattuna). Puola lisäsi EU:hun suuntautuvaa elävien kasvien ja taimitarhatuotteiden vientiään 20 prosentilla.

385. Tuoreiden leikkokukkien tuontihinnat laskivat 9 prosenttia vuodesta 1998. Tämä hintojen lasku on merkittävämpi kuin vuosina 1995–1998 ja lisää täten EU:n tuotteiden kanssa käytävää kilpailua.
386. Vuonna 1999 yhteisön kokonaisvienti kolmansiin maihin oli noin 362 000 tonnia, ja sen arvo oli 1 186 miljoonaa euroa, eli kasvua oli 10 prosenttia vuodesta 1998. Pääasialliset vientituotteet tärkeysjärjestyksessä ovat elävät kasvit ja taimitarhatuotteet, tuoreet leikkokukat, kukkasipulit, ja leikkovihreä. Vuonna 1999 leikkokukkien vienti kasvoi 17 prosenttia (371 miljoonaa euroa) vuosista 1995–1998, jolloin viennin arvo pysyi noin 310 miljoonassa eurossa.
387. Koko alan kannalta katsottuna ulkomaankaupan tase oli vuonna 1999 sekä arvoltaan (+170 miljoonaa euroa) että määrältään (9 400 tonnia) positiivinen. Tämä johtuu kahdesta alaryhmästä, kukkasipuleista ja elävistä kasveista, joiden vienti oli 278 miljoonaa euroa ja vastaavasti 219 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

3.3. Rehu

388. Eläinten rehuissa käytetään merkittäviä määriä maataloustuotteita. Suurin määrä yhteisön viljojen ja öljykasvien tuotannosta ja pysyvien laidunmaiden ja rehuviljelyalojen tuotanto lähes kokonaisuudessaan käytetään rehujen valmistukseen. Kaikkiaan siihen käytetään kolme neljäsosaa yhteisön KMM:stä (käytössä olevasta maatalousmaasta. Lisäksi rehut voivat kokonaisuudessaan muodostaa noin 65 prosenttia sian- ja siipikarjanlihan tuotantokustannuksista.
389. Kokonaiskysyntä 94 kasvoi vain vähän markkinointivuonna 1999/2000, mikä johtui pääasiassa sikatalous- ja siipikarja-alojen kysynnän pysymisestä paikallaan. Kokonaistarjonnasta 95 noin puolet muodostuu pääasiallisesti märehitijöiden käyttämästä rehusta, jota ei yleensä pidetä kaupan (laidun, heinä, säiliörehu). Toinen puoli käsittää kaupan pidettävän rehun (viljat, korvikkeet, öljyakut), jota kaikki eläimet voivat käyttää ja jonka osalta kilpailu (hintaa, ravintoarvo) on voimakkainta.
390. Eläinten ruokintaan käytettyjen kaupan pidettyjen avaintuotteiden 96 kokonaiskulutuksen Euroopan unionissa arvioidaan markkinointivuonna 1999/2000 olevan 204,5 miljoonaa tonnia, joka merkitsee 0,7 miljoonan tonnin lisäystä markkinointivuodesta 1998/99. Kulutus koostuu seuraavista osista:
- yhteisössä tuotetut tuotteet, pääasiassa viljoja ja valkuaiskasveja, joita on arviolta 150,5 miljoonaa tonnia, eli 1,1 miljoonaa tonnia vähemmän kuin edellisenä markkinointivuonna,
 - arviolta 54,0 miljoonan tonnin nettotuonti, joka on kasvanut noin 1,8 miljoonalla tonnilla edellisestä varainhoitovuodesta, mikä johtuu sitrusrakeen ja maniokin tuonnin elpymisestä.

⁹⁴ Kokonaiskysyntään sisältyy kaikki rehu riippumatta siitä, onko se pidetty kaupan vai ei. Arvio koskee 15 jäsenvaltion unionia.

⁹⁵ Eurostatin rehutarjontatasoon perusteella tehty arvio, joka on ilmaistu rehuyksikköinä (ry); yksi rehuyksikkö vastaa keskimäärin 1 kilogrammasta ohraa saatavaa energiamäärää.

⁹⁶ Useimmat kaupan pidettävät rehut, joita yhteisössä käytetään rehuteollisuudessa ja maatiloilla (oma kulutus ja raaka-aineiden osto) ja joita arvioidaan jäljempänä yksityiskohtaisessa taulukossa "Yhteenveto eläinten ruokintaan käytetyistä kaupan pidettävistä avaintuotteista (EU-15)". Lähde: Maatalouden pääosasto.

391. Tuontikiintiömenettelyn alaisten korvaavien tuotteiden osalta mainittakoon, että myös maniokin tuonnille avattujen kiintiöiden käyttöaste kasvoi. Thaimaasta peräisin olevan maniokin osalta käyttöaste kasvoi 52 prosentista (vuonna 1998) 73 prosenttiin, ja muualta peräisin olevan maniokin osalta kyseinen aste pysyi keskimäärin kolmessa prosentissa. Kiinasta peräisin olevien bataattien kiintiön käyttöaste pysyi 0 prosentissa vuonna 1999.
392. Rehuseosten teollisen tuotannon kokonaismäärän Euroopan unionissa 97 arvioidaan vuonna 1999 olleen 121,3 miljoonaa tonnia eli 0,8 miljoonaa tonnia enemmän kuin vuonna 1998. Tämä yleistilanne peittää eri eläintuotantoalojen väliset erot: tuotanto on kasvanut nauta-alalla (maito ja liha) ja laskenut hieman sika- ja siipikarja-aloilla.

Rehuseosten teollinen tuotanto EU:ssa eläinryhmien mukaan jaoteltuna

(miljoonaa tonnia)

Rehuseokset käytön mukaan	1998	1999	Ero	Muutos prosentteina
Naudat (maidon ja lihan tuotanto)	34,3	35,4	1,1	3,2 %
Siat	43,2	43,1	-0,1	-0,2 %
Siipikarja	35,4	35,2	-0,2	-0,7 %
Muut	8,4	8,4	0,0	0,1 %
Rehuseokset yhteensä	121,3	122,1	0,8	0,7 %

393. Jäsenvaltioista Espanjassa ja Irlannissa todettiin vuonna 1999 rehuseosten kokonaistuotannon suurin kasvu, kun tuotanto on laskenut eniten Ranskassa, Tanskassa ja Italiassa.
394. Viljojen osuus⁹⁸ EU:n rehuseoksissa pysyi vuonna 1999 noin 50 miljoonassa tonnissa.
395. Ratkaiseva tekijä rehun koostumuksen määräytymisessä on edelleen raaka-aineiden hinta ja sen suhteellinen kehitys sekä eri eläinryhmien kulutuskysyntä. Markkinointivuonna 2000/01 karjan ruokintaan käytetyn viljan määrä varmistuu kysynnän ja tuontituotteiden hintojen kehityksen perusteella. Agenda 2000:n täytäntöönpano lisää viljojen käyttöastetta eläinten ruokinnassa lisäämällä viljojen kilpailukykyä korvaaviin tuotteisiin nähden.

⁹⁷ Alustavat luvut EU-15:n osalta ilman Kreikkaa ja Luxemburgia taulukossa 4.13.7.3, osa 2. Lähde: Euroopan rehuseosten valmistajien liitto (FEFAC).

⁹⁸ Taulukko 4.13.7.5, osa 2. Lähde: Euroopan rehuseosten valmistajien liitto (FEFAC).

YHTEENVETO ELÄINTEN RUOKINTAAN KÄYTETYISTÄ KAUPAN PIDETTÄVISTÄ AVAINTUOTTEISTA

(arvio EU - 15)

(miljoonaa tonnia)

AVAINTUOTTEET	Tuonti- tullien määrä	1998/99				1999/2000 a			
		ELÄINTEN RUOKINTA				ELÄINTEN RUOKINTA			
		EU	Tuonti	Vienti	Yht.	EU	Tuonti	Vienti	Yht.
VILJA JYVINÄ									
Vehnä	T	38,7	-	-	38,7	38,5	-	-	38,5
Ohra	T	29,5	-	-	29,5	30,1	-	-	30,1
Maissi	T	27,8	1,5	-	29,2	28,4	0,9	-	29,3
Muut	T	12,2	0,9	-	13,1	10,6	1,2	-	11,8
VILJAT YHTEENSÄ		108,2	2,4	-	110,5	107,6	2,1	-	109,7
<i>Liitteessä D mainitut viljan korvikkeet:</i>		<u>20,6</u>	<u>11,9</u>	<u>-</u>	<u>32,5</u>	<u>20,6</u>	<u>13,9</u>	<u>-</u>	<u>34,5</u>
Maniokki	6 % C / T	-	3,3	-	3,3	-	4,2	-	4,2
Bataatti	0 C / T	-	-	-	-	-	-	-	-
Maissigluteiinirehu	0 C	1,6	5,2	-	6,8	1,6	5,1	-	6,7
Leseet	T	11,0	0,1	-	11,1	11,0	0,1	-	11,1
Öljykakut maissinoraasta	0 C	0,2	0,4	-	0,6	0,2	0,4	-	0,6
Sitrusrae	0 C	-	0,7	-	0,7	-	1,7	-	1,7
Kuivattu juurikasmassa	0 C	5,4	0,8	-	6,2	5,4	0,8	-	6,2
Rankki ja muut panimo- ja tislamojätteet	0 C	2,0	0,6	-	2,6	2,0	0,7	-	2,7
Erilaiset hedelmäjätteet	0 C	0,4	0,9	-	1,3	0,4	1,0	-	1,4
<i>Muut energiapitoiset rehut yhteensä</i>		<u>1,5</u>	<u>3,4</u>	<u>-</u>	<u>4,9</u>	<u>1,5</u>	<u>3,4</u>	<u>-</u>	<u>4,8</u>
Melassi	T	0,9	3,0	-	3,9	0,9	3,0	-	3,8
Eläin- ja kasvirasvat (lisättynä rehuun)	4-17 % C	0,6	0,4	-	1,0	0,6	0,4	-	1,0
ENERGIAPITOISET REHUT YHTEENSÄ		22,0	15,3	-	37,4	22,1	17,3	-	39,3
<i>Öljykakut ja vastaavat siemenet:</i>		<u>8,1</u>	<u>34,8</u>	<u>0,9</u>	<u>42,0</u>	<u>8,5</u>	<u>34,9</u>	<u>0,9</u>	<u>42,5</u>
Soija	0 C	1,4	26,9	0,7	27,6	1,0	26,9	0,7	27,2
Rapsi	0 C	4,8	0,7	0,1	5,4	5,9	0,7	0,1	6,5
Auringonkukka	0 C	1,8	2,7	-	4,5	1,6	2,7	-	4,3
Muut	0 C	-	4,5	0,1	4,4	-	4,6	0,1	4,5
<i>Muut valkuaiskasvit yhteensä</i>		<u>13,3</u>	<u>1,5</u>	<u>0,9</u>	<u>13,9</u>	<u>12,4</u>	<u>1,5</u>	<u>0,9</u>	<u>13,0</u>
Valkuaiskasvit	2-5 % C	5,5	0,7	-	6,2	4,4	0,7	-	5,1
Dehydratoidut rehut ja vastaavat tuotteet	0-9 % C	4,8	0,1	0,2	4,7	4,8	0,1	0,2	4,7
Kala- ja lihajauho	0-2 % C	2,6	0,7	0,7	2,6	2,6	0,7	0,7	2,6
Rasvaton maitojauhe	T	0,5	-	-	0,5	0,6	-	-	0,6
VALKUAISAINEPITOISET REHUT YHTEENSÄ		21,4	36,3	1,8	55,9	20,9	36,4	1,8	55,5
KAIKKI AVAINTUOTTEET YHTEENSÄ		151,6	54,0	1,8	203,8	150,5	55,8	1,8	204,5
<u>Avaintuotteiden indeksi</u> <u>100 = 1994/1995</u>									
* kulutusindeksi					107,5				107,9
* kysynnän indeksi					107,5				107,9

Selitykset: a = arvio; T = tariffi 1.7.1995 alkaen; C = sidottu GATTissa sovittuun tasoon; % = maahantulotulli 1.7.1995; 0 = tulliton.

3.4. Eläintuotanto

3.4.1. Maito ja maitotuotteet

3.4.1.1. Maailmanmarkkinat

396. Ensimmäisten arvioiden mukaan maailman maidontuotanto (sekä lehmänmaito että puhvelin-, uuhen- ja vuohenmaito) lisääntyy vuonna 2000 2,5 miljoonaa tonnia, eli melkein 0,5 prosenttia, jolloin kokonaistuotannoksi tulee 565 miljoonaa tonnia. Tuotannon kasvu johtuu pääasiassa lehmänmaidon tuotannon kasvusta, toisin kuin aiemmin, jolloin lehmänmaidon tuotanto pysyi melko vakaana Oseanian tuotannon kasvusta huolimatta, koska Venäjän ja muiden Itä-Euroopan maiden tuotanto väheni.
397. Aasiassa Intian maidontuotanto, josta yli puolet on puhvelinmaitoa, hidastui tietyillä alueilla. Vuonna 2000 Intian maidontuotanto ylitti 79 miljoonaa tonnia ja siitä tuli Euroopan unionin jälkeen maailman toiseksi suurin maidontuottaja Yhdysvaltojen ollessa kolmannella sijalla. Intian sisäinen maidon kysynnän lisääntyminen on tukenut tuotannon kasvua. Kulutus on kuitenkin ainoastaan 82 kilogrammaa asukasta kohti, eli vähemmän kuin neljännes länsimaiden kulutuksesta. Alueen toisen suuren tuottajan Pakistanin, joka on maailman viidenneksi suurin maidontuottaja, maidontuotanto oli hieman yli 24 miljoonaa tonnia vuonna 2000, toisin sanoen lisäystä on ollut vuodesta 1994 alkaen 1 miljoonaa tonnia vuosittain.
398. Suurin osa Latinalaisen Amerikan maista on kasvattanut maidontuotantoaan kuluvaan vuoden aikana. Vuonna 1999 maidontuotanto oli tällä alueella yli 59 miljoonaa tonnia. Vuoden 2000 maidontuotannon arvioidaan kasvavan yli 60 miljoonaan tonniin. Brasilia on sekä kyseisen alueen suurin maidontuottaja (maailman kuudenneksi suurin) että Mercosur-maiden suurin maidontuottaja. Brasilian maidontuotannon odotetaan olevan 23,8 miljoonaa tonnia vuonna 2000, mutta maan sisäisessä kulutuksessa käytetään myös paljon Argentiinasta ja Uruguaysta lähtöisin olevia maitotuotteita.
399. Itä-Euroopan maidontuotannon odotetaan vuonna 2000 pysyvän vuoden 1999 tasolla, eli 83,3 miljoonassa tonnissa, mutta tilanne ei kuitenkaan pysy ennallaan kaikissa maissa. Entisen Neuvostoliiton alueella maan hajoamisesta alkaen todettu tuotannon lasku hidastui vuonna 1999, ja on erittäin todennäköistä, että tuotanto elpyy tulevien vuosien aikana. Itä-Euroopan maissa (Puola, Romania, Tšekki jne.) tuotannon odotetaan vuonna 2000 sitä vastoin kääntyvän nousuun vuosien 1997 ja 1998 tapaan. Karjalle on kuitenkin edelleen vaikeaa saada rehua, minkä vuoksi karjan määrä vähenee entisestään. Vuoden 1998 ruplan kriisi pitää Venäjän syrjässä markkinoilta, ja vuosina 1998 ja 1999 sen tuonti oli kaksi kertaa pienempi kuin vuonna 1997. Se seikka, että Venäjä on maailman suurin voin ostaja, selittää sen, että näiden markkinoiden tilanne säilyi melko synkkänä ja hinnat hyvin alhaisina (1 100 dollaria/tonni). Venäjän sisäisen kysyntä on edelleen vähäistä kuluttajahintojen nousun vuoksi. Lisäksi kuluttajat ovat alkaneet siirtyä halvempien korvaavien tuotteiden, kuten kasviöljyjen käyttöön. Alueen kulutustottumukset ovat myös muuttuneet sellaisia tuotteita, kuten pitkään säilyvä maito, pehmeät juustot, jäätelöt ja jälkiruoat, suosiviksi, ja perinteisten maitotuotteiden kulutus on vähentymässä.
400. Yhdysvaltojen tuotanto kääntyi 2,3 prosentin nousuun vuonna 2000. Tuotanto oli tätä ennen pysynyt viiden vuoden ajan jokseenkin vakaana huolimatta sovelletusta BST-

ohjelmasta, jonka avulla uskottiin aluksi saavutettavan huomattavan suurta tuotannon lisääntymistä mutta joka aiheutti myöhemmin pettymyksen. Kanadassa maidon jalostuskiintiöiden säilyttäminen pitää tuotannon määrän käytännössä ennallaan.

401. Oseaniassa vallinneet ilmasto-olosuhteet ovat olleet erityisen suotuisia kummallekin alueen kahdelle suurelle maidontuottajavaltiolle. Tällä alueella maidontuotantoon vaikuttavat vuodesta toiseen hyvin vaihtelevat ilmasto-olosuhteet. Vuonna 1996 ne olivat erityisen suotuisat, kun taas vuonna 1997 suurta osaa Australiaa koetteli kuivuus ja vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla ilmasto-olosuhteet olivat yhtä epäsuotuisat. Muihin aloihin verrattuna suhteellisen edulliset hinnat kannustavat maitoalalla tehtäviä uusia investointeja.
402. Ilmasto-olosuhteet ovat viime markkinointivuosien aikana olleet erityisen suotuisat Australiassa. Tämän vuoksi maidontuotantoa on voitu lisätä yli 11 miljoonaa tonnia, eli lisäystä oli 16,8 prosenttia vuodesta 1998 alkaen. Australiassa maitokarjan ruokinnassa ollaan siirtymässä yhä enemmän rehuseosten käyttöön. Australian viranomaiset ovat ottaneet käyttöön uuden tukijärjestelmän⁹⁹, joka ohjaa tuottajia kohti järjestelmää, jota ei tueta. Tavoitteena on kasvattaa maitotilojen kokoa, vaikka tätä varten onkin vähennettävä tuottajien määrää.
403. Maidontuotanto kärsi Uudessa-Seelannissa markkinointivuonna 1998/99 kuivuudesta, minkä vuoksi se laski 5 prosenttia. Vuonna 2000 tuotannon elpyminen oli tästä syystä mittavaa, sillä tuotanto nousi 15 prosenttia saavuttaen 12,8 miljoonaa tonnia. Maidontuotanto on palautunut näin ollen kauden 1995–1998 tasolle laiduntamiselle suosiollisten ilmasto-olosuhteiden ja maailmanmarkkinahintojen vuosina 1995 ja 1996 tapahtuneen suotuisan kehityksen ansiosta. Maailmanmarkkinahintojen laskua on tasoitettu aina Uuden-Seelannin dollarin devalvoinnilla, ja toisinaan myös Australia on noudattanut tätä valuuttapolitiikkaa.

3.4.1.2. Yhteisön markkinat

404. Maitokarjan määrän arvioidaan laskevan vuoden 2000 lopussa 264 000 eläimellä (-1,3 prosenttia) 20,9 miljoonaan eläimeen, minkä osittain korvaa tuotoksen kasvu 1,1 prosentilla. Näin ollen tuotanto laskee noin 186 000 tonnilla 122 miljoonaan tonniin. Jäsenvaltiot ennakoivat, että toimitetun maidon määrä on noin 114,2 miljoonaa tonnia, eli vähennystä on 323 000 tonnia. Tämä vaikuttaa loogiselta ottaen huomioon vuonna 1999 rekisteröity 1,4 prosentin lisäys, joka johtui pääasiassa Yhdistyneessä kuningaskunnassa todetusta kasvusta.
405. Juotavaksi tarkoitettun maidon tuotanto on pysynyt melko vakaana vuodesta 1998 lähtien, noin 29 miljoonassa tonnissa. Suoraan kulutukseen tarkoitettun kerman tuotannon ei odoteta poikkeavan vuoden 1999 tasosta.
406. Voin tuotannon arvioidaan vuonna 2000 vähentyvän hieman 1,8 miljoonaan tonniin. Tuotannon väheneminen koskee meijerivoita, sillä tilavoin tuotanto pysyy samana.
407. Voin kulutus laskee 1,77 miljoonaan tonniin (-0,7 prosenttia). Lisäksi asukaskohtainen kulutus laskee prosentin päätyäkseen 4,72 kilogrammaan asukasta kohden.

⁹⁹ 0,46 AUD litralta juotavaksi tarkoitettua maitoa ja 0,09 AUD litralta jalostettavaksi tarkoitettua maitoa. Tukea maksetaan neljästi vuodessa kahdeksan vuoden ajan.

408. Vuonna 2000 juustojen tuotannon odotetaan kasvavan noin 135 000 tonnia 6,9 miljoonaan tonniin, eli +2 prosenttia. Myös kulutus nousee vuonna 2000 1,3 prosentilla eli +83 000 tonnia. Tämä kasvu on merkittävää verrattuna tilanteeseen vuonna 1999, jolloin kasvu oli kiintiöjärjestelmän käyttöönoton jälkeen vähäisintä (+30 000 tonnia).
409. Juuston kulutus asukasta kohden on niin ikään noussut aiempien vuosien tasolle. Merkillistä kyllä, tämänkaltaisen kulutus on useimmissa jäsenvaltioissa laskussa, ja kulutuksen lisääntyminen koko unionissa johtuu vain joissakin jäsenvaltioissa todetusta suuremmasta kulutuksesta.
410. Maitojauheiden tuotanto väheni 0,3 prosenttia eli noin 7 000 tonnia saavuttaen 2,1 miljoonan tonnin kokonaismäärän. Tuotannon vähentyminen johtuu siitä, että rasvattoman maitojauheen tuotanto väheni 2,1 prosenttia 1,09 miljoonaan tonniin samalla kun täysmaidosta valmistetun maitojauheen tuotanto kasvoi 2,7 prosenttia.
411. Kaseiinin tuotanto pysyi vakaana, noin 153 000 tonnissa. Kondensoidun maidon valmistus laski 1,1 prosenttia, joka on hieman pitkäaikaista laskua (–1,6 prosenttia) alhaisempi, ja sen tuotanto oli 1,29 miljoonaa tonnia vuonna 2000.
412. Muiden tietojen lisäksi on syytä mainita maitotilojen määrän erittäin merkittävä väheneminen, sillä vuosittainen vaihteluväli vuodesta 1995 vuoteen 2000 15 jäsenvaltion yhteisössä on 5,2 prosenttia (näin ollen vuonna 2000 niitä oli 675 800), lehmien keskimääräinen lukumäärä tilaa kohden kasvoi 30,8 eläimeen ja tilalta toimitetun maidon määrä oli keskimäärin 168,5 tonnia.
413. Maitotuotteiden kokonaiskulutus on lisääntynyt Euroopan unionissa vuodesta 1997 alkaen. Vuonna 2000 sen arvioidaan olevan 115,6 miljoonaa tonnia eli prosentin enemmän kuin edellisenä vuonna. Tieto on saatu laskemalla yhteen kaikki käytettävissä olleet maitoa koskevat tiedot.
414. Yhteisön varastot olivat kaikkien aikojen pienimmät maaliskuussa 1996, jolloin julkisissa varastoissa ei ollut juurikaan saatavilla voita tai rasvatonta maitojauhetta. Siitä lähtien rasvattoman maitojauheen varastot ovat kasvaneet sisäisen ja ulkoisen kysynnän puutteen vuoksi. Tämä suuntaus kääntyi vuoden 1999 lopussa yhtäkkiä päinvastaiseksi kysynnän lisääntytyä voimakkaasti erityisesti maailmanmarkkinoilla. Tämä suotuisa suhdanne mahdollisti rasvattoman maitojauheen julkisten varastojen täydellisen tyhjentämisen elokuussa 2000. Voin interventio oli kyseisenä vuonna erittäin vähäistä. Odotettavissa on määrä, joka saattaa olla noin 50 000 tonnia.
415. Vuonna 1999 maitotuotteiden sisäiset hinnat vaihtelivat erityisesti alkuvuonna. Voin keskihinta oli vuoden alussa 99,2 prosenttia interventiohinnasta, minkä jälkeen se laski toukokuun loppuun asti (91,3 prosenttiin) ja vakiintui lopulta kyseiselle tasolle elokuuhun asti, jolloin hinnat alkoivat nousta päätyen vuoden lopussa 94,5 prosenttiin. Rasvattoman maitojauheen hinta pysyi vuoden alkupuoliskolla lähes muuttumattomana lähellä interventiohintaa mutta lähti sen jälkeen nousuun päätyen vuoden lopussa 106 prosenttiin interventiohinnasta. Näiden kahden interventiotuotteen hinnat ovat tästä alkaen jatkaneet nousuaan.
416. Maitojauheiden vientitukia vähennettiin voimakkaasti useaan otteeseen, erityisesti kesällä. Syynä tähän on se, että erityisesti rasvattoman maitojauheen varastot olivat

koko vuoden ajan tyhjät ja kyseisen tuotteen ulkoinen kysyntä oli merkittävää, minkä vuoksi sen maailmanmarkkinahinta kohosi 1 400 Yhdysvaltain dollarista tonnilta 2 100 Yhdysvaltain dollariin tonnilta ja ohitti näin täysmaidosta valmistetun maitojauheen hinnan, joka on 1 900 Yhdysvaltain dollaria tonnilta.

417. Euroopan unionin maitotuotteiden vienti kasvoi vuonna 1999 5,8 prosenttia, joka on 620 000 tonnia maitoekvivalentteina. Tämä johtui edellisenä vuosina käyttämättä jääneiden vientitodistusten uusimisesta GATTin Uruguayn kierroksen sopimusten mukaisesti. Vuoden 2000 viennin määrän ennakoidaan olevan vuoden 1998 viennin tasolla. Tuonti laski vuonna 1999 kolmeen miljoonaan tonniin (kaseiinit ja tuoretuotteet mukaan lukien). Myös kuluva vuotta koskevat ennusteet osoittavat tuonnin hienoista vähentymistä.

3.4.2. Naudanliha

3.4.2.1. Naudanliha-alan uudistuksen täytäntöönpano

418. Neuvosto muutti toukokuussa 1999 perinpohjaisesti naudanliha-alan yhteistä markkinajärjestelyä (asetus (EY) N:o 1254/1999 100) valmistaakseen kyseistä alaa haasteisiin, jotka odottavat sitä vuoden 2000 jälkeen.
419. Komissio on vahvistanut soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä palkkiojärjestelmän osalta (asetus (EY) N:o 2342/1999 101), julkisten interventioiden ostojärjestelmän osalta (asetus (EY) N:o 562/2000 102) ja yksityisen varastoinnin tuen osalta (asetus (EY) N:o 907/2000 103).

3.4.2.2. Naudanlihan merkitseminen

420. Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 820/97 104 otettiin käyttöön naudanlihan merkitsemisjärjestelmä, joka oli EU:ssa vapaaehtoinen, ellei jäsenvaltio halunnut ottaa käyttöön alueellaan tuotettuun naudanlihaan sovellettavaa pakollista kansallista järjestelmää, kuten Ranska, Belgia ja Suomi sekä myöhemmin Tanska. Kolmannet maat saattoivat toimittaa komissiolle vapaaehtoisia ilmoituksia kaikista tiedoista, jotka ne pystyivät osoittamaan oikeiksi.
421. Komissio antoi 13. lokakuuta 1999 muodollisesti kertomuksen 105 ja ehdotukset 106, joissa asetetaan aikaraja naudanlihan pakollisen merkitsemisen käyttöönottamiseksi yhteisössä. Molemmat ehdotukset perustuivat Amsterdamin sopimuksen 152 artiklaan (kansanterveys), mikä merkitsi sitä, että asetus annettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston välisellä yhteispäätösmenettelyllä.
422. Asetusehdotuksen tavoitteena oli korvata voimassa ollut neuvoston asetus (EY) N:o 820/97 ja vahvistaa pakollista merkitsemisjärjestelmää koskevat yleiset säännöt kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa, joka alkaa välittömästi, edellytettiin

100 EYVL L 160, 26.6.1999, s. 21.

101 EYVL L 281, 4.11.1999, s. 30.

102 EYVL L 68, 16.3.2000, s. 22.

103 EYVL L 105, 3.5.2000, s. 6.

104 EYVL L 117, 7.5.1997, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on pantu täytäntöön komission asetuksella (EY) N:o 1141/97 (EYVL L 165, 21.6.1997, s. 7).

105 KOM(1999) 486 lopullinen, 13.10.1999.

106 KOM(1999) 487 lopullinen, 13.10.1999.

helposti saatavilla olevien, seuraavia seikkoja koskevien tietojen antamista pakkausmerkinnöissä:

- Naudanlihan jäljitettävyyden takaava koodi, ruhon teurastus- ja leikkauspaikka sekä asianomaisen teurastamon ja leikkaamon hyväksyntänumero.
 - Naudanlihan laatu (eli sen eläimen luokka, josta liha saatiin, teurastuksen päivämäärä ja suositeltava kypsytysaika).
423. Komissio ehdotti, että 1. tammikuuta 2003 alkaen naudanlihan pakkausmerkinnässä olisi tämän lisäksi annettava täsmälliset tiedot eläimen synnyin- ja kasvatustaikasta (eli naudanlihan täydellinen alkuperä ilmoittamalla joko asianomaisen jäsenvaltion nimi tai tekemällä merkintä "EY-alkuperää".) Ehdotus sisälsi myös yksinkertaistettuja järjestelyjä jauhelihan ja kolmansista maista tuodun naudanlihan osalta.
424. Naudanlihan pakollista merkitsemisjärjestelmää koskeva ehdotus vietiin vuoden 2000 alussa yhteispäätösmenettelyyn. Parlamentti teki 12. huhtikuuta 2000 pidetyssä täysistunnossaan ensimmäisessä käsittelyssä esittämänsä tarkistukset¹⁰⁷ komission ehdotukseen. Komissio teki 17. toukokuuta 2000 muutetun ehdotuksen¹⁰⁸ ottaen huomioon kyseiset tarkistukset, jotka komissio oli täysistunnossa hyväksynyt.
425. Neuvosto vahvisti 6. kesäkuuta 2000 ensimmäisen yhteisen kantansa¹⁰⁹, ja komissio julkaisi 8. kesäkuuta 2000 tästä yhteisestä kannasta tiedonannon¹¹⁰, jossa se tuki neuvoston kantaa. Ehdotus eteni 6. heinäkuuta 2000 parlamentin toiseen käsittelyyn¹¹¹, jossa neuvoston yhteinen kanta hyväksyttiin ja ehdotukseen tehtiin kaksi suurta tarkistusta, jotka koskevat jauhelihan alkuperän sisällyttämistä merkintävaatimukseen ja sen eläimen, josta liha on saatu, luokan poistamista merkintävaatimuksista.
426. Koska asetuksen hyväksymiselle oli asetettu tiukka aikataulu, maatalousneuvosto pääsi 17. heinäkuuta 2000 pidetyssä kokouksessaan nopeasti yksimielisyyteen parlamentin tarkistusten hyväksymisestä. Tämän seurauksena annettiin naudanlihan alkuperän pakollista merkintäjärjestelmää koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000¹¹², joka korvasi asetuksen (EY) N:o 820/97. Vapaaehtoista järjestelmää sovelletaan edelleen kaikkien muiden tietojen kuin alkuperän osalta.
427. Uuden asetuksen tärkeimmät säännökset ovat seuraavat:
- 1. syyskuuta 2000 alkaen merkinnässä on oltava viitenumero, joka osoittaa lihan ja eläimen tai eläinten välisen yhteyden sekä merkintä "Teurastettu (jäsenvaltion tai kolmannen maan nimi) (hyväksymisnumero)" ja "Luuttomaksi leikattu (jäsenvaltion tai kolmannen maan nimi) (hyväksyntänumero)";

¹⁰⁷ Yhteispäätös 1999/0204 (COD) (Esittelijä Mihail Papayannakis), asiakirja A5-88/00.

¹⁰⁸ KOM(2000) 301 lopullinen.

¹⁰⁹ Asiakirja 8251/00, versio 1, 6.6.2000.

¹¹⁰ SEC(2000) 956 lopullinen, 8.6.2000.

¹¹¹ Asiakirja A5-0193/2000, 6.7.2000.

¹¹² EYVL L 204, 11.8.2000, s. 1.

- 1. tammikuuta 2002 alkaen merkinnässä on ilmoitettava myös jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa eläin on syntynyt, kaikki jäsenvaltiot tai kolmannet maat, jossa eläintä on lihotettu ja jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa eläin on teurastettu;
 - Kuitenkin jos liha on peräisin eläimistä, jotka ovat syntyneet ja jotka on kasvatettu ja teurastettu samassa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa, tieto voidaan esittää merkitsemällä "Alkuperä: (jäsenvaltion tai kolmannen maan nimi)";
 - Jäsenvaltiot, joiden nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmässä on riittävästi tietoja, voivat kuitenkin 31. joulukuuta 2001 asti päättää, että kyseisessä jäsenvaltiossa syntyneistä, kasvatetuista ja teurastetuista eläimistä peräsin olevan lihan osalta on merkittävä myös muita tietoja;
 - Edellä mainittuja jauhelihaa koskevia erityissäännöksiä lujitetaan alkuperää koskevalla merkitsemisvaatimuksella, jota sovelletaan 1. tammikuuta 2002 alkaen;
 - Kolmansia maita koskeva poikkeus. Uuden asetuksen 15 artiklassa säädetään kolmansista maista, jotka eivät voi noudattaa pakollista EU:n järjestelmää, tuotavaan naudanlihaan sovellettavasta yksinkertaisesta merkintäjärjestelystä. Tällaiseen naudanlihaan on tehtävä seuraava merkintä: "Alkuperä: muu kuin EY" ja "Teurastettu: [kolmannen maan nimi]".
428. Komissio antoi niin ikään asetuksen (EY) N:o 1825/2000¹¹³ uuden perusasetuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä. Sen tärkeimmät kohdat ovat seuraavat:
- sen homogeenisen eläinryhmän koko, josta naudanlihaerä on peräisin, ei voi olla suurempi kuin naudanlihan leikkaamon yhden päivän tuotanto,
 - asetuksessa annetaan perusasetuksen mukaisesti yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten toimijat voivat perusasetuksessa vahvistettujen merkintäsäännösten lisäksi liittää jauhettuun naudanlihaan halutessaan täysin samanlaiset merkinnät kuin tavanomaiseen jauhelihaan,
 - aiemmissa asetuksissa hyväksytyt vapaaehtoiset eritelmät ovat edelleen voimassa.

3.4.2.3. Maailmanmarkkinat vuonna 1999

429. FAO:n ja Eurostatin tietojen mukaan maailman naudanlihantuotanto, jonka määräksi arvioidaan 55,9 miljoonaa tonnia vuonna 1999, kasvoi vuodesta 1998 noin prosentin, ja naudanlihan osuus on edelleen hieman yli neljännes kaikesta lihantuotannosta.
430. Euroopan unionin naudanlihan tuotanto, joka oli noin 7,681 miljoonaa tonnia vuonna 1999, nousi 0,5 prosenttia vuodesta 1998. Se on nykyisellään vain noin 13,8 prosenttia koko maailman tuotannosta.
431. Naudanlihan tarjonta on lisääntynyt Pohjois-Amerikassa, Brasiliassa, Argentiinassa ja tietyissä Aasian tuottajamaissa, erityisesti Kiinassa ja Intiassa.

¹¹³ EYVL L 216, 26.8.2000, s. 8.

432. Yhdysvallat on edelleen maailman suurin tuottaja 21,6 prosentin markkinaosuudellaan. Sen tuotanto on kasvanut 2 prosenttia täysikasvuisten eläinten teurastusten lisääntyä ja teuraspainon noustua, mikä johtuu erittäin alhaisista rehun hinnoista.
433. Brasilian tuotannon kasvun voidaan katsoa johtuvan Brasilian realin devalvoinnista, joka lisäsi kansainvälistä kysyntää. Teuraseläinten tarjonta lisääntyi Argentiinassa vuoden 1998 jälkeen, jolloin tarjonta oli erittäin vähäistä suu- ja sorkkataudin vuoksi.

Naudanlihan tuotanto

(tuhatta tonnia teuraspainona ilmaistuna)

Maa	1996	1997	1998	1999	Muutos (%)	
					1998/97	1999/98
Argentiina	2 694	2 705	2 656	2 850	-1,81 %	7,30 %
Australia	1 745	1 816	1 955	2 009	7,65 %	2,76 %
Brasilia	6 187	5 922	5 794	6 182	-2,16 %	6,70 %
Kiina	3 311	4 104	4 474	4 674	9,02 %	4,47 %
USA	11 749	11 714	11 803	12 050	0,76 %	2,09 %
Intia	1 370	1 378	1 401	1 421	1,67 %	1,43 %
Japani	555	530	529	515	-0,19 %	-2,65 %
Venäjän federaatio	2 630	2 394	2 247	2 229	-6,14 %	-0,80 %
EU	7 950	7 888	7 646	7 681	-3,07 %	0,46 %
Meksiko	1 330	1 340	1 380	1 390	2,99 %	0,72 %
Koko maailma	54 535	55 169	55 316	55 867	0,27 %	1,00 %

Lähteet: FAO ja Eurostat

434. Maailman nautakarjan määrä kasvoi hieman vuonna 1999. Kasvua on tapahtunut erityisesti Kiinassa, jossa lehmien määrä nousee jatkuvasti, sekä Intiassa, jossa naudanlihatuotteiden kysyntä on lisääntynyt. Suuntaus on negatiivinen Venäjällä, jossa karjan määrä laskee jatkuvasti rehumarkkinoiden pitkään jatkuneiden vaikeuksien vuoksi, sekä Australiassa, jossa teurastusten määrää lisättiin vuoden 1998 kuivuuden vuoksi.
435. Kansainvälisen kaupan osalta voidaan todeta viennin määrän kasvaneen 6 prosenttia. Tämä johtuu Yhdysvalloista ja Euroopan unionista Venäjälle suunnatun elintarvikeavun lisääntymisestä sekä siitä, että Brasilian vienti kasvoi 40 prosenttia realin devalvoinnin ja tuotannon lisääntymisen ansiosta. Australiasta tuli maailman suurin viejä, mikä oli seurausta tuotannon kasvusta ja Australian dollarin devalvoinnista, joka paransi maan kansainvälistä kilpailukykyä. Uusi-Seelanti kärsi tästä kilpailusta, ja sen vienti laski. Sama pätee Uruguayhin, jolla oli paljon kilpailijoita Mercosurin markkinoilla.
436. Maailmanlaajuinen tuonti lisääntyi noin 5 prosenttia, mikä johtui Venäjälle toimitetusta elintarvikeavusta ja Korean tasavallan tuonnin merkittävästä lisääntymisestä taloudellisen laman hellitettyä. Myös tuonti Yhdysvaltoihin kasvoi hieman Kanadasta ja Etelä-Amerikasta peräisin olevan tuonnin lisääntyä. Japanin tuonti laski 5 prosenttia toimittajamaiden korkeiden hintojen vuoksi.

437. Naudanlihan kulutus lisääntyi alueilla, joilla tuotanto kasvoi ja/tai alueilla, joiden taloudellinen tilanne oli suotuisa. Koska Yhdysvallat täytti molemmat kriteerit, kulutus asukasta kohden, joka oli jo ennestään korkea, kasvoi 1,7 prosenttia. Kulutus lisääntyi myös Argentiinassa tuotannon kasvun ja alhaisten hintojen vuoksi.
438. Kulutus laski Venäjällä, jossa alhaisempi tuotanto ei täysin korvautunut suuremmalla tuonnilla, sekä Australiassa ja Uudessa-Seelannissa, joissa tuotanto laski, koska naudanlihan ja toisaalta sian- ja siipikarjanlihan hintojen välinen suhde oli epäsuotuisa, mikä puolestaan kannusti vientiä.
439. Naudanlihan hinnat paranivat hieman koko maailman tasolla vuonna 1999. Yhdysvalloissa hinnat olivat vuoden 1998 hintoja korkeammat samoin kuin Australiassa heikon Australian dollarin vuoksi ja Brasiliassa kuivuudesta johtuvan lehmien vähäisen tarjonnan ja myöhästyneiden teurastusten vuoksi.

3.4.2.4. Yhteisön markkinat

440. Yhteisön naudanlihamarkkinat jatkoivat elpymistään vuoden 2000 viimeiseen vuosineljännekseen asti vuonna 1996 alkaneesta BSE-kriisistä. Uusi kriisi alkoi lokakuussa 2000, jolloin Ranskan elintarvikeketjussa havaittiin BSE-tartunnan saanut lehmä ja BSE-tapauksia todettiin useissa taudilta aiemmin säästyneissä jäsenvaltioissa. Tämä johti kulutuksen voimakkaaseen laskuun ja vaikutti monin tavoin koko alaan. Vaikka tämän kriisin yhteydessä vuonna 1996 käyttöön otetut terveyttä koskevat toimenpiteet ja palkkioiden enimmäismäärien rajoitukset jarruttivat tuotantoa, se pysyi kuitenkin vakaana kasvaen 0,5 prosenttia vuonna 1999 ja 0,9 prosenttia vuonna 2000 lokakuuhun 2000 asti. Tämä viittaa siihen, että tuotanto oli alhaisimmillaan vuonna 1999 ja että noususuhdanne oli odotettavissa tulevana vuosina tuotannon kasvaessa ja hintojen laskiessa.
441. Tämän tilanteen selittämiseksi olisi huomattava, että vasikoiden prosessointipalkkioita myönnettiin edelleen vuonna 1999 (heinäkuuhun asti Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja vuoden loppuun asti Ranskassa, Portugalissa ja Irlannissa), joten lihantuotannosta poistui noin 500 000 eläintä, jotka olisivat tulleet markkinoille pääasiassa vuonna 2000. Tämän lisäksi yli 30 kuukauden ikäisten nautojen teurastuksissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa toteutetuissa valikoivissa teurastuksissa teurastettiin vuonna 2000 noin 1 000 000 eläintä (yhtä paljon kuin vuonna 1999).
442. Yhteisön nautakarjan määrä oli vuonna 1999 0,3 prosentin lievässä laskussa. Maitokarja (jonka osuus on kaksi kolmasosaa lehmien kokonaismäärästä) väheni 1,5 prosenttia ja emolehmien määrä kasvoi 1,8 prosenttia. Vuoden 2000 osalta toivotaan samanlaista suuntausta. Maitokarjan vähentyminen näyttää olevan seurausta eläinkohtaisen maitotuotoksen kasvusta ja kiintiöjärjestelmän tiukemmasta soveltamisesta. Sitä vastoin emolehmien määrä on kasvanut, koska tuottajat odottavat palkkioiden nousevan Agenda 2000:n mukaisesti.
443. Yhteisön vienti elpyi vuonna 1999. 25 prosentin kasvu (viennin määrä oli 960 000 tonnia) johtui Venäjälle suunnatun elintarvikeavun jatkamisesta, interventiovarastojen myynnistä saadun edullisen lihan saatavuudesta, markkinahintojen alentamisesta ja Lähi-itään ja Pohjois-Afrikkaan suunnatun viennin lisääntymisestä. Vuonna 2000 viennin odotetaan laskevan noin 35 prosenttia (viennin määrän arvioidaan olevan 630 000 tonnia), koska yhteisön sisäiset hinnat olivat

kolmen vuosineljänneksen ajan liian korkeat ja koska BSE-kriisi romahdutti viimeisellä vuosineljänneksellä ulkomaisen kysynnän.

444. Myös tuonti elpyi vuonna 1999 saavuttaen 430 000 tonnia, eli lisäystä vuodesta 1998 oli 10 prosenttia. Tuonnin kasvu johtuu kulutuksen lisääntymisestä sekä Etelä-Amerikan, erityisesti Brasilian, Argentiinan ja Uruguayn, jotka ovat yhteisön tärkeimmät toimittajat, tarjonnan paranemisesta. Tuonnin arvioidaan pysyvän samana vuonna 2000.
445. Lihan kulutus lisääntyy edelleen (vuonna 1999 kasvua oli yli 3 prosenttia vuodesta 1998) ja on yli 20 kilogrammaa asukasta kohti vuodessa, mikä merkitsee tuottajien luottamuksen palautumista. Tätä ovat edesauttaneet lihan merkitsemistä ja menekinedistämistä koskevat toimenpiteet. Kulutus oli ennen lokakuuta 2000 palannut BSE-kriisiä edeltävälle tasolle huolimatta alhaisista sianlihan hinnoista. Lokakuun jälkeen kulutus laski merkittävästi, minkä vuoksi koko vuoden kulutuksen arvioidaan laskeneen noin 5 prosenttia.
446. Täysikasvuisten nautojen tuotannon markkinahinta, joka oli laskenut vuoden 1998 viimeisellä vuosineljänneksellä noin 5 prosenttia Venäjän kriisin vuoksi ja joka hyötyi siipikarjan- ja sianliha-alaa horjuttaneesta dioksiinikriisistä, parani asteittain vuoden 1999 aikana ja ylitti lievästi vuoden 1997 hinnan mutta pysyi vielä vuoden 1998 hintaa alhaisempana. Vuonna 2000 hinta nousi ennätystasolle (hinta oli suurimman osan vuotta korkeampi kuin BSE-kriisiä edeltäneinä vuosina) uuden kriisin paljastumiseen asti. Hinta laski asteittain tämän kriisin seurauksena useimmissa jäsenvaltioissa ja erityisesti Keski- ja Etelä-Euroopassa.
447. Tämän vuoden merkittävin seikka olikin hyvän markkinatilanteen jatkuminen lokakuuhun 2000 asti, mistä todistaa se, että edellisen BSE-kriisin aikana kerääntyneet interventiovarastot saatiin myytyä kokonaan. Noin 55 prosenttia kyseisestä naudanlihasta siirtyi sisämarkkinoille ja loput vientiin (josta suuri osa oli elintarvikeavun muodossa). Vuoden 2000 viimeisellä vuosineljänneksellä paljastui uusi kriisi, jonka seurauksia ei voida vielä arvioida.
448. Todettakoon lopuksi, että naudanlihan markkinat pääsivät vuonna 2000 lähes tasapainoon, mutta viimeaikaiset BSE-tartunnat horjuttivat niitä voimakkaasti ja edellyttivät kaikkien käytettävissä olevien markkinavälineiden täytöntöönpanoa (yksityinen varastointi, julkinen interventio, vientituet, nautapalkkiot jne.) ja uusien toimenpiteiden käyttöönottoa. Viimeksi mainituista esimerkkeinä ovat velvoite testata kaikki yli 30 kuukauden ikäiset ihmisravinnoksi tarjotut eläimet ja lihan hävittämiseen tähtäävä täysi-ikäisten eläinten ostojärjestelmä, joka tarjoaa myyntikanavan eläimille, jotka tuottaja haluaa myydä mutta joita ei voida suunnata ihmisravinnoksi testauskapasiteetin riittämättömyyden vuoksi.

3.4.3. Lampaan- ja vuohenliha

449. Euroopan unioni on Kiinan¹¹⁴ jälkeen maailman toiseksi suurin lampaan- ja vuohenlihan tuottaja. Seuraavina tulevat järjestyksessä Intia, Australia, Uusi-Seelanti, Turkki, Saudi-Arabia ja Venäjän federaatio.

¹¹⁴ FAO:n ennusteiden mukaan Kiinan tuotanto on vuonna 2000 noin 2,5 miljoonaa tonnia. Yhdysvaltojen tuotannon odotetaan olevan vaatimattomat 0,097 miljoonaa tonnia.

450. Uusi-Seelanti on maailman suurin viejä (yli puolet maailman viennistä), ja seuraavana on Australia. Tuonti on merkittävää Euroopan unioniin (yli puolet maailman tuonnista), Saudi-Arabiaan, Yhdysvaltoihin, Etelä-Afrikkaan ja Japaniin. EU on maailman toiseksi suurin lampaan- ja vuohenlihan kuluttaja Kiinan jälkeen.
451. Tuotanto on pysynyt Euroopan markkinoilla suhteellisen tasaisena, vaikka se viime vuosina onkin hieman laskenut. Yhteisön sisäisen kokonaistuotannon arvioidaan olevan 1 146 000 tonnia teuraspainoekvivalenteina ilmaistuna vuonna 2000. EU:n suurista tuottajamaista Ranskan tuotanto on laskenut vuodesta toiseen. Ranska on niin ikään suurin markkina-alue, johon lampaan- ja vuohenlihaa tuodaan lähinnä Yhdistyneestä kuningaskunnasta.
452. Lampaan- ja vuohenlihaa tuodaan Euroopan markkinoille määrä, joka on lähes viidennes sen tarpeesta. Uusi-Seelanti on EU:n tärkein toimittaja ja tuonti tapahtuu suureksi osaksi Yhdistyneen kuningaskunnan kautta, vaikka tuonti onkin alkanut monipuolistua useisiin jäsenvaltioihin.
453. Hintataso oli erittäin hyvä suurimman osan aikaa vuosina 1996 ja 1997. Vuoden 1998 hintakaavio vaikuttaa käänteisesti edellisten vuosien hintojen kehitykseen: hinnat olivat korkeat vuoden puolivälissä ja erittäin alhaiset vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä kolmanneksella. Vuoden 1999 alussa hintataso oli hyvin alhainen mutta nousi pääsiäisen tienoilla ja pysyi vakaana kevään ajan. Hinnat romahtivat kuitenkin Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa kesällä suuren tarjonnan vuoksi. Hinnat olivat alhaalla syksyllä, ja lokakuussa otettiin käyttöön yksityisen varastoinnin tukijärjestelmä Yhdistyneen kuningaskunnan, Irlannin ja Suomen osalta. Vuoden lopussa hintataso oli suhteellisen hyvä tarjonnan puutteen ja Espanjan korkeiden hintojen vuoksi.
454. Hintataso parani merkittävästi vuonna 2000. Euroopan keskiarvoa nosti myös Englannin punnan vahvuus euroon nähden, sillä se vaikutti palkkion laskentaan alentamalla sen ennakoitua arvoa. Lampaanlihan markkinoiden tilanne on suhteellisen vakaa useimmissa jäsenvaltioissa ja EU:ssa yleensä. Useimmat vuosi sitten vallinneet ongelmat ovat poistuneet: a) kysyntä on kohtuullisella tasolla, b) lampaantaljojen hinnat ovat parantuneet, b) tarjonta on vähäistä tai kasvavaa, d) pyrkimykset lampaanlihan laadun parantamiseen ovat vaikuttaneet positiivisesti, e) kilpailu muiden edullisten lihojen kanssa on vähentynyt.
455. Tuonti yhteisöön tapahtuu pääasiassa WTO:n tullittomin kiintiöin tai alennetuin tariffikiintiöin sekä Eurooppa-sopimusten mukaisin lisämäärin. Markkinoiden hallintoa koskevista syistä kiintiöitä hallinnoidaan kalenterivuosittain. Uudesta-Seelannista toimitettavan jäädytetyn lihan kasvava osuus huolestuttaa joitakin jäsenvaltioita. Uusi-Seelanti on EU:n selvästi tärkein toimittaja. Sen viennin määrä on lähes sama kuin sen tulliton kiintiö, joka on 226 700 tonnia. Toiseksi suurin viejä EU:hun on Australia, jonka vienti on hieman alle 19 000 tonnia. Keski-Euroopan ehdokasvaltioiden (erityisesti Unkarin) ja Uruguayn viennin määrät ovat alle 10 000 tonnia.
456. EU:n uuhipalkkion määrä markkinointivuonna 1999 oli 21,7 euroa. Palkkion määrä lasketaan kertomalla perushinnan (468,785 euroa 100 kilogrammaa kohti) ja markkinahinnan (330,616 euroa 100 kilogrammaa kohti) välinen ero teknisellä kertoimella (0,1569). Epäsuotuisilla alueilla toimivat tuottajat saivat maaseutupalkkioksi kutsutun lisäpalkkion.

3.4.4. Sianliha

457. Maailman sianlihantuotanto kasvoi vuonna 1999 0,4 prosenttia, joten kokonaistuotanto oli 88,4 miljoonaa tonnia (lähde: FAO). Kiina on 39,9 miljoonan tonnin tuotannollaan (lisäystä 1,5 prosenttia edellisestä vuodesta) edelleen maailman suurin tuottaja. Toiseksi suurin tuottaja oli edelleenkin Euroopan unioni, jonka vuosituotanto oli 18,0 miljoonaa tonnia eli 2,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 1998. Tuotanto kääntyi laskuun vuoden 1999 toisella puoliskolla, mikä johtui kesästä 1998 alkaen vallinneista alhaisista markkinahinnoista. Vuonna 2000 tuotannon odotetaan vähenevän edelleen noin 17,6 miljoonaan tonniin (2,3 prosentin vähennys). Maailman kolmanneksi suurin sianlihantuottaja oli Yhdysvallat, joka tuotanto oli 8,8 miljoonaa tonnia (+1,9 prosenttia) vuonna 1999.
458. EU:n sianlihan markkinahinnat alkoivat elpyä tuotannon vähentyessä vuoden 1999 toisella puoliskolla. Vuoden 1999 alkupuoliskon erittäin alhaisten hintojen vuoksi keskihinta pysyi kuitenkin hyvin alhaisena (112 euroa/100 kg), ja siankasvattajat kärsivät suuria tappioita. Vuonna 2000 markkinahinnat paranivat edelleen (keskimäärin 141 euroa/100 kg), ja siankasvattajat saivat vihdoinkin korvattua tappiot, jotka he olivat kärsineet kahden edellisen vuoden aikana. Suurimman tuotannon (ja alhaisimpien hintojen) kaudella komissio toteutti joukon toimenpiteitä parantaakseen markkinatilannetta. Toimenpiteet liittyivät lähinnä vientitukiin ja yksityisen varastoinnin tukeen. Vientitukea voitiin maksaa tuoreille ja pakastetuille tuotteille toukokuun 1998 ja heinäkuun 2000 välisenä aikana. Yksityisen varastoinnin tukea maksettiin syyskuun 1998 ja syyskuun 1999 välisenä aikana yhteensä 428 000 tonnille sianlihaa. Komissio sai kesäkuussa 2000 päätökseen kaupan vapauttamista koskevat neuvottelut useimpien KIE-maiden kanssa, mikä tarkoitti vientitukien ja tuotitullien poistamista EU:n ja kyseisten maiden väliltä.
459. Sianlihan kulutus asukasta kohden kasvoi 2 prosenttia vuonna 1999 yhteensä 44,5 kilogrammaan vuodessa. Vuonna 2000 kulutuksen odotetaan vähenevän tuotannon laskiessa.
460. EU:n sianlihan vienti oli vuonna 1999 1,5 miljoonaa tonnia (ruhon painona ilmaistuna), joka merkitsi 25 prosentin lisäystä vuodesta 1998. Tuonti kasvoi vastaavasti 24 prosenttia (63 000 tonniin) vuonna 1999. Sianlihaa vientiin vuonna 1999 eniten Venäjälle, 591 000 tonnia (38 prosenttia EU:n viennistä). Toiseksi eniten, 258 000 tonnia, vietiin Japaniin, ja kolmanneksi eniten Hongkongiin ja Kiinaan, 134 000 tonnia. Tuetun viennin osuus kasvoi vuonna 1999 komission tukiessa vientiä aktiivisesti. Vuonna 1999 tukea sai 50 prosenttia viennistä, kun tuetun viennin osuus vuonna 1998 oli 35 prosenttia. Tuetun viennin osuus laskee jälleen vuonna 2000, sillä GATT-sitoumukset ovat olleet merkittävästi tiukemmat heinäkuusta 2000 alkaen.

3.4.4.1. Tärkeimmät kehityssuuntaukset lainsäädännössä ja politiikassa (sianliha-alan sääntelyrahasto)

461. Euroopan komissio esitti huhtikuussa 2000 neuvostolle ehdotuksen sianliha-alan yhteisen markkinajärjestelyn muuttamisesta (KOM(2000) 193 lopullinen). Ehdotuksen tavoitteena on ottaa käyttöön sianliha-alan sääntelyrahastoja, joista siankasvattajia voidaan tukea markkinahintojen ollessa alhaiset. Ehdotetun rahaston avulla siankasvattajien tulotaso voidaan vakauttaa perimällä heiltä maksuja korkeasuhdanteen aikana ja maksamalla heille tukea kriisiaikoina. Koska tuottajilla

on suuri vastuu sianlihan yhteisessä markkinajärjestelyssä, on syytä myös säätää, että tuottajat itse rahoittavat uuden järjestelmän, ja sisällyttää siihen sianlihantuotannon hallintaa koskevia seikkoja. Ehdotuksesta keskusteltiin useaan otteeseen neuvostossa. Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa marraskuussa 2000. Maatalousneuvosto ei kuitenkaan päässyt ehdotuksesta yksimielisyyteen joulukuussa 2000 pidetyssä kokouksessaan.

3.4.5. Siipikarjanliha

462. Siipikarjanlihan maailmanlaajuinen tuotanto on vuodesta 1991 alkaen lisääntynyt säännöllisesti, mutta hitaammin. Vuosina 1991–1995 lisäystä oli 7 prosenttia vuodessa ja vuosina 1995–2000 4,1 prosenttia vuodessa. Suurista tuotantoalueista lisäys on ollut keskimääräistä suurempaa Kiinassa (6,8 prosenttia vuodessa vuosina 1995–1999) ja Brasiliassa (6,2 prosenttia vuodessa vuosina 1995–1999). Tuotanto laski Venäjällä (vv: -7,1 prosenttia). Itä-Euroopassa tuotanto kääntyi uuteen nousuun vuonna 1995.

Siipikarjanlihan tuotanto									
(tuhatta tonnia)									
	Yhdys- vallat	Brasilia	Kiina	Japani	Venäjä	Unkari	EU-15	Muut	Maailman tuotanto
1995	13 786	4 140	8 440	1 282	859	368	8 042	10 607	47 524
1996	14 522	4 144	9 630	1 249	705	365	8 358	11 456	50 429
1997	14 952	4 562	10 400	1 234	630	372	8 550	12 008	52 708
1998	15 128	4 600	10 700	1 221	640	400	8 740	12 049	53 478
1999	15 981	5 269	11 000	1 190	640	400	8 819	12 587	55 886
Markkina- osuus 1999	28,6	9,4	19,7	2,1	1,1	0,7	15,8	22,5	100,0
2000	16 623	5 577	11 350	1 185	600	405	8 711	13 451	57 902
vv % 1999/1995	3,8	6,2	6,8	-1,8	-7,1	2,1	2,3	4,4	4,1

1999: arvio 2000: ennuste

Lähteet: EU lokakuu 2000 ja Yhdysvaltain maatalousministeriö maaliskuu 2000.

463. Maailmanmarkkinat kasvoivat edelleen vuonna 2000 erityisesti Venäjän, Kiinan ja Japanin kasvavien tarpeiden vuoksi. Yhdysvallat oli edelleen suurin viejä vuosina 1999 ja 2000 erityisesti halpojen eläimen osien viennin ja erilaisten menekinedistämishojelmien ansiosta. Venäjä oli edelleen suurin tuojamaa, mutta vaikka sen tuotanto ei kasvaisi vuonna 1999 ja 2000, sen tuonnin odotetaan laskevan merkittävästi.
464. Euroopan unionin tuotannon odotetaan laskevan 1,2 prosenttia vuonna 2000. Yhteisön vienti kasvoi voimakkaasti vuosina 1996–1998. Viennin kasvu jatkui vuonna 1999 mutta hitaammin.
465. Markkinahinnat saavuttivat tasapainon vuonna 2000.

466. Siipikarjanlihaa ei tueta sisämarkkinoilla. Kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa koskevia toimenpiteitä on muutettu WTO:n sääntöjen noudattamiseksi ja erityisesti tuetun viennin vähentämiseksi noin 30 000 tonnilla vuodessa (286 000 tonnia vuonna 2000/01). Rajoitus on johtanut tukien kohdentamiseen sekä määrämään että tuotteiden tasolla. Näin ollen ainoastaan 31 prosenttia yhteisön viennistä oli oikeutettu tukeen vuonna 1999.
467. Tuontikiintiöiden soveltamista alennetuin tullein jatkettiin assosiaatiosopimusten mukaisesti (Puola, Unkari, Tšekki, Slovakia, Romania, Bulgaria, Baltian maat ja Slovenia). Tuontikiintiöiden yhteismäärä oli 150 770 tonnia. Näitä myönnytyksiä laajennettiin 00-järjestelyn yhteydessä. Lisäksi on sallittua tuoda vuosittain tullitta 15 500 tonnia luutonta kananpojanlihaa ja 2 500 tonnia kalkkunanlihaa. Vuoden 2000/01 (heinäkuusta kesäkuuhun) osalta näihin määriin lisättiin 11 900 tonnia alennetuin tullein osana pienimpiä markkinoillepääsykiintiöitä ja 2 400 tonnia kahdenvälisen sopimusten mukaisesti (Turkki, Israel).

3.4.6. Munat

468. Munien tuotanto lisääntyi koko maailmassa 4,4 prosenttia (vv) vuosina 1991–1995. Tuotanto lisääntyi edelleen 4,1 prosenttia vuosina 1995–1999. Vuonna 2000 Yhdysvaltain tuotanto kasvoi kohtuullisesti ja Euroopan unionin tuotanto laski 0,4 prosenttia, joten Yhdysvalloista tuli maailman suurin tuottaja. Kiinassa kasvu on ollut suurta: 6,9 prosenttia vuosina 1995–2000.

Munien tuotanto									
	miljardia kappaletta								
	Yhdys- vallat	Meksiko	Itä- Eurooppa	Japani	Venäjä	Kiina	EU-15	Muut	Maailman tuotanto
1995	75	26	12	42	34	302	86	94	670
1996	77	26	14	43	32	313	84	98	685
1997	78	28	14	43	32	340	86	98	719
1998	80	30	14	42	33	363	88	95	745
1999	83	32	14	42	33	375	88	98	765
Markkina- osuus 1999	10,8	4,2	1,8	5,5	4,2	49,1	11,5	12,8	100,0
2000	85	33	14	42	32	394	84	107	791
vv % 1999/1995	3,2	6,6	3,9	-0,1	-1,3	6,9	-0,7	3,5	4,2

1999: arvio, 2000: ennuste

Lähteet: EU lokakuu 2000 ja Yhdysvaltain maatalousministeriö maaliskuu 2000.

469. Maailmanlaajuinen vienti, joka oli vuodesta 1996 alkaen kasvussa, laski vuonna 1999, ja vuonna 2000 sen odotetaan pysyvän suhteellisenä vakaana. Suurimmat tuojat ovat edelleen Japani (munavalmisteet) ja Hongkong (kuorelliset munat). Yhteisön viennin määrä kasvoi 2,7 prosenttia vuonna 1999, ja ensimmäiset tiedot vuodelta 2000 ennustavat hienoista yhden prosentin kasvua.
470. Yhteisön markkinoilla odotetaan munivien kanojen määrän pysyvän ennallaan vuonna 1999 ja laskevan 2,7 prosenttia vuonna 2000. Hinnat, jotka olivat alhaiset

vuoden 2000 alkuun asti, lähtivät sittemmin nousuun. Vuoden 2000 pääsiäisestä alkaen ne ovat olleet monivuotista keskiarvoa korkeammat.

471. Yhteinen markkinajärjestely on samanlainen kuin siipikarjanliha-alalla.
472. Kaupan osalta WTO on asettanut tuettavaksi enimmäismääräksi markkinointivuonna 2000/01 määrän, joka vastaa 98 800:aa tonnia kuorellisia munia. Kesästä 1995 alkaen viennin määrä on jäänyt WTO:ssa sovitun rajan alle.
473. Puolan, Unkarin, Tšekin, Slovakian ja Bulgarian kanssa tehdyissä assosiaatiosopimuksissa määrätään 80 prosentin tullinalennuksesta tiettyjen munatuotteiden osalta. Markkinoillepääsyn vähimmäisedellytysten mukaisesti markkinointivuodeksi 2000/01 on avattu tuontikiintiöitä alennetuin tullein 157 500 tonnin vuotuiselle määrälle, joka jakaantuu kolmeen tuoteryhmään. Ainoastaan munavalmisteiden ja ovalbumiinien kiintiö on käytetty kokonaisuudessaan.
474. Neuvosto hyväksyi 19. joulukuuta komission ehdotuksen¹¹⁵, jolla muutetaan tietyistä munien kaupan pitämisen vaatimuksista 26 päivänä kesäkuuta 1990 annettua asetusta (ETY) N:o 1907/90¹¹⁶ ja jonka tarkoituksena on tehdä muniin ja niiden pakkauksiin merkittävän tuotantotavan ilmoittaminen pakolliseksi ja yksinkertaistaa munien luokittelua yhdistämällä nykyinen B- ja C-luokka.

3.4.7. Hunaja

475. Maailman hunajantuotanto pysytteli vuonna 1999 noin 1,17 miljoonassa tonnissa. Maailmanmarkkinahinnat ovat lähteneet laskuun edellisen vuoden hintoihin verrattuna (-14 prosenttia).
476. Markkinointivuonna 1998/99 Euroopan unionin omavaraisuusaste oli 47,4 prosenttia, toisin sanoen se on laskenut hieman edelliseen markkinointivuoteen verrattuna. Syynä on tuotannon lasku ja tuonnin kasvu. Kulutus henkeä kohden on pysynyt vakaasti 0,7 kilogrammassa vuodessa.
477. Hunajan tuotannon ja kaupan pitämisen kehittämiseksi yhteisössä tarkoitettujen toimien soveltamista koskevista yleisistä säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/97¹¹⁷ mukaisesti komissio teki päätökset kansallisten ohjelmien hyväksymisestä neljänneksi vuodeksi (markkinointivuosi 2001). Komissio esitti neuvostolle ja Euroopan parlamentille vuoden 2001 alussa kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta.

¹¹⁵ KOM(2000) 522.

¹¹⁶ EYVL L 173, 6.7.1990, s. 5.

¹¹⁷ EYVL L 173, 1.7.1997, s. 1.

4. MAATALOUDEN VALUUTTAJÄRJESTELMÄ

4.1. Kehitys vuonna 2000

478. Maatalouden valuuttatoimenpiteet rajoituivat vuonna 2000 maatalouden euromääräisestä valuuttajärjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2799/98¹¹⁸ täytäntöönpanoon, jossa oli kyse maatalouden valuuttajärjestelmän tasaustukien vahvistamisesta tiettyjen tukimäärien alentamiseksi Tanskassa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseisten maiden valuuttojen arvonalenemisen vuoksi.
479. Asetuksessa (EY) N:o 801/2000, joka annettiin 17. huhtikuuta 2000, on vahvistettu Tanskan kruunun, Ruotsin kruunun ja Englannin punnan naudanlihan ja lampaanlihan alalla sekä rakenteellisten toimenpiteiden alalla sovellettavien valuuttakursseista johtuvien tasaustukien enimmäismäärät¹¹⁹. Alennus oli Tanskassa 1,3 prosenttia, Ruotsissa 9,3 prosenttia ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa 11,9 prosenttia, ja vastaavat yhteenlasketut enimmäismäärät ovat 0,075, 19,8 ja 172 miljoonaa euroa, joista Euroopan unioni rahoittaa 50 prosenttia. Englannin punnan merkittävä revalvaatio (kun 4,221 prosentista vähennetään 2,6 suuruinen neutraali marginaali, saadaan 1,621 prosenttia) vuonna 1999 aiheutti 55,21 miljoonan euron suuruisen maatalouden valuuttajärjestelmän tasaustuen, josta Euroopan unioni maksaa 50 prosenttia edellyttäen, että jäsenvaltion osuus on yhtä suuri [ks. aset. (EY) N:o 802/2000¹²⁰].
480. Peltokasvien viljelyyn sovellettavien muuntokursseista johtuvien tasaustukien enimmäismäärä vahvistettiin Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan osalta asetuksella (EY) N:o 1612/2000¹²¹. Alennus oli Ruotsissa 6,23 ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa 3,39 prosenttia; tuen yhteen laskettu enimmäismäärä oli 24,17 ja 54,42 miljoonaa euroa, joista Euroopan unioni rahoittaa puolet. Asetuksella (EY) N:o 1611/2000¹²² sitä vastoin vähennettiin Tanskan kruunun arvonalenemisen vuoksi tasaustuen toista peltokasvien viljelyyn sovellettua osuutta, joka perustui 1. heinäkuuta 1999 sovellettuun muuntokurssiin. Yhteen lasketuksi määräksi saatiin 15,06 miljoonaa euroa 17,59 miljoonan euron sijaan.
481. Asetuksella (EY) N:o 2293/2000¹²³ vahvistettiin Ruotsin kruunun ja Englannin punnan muuntokursseista johtuvien tasaustukien enimmäismäärä pellavan ja hampun osalta. Alennus oli Ruotsissa 3,99 prosenttia ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa 5,38 prosenttia ja yhteenlasketut enimmäismäärät vastaavasti 0,03 ja 0,75 miljoonaa euroa, joista Euroopan unioni rahoittaa 50 prosenttia.

¹¹⁸ EYVL L 349, 24.12.1998 s.1.

¹¹⁹ EYVL L 96, 18.4.2000, s. 34.

¹²⁰ EYVL L 96, 18.4.2000, s. 36.

¹²¹ EYVL L 185, 25.7.2000, s. 36.

¹²² EYVL L 185, 25.7.2000, s. 34.

¹²³ EYVL L 262, 17.10.2000, s.12.

5. MAASEUDUN KEHITTÄMINEN VUONNA 2000

482. Maaseudun kehittämissuunnitelmat esitettiin komissiolle hyväksyttäviksi vuoden 1999 viimeisten ja vuoden 2000 ensimmäisten kuukausien aikana enimmäkseen neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1257/1999¹²⁴ säädetyssä määräajassa. Suunnitelmia toimitettiin hyväksyttäviksi yhteensä 69. Komissio hyväksyi suurimman osan suunnitelmista vuoden 2000 kuluessa.
483. Tavoite 1- ja 2 -alueilla, joilla maaseudun kehittämistoimenpiteet on sisällytetty rakennerahastojen ohjelmiin, hyväksyttiin yhteisön tukikehykset ja suurin osa yhtenäisistä ohjelma-asiakirjoista (neuvoston asetus (EY) N:o 1260/1999¹²⁵). Yhteisön tukikehyksen kehittymisen myötä suuri osa toimenpideohjelmista hyväksyttiin vuoden 2000 aikana. Tavoite 1- ja 2 -alueita koskevia ohjelma-asiakirjoja toimitettiin hyväksyttäviksi yhteensä noin 100.
484. Komissio hyväksyi suuntaviivat Leader+ -yhteisöaloitetta varten toukokuussa 2000, ja jäsenvaltiot toimittivat ohjelmansa hyväksyttäviksi vuoden toisella puoliskolla. Ohjelmia esitettiin hyväksyttäviksi yhteensä noin 70.

5.1. Belgia

5.1.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

485. Belgian horisontaalisella maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään helpottamaan sellaista viljelyalojen hyödyntämistä, jossa käytetään yhä laajemmin ympäristöystävällisempiä tuotantomenetelmiä ja painotetaan yhä enemmän maiseman suojelua sekä biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä edistämällä erityisesti luonnonmukaista viljelyä, käynnistämällä esittelyhankkeita ja luomalla yrityksille tarkoitettuja tukijärjestelmiä. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 156,68 miljoonaa euroa, ja Euroopan komissio rahoittaa ohjelmaa 72,31 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Tämä liittovaltion ohjelma kattaa maan kaikki maaseutualueet, mutta ei sisällä EMOTR:n ohjausosastosta rahoitettavia maaseudun kehittämistoimenpiteitä Hainaut'n alueella, joka saa rakennerahastoista tavoitteen 1 mukaista siirtymäkauden tukea. Ohjelma täydentää alueellisia (flaaminkielisen alueen ja Vallonian) maaseudun kehittämissuunnitelmia.

5.1.1.1. Flanderi

486. Flanderin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään monipuolistamaan maataloustoimintaa ja maaseutuelinkeinoja, kehittämään tuotteiden laatua sekä edistämään työllisyyttä tukemalla maaseudun monimuotoisuutta kestäväan kehitykseen keskittyneellä kokonaisvaltaisella politiikalla, jolla edistetään ympäristön ja maiseman suojelua sekä eläinten hyvinvointia. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 537,388 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 204,123 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

¹²⁴ EYVL L 160, 26.6.1999, s. 80.

¹²⁵ EYVL L 161, 26.6.1999, s. 1.

5.1.1.2. Vallonia

487. Vallonian maaseudun kehittämisohjelman yleisenä tavoitteena on tarjota Vallonian maataloudelle hyvät ja kestävät tulevaisuudennäkymät tukemalla sen lisäarvon kasvattamiseen tähtääviä ponnisteluja, ennallistamalla sen ammatillinen ja sosiaalinen houkuttavuus ja antamalla sille keinot vastata yleisen edun mukaisiin ympäristöä ja elintarvikkeiden laatua koskeviin vaatimuksiin. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 227,3270 miljoonaa euroa, ja Euroopan komissio rahoittaa ohjelmaa 83,7581 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.1.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

5.1.2.1. Belgian liittovaltio

488. Maatalouden varhaiseläketukijärjestelmää koskeva toimenpide on osoittautunut tehottomaksi. Arvioinnissa on ilmennyt, että tämän tyyppisen toimenpiteen jatkaminen olisi tehokkaampaa, jos se kohdistettaisiin tehokasvatukseen. Luvut osoittavat, että toimenpide on onnistunut varsin heikosti.
489. Luonnonympäristön parantamiseen ja suojelemiseen tähtääviä aktiivisia politiikkoja käynnistettiin jo useita vuosia sitten. Vuodesta 1995 on toteutettu maatalouden ympäristöohjelmia (esittelyhankkeita, tilanhoitosopimuksia jne.), ja erityisesti toimenpiteitä, jotka tähtäävät luonnonmukaiseen maanviljelyyn ja integroituun, ympäristöystävällisempään maanviljelyyn (torjunta-aineiden ja lannoitteiden käytön vähentämiseen). Lisäksi on otettu käyttöön siemenellisten hedelmien (omenien ja päärynöiden) integroidulle viljelylle myönnettävä tuki.
490. Belgiassa luonnonmukaisten viljelymenetelmien käytöstä maksettava hehtaaripalkkio on tuonut melko hyviä tuloksia ohjelmakaudella 1994–1999 (ennalta arvioitu edunsaajien määrä: 175, edunsaajien todellinen määrä: 305; ennalta arvioitu viljelyala: 2 595 hehtaaria, todellinen viljelyala: 11 300 ha). Tukijärjestelmälle hyväksyttiin jatkoaika (1999–2000) vuonna 1998.
491. Ilmoitettujen maatilojen lukumäärä nousi 168:sta (1994) 439:een (1998) ja 586:een (1999) (+249 prosenttia); tukijärjestelmästä tukea saavien maatilojen lukumäärä oli 95 vuonna 1994 ja nousi 330:een vuonna 1998.
492. Integroitujen tuotantomenetelmien käytöstä koristekasvien puutarhaviljelyssä maksettava hehtaaripalkkio otettiin käyttöön vuonna 1997 uutena toimenpiteenä, ja se saavutti suuren suosion.
493. Esittelyhankkeiden avulla on voitu osoittaa viljelijöille, miten maatalouden ympäristötekniikoita sovelletaan käytäntöön ja millaisia seurauksia niillä on ollut.

5.1.2.2. Bryssel-pääkaupunkiseutu

494. Edellisellä ohjelmakaudella pantiin täytäntöön ainoastaan maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamisesta 20 päivänä toukokuuta 1997 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 951/97¹²⁶. Rahoitettavia hankkeita oli kuusi

¹²⁶

EYVL L 142, 2.6.1997, s. 22.

(1,110 miljoonaa euroa) lihan ja koristekasvien alalla, ja niiden toteutuminen osoittautui tyydyttäväksi.

5.1.2.3. Flanderi

495. Varovainen investointitoiminta turvaa maatalousyrittäjyyden jatkuvuuden sekä jatkuvan tuen. Välttämättömät rakenteelliset mukauttamistoimet on onnistuttu aloittamaan taloudellisesti ja sosiaalisesti vastuullisella tavalla ohjelmakauden 1994–1999 aikana.
- tukea on myönnetty 1934 investointihankkeelle, jotka tähtäävät tuotantokustannusten pienentämiseen (maatilojen parannustyöt),
 - tukea on myönnetty 4594 investointihankkeelle, joilla on elin- ja työolojen parantamiseen painottuva sosio-ekonominen tavoite,
 - flaaminkielisen alueen investointirahastolle (VLIF) ilmoitetut yritysten selvitystilat ovat jääneet melko vähäisiksi (117 kaudella 1994–1999),
 - laadun parantamista ja tuotannon uudistamista koskevia investointeja on käynnissä 2822,
 - 9 666 parannussuunnitelmaa on hyväksytty.
496. Nuorten viljelijöiden tilanpidon aloittamiseen myönnettävää tukea on saanut 1 947 viljelijää.
497. Koulutusta on annettu yhteensä 181 842 tuntia. Kokonaan tai osittain toteutetuista maatalouden ympäristöhankkeista 90 prosenttia tähtäsi alan kilpailuaseman parantamiseen mukauttamalla laatu-, innovaatio- ja nykyaikaistamisvaatimuksia yleensä. Niihin kohdentui noin 54 prosenttia kokonaisinvestointikustannuksista.

5.1.2.4. Vallonia

498. Edellisten ohjelmien monipuolistamistoimenpiteet (tavoitteet 1 ja 5b) koskevat eri strategioita, kuten usean eri toiminnan harjoittamista, maaseutumatkailua, metsätalouden kehittämistä ja eläinkunnan tuotteiden hyödyntämistä.
499. Tavoitteen 5a mukaiset investointeja ja nuorten viljelijöiden tilanpidon aloittamista varten myönnettyt tuet ovat välttämättömiä Vallonian maatalouden kestävyyskannalta, mutta niiden onnistuminen riippuu suuresti tukien toteuttamistavoista. Usein mainitaan menneisyyden rasitteiden aiheuttama ongelma, eli viljelijöiden pankeille ja luottolaitoksille kerääntyneet velat.
500. Maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen osalta asetusta (EY) N:o 951/97 sovellettiin koko Vallonian alueella, mutta tukien määrä vaihteli kuitenkin tuettavien alueiden mukaan. Hyvien käytäntöjen osalta mainittakoon pääoma-avustusten saavuttama menestys, joka osoittaa välineen toimivuuden Vallonian alueella, sekä perunaa ja perunantaimia koskeva toimenpide, joka avasi uusia uria merkittävälle monipuolistamiselle Vallonian alueella ja erityisesti Hainaut'ssa.
501. Ennakkoarvioinnissa suurimmaksi ongelmaksi paljastui toteutettujen toimenpiteiden heikko määrällinen vaikutus, joka osoittaa, että Vallonian alueen yksityisiä sijoittajia

on vaikeaa saada liikkeelle ja että asiaa on kiireesti pohdittava järjestelmällisen ja kokonaisvaltaisen kehitysohjelman pohjalta.

502. Tavoitteiden 1 ja 5b sekä asetuksen (EY) N:o 951/97 perusteella toteutettavia ympäristönsuojelutoimenpiteitä on toteutettu erittäin vähän. Selittäviä tekijöitä ovat seuraavat:

- viljelijöiden perinteinen vastahakoisuus ympäristönäkökohtien huomioonottamiseen toiminnassaan,
- ympäristönsuojelun edistämiseen tähtäävien toimenpiteiden tukemiseksi tarvittavan viestintäpolitiikan heikko dynaamisuus (lukuun ottamatta maatalouden ympäristötoimenpiteitä),
- usein esiintyvä ymmärtämättömyys ympäristönsuojelutoimenpiteiden tavoitetta kohtaan,
- erilaisten, samaan tavoitteeseen pyrkivien mekanismien väliset ristiriidat, jotka saavat aikaan hämmennystä mahdollisten toimijoiden ja kohdeyleisöjen keskuudessa.

5.2. Tanska

5.2.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

503. Tanskan maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään luomaan kestäväille kehitykselle oikeat olosuhteet parantamalla maaseudun työllistymismahdollisuuksia, kehittämällä uusia maataloustuotteita ja integroimalla ympäristövaatimukset paremmin tehokkaaseen maa- ja metsätalouteen. Ohjelman kokonaiskustannukset ovat 944,5 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 348,8 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Ohjelma kattaa koko Tanskan. Epäsuotuisia alueita koskevia toimenpiteitä toteutetaan 31 pienellä saarella.

5.3. Saksa

5.3.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

5.3.1.1. Tausta ja ohjelmakehys

504. Saksaa varten laadittiin maan liittovaltion rakenteen vuoksi useita alueellisia suunnitelmia sekä yleinen kehys maaseudun kehittämiseksi. Saksa jakautuu tavoite 1 -alueisiin ja muihin kuin tavoite 1 -alueisiin. Siksi viranomaiset toimittivat 17 maaseudun kehittämissuunnitelmaa, joista yksi on yleinen kehys, sekä tavoite 1 -aluetta varten yhden yhteisön tukikehyksen ja kuusi toimenpideohjelmaa. Tavoite 1 -alueiden ulkopuolisia alueita koskevat maaseudun kehittämistoimenpiteet esitetään yhdessä ohjelmassa, jota rahoitetaan EMOTR:n tukiosastosta. Tavoite 1 -alueilla toimenpiteet sisältyvät joko maaseudun kehittämissuunnitelmaan, joka koskee ainoastaan neljää EMOTR:n tukiosastosta rahoitettavaa toimenpidettä: maatalouden ympäristötoimenpiteitä, metsitystä, korvauksia tai toimenpideohjelmassa esimerkiksi maatilainvestointeja. Lisäksi Saksan viranomaiset esittävät 14 Leader+ -ohjelmaa, joista yksi on "kansallinen verkosto-ohjelma".

1.3.1.2 Ohjelmien rakenne ja toimintalinjat

505. Komissio hyväksyi yhteisön tukikehyksen rakennerahastoja varten (2000–2006) 19. kesäkuuta 2000. Tukikehykseen kuuluu alueellisia ohjelmia ja kolme aihekohtaista ohjelmaa. EMOTR:n ohjausosaston osuus yhteisön tukikehyksen rahoituksesta on 3 400 miljoonaa euroa.
506. Yleisellä puiteasetuksella, joka koskee maaseudun kehittämistä Saksassa, pyritään parantamaan maa- ja metsätalouden kilpailukykyä, turvaamaan työpaikkojen säilyminen maaseutualueilla ja luomaan uusia työpaikkoja sekä parantamaan entisestään luonnon ja ympäristön suojelua maaseutualueilla. Kestävän kehityksen takaamiseksi tukitoimissa on otettava huomioon maaseudun ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset näkökohdat. Samalla asetus auttaa osaltaan merkittävästi yhdenmukaistamaan liittovaltion ja osavaltioiden maaseutualueille myöntämiä tukitoimia, varmistamaan kaikkien alueiden osallistumisen edellä mainittuihin toimiin, keskittämään ja koordinoimaan EU:n, liittovaltion ja osavaltioiden käyttöönotettavia keinoja sekä tehostamaan taloudellisten voimavarojen julkista hoitoa. Yleisessä puiteasetuksessa säädetyt toimenpiteet sisältyvät osavaltioiden suunnitelmiin, ja EMOTR osallistuu niiden rahoitukseen. Puitesuunnitelma ei siis ole asetuksessa (EY) N:o 1257/1999 tarkoitettu maaseudun kehittämissuunnitelma, johon voitaisiin hakea EMOTR:n tukea. Puiteasetus kattaa koko Saksan liittotasavallan alueen. Se käsittää myös toimenpiteitä, joita tuetaan EMOTR:n ohjausosastosta rakennerahastojen tavoite 1 -alueilla.

5.3.1.2.1 Baden-Württemberg

507. Baden-Württembergin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään elvyttämään maatalousyrityksiä kuluttajien nykyisiin vaatimuksiin vastaamiseksi, monipuolistamaan maatilojen tuloja ja turvaamaan niiden elinkelpoisuus pitkällä aikavälillä, tukemaan ympäristöä laajaperäisillä viljelytekniikoilla ja laajentamaan metsätaloutta. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 1 888,67 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 763 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.2 Baijeri

508. Baijerin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään uudistamaan maankäytön ja yritysten rakenteita markkinanäkymien parantamiseksi, kehittämään luonnonsuojelusta ja uusista ympäristösitoumuksista uusia tulonlähteitä, monipuolistamaan maaseudun työpaikkoja, parantamaan maaseudun infrastruktuuria ja lisäämään metsätaloutta. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 3 269 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 1 634,5 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.3 Brandenburg

509. Brandenburgin osavaltion maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteena on taata maaseudun kestävä kehitys sekä säilyttää, ylläpitää ja kehittää kulttuurimaisemia entisestään hyödyntämällä maa- ja metsätiloja pää- ja sivutoimisesti koko alueella. Suunnitelman toteutuksen tulee osaltaan edistää Brandenburgin maaseutualueiden elinkelpoisuutta ja jatkuvaa kehitystä yhtenäisenä alueena, jossa sosiaalinen ja taloudellinen tehtävä sekä luonnonympäristö sulautuvat yhdeksi kokonaisuudeksi.

Ohjelman talousarvio on yhteensä 364,20 miljoonaa euroa. Euroopan komissio osallistuu ohjelman rahoitukseen myöntämällä sille 273 miljoonan euron suuruisen tuen Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.4 Bremen

510. Bremenin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään parantamaan maatalouden, puutarhaviljelyn ja metsätalouden elinkelpoisuutta monipuolistamalla toimintaa ja kasvattamalla sen tuottamaa lisäarvoa, kehittämään maaseudun infrastruktuuria ja elintasoa sekä parantamaan ympäristönhoitoa. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 23,966 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 10,500 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.5 Hampuri

511. Hampurin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään luomaan kilpailukykyisempiä maatiloja, joiden tuotteet vastaavat korkeita ympäristö- ja hyvinvointistandardeja, vahvistamaan maaseudun infrastruktuureja väestön asunto-, työllisyys- ja virkistystarpeiden täyttämiseksi sekä tukemaan maatilojen tulorakennetta maksamalla palkkioita ympäristöystävällisestä toiminnasta. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 76,741 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 37,800 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.6 Hessen

512. Hessenin osavaltion maaseudun kehittämissuunnitelmalla edistetään alueen maatalouden elpymistä panostamalla elinkeinoalan monipuolisuuteen, kestävyys- ja kilpailukykyyn. Erityisesti korostetaan maaseudun ympäristötoimenpiteitä, jotka edistävät ympäristönsuojelun ja ympäristön laadun parantamiseen sekä maaseudun säilyttämiseen tähtääviä tuotantomenetelmiä. Samalla painotetaan kestäviä eli taloudellisesti ja ekologisesti vaikuttavia toimenpiteitä. Ohjelman kokonaisbudjetti on 637,382 miljoonaa euroa. Euroopan komissio osallistuu ohjelman rahoitukseen myöntämällä sille 278,400 miljoonan euron suuruisen tuen Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.7 Mecklenburg-Vorpommern

513. Mecklenburg-Vorpommernin alueen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteena on säilyttää maatalous epäsuotuisilla alueilla toteuttamalla korvaustoimenpiteitä, maaseudun ympäristötoimenpiteitä ja metsätaloutta koskevia toimenpiteitä tukien samalla luonnonmukaisten viljelymenetelmien säilyttämistä ja kehittämistä sekä toteuttaa lisäksi näitä tavoitteita tukevia luonnonsuojelutoimenpiteitä. Ohjelman kokonaisbudjetti on 208,76 miljoonaa euroa. Euroopan komissio osallistuu ohjelman rahoitukseen myöntämällä sille 155,70 miljoonan euron suuruisen tuen Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.8 Niedersachsen

514. Niedersachsenin alueen ”Proland Niedersachsen” -ohjelman mittavana tavoitteena on säilyttää elävä maaseutuympäristö, jossa korostuu maatalouden monimuotoisuus. Tämän maatalouden ja maaseudun kehittämisohjelman muodossa Niedersachsenin alue esittää integrointimenettelyyn perustuvan suunnitelman, jolla pyritään yhdistämään hyödyllisellä tavalla toisiinsa sekä maatalousalaa koskevia toimenpiteitä että eri alojen välisiä toimenpiteitä ja erityisiä ympäristötoimenpiteitä. Toimenpiteiden tavoitteena on vahvistaa kestävästi maaseudun taloudellista kilpailukykyä ja ekologista tehtävää. Ohjelman kokonaisbudjetti on 1 168,450 miljoonaa euroa. Euroopan komissio osallistuu ohjelman rahoitukseen myöntämällä sille 544,4 miljoonan euron suuruisen tuen Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.9 Nordrhein-Westfalen

515. Nordrhein-Westfalenin maaseudun kehittämisohjelman tavoitteena on tuottaa kilpailukykyisiä elintarvikkeita, jotka vastaavat korkeita hyvinvointi- ja ympäristöstandardeja, varmistaa maaseudun pysyminen asuttuna parantamalla infrastruktuuria ja palveluita sekä kasvattaa maaseutualueiden ja metsien ympäristöarvoa. Ohjelman kustannukset ovat yhteensä 940 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 302,5 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.10 Rheinland-Pfalz

516. Rheinland-Pfalzin osavaltion maaseudun tulevaisuutta koskevan aloitteen tavoitteena on maatalouden rakenteiden parantaminen, ympäristönäkökohdat huomioon ottavan maatalouden edistäminen ja maaseudun kehittäminen. Aloitteella pyritään laajaperäiseen, markkinasuuntautuneeseen ja kilpailukykyiseen maatalouteen, joka toimii resursseja säästäten ja kestävällä pohjalla. Ohjelman talousarvio on yhteensä 589,694 miljoonaa euroa, josta EY:n rahoitusosuus Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta on 279,2 miljoonaa euroa.

5.3.1.2.11 Saarland

517. Saarlandin maaseudun kehittämisohjelman tavoitteena on taloudellisesti ja ekologisesti vakaa maa- ja metsätalous, joka perustuu elävän, aidon maaseudun säilyttämiseen ja kehittämiseen. Ohjelman talousarvio on yhteensä 79,020 miljoonaa euroa, josta EY:n rahoitusosuus Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta on 36,8 miljoonaa euroa.

5.3.1.2.12 Sachsen

518. Sachsenin maaseudun kehittämisohjelmalla on seuraavat tavoitteet: maatilojen rakenteiden uudistaminen varhaiseläkejärjestelmien avulla; maatilojen elinkelpoisuuden turvaaminen epäsuotuisilla alueilla ja paikallisten yhteisöjen tukeminen; ympäristötoimenpiteiden lisääminen eroosion sekä nitraattien ja torjunta-aineiden käytön vähentämiseksi; metsätalouden käyttäminen ekologisen ja taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 443,86 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 330,50 miljoonalla eurolla.

Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.13 Sachsen-Anhalt

519. Sachsen-Anhaltin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään rakenteiden uudistamiseen ja ympäristön kannalta edullisten viljelymenetelmien käyttöön siten, että turvataan maatalousyritysten elinkelpoisuus pitkällä aikavälillä. Metsätaloutta koskevilla toimenpiteillä pyritään turvaamaan tuotanto ja infrastruktuurit samalla laajentaen markkinoita. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 235,158 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 175,600 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.14 Schleswig-Holstein

520. Schleswig-Holsteinin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään kehittämään maaseutualueille uusia taloudellisia mahdollisuuksia sekä parantamaan infrastruktuuria ja palveluja samalla suojellen maiseman monimuotoisuutta. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 573,57 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 239,10 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.1.2.15 Thüringen

521. Thüringenin vapaavaltion maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteena on kehittää tehokkaita työkaluja, joilla voidaan hallita ikäpyramidin muutosten aiheuttamaa radikaalia rakennemuutosta ja innovatiivisten elinkeinoalojen nopeaa kehitystä, johon liittyy kulttuurimaiseman häviämis- tai taantumisriski. Suunnitelman tavoitteena on tukea toimenpiteitä, jotka tähtäävät taloudellisten vaatimusten sekä ekologisten, sosiaalisten ja kulttuurillisten vaatimusten yhteensovittamiseen, ja toimenpiteitä, joilla pyritään takaamaan maaseudun kestävä kehitys. Ohjelman kokonaisbudjetti on 324,64 miljoonaa euroa. Euroopan komissio osallistuu ohjelman rahoitukseen myöntämällä sille 243,00 miljoonan euron suuruisen tuen Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.3.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

522. Maatalouden ympäristöohjelmien arviointia neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2078/92 mukaisesti jatkettiin. Eri arviointimenetelmien käyttö ja sovittujen indikaattorien puuttuminen estävät arviointitulosten vertailun. Arvioinnit vaikuttivat kuitenkin uusien maaseudun kehittämisohjelmien laatimiseen ja johtivat maatalouden ympäristötoimenpiteiden mukauttamiseen. Toimenpiteiden arviointi asetuksen (EY) N:o 950/97 ja asetuksen (EY) N:o 951/97 mukaisesti on aloitettu.

5.3.2.1. Tavoite 1

523. Saksan uudet osavaltiot sitoneet kaikki käytettävissä olevat määrärahat (2 807 332 181 euroa). Maksuja suoritetaan vielä 31. päivään joulukuuta 2001.
524. Maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä koskevien toimenpiteiden avulla on onnistuttu vakauttamaan suuri määrä maatalousyrityksiä. Ehdottomana painopisteenä oli kylien ja maaseutumatkailun kehittämistä koskevien toimenpiteiden

tukeminen. Näin onnistuttiin säilyttämään olemassa olevia työpaikkoja ja luomaan uusia vaihtoehtoisia työpaikkoja.

525. EMOTR:n ohjausosaston toimenpideohjelmiin kuuluvat toimenpiteet ovat parantaneet maaseutuväestön elinolosuhteita merkittävästi.

5.3.2.2. Tavoite 5b

526. Vuoden 1999 lopussa Saksan tavoite 5b -ohjelmia varten käytettävissä olleet EMOTR:n määrärahat oli sidottu täysimääräisesti. Vuoden 2000 vuosikertomusten mukaan rahat käytetään suunnitellusti vuoden 2001 loppuun mennessä. Jälkiarviointi aloitettiin useimmissa tapauksissa rajoitettujen tarjousten perusteella. Lopulliset tulokset ovat käytettävissä vasta vuoden 2001 lopussa.

5.3.2.3. Leader II

527. Käytettävissä olevat määrärahat on sidottu täysimääräisesti, ja ne käytetään vuoden 2001 loppuun mennessä.

5.4. Kreikka

5.4.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

528. Kreikan horisontaalisella maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään lujittamaan maatalouden kilpailukykyä ja samalla suojelemaan ympäristöä sekä edistämään maaseutualueiden kestävää ja kokonaisvaltaista kehitystä. Ohjelman kustannukset ovat yhteensä 2 686,4 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 993,4 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Ohjelma kattaa kaikki maaseutualueet ja täydentää EMOTR:n ohjausosastosta rakennerahastojen tavoitteen 1 perusteella osarahoitettavia toimenpiteitä. Kreikka on kokonaisuudessaan tavoite 1 -aluetta.

5.4.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

529. Sekä yhteisön tukikehyksen että ohjelmien tasolla tehdyissä arvioinneissa korostetaan, että tarpeiden ja käytettävissä olevien varojen välillä on tietty epäsuhta edellisellä maaseudun kehittämistä koskevalla ohjelmakaudella. Sen vuoksi alakohtaisten rakenteiden uudistamiseen sekä maatalouden ja maaseutualueiden yleiseen kilpailukykyyn on panostettava enemmän. Lisäksi ohjelmia toteutettaessa on todettu, että ”perinteiset” infrastruktuuri- ja tuotantoinvestoinnit ovat olleet helpompia toteuttaa, kun taas teknisesti monimutkaisempia hankkeita ja innovatiivisia toimenpiteitä on ollut vaikea käynnistää. Toteutus- ja hallinnointimekanismit kaipaavat myös parantamista (hankkeiden suunnittelu, valmistelu ja toteutus).
530. Kaikesta huolimatta suurin osa tavoitteista saavutettiin, eli toteutettiin noin 30 000 maatalouden investointihanketta, investoitiin 750 markkinointi- ja jalostusyritykseen, autettiin noin 15 000 nuorta viljelijää aloittamaan tilanpito ja vakautettiin kiinteää yksityistä pääomaa maataloudessa. Tulokset ovat ansiokkaita.
531. Uudella ohjelmakaudella tulisi kiinnittää enemmän huomiota tavoitteenasettelun painopisteisiin, kokonaisvaltaisten lähestymistapojen käyttöön, monimutkaisten tai innovatiivisten toimenpiteiden ja hankkeiden aiheuttamien vaikeuksien voittamiseen,

hankkeiden suunnitteluun ja hallintaan sekä toteutus- ja hallintomekanismien parantamiseen.

5.5. Espanja

5.5.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

532. Espanjan horisontaalisella maaseudun kehittämisohjelmalla nro 1 pyritään tukemaan maaseudun kestävä hoitoa parantamalla maatiloiden tuotanto-olosuhteita ja rakenteita ympäristönsuojelun ohella. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 3 132,081 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 2 222,856 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Ohjelma kattaa maan maaseutualueet kokonaisuudessaan lukuun ottamatta Navarraa ja Baskimaata, joilla on käytettävissään omia varoja toimenpiteiden yhteisrahoitusta varten. Ohjelma täydentää alueellisella tasolla toteutettavia maaseudun kehittämis-toimenpiteitä sekä horisontaalista ohjelmaa nro 2, joka koskee ainoastaan tiettyjä alueita.

5.5.1.1. Aragonia

533. Aragonian maaseudun kehittämisohjelman päätavoitteena on kehittää maatalouden ja maaseudun monimuotoisia tehtäviä: taloudellista tehtävää (maatalouden raaka-aineiden tuotantoa, maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä, matkailua ja vapaa-ajan toimintaa), sosiaalista tehtävää (painottamalla inhimillisten voimavarojen roolia maaseutuyhteiskunnan lujittamiseksi) ja ekologista tehtävää (joka on myös keino monipuolistaa maaseudun toimintaa). Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 471,358 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 257,695 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.5.1.2. Katalonia

534. Katalonian maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään mukauttamaan maatalousala ja maatalouden raaka-aineita jalostava teollisuus markkinaolosuhteisiin, parantamaan maaseudun kilpailukykyä uusimalla infrastruktuureja ja monipuolistamalla palveluja sekä säilyttämään ja hyödyntämään metsiä. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 400,98 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 206,95 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.5.1.3. Baleaarit

535. Baleaarien maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään ylläpitämään ja kehittämään työllisyyttä sekä parantamaan tuloja erityisesti maatalousalalla siten, että luodaan edellytykset maaseutuväestön nuortumiselle ja sosiaalisen verkoston lujittumiselle turvaten samalla mahdollisimman pitkälti ympäristön ja maiseman suojelu. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 48,042 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 21,619 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.5.1.4. La Rioja

536. La Riojan maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään tukemaan alueen talouskasvua ja torjumaan autioitumista parantamalla elinolosuhteita sekä lisäämällä ja parantamalla palveluja ja infrastruktuureja. Lisäksi tavoitteena on maaseudun kestävä kehityksen edistäminen siten, että vähennetään eroosiota, kasvatetaan metsäalaa ja lisätään korkealaatuisten pintavesien osuutta. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 82,54 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 39,94 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.5.1.5. Madrid

537. Madridin alueen maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään edistämään ympäristöystävällistä maataloutta tukemalla maaseutualueiden kestävä kehitystä. Tavoitteena on myös maatalouselinkeinon monipuolistaminen ja kehittäminen ja asukkaiden paremmasta integroitumisesta huolehtiminen. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 139,042 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 69,526 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.5.1.6. Navarra

538. Navarran maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään edistämään ympäristöystävällistä maataloutta ja maaseudun sosiaalista kehittämistä parantamalla väestön elin- ja työoloja, hidastamalla maaltamuuttoa ja rohkaisemalla naisia osallistumaan työelämään. Tavoitteena on myös edistää maaseudun taloudellista kehittämistä tukemalla maataloutta ja maatalouselintarvikealaa, monipuolistamalla toimintaa ja edistämällä ammattikoulutusta. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 285,519 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 143,871 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.5.1.7. Baskimaa

539. Baskimaan maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään varmistamaan maaseutualueiden kestävä ja monipuolinen kehitys sekä nostamaan epäsuotuisimmassa asemassa olevien maaseutualueiden (eli rakennerahastojen tavoite 2 -alueiden) arvoa lujittamalla maatalouden taloudellista ja sosiaalista roolia (ammattikoulutus, kilpailukyky, työnsaantimahdollisuudet), edistämään ympäristöystävällisiä viljelymenetelmiä, parantamaan elämänlaatua maaseudun pitämiseksi asuttuna sekä säilyttämään maaseudun luonnonvarat ja metsävarat sekä maisema. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 235,760 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 121,199 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.5.2. EMOTR:n ohjausosaston ohjelmat

540. Komissio hyväksyi Espanjan tavoite 1 -alueita varten yhteisön tukikehyksen, jonka mukaan EMOTR:n ohjausosasto osallistuu maatalouden ja maaseudun kehittämiseen 5 021 miljoonan euron rahoitusosuudella, josta 65 miljoonaa maksetaan siirtymäkauden tukea saavalle Kantabrian alueelle.

541. Maaseudun kehittämistä varten ehdotetut tukimuodot ovat:

- Monia alueita koskeva toimenpideohjelma (EMOTR:n ohjausosasto), joka tähtää maatalouden rakenteiden ja tuotantojärjestelmien parantamiseen kaikilla Espanjan tavoite 1 -alueilla lukuun ottamatta Kantabriaa. Toimenpideohjelmaan sisältyy neljä toimenpidettä (vesivarojen hoito, maatilainvestointien tukeminen, nuorten viljelijöiden aloitustuki ja tekninen apu).
- Julkiset kustannukset ovat 2 480 miljoonaa euroa, joista EMOTR:n ohjausosaston osuus on 1 489 miljoonaa euroa.
- Yhdeksän useasta rahastosta (EAKR:sta, EMOTR:n ohjausosastosta, ESR:sta) rahoitettavaa alueellista toimenpideohjelmaa. EMOTR:n ohjausosaston osuus kaikkien näiden toimenpideohjelmien rahoituksesta on 3 432 miljoonaa euroa.
- Yksi useasta rahastosta (EAKR:sta, EMOTR:n ohjausosastosta, ESR:sta) rahoitettava toimenpideohjelma siirtymäkauden tukea saavaa Kantabrian aluetta varten. Toimenpideohjelma sisältää kaikki maaseudun kehittämistoimenpiteet, joista säädetään asetuksessa (EY) N:o 1257/1999. EMOTR:n ohjausosaston rahoitusosuus on 65 miljoonaa euroa.
- Yksi useasta rahastosta (EAKR:sta, EMOTR:n ohjausosastosta, ESR:sta) rahoitettava toimenpideohjelma teknistä apua varten. EMOTR:n ohjausosaston rahoitusosuus on yhdeksän miljoonaa euroa.

5.5.3. *Vanhojen ohjelmien arviointi*

542. Ohjelmakaudella 1994–1999 toteutettujen maaseudun kehittämisohjelmien jälkiarviointi on käynnissä; kertomukset lienevät käytettävissä vuoden 2002 aikana.
543. Yhteisön tuen kokonaismäärä (maksusitoumusmäärärahoina) tavoitetta 5a varten kaudeksi 1994–1999 oli 438 miljoonaa euroa, joista oli käytetty 61 prosenttia 31. joulukuuta 1999 (EMOTR:n ohjausosasto).
544. EMOTR:n ohjausosastosta tavoitetta 1 varten maksetun tuen määrä (maksusitoumusmäärärahoina) samalla kaudella oli 3 455 miljoonaa euroa ja tavoitetta 5b varten maksetun tuen määrä 423 miljoonaa euroa. Tavoite 1 -alueille tarkoitetuista määrärahoista oli 31. joulukuuta 1999 käytetty 90 prosenttia ja tavoite 5b -alueiden määrärahoista 88 prosenttia.
545. EMOTR:n ohjausosastosta muiden yhteisöaloitteiden (Interreg, Regis (Kanariansaaret) ja Leader II) perusteella maksetun tuen kokonaismäärä (maksusitoumusmäärärahoina) oli 300 miljoonaa euroa, joista oli 31. joulukuuta 1999 käytetty 49 prosenttia.
546. Liitännäistoimenpiteitä tuettiin EMOTR:n tukiosastosta kaudella 1994–1999 912 miljoonalla eurolla, joista 230 miljoonaa euroa myönnettiin maatalouden ympäristötoimenpiteisiin, 612 miljoonaa euroa maatalousmaan metsitykseen ja 70 miljoonaa euroa varhaiseläkejärjestelmiin.

5.6. Ranska

5.6.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

547. Ranskan horisontaalisella maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään edistämään maaseutualueiden sopusointuisempaa kehittämistä alueiden kestävämmän hoidon ja toiminnan tasaisemman jakautumisen avulla sekä lujittamaan maa- ja metsätalouden monimuotoisia tehtäviä: tuotantoa, työpaikkojen luomista, maiseman hoitoa ja luonnonsuojelua. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 12 849,4 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 4 994,9 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Ohjelma kattaa maaseutualueet kokonaisuudessaan. Se täydentää maaseudun kehittämistoimenpiteitä, joita osarahoitetaan EMOTR:n ohjausosastosta ja jotka sisältyvät rakennerahastojen tavoite 2 -alueita varten laadittuihin alueellisiin kehitysohjelmiin, sekä EMOTR:n tukiosastosta osarahoitettavia toimenpiteitä tavoite 1 -alueilla.

5.6.1.1. Tavoite 1 -ohjelmat

548. Tavoite 1 koskee neljää merentakaista departementtia sekä Korsikaa ja Hainaut'ta (näille kahdelle alueelle myönnetyn siirtymäkauden tuen perusteella). Kaikki asetuksessa (EY) N:o 1257/1999 säädetyt toimenpiteet voidaan sisällyttää alueellisiin yhtenäisiin ohjelma-asiakirjoihin, ja neljää liitännäistoimenpidettä rahoitetaan Ranskan kansallisen maaseudun kehittämissuunnitelman (PDRN) perusteella. EMOTR:n ohjausosaston osuus näiden kuuden ohjelman rahoituksesta on 606 miljoonaa euroa neljälle merentakaiselle departementille (Réunion: 303, Martinique: 100, Guadeloupe: 140 Ranskan Guyana: 63) ja 74 miljoonaa euroa siirtymäkauden tukea varten (Korsika: 35, Ranskan Hainaut: 39).

5.6.1.2. Tavoite 2 -ohjelmat

549. Ranskan kansallista maaseudun kehittämissuunnitelmaa täydentävät emämaan 20 alueellista yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa, joihin kuuluu 768,340 miljoonan euron suuruinen EMOTR:n tukiosastosta rahoitettava ohjelmalohko. Asetuksessa (EY) N:o 1257/1999 säädetyistä toimenpiteistä Ranskan viranomaiset ovat avanneet alueellisille ohjelmille toimenpiteet A ja G sekä kaikki 33 artiklassa (J–V) mainitut toimenpiteet. Päällekkäisyyttä kansallisen maaseudun kehittämissuunnitelman kanssa ei saa olla (pääsääntöisesti on siis niin, että jos molemmissa ohjelmissa käytetään samoja toimenpiteitä, yhtenäisissä asiakirjoissa suunniteltujen toimien on oltava kollektiivisia, alueellista kehitystä edistäviä toimenpiteitä).

5.6.1.3. Leader+

550. Leader+ -yhteisöaloite toteutetaan kansallisena ohjelmana, joka koskee koko Ranskan aluetta lukuun ottamatta joitakin kaupunkialueita, sekä kokonaisavustuksena. Ohjelmaluonnos esitettiin 19. heinäkuuta 2000, ja se on hyväksyttävä viimeistään joulukuun kuluessa. Ohjelman määrärahat ovat 252 miljoonaa euroa.

5.6.2. *Vanhojen ohjelmien arviointi*

551. Ohjelmakaudella 1994–1999 toteutettujen maaseudun kehittämisohjelmien jälkiarviointi on käynnissä; kertomukset ovat käytettävissä vuoden 2002 aikana.
552. Yhteisön tavoitetta 5a varten myöntämän tuen kokonaismäärä kaudella 1994–99 on 1 536 miljoonaa euroa asetuksen (EY) N:o 950/97 ja 297 miljoonaa euroa asetuksen (EY) N:o 951/97 perusteella.
553. Kuudesta tavoite 1 -ohjelmasta käytettävissä olevien tietojen mukaan määrärahat on sidottu lähes sataprosenttisesti. Kauden 1994–99 tavoite 5b -ohjelmat ovat vuonna 1999 tehtyjen teknisten ja taloudellisten muutosten jälkeen edenneet nopeammin, ja EMOTR:n määrärahoista on kohdennettu 96 prosenttia, eli 841 794 355 euroa. Määrärahoista on maksettu 56 prosenttia.
554. Leader II -yhteisöaloitteen määrärahoista on tavoite 1- ja 5b -alueilla kohdennettu hieman yli 90 prosenttia. EMOTR:n määrärahojen toteutumisaste on kuitenkin vielä alhainen, alle 30 prosenttia.

5.7. **Irlanti**

5.7.1. *Uusien ohjelmien hyväksyminen*

5.7.1.1. Tausta ja ohjelmakehys

555. Irlanti on jaettu kahteen NUTS II -alueeseen: Border, Midland ja West (tavoite 1) sekä South-East, jonka tukea ollaan asteittain lakkauttamassa (phasing-out). Kaudella 2000–2006 molemmat alueet saavat tukea yhteisön tukikehyksestä. EMOTR:n ohjausosaston osallistuminen Irlantia varten hyväksytyyn yhteisön tukikehykseen keskittyy kahteen alueelliseen ohjelmaan ja PEACE-ohjelmaan. EMOTR:n ohjausosastosta osarahoitetaan myös maaseudun kehittämistoimenpiteitä Leader+-yhteisöaloitteen perusteella. EMOTR:n tukiosasto täydentää ohjausosaston toimia maaseudun kehittämissuunnitelmalla.

5.7.1.2. Ohjelmien rakenne ja toimintalinjat

556. Komissio hyväksyi yhteisön tukikehyksen rakennerahastoja varten (2000–2006) 27. heinäkuuta 2000. Yhteisön tukikehyksen mukaan Irlannissa on kolme alueiden välistä ohjelmaa (taloudellinen ja sosiaalinen infrastruktuuri, työllisyys ja inhimilliset voimavarat sekä tuotantosektori). Näitä kolmea alueiden välistä ohjelmaa täydentää kaksi alueellista toimenpideohjelmaa, joista kumpikin keskittyy *neljään toimintalinjaan*: paikalliseen infrastruktuuriin, paikallisten yritysten kehittämiseen, maatalouden ja maaseudun kehittämiseen sekä sosiaalisen osallisuuden edistämiseen ja lastenhoitoon. Irlannin Pohjois-Irlantiin rajoittuvissa kreivikunnissa toteutetaan PEACE-ohjelmaa. EMOTR:n ohjausosaston osuus yhteisön tukikehyksestä on 182,0 miljoonaa euroa, ja määrärahat keskittyvät kahteen alueelliseen ohjelmaan (169,4 miljoonaa euroa) sekä PEACE-ohjelmaan (12,6 miljoonaa euroa). Alueelliset ohjelmat koskevat kahta edellä mainituista neljästä toimintalinjasta. Toimenpideohjelmaehdotukset toimitettiin hyväksyttäväksi huhtikuussa 2000.
557. Irlannin maaseudun kehittämisohjelma on osa kokonaisstrategiaa, joka tähtää kilpailukykyisemmän alkutuotannon edistämiseen, ekologisesti kestävien tuotantomenetelmien tukemiseen, toiminnan monipuolistamiseen sekä maataloilla

että niiden ulkopuolella vaihtoehtoisten tulonlähteiden luomiseksi viljelijöille sekä maaseudun kehittämisen edistämiseen paikallisella tasolla. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 3 675,1 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 2 388,9 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Ohjelma kattaa kaikki maaseutualueet. Se ei sisällä rakennerahastojen tavoite 1 -alueilla EMOTR:n ohjausosastosta osarahoitettavia toimenpiteitä, jotka kattavat koko Irlannin alueen (tavoite 1 -alueen North-Westissä, siirtymäkauden tavoite 1 -alueen South-Eastissä).

5.7.2. *Vanhojen ohjelmien arviointi*

558. Kaikki edellisen kauden ohjelmien perusteella tehtävät sitoumukset tehtiin vuoden 1999 loppuun mennessä, ja Irlannin viranomaisilla oli kiire käyttää määrärahat vuonna 2000. Asetuksessa (EY) N:o 950/97 säädettyjen toimenpiteiden toteuttamisesta on tehty arviointi. Arvioinnissa korostetaan luonnonhaittakorvausten merkitystä epäsuotuisilla alueilla. Muiden toimenpiteiden ja ohjelmien arviointia jatketaan.

5.8. **Italia**

5.8.1. *Uusien ohjelmien hyväksyminen*

559. Ohjelmakauden 2000–2006 toimenpiteet toteutetaan yksinomaan alueellisina ohjelmina. Komissio hyväksyi kaikkien 19 alueen ja kahden autonomisen maakunnan vuoden alussa esittämät maaseudun kehittämissuunnitelmat useiden pitkiä neuvotteluja seuranneiden tarkistusten jälkeen.
560. Uusien asetusten mukaisesti EMOTR:n tukiosasto osallistuu tavoitteen 1 ulkopuolisten alueiden (jotka sijaitsevat Italian keski- ja pohjoisalueilla) esittämien suunnitelmien rahoitukseen. Mezzogiornon alueet, joista kuusi kuuluu tavoitteeseen 1 ja joista yhden (Molisen) tukea ollaan asteittain lakkauttamassa (phasing-out), saavat EMOTR:n tukiosaston tukea ainoastaan kolmelle liitännäistoimenpiteelle, jotka koskevat YMP:n uudistusta ja epäsuotuisien tai ympäristörajoitteisten alueiden viljelijöille maksettavia luonnonhaittakorvauksia. Kaikkia muita maatalousalan ohjelmia täydentäviä toimenpiteitä osarahoitetaan EMOTR:n ohjausosastosta.
561. Nämä toimenpiteet on sisällytetty (aluekehitysrahaston, sosiaalirahaston ja kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen varoista yhteisrahoitettavien toimenpiteiden kanssa) alueellisiin toimenpideohjelmiin, joiden avulla toteutetaan Italiaa varten laadittua yhteisön tukikehystä tavoitteen 1 osalta.
562. Komissio hyväksyi kaikki seitsemän useasta rahastosta rahoitettavaa ohjelmaa, minkä jälkeen ne sisällytettiin ohjelmatäydennyksiin, joista ilmenevät niiden toteutusta koskevat yksityiskohdat.

5.8.1.1. *Abruzzo*

563. Abruzzon maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään lujittamaan maaseudun ja muun yhteiskunnan välisiä yhteyksiä, torjumaan sisäalueiden autioitumista, lisäämään maaseudun kulttuuriperinnön arvoa ja tukemaan maatalouselintarvikealaa siten, että työllisyys säilyy ja lisääntyy. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 292,59 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 132,66 miljoonalla eurolla.

Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.2. Bolzano

564. Bolzanon alueen maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään vahvistamaan maa- ja metsätalouden kilpailukykyä suojellen samalla ympäristöä ja pitämään maaseutu asuttuna edistämällä maaseutualueiden kestävä kehitystä. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 265,88 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 118,67 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.3. Emilia-Romagna

565. Emilia-Romagnan maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään vahvistamaan yritysten kilpailukykyä ja suojelemaan ympäristöä tavoitteena maaseutualueiden kestävä ja kokonaisvaltainen kehitys noudattamalla laatuun perustuvaa strategiaa maataloustuotannon tyyppin mukaan. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 852,2 miljoonaa euroa (kokonaiskustannukset: 1 269,8 miljoonaa euroa). Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 386,7 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.4. Friuli-Venezia Giulia

566. Friuli-Venezia Giulian alueen maaseudun kehittämisohjelman keskeisenä tavoitteena on maatalouden perusteellinen uudistaminen, joka perustuu ympäristöresurssien hyödyntämiseen ja maatalouden monimuotoiseen tehtävään. Tavoitteen saavuttamiseksi ohjelmalla pyritään lisäämään tilojen kilpailukykyä, parantamaan tuotteiden laatua sekä edistämään ympäristöystävällisiä maa- ja metsätalouden menetelmiä ja maaseudun talouselämän synergiaa. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 212,984 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 99,740 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.5. Lazio

567. Lazion alueen maaseudun kehittämisohjelman kokonaistavoitteena on vahvistaa maaseutualueiden tuotantojärjestelmää erityisesti sisämaan epäsuotuisilla alueilla sopusointuisen kasvun turvaamiseksi taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen sekä luonnonvarojen suojelun ja hyödyntämisen osalta. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 585,36 miljoonaa euroa (kokonaiskustannukset: 849,23 miljoonaa euroa). Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 255,39 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.6. Liguria

568. Ligurian maaseudun kehittämisohjelman tavoitteina on lisätä alueen maatalouden kilpailukykyä, kehittää sen monimuotoisia tehtäviä siten, että samalla turvataan väestön tasapainoinen jakaantuminen alueelle ja ympäristönsuojelu, sekä mukauttaa maaseudun palvelut ja infrastruktuurit Euroopan yhdentymisen ja kaupan maailmanlaajuistumisen aiheuttamiin muutoksiin. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 210,655 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa

87,08 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.7. Lombardia

569. Lombardian maaseudun kehittämisohjelman tavoitteina on lisätä alueen maatalouden kilpailukykyä, lujittaa maaseutualueiden taloudellista ja sosiaalista verkostoa sekä työllisyyttä (erityisesti naisten työllisyyttä) alkutuotantosektorilla ja hyödyntää maatalouden roolia ympäristönsuojelussa (erityisesti maaperän suojelussa) ja maiseman hoidossa turvautumalla vähemmän voimaperäisiin menetelmiin, sekä kohottaa viljelijöiden tulotasoa monipuolistamalla toimintoja. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 805,435 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 337,07 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.8. Marche

570. Marchen maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään edistämään taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävää kehitystä tukemalla tilojen kilpailukykyä, alueen varojen hyödyntämistä ja elämänlaadun parantamista maaseutualueilla sekä julkisten viranomaisten toimintaa tämän kestävyuden takaamiseksi. Ohjelman kustannukset ovat yhteensä 691,1 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 185,4 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.9. Umbria

571. Umbrian alueen maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään tukemaan maaseutualueiden kilpailukykyä noudattamalla laatupolitiikkaa, edistämällä (erityisesti nuorten) työllisyyttä sekä suojelemalla ympäristöä ja maaseutua. Toiminnan punaisena lankana on tuotantotoiminnan ja maaseutua ja sen perinteitä hyödyntävän toiminnan välisten synergiaetujen etsintä. Ohjelman kustannukset ovat yhteensä 533,04 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 179,61 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.10. Piemonte

572. Piemonten maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään tukemaan maaseutualueiden taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävää kehitystä hyödyntämällä maatalouden monimuotoisia tehtäviä, luomalla viljelijöille täydentäviä toimintoja ja tuloja (erityisesti taantuvilla maatalousalueilla) sekä edistämällä miesten ja naisten yhtäläisiä mahdollisuuksia. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 868,45 miljoonaa euroa (ohjelman kokonaiskustannukset: 1 233,91 miljoonaa euroa). Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 363,24 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.11. Toscana

573. Toscanan maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään lisäämään maatalouden ja maatalouselintarvikealan kilpailukykyä sekä parantamaan tuotteiden laatua, suojelemaan ympäristöä ja maaseutualueita sekä hyödyntämään maaseutualueiden

tarjoamat mahdollisuudet osana strategiaa, jolla edistetään elämänlaatua Toscanassa. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 730,412 miljoonaa euroa (kokonaiskustannukset: 1 062,603 miljoonaa euroa). Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 328,930 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.12. Trentino

574. Trentinon autonomisen maakunnan maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään hyödyntämään maataloutta kestävänsä kehityksen ehdoilla, pitämään maaseutu asuttuna ja ylläpitämään maataloustoimintaa sekä säilyttämään ympäristö ja maaseutumaisema. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 210,200 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 90,250 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.13. Valle d'Aosta

575. Valle d'Aostan maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään lisäämään maa- ja metsätalouden kilpailukykyä, tukemaan maaseutualueiden kestävä ja kokonaisvaltaista kehitystä sekä suojelemaan ympäristöä Alppien alueilla, jossa vuoristoalueen maatalous on tärkeässä asemassa. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 119,142 miljoonaa euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 43,775 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.1.14. Veneto

576. Veneton maaseudun kehittämisohjelman kokonaistavoitteena on maaseudun toimintojen lujittaminen ja kestävä kehittäminen ottaen huomioon alueen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen tilanteen noudattamalla strategiaa, joka tunnustaa maatalouden keskeisen roolin ja monimuotoiset tehtävät. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 660,65 miljoonaa euroa (kokonaiskustannukset: 944,94 miljoonaa euroa). Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 297,35 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta).

5.8.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

577. Kaikki alueet ovat olleet erittäin aktiivisia ja onnistuneet sitomaan toimenpideohjelmissa ja yhtenäisissä asiakirjoissa varatut määrärahat täysimääräisesti (4 400 miljoonaa euroa tavoitetta 1 varten ja 1 900 miljoonaa euroa tavoitetta 5b varten). Joissakin alueellisissa talousarvioissa sidotut määrät ovat jopa olleet reilusti rahoitussuunnitelmissa mainittuja määriä suuremmat.
578. Hyvää alkua seurasi hyvä määrärahojen käyttöaste vuoden 2000 aikana. Tämän johdosta tilanne lienee tyydyttävä ohjelmakauden päättyessä vuonna 2001.
579. Leader II -yhteisöaloitteen osalta tilanne on samankaltainen, mutta ei yhtä tyydyttävä, koska ohjelmien päätökseen saattaminen ja täytäntöönpanon aloittaminen viivästyivät (vähintään kahdella vuodella). Määrärahoja sidottiin 70–140 prosenttia varatuista määristä.

580. Ohjelmien toteutus vauhdittui vuoden 2000 kuluessa, vaikka jäikin edelleenkin erittäin heikolle tasolle, sillä vertailukohteina olevien edellisten vuosien tilanne oli lähes nollatasoa. Siksi on ponnistettava entistäkin lujemmin, jotta ohjelmakauden päättyessä vuonna 2001 päästäisiin tyydyttävään tulokseen.

5.9. Luxemburg

5.9.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

581. Luxemburgin suurherttuakunnan maaseudun kehittämissuunnitelman tarkoituksena on edistää kilpailukykyä, tukea maataloudesta saatavia tuloja, ylläpitää maataloutta epäsuotuisilla alueilla, suojella ympäristöä ja luonnonperintöä sekä edistää kestävää metsätaloutta noudattamalla strategiaa, jossa korostetaan maatalouden ja metsien monimuotoisia tehtäviä sekä tuotteiden laatua. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 373 639 000 euroa, ja Euroopan yhteisö rahoittaa ohjelmaa 91 000 000 eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Ohjelma kattaa kaikki Luxemburgin maaseutualueet.

5.9.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

582. Kaikki edellisen kauden ohjelmien perusteella tehtävät sitoumukset tehtiin vuoden 1999 loppuun mennessä, ja Luxemburgin viranomaisilla oli kiire käyttää määrärahat vuonna 2000.
583. Kaudella 1994–1999 toteutettujen toimenpiteiden osalta tehdään jälkiarviointi.

5.10. Alankomaat

5.10.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

584. Alankomaissa on hyväksytty kaudeksi 2000–2006 Flevolandille (phasing-out) tavoitteen 1 perusteella maksettavaa yhteisön rakennetukea varten yhtenäinen ohjelma-asiakirja, jota osarahoitetaan EMOTR:n ohjausosastosta 10 miljoonalla eurolla.
585. Alankomaiden maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään uudistamaan maatalousalan rakenteita uusiin haasteisiin vastaamiseksi innovoimalla, monipuolistamalla maatalouselinkeinoa, edistämällä luonnonsuojelua, parantamalla vesivarojen hoitoa ja kehittämällä maaseutuyhteisöjen, matkailun ja virkistystoiminnan palvelutasoa. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 1 057,39 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 417 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Ohjelma kattaa Alankomaat kokonaisuudessaan.

5.10.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

586. Kaikki edellisen kauden ohjelmien perusteella tehtävät sitoumukset tehtiin vuoden 1999 loppuun mennessä, ja Alankomaiden viranomaisilla oli kiire käyttää määrärahat vuonna 2000. Neljä Leader II -ohjelmaa Frieslandin koillisosissa/Groningenin luoteisosissa, Frieslandin luoteisosissa, Drenthessä ja Flevolandissa tähtäävät pääasiallisesti kestävä elinkeinoelämän ja maatalouden sekä matkailun tukemiseen ja etenevät tyydyttävästi.

587. Tavoite 5(b) -ohjelmien toteutus etenee Alankomaissa tällä hetkellä tyydyttävästi. Maksut on suoritettu yli 80-prosenttisesti kaikilla Alankomaiden tavoite 5(b) -alueilla.
588. Maakunnat (Friesland, Groningen/Drenthe, Overijssel ja Limburg) keskittyvät yleensä uusien maatilojen luomiseen, matkailuun ja maiseman säilyttämiseen, kun taas Zeelandissa painotetaan erityisesti maatalouden monipuolistamista.
589. Yhtenäinen ohjelma-asiakirja, joka koskee maa- ja metsätaloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamista tavoite 5(a) -alueilla, osoittaa, että noin 55 prosenttia ohjelmasta on toteutettu ja maksettu, mutta että ohjelman täytäntöönpanoa voitaisiin nopeuttaa.

5.11. Itävalta

5.11.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

590. Itävallan maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään edistämään kilpailukykyistä ja ekologisesti kestävästä maataloutta säilyttäen samalla perhetilojen merkitys. Tavoitekokonaisuuksia on määritelty kolme: viljelijöille erikoispalveluista maksettavat korvaukset, omaisuuden säilyttäminen maatiloja ylläpitämällä ja kilpailukykyyn parantaminen. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 6 896,074 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 3 208,10 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Ohjelma kattaa Itävallan kokonaisuudessaan. Se ei kuitenkaan sisällä EMOTR:n ohjausosastosta osarahoitettavia toimenpiteitä rakennerahastojen tavoite 1 -alueilla, joihin kuuluu Itävallassa Burgenlandin alue.

5.11.1.1. Burgenlandin tavoite 1 -ohjelma

591. Ohjelman kattama maatieteellinen alue: tavoite 1 – Burgenlandin alue (Itävalta).

5.11.1.1.1. Strategia

592. Burgenlandin ohjelma on alueen kehittämiseen ja rakenteelliseen sopeuttamiseen tähtäävä monialainen ohjelma, jonka rahoitukseen osallistuvat myös EAKR, EMOTR (ohjausosasto) ja ESR. Ohjelmalla on kuusi toimintalinjaa, joista yksi on ”maa-, metsä- ja kalatalous sekä luonnonsuojelu“. Tämä toimintalinja jakaantuu kolmeen tarkemmin määriteltyyn alatoimintalinjaan: ”maa- ja metsätalous“, (EMOTR:n ohjausosaston osarahoittama) ”maaseudun kehittäminen, monipuolistaminen ja luonnonsuojelu“ sekä (KOR:n osarahoittama) ”kalatalous ja vesiviljely“. Kaksi maaseutua koskevaa toimintalinjaa kattavat samat tukitoimialat kuin vastaavat maaseudun kehittämissuunnitelmat – niitä koskevat maaseudun kehittämissuunnitelmien toimintalinjat ja määräykset. Maatalousstrategiaa luonnehditaan edellä olevassa 5.11.1 kohdassa.

5.11.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

593. Jälkiarviointi: loppuraportti valmistuneena vuonna 2002.
594. Maaseudun kehittämissuunnitelmalle myönnettyt varat kattavat myös seuraavat menot:

- EMOTR:n tukiosastolle neuvoston asetusten (ETY) N:o 2078/92, (ETY) N:o 2079/92 ja (ETY) N:o 2080/92 mukaisista liitännäistoimenpiteistä aiheutuneet menot varainhoitovuodelta 2000:

Julkiset kustannukset yhteensä (yhteisrahoitetut): 641,62 miljoonaa euroa, EMOTR: 331,06 miljoonaa euroa.

- Menot, jotka liittyvät muihin maaseudun kehittämistoimiin, jotka on hyväksytty ennen 1. tammikuuta ja jotka sisältyvät uuteen ohjelmatyöhön asetuksen (EY) N:o 2603/1999 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Julkiset kustannukset yhteensä: 3,68 miljoonaa euroa, EMOTR: 0,92 miljoonaa euroa.

5.12. Portugali

5.12.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

5.12.1.1. Yhteisön tukikehys ja muut välineet

595. Tavoite 1 koskee koko Portugalin aluetta lukuun ottamatta *Lissabonin ja Vale do Tejon* aluetta, johon sovelletaan samoja sääntöjä, koska se on *phasing-out* -vaiheessa. Kaudella 2000–2006 maaseudun kehittämispolitiikkaa toteutetaan kolmen pääasiallisen välinekokonaisuuden avulla, jotka ovat: yhteisön tukikehys ja Leader+ -yhteisöaloite, joita osarahoitetaan EMOTR:n ohjausosastosta, sekä maaseudun kehittämissuunnitelmat, joita osarahoitetaan EMOTR:n tukiosastosta.

596. Vuoden 2000 ensimmäisellä puoliskolla hyväksyttiin yhteisön tukikehys ja seitsemän alueellista toimenpideohjelmaa. Kansallinen toimenpideohjelma ”Maatalous ja maaseudun kehittäminen” hyväksytään piakkoin. Portugali on esittänyt kolme maaseudun kehittämissuunnitelmaa, yhden manneralueita varten ja yhden kumpaakin autonomista aluetta, *Azoreita* ja *Madeiraa* varten. Koska Portugalin viranomaiset eivät vielä ole toimittaneet hyväksyttäväksi Leader+ -ohjelmaa, jää nähtäväksi, esitetäänkö ainoastaan yksi kansallinen ohjelma vai pilkotaanko se useaksi alueelliseksi ohjelmaksi.

5.12.1.2. Tavoite

597. Maaseudun kehittämistavoitteita ovat kilpailukyvyyn ja maatalouden parantaminen alan rakenteita uudistamalla ja investoimalla erityisesti tuotteiden laatuun, tiedottamalla sekä tukemalla viljelijöitä ja maaseutuväestöä. Tämä edellyttää maaseudun kokonaisvaltaisen kehityksen toteuttamista sopivalla paikallisella tasolla, ympäristön säilyttämistä, luonnonvarojen hoitamista sekä luonnonmaiseman ja kulttuuriperinnön säilyttämistä kestäväällä tavalla.

5.12.1.3. Ohjelmien toimintalinjat ja rakenne

598. Yhteisön tukikehyksestä tuettavaan maaseudun kehittämiseen kuuluu seitsemän alueellista, useasta rahastosta rahoitettavaa toimenpideohjelmaa ja yksi kansallinen toimenpideohjelma. Yleisesti ottaen kansallisella ohjelmalla on tarkoitus tukea suurhankkeita, kun taas alueelliset toimenpideohjelmat suuntautuvat pieniin hankkeisiin, maataloustoiminnan monipuolistamiseen tai tiettyihin tarkoin määriteltyihin kohdealoihin. Nämä toimenpideohjelmat kattavat maatalainvestoinnit,

nuorten viljelijöiden aloitustuet, viljelijöiden koulutuksen, investoinnit maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen parantamiseen sekä maaseutualueiden mukauttamisen ja kehittämisen edistämisen. EMOTR:n ohjausosaston rahoitusosuus on 2 177,3 miljoonaa euroa.

599. EMOTR:n tukiosastosta 1 554 miljoonalla eurolla rahoitettavat maaseudun kehittämissuunnitelmat sisältävät varhaiseläketuet, epäsuotuisille ja ympäristörajoitteisille alueille maksettavat tuet, maatalouden ympäristötoimenpiteet ja maatalousmaiden metsityksen.
600. Leader+ -yhteisöaloitetta toteuttavat paikalliset toimintaryhmät komission ohjeiden mukaisesti. EMOTR:n ohjausosaston rahoitusosuus on 161,2 miljoonaa euroa.

5.12.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

601. Maatalous on Portugalissa sosiaalisesti ja taloudellisesti erittäin tärkeä ala verrattuna yhteisön keskitasoon. Suurimmat Portugalin maataloutta kohdanneet ongelmat, jotka estävät alaa olemasta kilpailukykyinen ja nykyaikainen, liittyvät pääasiallisesti maatilojen rakentamiseen, ilmasto-olosuhteisiin, heikkoon ammatillisen koulutuksen tasoon, viljelijöiden korkeaan ikään sekä infrastruktuurien puuttumiseen maa- ja metsätaloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen ketjuissa.
602. Yhteisön tukikehyksen täytäntöönpanon tuloksena maatalouden kilpailukyky ja eri tulonlähteiden ja toimintojen integrointi maatiloilla sekä ympäristönsuojelu ovat parantuneet. Toimenpiteiden avulla on nykyaikaistettu noin 45 000 maatilaa, ja 5 000 nuorta viljelijää on aloittanut tilanpidon. Metsätalouden osalta asetuksessa (ETY) N:o 2080/92¹²⁷ säädettyjen maatalousmaiden metsitystoimenpiteiden lisäksi tullaan metsittämään noin 48 000 hehtaaria maata.

5.13. Suomi

5.13.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

603. Suomen horisontaalisen maaseudun kehittämisohjelman tavoitteena on taata riittävä maataloustulo, parantaa tuotannon kannattavuutta erityiset luonnonhaitat ja ympäristön asettamat rajoitukset huomioon ottaen, säilyttää maaseutu asuttuna ja monipuolistaa maaseudun elinkeinorakennetta. Ohjelman kokonaiskustannukset ovat 5 008,33 miljoonaa euroa, josta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta) saatava yhteisön osuus on 2 061,44 miljoonaa euroa. Ohjelma kattaa kaikki Manner-Suomen maaseutualueet, mutta se ei sisällä EMOTR:n ohjausosastosta rakennerahastojen tavoite 1 -alueilla osarahoitettavia toimenpiteitä.

5.13.1.1. Manner-Suomi

604. Manner-Suomessa tavoite 1 -alueiden ulkopuolella toteutettavalla maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään torjumaan maaseudun autioitumista (erityisesti syrjäseuduilla) ja tukemaan maaseudun tasapainoista kehittämistä lisäämällä kylien ja maaseutualueiden houkuttavuutta, edistämällä yrittäjyysshenkeä, luomalla työpaikkoja ja monipuolistamalla toimintoja sekä parantamalla maanviljelijöiden

¹²⁷ EYVL L 215, 30.7.1992, s. 96.

koulutusta ja vahvistamalla osaamista maaseutuyhteisöissä. Ohjelman kokonaiskustannukset ovat 387,77 miljoonaa euroa, josta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta) saatava yhteisön osuus on 116,33 miljoonaa euroa. Kohdealueita ovat rakennerahastojen tavoite 1 -alueiden ulkopuoliset maaseutualueet Manner-Suomessa.

5.13.1.2. Ahvenanmaa

605. Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelman tarkoituksena on varmistaa pientilojen elinkelpoisuus luonnonhaittakorvausten, ympäristöystävällisistä viljelymenetelmistä maksettavan tuen ja nuorten viljelijöiden aloitustuen avulla. Ohjelman kokonaiskustannukset ovat 48,093 miljoonaa euroa, josta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta) saatava EU:n osuus on 21,495 miljoonaa euroa. Ohjelma koskee yksinomaan Ahvenanmaata, jolla on autonominen asema. Ohjelma täydentää Manner-Suomen horisontaalista ohjelmaa ja tavoite 1 -alueiden ulkopuolella toteutettavaa alueellista ohjelmaa.

5.13.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

606. Tavoitetta 6 koskevalle yhtenäiselle ohjelma-asiakirjalle, Manner-Suomen tavoite 5b -ohjelmalle, Ahvenanmaan tavoite 5b -ohjelmille ja kahdelle Leader II -ohjelmalle on valittu jälkiarvioijat, jotka suorittavat tehtävää parhaillaan. Maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen arviointi tavoite 6 -alueiden ulkopuolella suoritetaan kansallisen rahoituksen turvin.

5.14. Ruotsi

5.14.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

607. Ruotsin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään edistämään ekologisesti kestävä kehitystä tavoitteina tukea viljelijöitä maatalouden ympäristötoimenpiteistä maksettavien tukien avulla ja luomalla uusia mahdollisuuksia elinkeinon monipuolistamiseen metsätalouden ja matkailun avulla. Ohjelma keskittyy lisäksi maaseudun taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväan kehittämiseen. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 2 551,63 miljoonaa euroa, ja EU rahoittaa ohjelmaa 1 130,05 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Ohjelma kattaa kaikki maaseutualueet. Se ei sisällä tavoite 1 -alueilla eli Pohjois-Norlannin ja Södra Skogslänin alueilla toteutettavia, EMOTR:n ohjausosastosta rahoitettavia toimenpiteitä (lukuun ottamatta maaseudun ympäristötoimenpiteitä ja epäsuotuisilla alueilla maksettavia luonnonhaittakorvauksia, jotka koskevat koko Ruotsin aluetta).

5.14.1.1. Tavoite 1

608. Ruotsissa on kaksi tavoite 1 -ohjelmaa. Useimmat asetuksessa (EY) N:o 1257/1999 säädetyistä, Pohjoismaiden alueelle sopivista toimenpiteistä lukuun ottamatta liitännäistoimenpiteitä on otettu mukaan Ruotsin tavoite 1 -ohjelmiin. EMOTR:n osuus Pohjois-Norlannin alueella toteutettavien toimenpiteiden rahoituksesta on 50,6 miljoonaa euroa ja Södra Skogslänin alueella toteutettavien toimenpiteiden rahoituksesta 61,0 miljoonaa euroa.

5.14.2. Vanhojen ohjelmien arviointi

609. Ohjelmakauden 1994–1999 maaseudun kehittämisohjelmien jälkiarviointi on käynnissä. Raporttien odotetaan olevan käytettävissä vuoden 2002 kuluessa.
610. Hitaan alun jälkeen sitoumusten tekeminen nopeutui vuoden 1998 ja erityisesti vuoden 1999 aikana. Euroopan yhteisön osuus Ruotsin viiden tavoite 5b -ohjelman rahoituksesta on yhteensä 153 miljoonaa euroa. Maksut ovat lisääntyneet huomattavasti. Vuoden 2000 tammikuun loppuun mennessä määrärahoista oli maksettu 49 prosenttia.
611. Sitoumusten tekeminen vilkastui vuoden 1998 aikana hitaan alun jälkeen. Euroopan yhteisön osuus Ruotsin tavoite 6 -ohjelman rahoituksesta on yhteensä 309 miljoonaa euroa. Maksut ovat lisääntyneet huomattavasti ohjelman edetessä, ja vuoden 2000 tammikuun loppuun mennessä määrärahoista oli maksettu 60 prosenttia.
612. Euroopan yhteisön osuus Ruotsin Leader II -aloitteen mukaisen tavoite 5b -ohjelman rahoituksesta on yhteensä 12 478 miljoonaa euroa. Sitoumusten tekeminen vilkastui hitaan alun jälkeen, ja vuoden 2000 tammikuun loppuun mennessä määrärahoista oli maksettu 22 prosenttia. Euroopan yhteisön osuus Ruotsin Leader II -aloitteen mukaisen tavoite 6 -ohjelman rahoituksesta on yhteensä 4,16 miljoonaa euroa. Sitoumusten tekeminen vilkastui hitaan alun jälkeen, ja vuoden 2000 tammikuun loppuun mennessä määrärahoista oli maksettu 33 prosenttia.

5.15. Yhdistynyt kuningaskunta

5.15.1. Uusien ohjelmien hyväksyminen

5.15.1.1. Englanti

613. Englannin maaseudun kehittämissuunnitelmalla pyritään monipuolistamaan maa- ja metsätalousyritysten toimintaa ja lisäämään niiden kilpailukykyä, kehittämään uusia elintarvikkeita ja non food -tuotteita, varmistamaan epäsuotuisten alueiden kestävä hoito ja lisäämään merkittävästi ympäristöohjelmiin sisältyviä alueita. Ohjelman kokonaismenot katetaan yhteisrahoituksella, josta osa saadaan Euroopan unionin Yhdistyneelle kuningaskunnalle myöntämistä määrärahoista ja osa eriyttämissäännön soveltamisesta saatavista määrärahoista, joita vastaa myös samansuuruinen kansallinen rahoitus. Yhteisrahoitettavat menot ovat 1 496,7 miljoonaa euroa, ja EU:n osuus on 615,2 miljoonaa euroa, jotka saadaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Eriyttämisestä saatavat määrärahat ovat lisäksi 757,3 miljoonaa euroa, josta EMOTR:n osuus on 381,6 miljoonaa euroa. Lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta on sitonut ohjelman toimenpiteisiin 404,1 miljoonaa euroa kansallisia valtiontukia, mikä nostaa Englannin maaseudun kehittämisohjelman kokonaisrahoituksen yhteensä 2 658,1 miljoonaan euroon, josta EU rahoittaa 996,8 miljoonaa euroa EMOTR:sta.

5.15.1.2. Pohjois-Irlanti

614. Pohjois-Irlannin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään vahvistamaan maatalouden taloudellista asemaa tehostamalla ja monipuolistamalla sitä ja säilyttäen samalla mahdollisuuksien mukaan olemassa oleva maatalouden rakenne. Ohjelma on suunniteltu suojelemaan ja edistämään ympäristöystävällisen maanviljelyn imagoa

sekä edistämään metsätaloutta ja muuta toimintaa tarjoamalla julkisia palveluja. Ohjelman julkiset kustannukset ovat yhteensä 332,11 miljoonaa euroa. EU rahoittaa ohjelmaa 129,64 miljoonalla eurolla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Eriyttämisestä saadut määrärahat ovat lisäksi 69,49 miljoonaa euroa, josta 47,16 miljoonaa euroa saadaan EMOTR:n tukiosastosta.

5.15.1.3. Skotlanti

615. Skotlannin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään edistämään maaseutualueiden kestävää taloudellista, ekologista ja sosiaalista kehittämistä laaja-alaisella maankäytöllä ja tukemalla biologista monimuotoisuutta, edistämällä toiminnan monipuolistamista metsätalouteen ja tukemalla maataloudesta saatavia tuloja epäsuotuisilla alueilla. Ohjelman kokonaismenot katetaan yhteisrahoituksella, josta osa saadaan Euroopan unionin Yhdistyneelle kuningaskunnalle myöntämistä määrärahoista ja osa eriyttämissäännön soveltamisesta saatavista määrärahoista, joita vastaa myös samansuuruinen kansallinen rahoitus. Yhteisrahoitettavat menot ovat 879,99 miljoonaa euroa, ja EU:n osuus on 273,25 miljoonaa euroa, jotka saadaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Eriyttämisestä saatavat määrärahat ovat lisäksi 181,64 miljoonaa euroa, josta EMOTR:n tukiosaston osuus on 97,91 miljoonaa euroa. Lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta on sitonut ohjelman toimenpiteisiin 10,69 miljoonaa euroa kansallista lisätukea, mikä nostaa Skotlannin maaseudun kehittämisohjelman kokonaisrahoituksen yhteensä 1 072,32 miljoonaan euroon, josta EU rahoittaa 371,16 miljoonaa euroa EMOTR:n tukiosastosta.

5.15.1.4. Wales

616. Walesin maaseudun kehittämisohjelmalla pyritään vahvistamaan maatalousyrityksiä lisäämällä niiden tuottavuutta ja monipuolistamalla niiden toimintaa, tukemaan maaseutuyhteisöjä lisäämällä maaseudun työllisyyttä ja laajentamalla ympäristön ja maaseutuperinnön suojeluun tähtääviä aloitteita. Ohjelman kokonaismenot katetaan yhteisrahoituksella, josta osa saadaan Euroopan unionin Yhdistyneelle kuningaskunnalle myöntämistä määrärahoista ja osa eriyttämissäännön soveltamisesta saatavista määrärahoista, joita vastaa myös samansuuruinen kansallinen rahoitus. Yhteisrahoitettavat menot ovat 600,09 miljoonaa euroa, ja EU:n osuus on 149,57 miljoonaa euroa, jotka saadaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta (EMOTR:n tukiosastosta). Eriyttämisestä saatavat määrärahat ovat lisäksi 98,70 miljoonaa euroa, josta EMOTR:n tukiosaston osuus on 60,84 miljoonaa euroa. Lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta on sitonut ohjelman toimenpiteisiin 113,85 miljoonaa euroa kansallista lisätukea, mikä nostaa Walesin maaseudun kehittämisohjelman kokonaisrahoituksen yhteensä 746,79 miljoonaan euroon, josta EU rahoittaa 210,41 miljoonaa euroa EMOTR:n tukiosastosta.

5.15.1.5. Tavoite 1

617. Tavoite 1 -alueita on neljä; Cornwallin ja Scillysaarten, Merseysiden, South Yorkshiren ja West Walesin sekä Valleysin alue. Highlands and Islands -alue ja Pohjois-Irlanti ovat siirtymäkauden tavoite 1 -alueita. Kaikissa tapauksissa lukuun ottamatta Pohjois-Irlantia tavoitetta 1 koskevat yhtenäiset ohjelma-asiakirjat on hyväksytty. Ne ovat rakenteeltaan sellaisia, että maaseutualueet voivat päästä osallisiksi samoista (asetuksen (EY) N:o 1257/1999 mukaisista) EMOTR:n

ohjausosastosta rahoitettavista toimenpiteistä, joista tavoite 1 -alueiden ulkopuoliset alueet pääsevät osallisiksi EMOTR:n tukiosastosta rahoitettavan maaseudun kehittämisohjelman perusteella.

6. YMPÄRISTÖ JA METSÄT

6.1. Muita ympäristötoimenpiteitä

618. Komissio julkaisi 27. tammikuuta 1999 tiedonannon "Kohti kestäväää maataloutta"¹²⁸, jossa se arvioi ympäristönäkökohtien liittämistä maatalouspolitiikkaan. Agenda 2000:n yhteydessä käynnistetyt uudistukset edistävät suuresti ympäristöseikkojen liittämistä maatalouspolitiikkaan, sillä ne antavat jäsenvaltioiden, paikallisten yhteisöjen ja maatalous- ja maaseutuyhteisöjen käyttöön monenlaisia välineitä, joiden avulla ne voivat toteuttaa kestäväää maataloutta¹²⁹. Näillä uudistuksilla vahvistetaan viljelijöiden tärkeä asema hyvää maatalouskäytäntöä ja ympäristölainsäädännön noudattamista laajempien ympäristöpalvelujen palkattuina toimittajina.
619. Komissio halusi seurata tämän liittämisen toteuttamista ja julkaisi Cardiffissa (kesäkuussa 1998) ja Wienissä (joulukuussa 1998) kokoontuneen Eurooppa-neuvoston vaatimuksesta sekä Eurooppa-neuvoston Helsingin kokouksessa marraskuussa 1999 määritetyn yhdentymisstrategian yhteydessä 26. tammikuuta 2000 tiedonannon "Ympäristöasioiden yhdentämistä yhteiseen maatalouspolitiikkaan koskevat indikaattorit"¹³⁰.
620. Maataloudella on määräävä asema muissakin ympäristönsuojelua koskevissa yhteisöaloitteissa. Esimerkkeinä voitaisiin mainita käynnissä olevat toimenpiteet pintavesien ja maanalaisten vesien suojelemiseksi. Nitraattidirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on laadittava toimintasuunnitelmia tiettyjä haavoittuvia alueita varten vähentääkseen typpipäästöjä niiden lähteillä. Vuoden 1979 lintudirektiivi on tärkeä yhteisöaloite: siinä säädetään, että jäsenvaltioiden on suojeltava luonnonvaraisten lintukantojen asuinpaikkoja. Vuonna 1992 asumisesta annetun direktiivin yhteydessä perustettiin ekologinen "Natura 2000" -verkosto.
621. Jäsenvaltioiden on täytettävä edellä mainituista kolmesta direktiivistä johtuvat velvoitteensa voidakseen suunnitella hyvin ja panna moitteettomasti täytäntöön maaseudun kehittämistä koskevat toimenpiteet.

6.2. Metsätaloustoimenpiteet

622. Kansallisiin ympäristönsuojeluohjelmiin kuuluu komission myönteisen lausunnon saaneet 80 suunnitelmaa metsäpalojen ehkäisemiseksi. Näistä 62 suunnitelmaa on saatu äskettäin päätökseen tai niiden täytäntöönpanoa on jatkettu.
623. Suunnitelmat ovat välttämättömiä tiettyjen Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukemien yhteisön toimien soveltamiseksi toteutettujen metsätaloustoimenpiteiden tukikelpoisuudelle.
624. Jäsenvaltiot ja komissio ovat lisäksi perustaneet metsäpaloja koskevan yhteisön tietojärjestelmän, joka toimii kansallisten ja yhteisön metsäpaloja ehkäisevien toimien seuranta- ja arviointivälineenä.

¹²⁸ KOM(1999) 22 lopullinen.

¹²⁹ EYVL L 160, 26.6.1999, ss. 80 ja 113.

¹³⁰ KOM(2000) 20 lopullinen.

625. Järjestelmässä on nykyään tiedot runsaasta 500 000 yhteisön riskialueilla vuodesta 1985 alkaen sattuneesta palosta. Nämä tiedot julkaistaan vuosittain. Viimeisimmässä julkaisussa lokakuulta 2000 on myös tutkimus paloja koskevien tietojen ja meteorologisten, maantieteellisten sekä yhteiskunnallisten ja taloudellisten tietojen välisestä yhteydestä.

7. YMP:N RAHOITTAMINEN VUONNA 2000

7.1. Berliinin huippukokouksessa tehty sopimus ja talousarviota koskeva kurinalaisuus

626. Berliinissä 24. ja 25. maaliskuuta 1999 järjestetyssä huippukokouksessa tehtiin päätelmät Agenda 2000 -ehdotuksista. Nämä päätelmät eroavat rahoitusasioissa merkittävästi komission alkuperäisistä ehdotuksista. Komissio oli ehdottanut, että markkinatoimenpiteet ja maaseudun kehittämistoimet, liitännäistoimenpiteet mukaan luettuina, rahoitettaisiin EMOTR:n tukiosastosta ja ainoastaan yhdestä otsakkeesta. Näiden menojen yhteismäärän olisi luonnollisesti jäätävä alle maatalouden menolinjauksen. Kyseisen menolinjauksen odotettavissa olevan kehityksen perusteella ennakoitujen menojen yläpuolelle jäisi kuitenkin huomattava marginaali, jota voitaisiin tarvita vuoden 2002 jälkeen uusien jäsenvaltioiden liittymisen yhteydessä.
627. Berliinin huippukokouksen päätelmissä pidetään ennallaan komission ehdottama menolinjaus (sisällyttämällä tähän menolinjaukseen maaseudun kehittämistä koskevat toimenpiteet, eläinlääkinnälliset toimenpiteet, liittymistä valmisteleva maatalouden rahoitusväline, maatalouden ja maaseudun kehittämisen erityinen liittymisohjelma (SAPARD) ja liittymistä varten käytettävissä olevat maataloutta koskevat määrärahat), mutta otetaan käyttöön menojen enimmäismäärät, jotka jäävät menolinjauksen alle. Kyse on kahdesta vuotuisesta alakohtaisesta enimmäismäärästä kaudeksi 2000–2006, joista toinen koskee perinteisiä markkinamenoja (osasto 1 a) ja toinen maaseudun kehittämiseen liittyviä menoja (osasto 1 b). Nämä enimmäismäärät on vahvistettu tasolle, joka vastaa Agenda 2000:n hyväksymisestä aiheutuvia menoja koskevaa arviota. Tämä tarkoittaa, että uudet enimmäismäärät sijoittuvat ennakoitujen menojen tasolle eikä niihin liity marginaalia sellaisten odottamattomien tilanteiden varalle, joita on aiemmin monesti esiintynyt. Enimmäismäärät esitetään seuraavassa taulukossa:

Menot 2000-2006 (miljoonaa euroa vuoden 1999 hintoina) ¹³¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Yhteensä
Tuleva YMP yhteensä	40920	42800	43900	43770	42760	41930	41660	297740
a) markkinamenot ¹³² (alakohtainen enimmäismäärä 1a)	36620	38480	39570	39430	38410	37570	37290	267370
b) maaseudun kehittäminen ¹³³ (alakohtainen enimmäismäärä 1b)	4300	4320	4330	4340	4350	4360	4370	30370

¹³¹ Muutettaessa näitä määriä nykyhinnoiksi käytetään 2 prosentin deflaatiokerrointa.

¹³² Mukaan luettuina eläinlääkintää ja kasvinsuojelua koskevat toimenpiteet, ei kuitenkaan liitännäistoimenpiteet.

¹³³ Mukaan luettuina liitännäistoimenpiteet.

– Näihin menoihin lisätään tavoite 1 -ohjelmien ulkopuolella toteutettavat maaseudun kehittämistoimet, jotka rahoitetaan tällä hetkellä EMOTR:n ohjausosastosta.

– Näiden määrien vuotuinen keskiarvo vastaa komission Agenda 2000:ssa esittämää ehdotusta.

– Euroopan komissio ja jäsenvaltiot osallistuvat yhdessä kaikkien maaseudun kehittämistoimien rahoitukseen.

628. Berliinin huippukokouksen päätelmien jälkeen parlamentti ja neuvosto hyväksyivät seuraavaa:

- uusi toimielinten välinen sopimus talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, rahoitusnäkömystä (enimmäismäärät) ja talousarviomenettelystä, jossa toistetaan nämä päätelmät ja säädetään virallisesti komission mahdollisuudesta esittää syksyllä seuraavan vuoden alustavaan talousarvioesitykseen oikaisukirjelmä, jonka avulla talousarvioennusteissa voidaan ottaa huomioon viimeisin kehitys. Lisäksi kyseisessä sopimuksessa säädetään joustavuutta ja rahoitusnäkömyiden tarkistamista (enimmäismäärät) koskevista lausekkeista mutta näiden lausekkeiden käyttö kuuluu budjettivallan käyttäjän toimivaltaan.
- talousarvion kurinalaisuudesta uusi asetus (asetus (EY) N:o 2040/2000¹³⁴), jossa säädetään erityisesti, että kaikissa yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä toteutettavissa lainsäädäntötoimenpiteissä on noudatettava rahoitusnäkömyissä vahvistettuja alakohtaisia enimmäismääriä 1 a ja 1 b ja että määrärahojen on pysyttävä näissä rajoissa. Neuvosto voi päättää alaotsakkeen 1 a (EMOTR:n tukiosaston perinteiset menot) enimmäismäärän noudattamiseksi mukauttaa kullakin asianomaisella alalla seuraavan markkinointivuoden alusta sovellettavien tukitoimenpiteiden tasoa. Komissio esittää alustavan talousarvioesityksen yhteydessä aiemmilta varainhoitovuosilta alustavien ennusteiden ja tosiasiallisten menojen väliset erot ja tutkii tilannetta keskipitkällä aikavälillä. Komissio käyttää talousarviota, oikaisukirjelmää tai korjaavaa ja täydentävää talousarviota laadittaessa budjettiärvion määrittämiseksi yleensä viimeisimpänä vuosineljänneksenä todettua dollarin keskikurssia. Vuonna 2002 valuuttavaraus on 250 miljoonaa euroa, ja se poistetaan vuodesta 2003 alkaen.

7.2. EMOTR:n tukiosasto

629. Varainhoitovuonna 2000 EMOTR:n tukiosaston määrärahat olivat 40 993,9 miljoonaa euroa (mukaan luettuna maatalousalan rahoitusvaraus 24,9 miljoonaa euroa - luku B0-40)¹³⁵. Maatalouden menolinjaus¹³⁶ on 46 549 miljoonaa euroa, ja se kattaa otsakkeen B1 menojen lisäksi maatalouden ja maaseudun kehittämisen erityisen liittymisohjelman (SAPARD) menot (529 miljoonaa euroa lukuun B7-01 kirjattuja maksusitoumusmäärärahoja). Maatalouden menolinjauksen ja siihen liittyvien määrärahojen välillä on siis yli 5 000 miljoonan euron marginaali. Alaotsakkeen
- "EMOTR:n tukiosaston perinteiset menot ja eläinlääkintämenot" (eli alaotsake 1 a, joka kattaa osastot B1-1–B1-3) määrärahat ovat 36 889 miljoonaa euroa. Ne ovat 463 miljoonaa pienemmät kuin 6. toukokuuta 1999 tehdyssä toimielinten sopimuksessa¹³⁷ vahvistettu alakohtainen enimmäismäärä;

¹³⁴ EYVL L 244, 29.9.2000, s. 27.

¹³⁵ Huomioon ei ole otettu 500 miljoonan euron määrärahoja, jotka on kirjattu valuuttavaraukseen (B1-6).

¹³⁶ Budjettikurin väline, jolla vahvistetaan maatalousmenojen enimmäiskasvu.

¹³⁷ Talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta 6. päivänä toukokuuta 1999 Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välillä tehty toimielinten sopimus (1999/C 172/01).

- "Maaseudun kehittäminen ja liitännäistoimenpiteet" (eli alaotsake 1 b, joka kattaa osastot B1-4–B1-5) määrärahat ovat 4 104,9 miljoonaa euroa. Ne ovat 281,1 miljoonaa pienemmät kuin toimielinten sopimuksessa vahvistettu alakohtainen enimmäismäärä.

7.2.1. *Talousarviomenettely*

630. Komissio laati vuoden 2000 alustavan talousarvioesityksen (ATE) ja ehdotti sitä budjettivallan käyttäjälle vuoden 1999 huhtikuun lopussa. EMOTR:n tukiosastolle ehdotetut kokonaismäärärahat olivat 40 901 miljoonaa euroa eli alaotsakkeen 1 a osalta 37 314 miljoonaa euroa ja alaotsakkeen 1 b osalta 3 587 miljoonaa euroa. Alustavassa talousarvioesityksessä piti ottaa huomioon rahoitusnäkymissä vahvistetut alaotsakkeen 1 a (37 352 miljoonaa euroa nykyhintoina) ja alaotsakkeen 1 b (4 386 miljoonaa euroa nykyhintoina) enimmäismäärät. Alaotsakkeen 1 a määräraharapen arvio ylitti enimmäismäärän 212 miljoonalla eurolla. Ehdotettuja määrärahoja vähennettiin lineaarisesti 250 miljoonaa euroa, jolloin ne pysyivät enimmäismäärän alapuolella. Alaotsakkeen 1 b osalta määräraharape oli selvästi enimmäismäärää pienempi. Ehdotetut määrärahat vastaavat näin ollen tarpeita.
631. Neuvosto hyväksyi talousarvioesityksen heinäkuussa 1999. Alaotsakkeen 1 b määrärahoihin ei tehty muutoksia, mutta alaotsakkeen 1 a määrärahoja vähennettiin 375 miljoonaa euroa. EMOTR:n tukiosaston kokonaismäärärahat nousivat siis 40 526 miljoonaan euroon.
632. Komissio hyväksyi lokakuussa 1999 alustavaan talousarvioesitykseen oikaisukirjelmän. Siinä otettiin huomioon maatalouden suhdannekehitys ja tuore maatalouslainsäädäntö.
633. Maatalouden tämänhetkisen epäsuotuisan suhdannekehityksen vuoksi alaotsakkeen 1 a arvioidut tarpeet ylittävät kokonaisuudessaan enimmäismäärät, vaikka arvioidut tarpeet vähenivät hieman 67 miljoonan euron alustavasta talousarvioesityksestä. Luvut, joissa tarpeet alenivat huomattavasti ovat: tilien tarkastaminen ja hyväksyminen (–300 miljoonaa euroa) tähän lukuun arvioitua suurempien negatiivisten oikaisujen vuoksi, naudanliha (–191 miljoonaa euroa) julkisen varastoinnin ja vientitukien pienempien tarpeiden vuoksi, lampaan- ja vuohenliha (–186 miljoonaa euroa) yhteisön markkinoilla tapahtuneen keskihintojen nousun vuoksi sekä oliiviöljy (–159 miljoonaa euroa) eräiden jäsenvaltioiden tuotannon vähenemisen vuoksi. Nämä säästöt tasautuivat vastaavasti tarpeiden kasvulla seuraavissa luvuissa: sianliha (+236 miljoonaa euroa) kriisin jatkumisen vuoksi, sokeri (+158 milj. euroa) maailmanmarkkinahintojen laskusta johtuvien suurempien vientitukien vuoksi, peltokasvit (+115 milj. euroa) arvioitua alhaisempien öljykasvien markkinahintojen vuoksi, maito ja maitotuotteet (+102 milj. euroa) voin ja rasvattoman maitojauheen kasvaneen tuotannon ja eräiden vientitukien kasvamisen vuoksi.

634. Alaotsakkeen 1b ennakoidut menot kasvoivat suhteessa alustavaan talousarvioesitykseen 200 miljoonalla eurolla, koska jäsenvaltioiden ennakoitiin lisäävän uusien maatalouden kehittämisohjelmiansa esittämistä.
635. Tuoreesta maatalouslainsäädännöstä johtuvat lisätarpeet olivat vain 38 miljoonaa euroa (yksinomaan alaotsakkeessa 1a). Peruslainsäädäntöön ei tehty juurikaan muutoksia alustavan talousarvioesityksen esittämisen jälkeen, koska ATE:ssa otettiin jo huomioon Agenda 2000 -päästösten vaikutukset. Neuvoston vuosia 1999/2000 koskevalla hintapakettipäätökselläkin oli vain vähäisiä rahoitusvaikutuksia suhteessa komission alkuperäiseen ehdotukseen.
636. EMOTR:n tukiosaston oikaisukirjelmää laadittaessa määritellyt tarpeet olivat siis 41 324 miljoonaa euroa¹³⁸. Koska alaotsakkeen 1a tarpeet ylittävät enimmäismäärän, oikaisukirjelmässä ehdotettuja määrärahoja vähennetään 200 miljoonaa euroa lineaarisesti eri budjettikohdista ja jätetään enimmäismäärään 15 miljoonan euron suuruinen marginaali.
637. Vuoden 2000 talousarviota koskevat kolmikantaneuvottelut päättyivät 16. joulukuuta 1999, jolloin talousarvio hyväksyttiin. EMOTR:n tukiosaston osalta tulokset olivat seuraavat:
638. Alaotsakkeen 1a määrärahat ovat 36 889 miljoonaa euroa eli 463 euroa vähemmän kuin Berliinin huippukokouksessa tehdyn sopimuksen alakohtainen enimmäismäärä. Tämä johtuu lisävähennyksestä, joka tehtiin lineaarisesti eri budjettikohtiin.
639. Alaotsakkeen 1b määrärahat ovat osaston B1-4 osalta 4 084 miljoonaa euroa eli 297 miljoonaa euroa enemmän kuin komission oikaisukirjelmässään pyytämä määrä. Parlamentti siis korotti määrärahoja maaseudun ympäristötoimenpiteisiin ja otti käyttöön lisäksi uuden osaston B1-50 "Kalavarojen hoidon tukitoimenpiteet yhteisön kalastuspolitiikassa", jonka määrärahat ovat 20,9 miljoonaa euroa. Alaotsakkeen 1b määrärahat nousivat näin ollen yhteensä 4 104,9 miljoonaa euroon, mikä oli 281 miljoonaa euroa Berliinissä vahvistetun alakohtaisen enimmäismäärän alapuolella.
640. Komissio voi varainhoitovuoden lopussa pyytää sitomattomien määrärahojen siirtoa (erikseen esitettävä määrärahasiirto) silloin kun kyseessä olevien kohtien määrärahat eivät seuraavan varainhoitovuoden talousarviossa kata tarpeita. Budjettivallan käyttäjä hyväksyikin 29 miljoonan euron määrärahojen siirron varainhoitovuoden 2000 lisätarpeen kattamiseksi. Lisätarve johtuu maatalouden valuuttatukien ensimmäisen vuosierän maksamisen viivästymisestä Italiassa vuonna 1999. Se hyväksyi myös 4 miljoonan euron määrärahasiirron Venäjän elintarvikeapuun liittyviin valvontatoimenpiteisiin. Varainhoitovuonna 2000 käytettävissä olevien määrärahojen kokonaismäärä oli siis 41 026,9 miljoonaa euroa.
641. On korostettava, että tulevien maatalousmenojen arviointi on erityisen vaikeaa. Tiettyjä menoja koskevien ennusteiden ja niiden toteutumisen välillä saattaa kulua jopa 20 kuukautta, ja menoihin saattavat vaikuttaa huomattavasti monet sisäiset ja ulkoiset ennakoimattomat tekijät, kuten euron ja dollarin vaihtokurssi.

¹³⁸ Oikaisukirjelmässä määritellyt tarpeet eivät kattaneet lukuun B1-50 tarvittavaa 20,9 miljoonan euron määrää.

642. Lisäksi komission budjettiennusteisiin vaikuttavat voimakkaasti menoarviot ja tietyt tuotantoennusteet, jotka jäsenvaltioiden on laadittava ja toimitettava komissiolle lainsäädännössä vahvistettujen edellytysten mukaisesti. Komissio onkin tarkastellut mahdollisuutta parantaa varainhoidon edellytyksiä ja käynnistänyt tässä tarkoituksessa toimintaohjelman. Se on pyytänyt jäsenvaltioita osallistumaan näihin ponnisteluihin noudattamalla lainsäädäntöä, toisin sanoen parantamalla pyydettyjen tietojen laatua ja huolehtimalla niiden toimittamisesta määräaikaan mennessä.

7.2.1.1. Rahoitusvaraus

643. Varauksen toimintamekanismeja kuvataan maatalouden tilannetta vuonna 1995 koskevan kertomuksen sivuilla 146 ja 147.
644. Talousarvion kurinalaisuudesta tehdyn neuvoston päätöksen mukaisesti dollarin ja euron välinen pariteetti oli varainhoitovuoden 2000 alustavan talousarvioesityksen ja oikaisukirjelmän laatimiseksi saman suuruinen kuin vuoden 1999 tammi-, helmi- ja maaliskuun keskimääräinen dollarin pariteetti, joka oli 1 \$ = 1,12 euroa.
645. Suuresta osasta maataloustuotteiden vientituista (erityisesti viljat ja sokeri) sekä eräistä yhteisön sisäisistä tuista (esim. puuvillatuki) aiheutuvat menot riippuvat dollarin kurssikehityksestä. Niinpä noteeratut euron tosiasialliset kurssit olivat selvästi alhaisempia kuin budjettipariteetti. Dollarin noteeraukset 1. elokuuta 1999–31. heinäkuuta 2000 (dollarin vaikutuksen määrittelyyn käytettävä viiteajanjakso) poikkeavat tästä budjettipariteetista (1 euro = 0,99 dollaria), ja jäsenvaltioiden toteuttamien menojen taso on alhaisempi dollarin kurssikehityksen vuoksi. Säästöä on 510 miljoonaa euroa. Säästöä ei kuitenkaan tuloutettu kokonaisuudessaan EMOTR:n tukiosastoon. Budjettikuria koskevissa säännöissä vahvistetun 200 miljoonan euron ylärajan ylittävät säästöt siirrettiin varainhoitovuoden lopussa rahoitusvaraukseen, eikä niitä voida käyttää muiden toimenpiteiden rahoitukseen.
646. Kaksoiskurssien vaikutuksista aiheutuu aiempia vuosia huomattavasti vähemmän menoja. Vihreiden kurssien poistaminen on johtanut kaksoiskurssien vaikutusten lakkaamiseen euroon osallistuvissa jäsenvaltioissa ja siten huomattaviin säästöihin. Oikaisukirjelmää laadittaessa 119 miljoonaksi euroksi arvioidut kaksoiskursseista EMOTR:n tukiosastolle aiheutuvat kustannukset olivat kuitenkin 106 miljoonaa euroa suuremmat eli 225 miljoonaa euroa.

7.2.2. *EMOTR:n tukiosaston osuus yleisessä talousarviossa*

647. Varainhoitovuonna 2000 Euroopan unionin yhteensä 87 752,4 miljoonan euron suuruudessa yleisessä talousarviossa EMOTR:n tukiosastolle myönnettiin (varainhoitovuoden 2000 talousarvioon otettuina maksumäärärahoina) 40 993,9 miljoonaa euroa maksumäärärahoja (rahoitusvaraus ja lukuun B0-40 "varaukset ja alustavat varaukset" otettu määrä mukaan luettuina) eli yhteensä 47 prosenttia. Varainhoitovuonna 1999 EMOTR:n tukiosaston menot olivat 48 prosenttia yleisen talousarvion menoista.

7.2.3. *EMOTR ja sen rahavarat*

648. EMOTR on erottamaton osa yhteisön talousarviota. Sen määrärahoista, kuten muistakin yhteisön menoista, päätetään talousarviomenettelyn mukaisesti.

649. Yhteisten markkinajärjestelyjen yhteydessä perittyjen maksujen ansiosta maatalouspolitiikka tuottaa toisaalta myös tuloja. Kyseiset tulot, jotka ovat osa Euroopan unionin omia varoja ¹³⁹, muodostuvat:

- tuontimaksuista, jotka ovat kolmansista maista tuotavista maataloustuotteista perittäviä muuttuvia maksuja yhteisen markkinajärjestelyn mukaisesti; kyseiset maksut on tarkoitettu tasoittamaan maailmanmarkkinahintojen ja unionin sisällä päätettyjen hintojen välistä eroa. Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen yhteydessä tehdyn maataloussopimuksen mukaisesti tuontimaksut korvataan markkinointivuodesta 1995 alkaen kiinteillä tuontitulleilla,
- maksuista, joita peritään sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä; ne jaetaan sokerin ja isoglukoosin tuotantomaksuihin, sokerin varastointimaksuihin ja lisäpoistomaksuihin, joilla taataan maanviljelijöiden ja sokeriyritysten suorittama yhteisön sisäisen kulutuksen ylittävän tuotannon myynnistä aiheutuvien tappioiden rahoitus.

Tulojen kehitys

yhteisestä maatalouspolitiikasta peräisin olevat Euroopan unionin omat varat
(määrät ennen perintäkulujen vähentämistä)

(miljoonaa euroa)

Tulon luonne	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000 ¹⁴⁰
Maatalousmaksut	922,4	844,3	810,1	1025,2	1102,2	1187,3	1102,2
Sokerimaksut	1382,1	1316,4	1213,7	1114,0	1070,1	1203,6	1162,7
josta tuotantomaksuja ¹⁴¹	849,4	773,5	722,1	765,1	790,0	827,0	875,8
josta varastointikuluja	532,1	542,0	490,8	348,9	281,1	288,5	286,9
- muut	0,6	0,8	0,8	0,01	0,0	88,1	0,0
Yhteensä	2304,5	2160,7	2023,8	2139,2	2172,3	2390,9	2264,9

650. On syytä muistuttaa, että on muitakin maataloudesta peräisin olevia tuloja. Maidon ja maitotuotteiden yhteisessä markkinajärjestelyssä säädetään, että tuottajat maksavat maitokiintiöiden ylittyessä lisämaksun. Kyseiset tulot eivät kuitenkaan ole luonteeltaan Euroopan unionin omia varoja, vaan niitä pidetään osana maatalousmarkkinoiden säätelyyn tähtääviä interventioita. Näillä tuloilla katetaan lisämenot, jotka aiheutuvat tuotantokiintiöiden ylittymisestä, joten ne vähennetään näistä samoista menoista.

7.2.4. EMOTR:n tukiosaston menojen luonne

651. EMOTR:n tukiosastosta rahoitetaan pääasiallisesti seuraavat maatalouden yhteisten markkinajärjestelyjen menot:

- markkinatuki (10 301,4 miljoonan euron menot vuonna 1999),

¹³⁹ Muut Euroopan unionin omat rahoitusvarat ovat alv-maksut, yhteisen tullitariffin mukaiset tullit ja jäsenvaltioiden maksusuudet.

¹⁴⁰ Luvut ovat talousarvioon kirjattuja lukuja.

¹⁴¹ Mukaan luettuna lisäpoistomaksu.

- tuottajille maksettavat suorat tuet (29 239,4 miljoonan euron menot vuonna 1999).
652. Markkinatueksi luokitellaan vientituki (5 572,8 miljoonan euron menot vuonna 1999), varastointituki (1 568,3 miljoonan euron menot vuonna 1999), tuotannonohjauspalkkiot (154,3 miljoonan euron menot vuonna 1999), jalostus- ja kulutustuki (2 684,3 miljoonan euron menot vuonna 1999), poistot markkinoilta ja vastaavat toimet (346,2 miljoonan euron menot vuonna 1999), ja muut menot (-24,5 miljoonan euron menot vuonna 1999).
653. Tuottajille maksettavat suorat tuet ovat siis tällä hetkellä ylivoimaisesti tärkein tukitoimenpide.
654. YMP:n uudelleensuuntaamisen ja uudistuksen vuoksi EMOTR:n tukiosastosta rahoitetaan lisäksi kokonaan tai osittain maatalousmarkkinoiden hallintoa koskevat erityiset toimenpiteet, kuten maataloustuotteiden jakaminen yhteisön vähäosaisimmille, toimenpiteet petosten torjumiseksi ja laadun edistämiseksi sekä toimenpiteet, joiden tarkoituksena on antaa korvausta Ranskan merentakaisen departementtien (POSEIDOM), Madeiran ja Azorien (POSEIMA), Kanariansaarten (POSEICAN) sekä Egeanmeren saarten kaukaisesta maantieteellisestä sijainnista. Vuonna 1992 ja 1999 tehtyjen YMP:n uudistuksen yhteydessä on syytä kiinnittää huomiota myös liitännäistoimenpiteisiin, jotka koskevat sellaisia tuottajia, joiden tavoitteena on ympäristön suojelu, luonnonympäristön hoito, metsävarojen hyötykäyttö tai tilasta luopuminen varhaiseläkkeelle siirtymiseksi. Tähän YMP:n toiseen pilariin kuuluvat myös muut maatalouden kehittämistoimenpiteet, kuten epäsuotuisille alueille myönnettävät korvaukset.

7.2.4.1. Julkiset varastot

655. Kuten taulukko [3.4.5] osoittaa (kertomuksen tilastoja koskeva osuus), 1. lokakuuta 1998 ja julkisten varastojen tilinpäätöspäivän eli 30. syyskuuta 1999 välisenä aikana tapahtunut kehitys ilmenee varastoitujen tuotteiden kirjanpitoarvon kasvuna vuoteen 1998 verrattuna. Kirjanpitoarvo kasvoi 1 397,8 miljoonasta eurosta 1 621,9 miljoonaan euroon, eli 16 prosenttia.
656. Tämä kehitys ilmeni seuraavasti:
- viljojen ja riisin varastot kasvoivat (30. syyskuuta 1998: 13 602 995 tonnia ja 30. syyskuuta 1999: 14 944 589 tonnia)
 - maitotuotteiden varastot kasvoivat (30. syyskuuta 1998: 208 395 tonnia ja 30. syyskuuta 1999: 274 845 tonnia)
 - naudanlihan varastot pienenevät huomattavasti (30. syyskuuta 1998: 544 037 tonnia ja 30. syyskuuta 1999: 160 924 tonnia).
657. Varainhoitovuonna 2000 kehitys oli seuraavanlainen:
- seuraavien tuotteiden varastot pienenevät: vilja (8 miljoonaa tonnia varastoissa 30. syyskuuta 2000), oliiviöljy (25 000 tonnia varastoissa 30. syyskuuta 2000), alkoholi (1,6 miljoonaa hehtolitraa varastoissa 30. syyskuuta 2000), rasvaton maitojauhe (2 000 tonnia varastoissa 30. syyskuuta 2000) ja naudanliha (1 000 tonnia varastoissa 30. syyskuuta 2000)

- seuraavien tuotteiden varastot kasvoivat: riisi (700 000 tonnia varastoissa 30. syyskuuta 2000) ja voi (72 000 tonnia varastoissa 30. syyskuuta 2000).

7.2.5. Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen

658. Komissio teki vuonna 2000 seuraavat kuusi päätöstä EMOTR:n tukiosastosta rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä:

- varainhoitovuotta 1995 koskeva 1. maaliskuuta 2000 tehty päätös¹⁴² (2000/197/EY)
- varainhoitovuotta 1995 koskeva 5. heinäkuuta 2000 tehty päätös¹⁴³ (2000/448/EY)
- varainhoitovuotta 1999 koskeva 14. helmikuuta 2000 tehty päätös¹⁴⁴ – tilien tarkastaminen ja hyväksyminen (2000/179/EY)
- varainhoitovuotta 1999 koskeva 28. huhtikuuta 2000 tehty päätös¹⁴⁵ – tilien tarkastaminen ja hyväksyminen (2000/314/EY)
- asetuksen (ETY) N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohtaa koskeva 1. maaliskuuta 2000 tehty päätös¹⁴⁶ (2000/216/EY) – neljäs yksittäinen päätös varainhoitovuodesta 1996 alkaen
- asetuksen (ETY) N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohtaa koskeva 5. heinäkuuta 2000 tehty päätös¹⁴⁷ (2000/449/EY) – viides yksittäinen päätös varainhoitovuodesta 1996 alkaen.

659. Jäsenvaltioilta näiden kuuden päätöksen mukaisesti perittyjen menojen yhteismäärä oli 632,6 miljoonaa euroa.

660. Komissio on määrätietoisesti pyrkinyt varmistamaan, että jäsenvaltiot vähentävät sääntöjenvastaisuuksia maataloustukien alalla ottaen huomioon, että jäsenvaltiot ovat vastuussa käytännössä kaikista maksusuorituksista sekä perittävien maksujen ja takaisin perittävien määrien keräämisestä. Komissio on ensinnäkin tehnyt yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sen varmistamiseksi, että kaikkialla EU:n alueella toimivat vastuulliset maksajavirastot varmistavat, että kaikki maksuvaatimukset tarkastetaan perusteellisesti ennen niiden maksamista, ja että maksajavirastojen tilit ja menettelyt tarkastetaan joka vuosi kansainvälisesti hyväksytyjen standardien mukaan. Komissio on myös aktiivisesti avustanut kaikkia jäsenvaltioita, jotta ne ottaisivat käyttöön yhdenmätyn valvontajärjestelmän, jossa hyödynnetään uusinta teknologiaa peltoalojen valvomiseksi ilma- ja satelliittikuvauksin, ja ristiintarkastaisivat maksuvaatimusten tiedot tietokannoista.

661. Myös seuraavat tehtävät liittyvät tilien tarkastamiseen ja hyväksymiseen:

¹⁴² EYVL L 61, 8.3.2000.

¹⁴³ EYVL L 180, 19.7.2000.

¹⁴⁴ EYVL L 57, 2.3.2000.

¹⁴⁵ EYVL L 104, 29.4.2000.

¹⁴⁶ EYVL L 67, 15.3.2000.

¹⁴⁷ EYVL L 180, 19.7.2000.

- keskustelujen järjestäminen jäsenvaltioiden kanssa varainhoitovuotta 1999 koskevien tarkastuskäyntien tuloksista ja tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevan uuden päätöksen valmistelusta,
- osallistuminen Euroopan parlamentin talousarvion valvontavaliokunnan työhön vuoden 1998 talousarvion vastuuvapauden myöntämisen yhteydessä,
- tilintarkastustuomioistuimen lausunto varainhoitovuosien 1995 (sääntöjenmukaisuustarkastus), 1996, 1997 ja 1998 (tilien tarkastaminen ja hyväksyminen) tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevasta päätöksestä ja vuoden 1999 tilintarkastuslausumasta (DAS)
- seuranta ja avustaminen maksajavirastojen perustamisessa SAPARD-maihin
- osallistuminen sovitteluelimen työhön.

7.2.6. *Maatalousmarkkinoiden menojen kehitys vuonna 2000*

662. EMOTR:n tukiosaston määrärahoja käytettiin varainhoitovuonna 2000 (jäsenvaltioiden menot 16. lokakuuta 1999 ja 15. lokakuuta 2000 välisenä aikana) 40 348,6 miljoonaa euroa (alustava luku), joka vastaa 98,4:ää prosenttia talousarvion otsakkeen B1 määrärahoista. Kun otetaan huomioon määrärahojen siirto rahoitusvaraukseen, menot ovat 335,3 miljoonaa euroa 40 683,9 miljoonan euron suuruisia määrärahoja alhaisemmat.

- Alaotsakkeen "EMOTR:n tukiosaston perinteiset menot ja eläinlääkintämenot" (eli alaotsake, joka kattaa osastot B1-1–B1-3) kokonaismäärärahat ovat 36 172,2 miljoonaa euroa (alustava luku) eli 1 179,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin 6. toukokuuta 1999 tehdyssä toimielinten sopimuksessa vahvistettu alakohtainen enimmäismäärä.
- Alaotsakkeen "Maaseudun kehittäminen ja liitännäistoimenpiteet" (eli alaotsake 1 b, joka kattaa osastot B1-4–B1-5) kokonaismenot ovat 4 176,4 miljoonaa euroa eli 209,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin alakohtainen enimmäismäärä.

663. Seuraavilla aloilla esiintyy eniten alikäyttöä:

- sokeri (–86 miljoonaa euroa): Vientitukiin liittyvät maksut olivat alhaisemmat dollarin kurssin suotuisan kehityksen vuoksi.
- kuitukasvit ja silkkiäistoukat (–33 miljoonaa euroa): Kuitupellavan tuotantotukeen liittyvät menot olivat pienemmät, sillä tukia maksettiin hitaammin jäsenvaltioiden viranomaisten tiukentamien tarkastusten vuoksi.
- hedelmät ja vihannekset (–103 miljoonaa euroa): Erityisesti banaanialalla toteutettiin uudenaikaistamisohjelmia ja otettiin käyttöön tuottajaorganisaatioiden toimintarahastoja.
- maito ja maitotuotteet (–189 miljoonaa euroa): Rasvattoman maitojauheen julkisessa varastoinnissa on määrärahojen huomattavaa alikäyttöä, sillä tuotetta on myyty julkisista interventiovarastoista suuria määriä suotuisin hinnoin.
- lampaan- ja vuohenliha (–96 miljoonaa euroa): Uuhipalkkioon liittyvät menot olivat pienemmät.

664. Sen sijaan seuraavien lukujen menot ovat selvästi talousarviomäärärahoja suuremmat:
- oliiviöljy (+20 miljoonaa euroa): kulutustuen jäljellä olevat erät maksettiin.
 - viini (+71 miljoonaa euroa): Interventioihin (tislaus ja yksityinen varastointi) ja rypäleen puristemehun käytöstä maksettavaan tukeen liittyvät menot olivat suuremmat.
 - muut kasvintuotannon alat (+38 miljoonaa euroa): Muun muassa siementen tuotantotukeen liittyvät tarpeet olivat suuremmat.
 - naudanliha (+75 miljoonaa euroa): Poikkeuksellisista tukitoimenpiteistä (BSE) aiheutui suunniteltua enemmän menoja.
 - maaseudun kehittäminen (+100 miljoonaa euroa): Jäsenvaltiot maksoivat nopeammin maksuja, jotka liittyvät liitännäistoimenpiteisiin ja uusiin, vuoden 2000 toisella vuosipuoliskolla hyväksyttyihin maaseudun kehittämisohjelmiin.

7.3. EMOTR:n ohjausosasto

665. Rakennerahastouudistuksen toteuttaminen 1. tammikuuta 1989 alkaen muutti vähitellen EMOTR:n ohjausosaston myöntämien tukien luonnetta. Yhä suurempi osa yhteisön rahoituksesta muodostuu toimenpideohjelmien rahoitukseen osallistumisesta (99,8 prosenttia kokonaismäärästä vuonna 1999 verrattuna 52 prosenttiin vuonna 1993 ja 40 prosenttiin vuonna 1991). Lisäksi 1. tammikuuta 1994 voimaan tulleen toisen rakennerahastouudistuksen yhteydessä voitiin viimeistellä järjestelmä, joka koski ohjelmien ulkopuolisten kansallisten menojen vuotuisia takaisinmaksuja siten, että EMOTR:n ohjausosaston rahoitus toteutetaan lähes kokonaan monivuotisten toimenpideohjelmien kautta. Niille on tyypillistä yhteistyökumppanuus ja toissijaisuusperiaate komission ja jäsenvaltioiden välillä.
666. Toinen ohjelmakausi kattoi vuodet 1994–1999, ja sille oli ominaista rahastouudistuksen jälkeistä ensimmäistä kautta (1989–1993) ohjaavien periaatteiden lujittaminen. Sen aikana myös yksinkertaistettiin menettelyjä esimerkiksi asetuksen (EY) N:o 951/97¹⁴⁸ (maataloustuotteiden kaupan pitämistä ja jalostamista koskevat toimenpiteet) osalta. Lisäksi maatalouden rakenteiden tehokkuuden parantamisesta annettua asetusta (EY) N:o 950/97¹⁴⁹ on muutettu siten, että toimenpiteiden rahoitus monivuotisena ohjelmana vastaa muihin tavoitteisiin sovellettavaa rahoitusta, jolloin rahoitusmekanismeja on voitu yhdenmukaistaa. Näin ollen jäsenvaltioiden toteuttamien yhteisön tukijärjestelmien menot, jotka muodostavat merkittävän osan ohjausosaston rahoituksesta (tilojen kehittämissuunnitelmat, tasauskorvaukset jne.), korvataan niille monivuotisissa ohjelmissa varattujen määrärahojen rajoissa.
667. Jäsenvaltioiden aloitteesta yhteisön tukikehysten osana toteutettuja toimenpidekokonaisuuksia täydentävät komission käynnistämät toimenpiteet, joita ovat yhteisöaloiteohjelmat, kuten Leader, Interreg, Regis II ja Peace, sekä asetuksen (ETY) N:o 4256/88¹⁵⁰ 8 artiklan mukaisesti rahoitetut toimet ja siirtymätoimenpiteet.

¹⁴⁸ EYVL L 142, 2.6.1997, s. 22.

¹⁴⁹ EYVL L 142, 2.6.1997, s. 1.

¹⁵⁰ EYVL L 374, 31.12.1988, s. 25.

7.3.1. *Toteutunut rahoitus*

668. EMOTR:n ohjausosaston menojen kehitys jäsenvaltiokohtaisesti vuosina 1991–1999 esitetään jäljempänä olevassa taulukossa.
669. Lisäksi on mielenkiintoista tarkastella rahoituksen jakautumista rakennerahastojen päätavoitteiden mukaan. EMOTR:n ohjausosastohan osallistuu seuraavien neljän tavoitteen rahoitukseen:
- tavoite 1 (kehityksessä jälkeen jääneet alueet)
 - tavoite 5a (maatalouden rakenteet kaikilla alueilla)
 - tavoite 5b (maaseudun kehittäminen tietyillä rajatuilla alueilla)
 - tavoite 6 (pohjoiset alueet) uusien jäsenvaltioiden liittymisen jälkeen.
670. Seuraavassa taulukossa eritellään vuodesta 1994 alkaen yhteisöaloitteisiin ja asetuksen (ETY) N:o 4256/88 8 artiklan soveltamisalaan (teknisen avun, yleisluontoisten tutkimusten, pilotti- ja esittelyhankkeiden rahoitus) sekä siirtymätoimenpiteisiin (vanhat toimet, joita ei voida liittää uusissa asetuksissa määriteltäviin tavoitteisiin) liittyvät menot.

EMOTR:n ohjausosaston menot (maksusitoumusmäärärahat)

(miljoonaa euroa)

Jäsenvaltio	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
BELGIQUE/BELGIË	30,5	28,2	1,7	37,6	40,0	39,9	32,5	40,2	86,5
DANMARK	18,0	23,5	20,0	42,5	16,7	29,1	17,2	27,4	47,1
DEUTSCHLAND	200,2	253,7	348,7	700,2	807,9	805,1	718,6	839,4	893,1
ELLÁS	274,2	392,2	402,9	266,3	463,8	328,3	339,1	374,5	321,1
ESPAÑA	514,2	633,6	412,9	544,7	709,5	695,-	925,2	788,2	991,2
FRANCE	425,3	554,4	633,5	619,7	347,8	526,3	633,1	600,3	857,9
IRELAND	168,5	194,5	165,7	178,3	157,3	261,1	285,2	111,1	121,8
ITALIA	326,5	375,9	625,0	263,2	454,2	428,1	580,1	753,1	1350,7
LUXEMBOURG	6,7	6,3	9,0	9,8	6,0	4,3	1,1	12,2	11,2
NEDERLAND	20,5	21,9	19,5	32,1	13,1	27,3	13,6	8,3	60,8
ÖSTERREICH					97,7	122,6	84,5	127,7	187,9
PORTUGAL	313,4	289,8	313,9	510,5	282,7	379,5	309,4	444,1	159,7
SUOMI/FINLAND					109,8	102,4	129,3	98,8	174,7
SVERIGE					24,7	65,4	14,4	60,9	79,6
UNITED KINGDOM	110,2	100,8	99,5	130,5	74,1	116,-	45,7	75,2	231,8
MUUT (Leader-ohjelman tekninen apu)					3,7	4,1	3,4	5,5	5,4
YHTEENSÄ	2408,2	2874,8	3093,4	3335,4	3609,1	3934,5	4132,4	4366,9	5580,5

Toteutus tavoitekohtaisesti

(miljoonaa euroa)

Tavoite	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
<i>Yhteisön tukikehykset</i>									
Tavoite 1 (jälkeen jääneet alueet)	1 440,8	1 634,7	1 599,2	1 905,3	2 395,2	2 416,5	2 578,7	2 502,8	2 534,6
Tavoite 5a (maatalouden rakenteet)	631,3	701,3	923,9	1 131,6	655,9	802,4	974,7	1 066,3	1 310,9
Tavoite 5b (maaseutualueet)	260,2	475,8	508,7	265,8	249,5	508,4	421,5	562,8	1 170,9
Tavoite 6 (pohjoiset alueet)					47,7	44,7	51,3	51,2	93,9
<i>Yhteisöaloitteet</i>									
Leader		}		0,3	235,9	83,1	65,4	116,4	303,1
Interreg		}		0,0	12,8	31,3	17,6	44,7	100,3
REGIS		}		0,0	0,0	17,0	4,6	6,3	53,5
Envireg		}		---	---	---	---	---	---
PEACE		}		0,0	1,3	8,1	13,0	7,9	7,0
POSEI		}		---	---	---	---	---	---
Asetuksen (ETY) N:o 4256/88 8 artikla		}		5,2	0,6	15,4	5,3	1,0	6,2
Siirtymätoimenpiteet	75,9	63,0	61,6	27,2	10,3	7,6	0,4	7,5	0,1
YHTEENSÄ	2 408,2	2 874,8	3 093,4	3 335,4	3 609,1	3 934,5	4 132,4	4 366,9	5 580,5

671. Vuodesta 1991 lisääntyneet tavoitteen 1 menot vakaantuivat ensimmäisen kauden lopussa, mutta ovat kasvaneet uudelleen vuodesta 1994 alkaen.
672. Tavoitteen 5a menot olivat melko vakaita kyseisen kauden aikana ja saavuttivat huippunsa vuonna 1994, kun ns. välillisiä toimia koskevaa rahoitusjärjestelmää muutettiin (entinen asetus (ETY) N:o 2328/91 151). Muutoksesta seurasi vuoden 1993 korvausten ja vuoden 1994 uuden rahoituksen kirjaaminen mainitulle varainhoitovuodelle. Vuoden 1999 maksusitoumusten voimakas lisääntyminen johtuu ohjelmakaudelta 1994–1999 jääneiden määrien sitomisesta.
673. Tavoitteen 5b menot kasvoivat huomattavasti vuosina 1991–1993, mikä kuvastaa maaseudun kehittämispolitiikan painottamista, mutta vähenivät merkittävästi vuonna 1994 uusien ohjelmien käynnistämisen viivästyttyä. Viivästys kurottiin umpeen vuodesta 1996 alkaen ja erityisesti vuonna 1999, joka oli ohjelmakauden viimeinen vuosi.
674. Tavoitteen 6 menot olivat vuosina 1995–1998 varsin vakaat, mutta lisääntyivät huomattavasti ohjelmakauden viimeisenä vuonna eli 1999.
675. Koska siirtymätoimenpiteiden toteuttaminen on loppusuoralla, niitä koskevien menojen voidaan havaita vähentyneen vuodesta 1991.
676. Vuosina 1991–1993 tavoitteisiin 1 ja 5b liittyvät määrät koskivat sekä yhteisön tukikehykseen kuuluvia toimenpiteitä että yhteisöaloitteiden ja asetuksen (ETY) N:o 4256/88 152 8 artiklan mukaisesti toteutettuja toimenpiteitä. Vuodesta 1994 alkaen kahden jälkimmäisen toimenpiteen määrät kuuluvat erillisiin otsakkeisiin.

7.3.2. *Talousarvion toteutuminen*

677. Tarkasteltaessa varainhoitovuonna 1999 käytettävissä olevia määrärahoja alunperin talousarvioon otetut määrärahat sekä siirrot ja siirretyt määrärahat (5 717,3 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja ja 4 013,2 miljoonaa euroa maksumäärärahoja) mukaan luettuina, EMOTR:n ohjausosaston varainhoitovuoden 1999 talousarvion maksusitoumusmäärärahoista toteutui 97,6 prosenttia ja maksumäärärahoista 99,9 prosenttia.
678. Vuonna 2000 alkoi uusi ohjelmakausi 2000–2006, jolla maaseudun kehittämisohjelmien rahoituslähde riippuu toimenpiteen tyypistä ja maantieteellisestä alueesta.
679. Vuonna 1992 toteutetun YMP:n uudistuksen myötä käyttöön otettua kolmea liitännäistoimenpidettä rahoitetaan edelleen EMOTR:n tukiosastosta. Niiden lisäksi tulevat epäsuotuisilla alueilla maanviljelijöille maksettavat tasauskorvaukset.
680. Muiden maaseudun kehittämistoimenpiteiden rahoituslähde määräytyy maantieteen mukaan:

¹⁵¹ EYVL L 218, 6.8.1991, s. 1.

¹⁵² EYVL L 374, 31.12.1988, s. 25.

- tavoite 1 -alueilla (kehityksessä jälkeen jääneet alueet) EMOTR:n ohjausosastosta rahoitetaan edelleen maaseudun kehittämistoimenpiteitä, jotka sisällytetään kokonaisuudessaan (kuten nykyiselläänkin) kehittämisohjelmiin yhdessä muiden rakennerahastojen kanssa,
 - muilla kuin tavoite 1 -alueilla maaseudun kehittämistoimenpiteitä rahoitetaan EMOTR:n tukiosastosta.
681. Varainhoitovuoden 2000 talousarviossa EMOTR:n ohjausosaston maksusitoumusmäärärahat olivat 2 909,2 miljoonaa euroa ja maksumäärärahat 3 918,2 miljoonaa euroa. Näihin lukuihin kuuluvat määrärahat tavoite 1 -alueeseen liittyville kauden 2000–2006 uusille ohjelmille ja Leader+ -yhteisöaloiteohjelmalle sekä tavoite 1, 5a, 5b ja 6 -alueiden ohjelmiin ja yhteisöaloiteohjelmiin liittyvät maksumäärärahat.

7.4. Arviointi

682. Maataloustoimenpiteiden arviointi on jaettu kahteen osaan seuraavasti: markkinointitoimenpiteiden arviointi sekä rakenteellisten ja maaseudun kehittämistä koskevien toimenpiteiden arviointi.

7.4.1. Markkinatoimenpiteiden arviointi

683. Vuonna 2000 saatiin päätökseen kolme vuonna 1999 aloitettua arviointia, jotka koskivat naudanlihaa, sokerin yhteistä markkinointijärjestelyä ja Poseima-ohjelmaa. Samana ajanjaksona aloitettiin kuusi arviointia, jotka koskevat metsityspolitiikkaa, öljykasveja, kesannointia, menekinedistämispolitiikkaa, tärkkelystä ja maitotuotteiden yhteistä markkinajärjestelyä. Nämä arvioinnit lienevät käytettävissä alkuvuoden 2001 ja alkuvuoden 2002 välillä. Arvioinnit julkaistaan yleensä komission Internet-sivuilla. Mukaan liitetään myös komissaarien erityisryhmän niistä tekemä laatu-arvio.

7.4.2. Rakenteellisten ja maaseudun kehittämistä koskevien toimenpiteiden arviointi

684. Maaseudun kehittämisohjelmien arviointia kaudella 2000–2006 koskevien suuntaviivojen lisäksi on laadittu asiakirja, jossa täsmennetään käytettävät yhteiset arviointikysymykset, arviointiperusteet ja indikaattorit. Jäsenvaltiot ovat liittäneet ohjelmasuunnitelmiinsa ennakkoarviointia koskevia tietoja.
685. Leader II- ja Leader+ -ohjelmien arviointiin on ryhdytty jäsenvaltioissa, ja keskustelut on aloitettu yhteenvedon laatimiseksi ja yhteisen metodologian käyttöön ottamiseksi.
686. Sapardin osalta voidaan todeta, että eräiltä ehdokasmailta saatiin hyviä arviointeja ennakkoarviointia koskevan ohjekirjan ansiosta.

8. LAAJENTUMISEN VALMISTELU

8.1. Tärkeimmät vaiheet

8.1.1. Liittymistä koskevat neuvottelut

687. Liittymistä koskevat neuvottelut aloitettiin virallisesti Helsingissä joulukuussa 1999 pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen suositusten mukaisesti Bulgarian, Romanian, Latvian, Liettuan, Slovakian ja Maltan kanssa helmikuussa 2000. Kutakin ehdokasmaata arvioidaan neuvotteluissa sen omien saavutusten perusteella. Niiden osalta tehtiin maatalousalan säännösten, myös eläinlääkintä- ja kasvinuojelulainsäädännön arviointi lokakuun 1999 ja helmikuun 2000 välisenä aikana. Nämä maat eivät vielä ole esittäneet maataloutta koskevaa neuvottelukantaansa eikä niiden kanssa ei ole vielä aloitettu neuvotteluja maatalousosuudesta. Neuvottelut aloitetaan vasta, kun ehdokasmaat ovat edistyneet riittävästi yhteisön säännösten maataloutta koskevan osuuden täytäntöönpanossa.
688. Neuvottelut Puolan, Unkarin, Viron, Tšekin, Slovenian ja Kyproksen kanssa aloitettiin virallisesti maaliskuussa 1998. Yhteisön säännösten täytäntöönpanon arviointi tehtiin näiden kuuden maan osalta syyskuun 1998 ja kesäkuun 1999 välisenä aikana. Ne toimittivat neuvottelukantansa maatalousosuudesta marras-joulukuussa 1999. Näissä kannoissa ehdokasmaat esittävät pyyntönsä siirtymäkauden järjestelyistä ja yhteisön säännösten teknisistä mukautuksista. Euroopan unioni on puolestaan esittänyt näille kuudelle maalle oman neuvottelukantansa maataloudesta. Vaikka maatalousosuudesta on esitetty useita erityisiä neuvottelupyyntöjä, tiettyjä merkittäviä yhteisiä neuvotteluaiheitakin voidaan todeta olevan (kun eläinlääkintä- ja kasvinuojelulainsäädäntöä ei oteta lukuun). Tällaisia yhteisiä seikkoja ovat suorat maksut, määrällisten tuotantokynnysten vahvistaminen ja siirtymäkauden järjestelyjen mahdollinen hyväksyminen. Yhteisön säännösten maatalousosuutta koskevat neuvottelut käynnistettiin virallisesti näiden kuuden ehdokasmaan kanssa ministeritason neuvotteluissa Luxemburgissa kesäkuussa 2000.
689. Eurooppa-neuvoston Helsingin kokouksessa korostettiin Turkin asemaa ehdokasmaana, mutta neuvotteluja ei ole vielä käynnistetty virallisesti. Komissio aloitti Eurooppa-neuvoston Helsingin kokouksen kehotuksen mukaisesti yhteisön säännösten maatalousosuuden arvioinnin Turkin osalta Ankaran assosiointisopimuksen yhteydessä.

8.1.2. Liittymistä edeltävä strategia

690. Neuvosto hyväksyi 6. joulukuuta 1999 tarkistetun liittymiskumppanuuden Keski- ja Itä-Euroopan maiden osalta ja 20. maaliskuuta 2000 Kyproksen ja Maltan osalta. Liittymiskumppanuuksissa asetetaan lyhyen ja keskipitkän aikavälin toimintalinjat yhtenäiseen kehikseen lisätyöstämistä varten komission vuotta 1999 koskevan määräaikaikertomuksen mukaisesti. Näissä kertomuksissa annetaan arvio kunkin ehdokasmaan edistymisestä kohti EU:n jäsenyyttä, rahoitusvälineet, joilla näitä maita voidaan tukea toimintalinjojen täytäntöönpanossa, ja tämän tuen edellytykset.
691. Maatalousosassa liittymiskumppanuuden lähes kaikille ehdokasmaille yhteisiin tavoitteisiin kuuluvat seuraavat:

- eläinlääkintä- ja kasvinsuojelualalla: tarkastusjärjestelmän yhdenmukaistaminen ja ajan tasalle saattaminen erityisesti EU:n tulevilla ulkorajoilla ja koko maa kattavan eläinten tunnistusjärjestelmän perustaminen,
- yhteisen maatalouspolitiikan hallintomekanismien ja hallinnollisten rakenteiden käyttöönotto (maatalousmarkkinoiden valvonta ja rakenteellisten ja maaseudun kehittämistä koskevien toimenpiteiden täytäntöönpano, elinten ja valvontamekanismien perustaminen),
- elintarvikealan rakenneuudistus ja elintarvikkeiden valvonnasta vastaavan hallinnon perustaminen,
- toimivan maakaupan perustaminen tai tehostaminen, maarekisterin ja tilarekisterin sekä maareformin valmiiksi saaminen.

692. Liittymiskumppanuuden erityisiin tavoitteisiin kuuluu seuraavia tavoitteita:

- Puola: maaseudun kehittämissuunnitelman laatiminen ja kehittäminen Puolan maaseudun talouden kestävän tulevaisuuden varmistamiseksi, mukaan luettuina toimenpiteet, jotka koskevat maatalouden ja siihen liittyvän teollisuuden nykyaikaistamista, ja Puolan maatalouteen liittyvän kauppapolitiikan tarkistaminen vähentämällä riippuvuutta tuonnin esteistä ja lisäämällä kilpailukykyä,
- Unkari, Latvia, Bulgaria, Viro, Slovenia, Tšekki ja Liettua: lihankäsittelylaitosten ja meijereiden nykyaikaistaminen, jotta ne saataisiin vastaamaan hygieniää ja kansanterveyttä koskevia EU:n vaatimuksia,
- Unkari, Bulgaria, Slovakia ja Romania: viinitarharekisterin perustaminen.

693. Liittymiskumppanuutta täydentää kunkin ehdokasmaan yhteisön säännösten käyttöönottoa koskeva kansallinen ohjelma. Tämän ohjelman tarkoituksena on laatia yksityiskohtaiset suunnitelmat siitä, miten ehdokasmaa kullakin alalla valmistautuu liittymiseen sekä yhteisön lainsäädännön saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpanossa että hallinnon rakenteiden kehittämisessä ja perustamisessa. Kansallisiin ohjelmiin kuuluu myös liittymisen ensisijaisten tavoitteiden täytäntöönpanoaikataulu ja tähän tarvittavien henkilö- ja taloudellisten resurssien osoittaminen.

694. Keski- ja Itä-Euroopan maiden, Kyproksen ja Maltan kanssa tehdyissä Eurooppa-sopimuksissa tai assosiointisopimuksissa määrätyt elimet, erityisesti assosiointineuvosto, assosiointikomiteat ja maatalouskysymyksissä maatalouden alakomiteat ovat laatineet asianmukaisen kehyksen kahdenvälisiä neuvotteluja varten. Näissä elimissä neuvotellaan maatalouskysymyksistä (laajentumiseen liittyvät asiat mukaan luettuina) ja yhteisön maataloussäännösten täytäntöönpanon edistymisestä.

695. EY–Romania-assosiointikomitea kokoontui 21. maaliskuuta 2000 Brysselissä; EY–Slovenia-assosiointikomitea kokoontui 25. maaliskuuta 2000 Ljubljanaassa ja 14. kesäkuuta 2000 Brysselissä; EY–Unkari-assosiointikomitea kokoontui 12. huhtikuuta 2000 Brysselissä; EY–Viro-assosiointikomitea kokoontui 9. kesäkuuta 2000 Brysselissä; EY–Liettua-assosiointikomitea kokoontui 15. kesäkuuta 2000 Brysselissä; EY–Latvia-assosiointikomitea kokoontui 16. kesäkuuta 2000 Brysselissä; EY–Bulgaria-assosiointikomitea kokoontui 20. kesäkuuta 2000 Sofiassa;

EY–Tšekki-assosiointikomitea kokoontui 6. ja 7. kesäkuuta 2000; EY–Puola-assosiointikomitea kokoontui 27. kesäkuuta 2000 Brysselissä; EU:n ja Puolan maataloutta käsittelevä alakomitea kokoontui 16. maaliskuuta 2000; EU:n ja Bulgarian maataloutta käsittelevä alakomitea kokoontui 16. kesäkuuta 2000 ja EU:n ja Turkin maataloutta käsittelevä alakomitea kokoontui 23. kesäkuuta 2000.

696. Komissio arvioi määräaikauskertomuksissaan kunkin ehdokasmaan kokonaisvaltaista edistymistä Eurooppa-neuvoston kokouksessa Kööpenhaminassa vahvistettujen kolmen arviointiperusteen (poliittisten, taloudellisten ja jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämisedellytysten) perusteella sekä sen perusteella, miten kyseiset maat ovat kehittäneet hallinnollisia valmiuksiaan.
697. Phare-tuki on kohdennettu uudelleen Agenda 2000:n mukaisesti kahteen toimintalinjaan: investointeihin ja instituutioiden kehittämiseen. Investointien tukeminen auttaa ehdokasmaita saattamaan taloudelliset ja yhteiskunnalliset rakenteensa yhteisön vaatimusten mukaisiksi ja instituutioiden kehittäminen auttaa niitä vahvistamaan instituutioitaan ja hallinnollisia valmiuksiaan siten, että ne pystyvät täyttämään jäsenyysohjeensa. Kummitoiminta on erityinen tapa kehittää instituutioita, ja sitä täydennetään teknisellä tuella, koulutusohjelmilla ja asiantuntijavaihdolla.
698. Kummitoiminnan tärkein tavoite on tuottaa erityisiä tuloksia liittymiskumppanuuksissa määriteltyjen yhteisön säännösten tärkeimpien alojen täytäntöönpanossa. Käytännössä näissä hankkeissa on kyse jäsenvaltioiden viranomaisten instituutioiden kehittämistä koskevasta kummitoiminnasta ehdokasmaiden vastaavien viranomaisten kanssa. Maatalouden alalla on käynnistetty monenlaista kummitoimintaa vuodesta 1998 lähtien. Tähän toimintaan kuuluvat toimintalinjat ovat eläinlääkinnän ja kasvinsuojelun tarkastusten tehostaminen, maatalouden tilastojärjestelmän nykyaikaistaminen, maatalouden yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän perustaminen, eläinten tunnistamis- ja rekisteröintijärjestelmän täytäntöönpano, maatalouspolitiikan uudistaminen, valmistautuminen yhteiseen maatalouspolitiikkaan, maatilarekisteri, viinialan lainsäädännön lähentäminen ja maaseudun hallintojärjestelmän nykyaikaistaminen.

8.1.3. *SAPARD*

699. SAPARD-rahoitusvälineeseen liittyvä oikeudellinen kehys saatiin valmiiksi vuonna 2000. Vuonna 1999 annettiin neuvoston asetus (EY) N:o 1268/1999 153 ja kyseisen asetuksen soveltamista koskevasta yksityiskohtaisista säännöistä komission asetus (EY) N:o 2759/1999 154 sekä 20. heinäkuuta 1999 komission päätös vuosittain myönnettävän yhteisön rahoituksen alustavasta jaosta 10 tuensaajamaan kesken (529 miljoonaa euroa vuoden 2000 hintoina). Tämän jälkeen on toteutettu jäljempänä esitettävät vaiheet.
700. Komissio julkaisi 26. tammikuuta 2000 tiedonannon, jossa se määritteli Sapardia koskevan uuden varainhoitojärjestelmän periaatteet. Tämä järjestelmä jakautuu kolmeen osaan: ohjelmien hallinnon täydellinen hajauttaminen siten, että kussakin maassa perustetaan sen vastuulla oleva elin, jaksotettuihin määrärahoihin perustuva

¹⁵³ EYVL L 161, 26.6.1999, s. 87.

¹⁵⁴ EYVL L 331, 23.12.1999, s. 51.

rahoitus ja EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamis- ja hyväksymismenetelmän soveltaminen.

701. Komissio antoi edellä esitetyillä perusteilla 7. kesäkuuta 2000 asetuksen SAPARD-ohjelman toteuttamista koskevista rahoitussäännöistä ja edellytyksistä, joiden perusteella tuen hallinto annetaan kuhunkin kymmeneen tuensaaajamaahan perustetuille tuen täytäntöönpanosta vastaaville virastoille.
702. Viimeisenä oikeudelliseen kehykseen kuuluvana vaiheena ovat komission antamat säännökset ja määräykset, jotka koskevat tuensaaajamaita ja jotka vahvistetaan kahdenvälisissä sopimuksissa. Kyseisten maiden kanssa käydyissä neuvotteluissa on hyväksytty sopimuksen sanamuoto. Sopimusten virallinen allekirjoituspäivä määräytyy kunkin maan perustuslain mukaan.
703. Kaikkien kymmenen tuensaaajamaan esittämiä maaseudun kehittämissuunnitelmia on tarkasteltu ja niistä on neuvoteltu komission kanssa. Tämän tuloksena komissio hyväksyi kymmenen SAPARD-ohjelmaan kuuluvaa maaseudun kehittämissuunnitelmaa, joita olivat esittäneet Unkari, Puola, Latvia, Bulgaria, Tšekki, Slovenia, Romania, Viro, Liettua ja Slovakia.
704. SAPARD-ohjelmien tarkoituksena on edistää yhteisen maatalouspolitiikan ja siihen liittyvien alojen säännösten täytäntöönpanoa ja tukea maatalous- ja elintarvikealojen tehokkuutta ja kilpailukykyä, työpaikkojen perustamista ja maaseudun kestäväää taloudellista kehitystä. SAPARD-ohjelmien yhteydessä rahoitetut tärkeimmät toimenpiteet koskevat maatilojen investointeja; maatalous- ja kalastustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen parantamista; maaseudun perusrakenteiden kehittämistä ja parantamista; sivuelinkeinoja tai vaihtoehtoisia tulonlähteitä tarjoavan taloudellisen toiminnan kehittämistä ja monipuolistamista; kylien kunnostamista ja kehittämistä sekä maaseudun kulttuuriperinnön suojelemista ja säilyttämistä.
705. Ensisijaiseksi katsotaan toiminta, jonka tarkoituksena on lisätä markkinoiden tehokkuutta ja parantaa laatu- ja terveystasojen, sekä toiminta, jolla maaseudulle perustetaan uusia työpaikkoja ympäristönsuojelua koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.
706. SAPARD-ohjelmia voidaan alkaa toteuttaa vasta, kun kuhunkin tuensaaajamaahan on perustettu SAPARD-virasto, jonka komissio on hyväksynyt.

8.1.4. KIE-maat: kahdenvälisen maatalouskaupan asteittainen vapauttaminen

707. Neuvosto valtuutti maalikuussa 1999 komission aloittamaan kahdenvälisen maatalouskaupan vapauttamista koskevat neuvottelut kunkin KIE-maan kanssa. Neuvotteluja on käyty kunkin maan kanssa vastavuoroisuutta noudattaen eikä niistä ole ennalta suljettu pois mitään tuotteita. Käytyjen neuvottelujen osalta saavutettiin yleinen tasapaino neuvoston direktiivien mukaisesti. Neuvottelut perustuivat myös tasapuolisuusperiaatteeseen YMP:n toiminnan osalta.
708. Neuvottelujen lähestymistapaan kuului jako kolmeen kahdenväliseen myönnytyksluokkaan tuotteiden herkkyyden ja YMP-mekanismin luonteen mukaan:

8.1.4.1. Luettelo 1:

709. Vähiten herkäät tuotteet (KIE-maiden tuotteita, joiden nykyinen EU:n tuontitulli on alhaisempi kuin 10 prosenttia, ja EU:n vientituotteet, joita ei viljellä KIE-maissa), joiden osalta on sovittu rajoittamattomien määrien välittömästä ja täydellisestä kaupan vapauttamisesta. Luetteloon kuuluu yli 400 tuotetta, erityisesti sitrushedelmät, oliiviöljy ja hevosenliha.

8.1.4.2. Luettelo 2:

710. Niin kutsutussa 00-lähestymistavassa määrätään vientituen vastavuoroisesta poistamisesta ja tuontitariffien poistamisesta tariffikiintiöiden yhteydessä. Tariffikiintiön lähtötaso on asetettu mahdollisimman korkealle käytössä olevaa kauppamallia vastaavalle tasolle (joka perustuu viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräiseen tasoon). Tariffikiintiön lisäämisestä huomattavasti vuosittain on sovittu kahdenvälisesti siten, että siinä otetaan huomioon tuotteiden herkkyyks ja mahdollinen kaupan kehitys.

8.1.4.3. Luettelo 3:

711. Tähän luetteloon kuuluu erityisiin pyyntöihin perustuvien tapauskohtaisten tilapäisten myönnytysten rajoitettu vaihto. Luettelon tarkoituksena on myös tasapainottaa kokonaissopimusta.
712. Lähestymistapa on sama kaikille KIE-maille – niille jotka kuuluvat Luxemburgin ryhmään (Unkari, Puolan, Tšekki, Viro, Slovenia), joiden kanssa yhteisön säännösten maatalousosaa koskevat neuvottelut aloitettiin 14. kesäkuuta, ja niille jotka kuuluvat Helsingin ryhmään (Bulgaria, Romania, Liettua, Latvia, Slovakia), joiden kanssa maatalousosaa koskevia neuvotteluja ei ole vielä aloitettu.

8.1.5. *Neuvottelutuloksia*

713. Uudet kaupan asteittaista vapauttamista koskevat sopimukset on tehty kymmenen KIE-maan kanssa. Sopimuksissa määrätään useimpien muiden kuin herkkien tuotteiden, erityisesti useiden Välimeren alueen tuotteiden välittömästä vapauttamisesta ja siipikarjan- ja sianlihan, juustojen sekä tiettyjen hedelmien ja vihannesten asteittaisesta vapauttamisesta 00-lähestymistavan mukaisesti. Tulokset vaihtelevat maittain sen mukaan, miten valmis kukin maa on kaupan vapauttamiseen.
714. Kauppaa koskevien lukujen perusteella (vuosilta 1996–1998) KIE-maiden tullista vapautettava tuonti unioniin kasvaa noin 37 prosentista noin 81 prosenttiin. (Tullista vapautettava EU:n maatalousvienti yhdeksään KIE-maahan kasvaa noin 18 prosentista 36 prosenttiin).
715. Toistaiseksi saadut tulokset ovat olleet tyydyttäviä ja neuvotteluja jatketaan kunkin KIE-maan kanssa, jotta maatalouskaupan vapauttaminen saataisiin etenemään asteittain ja vältettäisiin liittymisajankohtaan mennessä välittömästi avautuvien markkinoiden mahdolliset kielteiset vaikutukset.

8.2. **Bulgaria**

716. Bulgarian SAPARD-suunnitelma otettiin käsiteltäväksi 7. huhtikuuta 2000 ja hyväksyttiin 20. lokakuuta 2000.

717. SAPARD-ohjelmaa koskevat vuosittaiset määrärahat ovat Bulgarian osalta 53 miljoonaa euroa. Toimenpidesuunnitelmaan kuuluu neljä toimintalinjaa:
- maataloustuotteiden tuotannon, jalostamisen ja kaupan pitämisen sekä kalastustuotteiden jalostamisen parantaminen ja ympäristöystävällisen maatalouskäytännön kehittäminen,
 - maaseudun kokonaisvaltainen kehittäminen sen talouden ja kylien suojelemiseksi ja voimistamiseksi sekä maaseudun väestökadon hillitsemiseksi,
 - investoinnit henkilöresursseihin,
 - tekninen tuki.
718. Suurin osa ensimmäisen toimintalinjan käytössä olevista varoista kohdennetaan maatalojen investointeihin sekä maatalous- ja kalastustuotteiden jalostamiseen ja kaupan pitämiseen. Tämän toimintalinjan muut toimenpiteet koskevat metsätaloutta ja ympäristöystävällisen maatalouskäytännön ja -toiminnan kehittämistä. Toiseen toimintalinjaan kuuluu sivuelinkeinoja ja vaihtoehtoisia tulonlähteitä tarjoavan taloudellisen toiminnan kehittäminen ja monipuolistaminen, kylien kunnostaminen ja kehittäminen, maaseudun kulttuuriperinnön ja -perinteiden sekä maaseudun perusrakenteiden suojeleminen ja säilyttäminen. Kolmanteen ja neljänteen toimintalinjaan kuuluu ammatillisen koulutuksen ja teknisen tuen tehostaminen.

8.3. Tšekki

719. Tšekin SAPARD-suunnitelma otettiin käsiteltäväksi 28. huhtikuuta 2000 ja hyväksyttiin neuvottelujen jälkeen komission päätöksellä.
720. SAPARD-ohjelman vuosittaiset määrärahat vuonna 2000 olivat Tšekin osalta noin 22,4 miljoonaa euroa. Maan kansallinen osuus oli vuonna 2000 noin 7,3 miljoonaa euroa. Tšekin maaseudun kehittämissuunnitelma jakautuu kolmeen toimintalinjaan:
721. Suunnitelman mukaan 60 prosenttia yhteisön rahoitusosuudesta (joka on 65 % kokonaiskustannuksista) kohdennetaan maatalous- ja elintarvikealan investointeihin kilpailukyvyyn voimistamiseksi ja erityisesti yhteisön eri vaatimusten hyväksymisen nopeuttamiseksi. Suunnitelmaan kuuluu myös maanparannus ja uusjako.
722. Suunnitelman toinen ensisijainen toimintalinja (kolmasosa yhteisön vuosittaisesta rahoitusosuudesta) on maaseudun kehittäminen, johon kuuluu sekä perusrakenteisiin että monipuolistamiseen liittyviä toimenpiteitä. Tähän suunnitelman osaan kuuluu myös maatalouden ympäristöä koskeva pilottitoimenpide. Suunnitelmaan on liitetty myös toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on SAPARD-ohjelman täytäntöönpanon tukeminen (toimintalinja 3) koulutuksen ja teknisen tuen avulla.

8.4. Viro

723. Viron SAPARD-suunnitelma otettiin käsiteltäväksi 12. toukokuuta 2000 ja se hyväksyttiin 17. marraskuuta 2000.
724. Viron SAPARD-ohjelman vuosittaiset määrärahat olivat vuonna 2000 noin 12,3 miljoonaa euroa. Viron kansalliseksi osuudeksi on vuonna 2000 varattu noin neljä miljoonaa euroa. Toimenpidesuunnitelmaa laaditaan parhaillaan. Siihen

liitetään toimenpiteitä, jotka koskevat maatilojen investointeja, maatalous- ja kalastustuotteiden jalostamisen parantamista sekä maaseudun perusrakenteiden monipuolistamista ja parantamista.

8.5. Unkari

725. Unkarin SAPARD-suunnitelma otettiin käsiteltäväksi 24. maaliskuuta 2000 ja hyväksyttiin komission päätöksellä neuvottelujen ja tekstiin tehtyjen muutosten jälkeen. SAPARD-ohjelmassa vuosittain myönnettävät määrärahat ovat vuonna 2000 Unkarin osalta 38,7 miljoonaa euroa. Unkari on varannut vuonna 2000 kansalliseksi osuudekseen 12,5 miljoonaa euroa. Toimenpidesuunnitelma perustuu kahteen ensisijaiseen toimintalinjaan:

- maatalouden ja jalostusteollisuuden kilpailukyky ja ympäristösuojelun näkökohtien korostaminen (viisi toimenpidettä: 62 % EU:n varoista),
- maaseudun mukauttaminen (kolme toimenpidettä: 36,5 %).

726. Suurin osa ensimmäiselle toimintalinjalle tarkoitetuista varoista kohdennetaan maatilojen investointeihin (28,3 % EU:n varoista). Muut tähän toimintalinjaan kuuluvat toimenpiteet koskevat maatalous- ja kalastustuotteiden kaupan pitämisen ja jalostamisen parantamista (20,5 % EU:n varoista), tuottajaryhmittymien perustamista (7,3 % EU:n varoista), maatalouden ympäristötoimenpiteitä (4,2 %) ja ammatillisen koulutuksen parantamista (1,7 %).

727. Toiseen toimintalinjaan kuuluvat toimenpiteet koskevat vaihtoehtoisia tulonlähteitä tarjoavan taloudellisen toiminnan kehittämistä ja monipuolistamista (15,4 %), maaseudun perusrakenteiden parantamista (12 %) sekä kylien kunnostamista ja kehittämistä (9 %).

728. EU:n rahoitusosuus ohjelman täytäntöönpanoa varten myönnettävää teknistä tukea koskevista määrärahoista on noin yksi prosentti. Näihin toimenpiteisiin kuuluu myös tutkimuksia, seurantaa, tiedotus- ja julkisuuskampanjoita.

8.6. Latvia

729. Latvian SAPARD-suunnitelma otettiin käsiteltäväksi 5. huhtikuuta 2000 ja komission kanssa käytyjen neuvottelujen ja tekstiin tehtyjen muutosten jälkeen se hyväksyttiin komission päätöksellä.

730. Vuonna 2000 SAPARD-ohjelmassa Latvialle myönnettävät vuosittaiset määrärahat olivat 22 miljoonaa euroa. Latvia on varannut kansalliseksi osuudekseen vuonna 2000 seitsemän miljoonaa euroa. Toimenpidesuunnitelma perustuu seuraaviin kolmeen toimintalinjaan:

- kestävä maatalouden kehittäminen (neljä toimenpidettä: 54 % EU:n varoista),
- kokonaisvaltainen maaseudun kehittäminen (kaksi toimenpidettä: 36 % EU:n varoista),
- ympäristön parantaminen (kolme toimenpidettä: 4 % EU:n varoista).

731. Suurin osa ensimmäisen toimintalinjan käytettävissä olevista varoista kohdennetaan maatalous- ja kalastustuotteiden kaupan pitämisen ja jalostamisen parantamiseen

(26 % EU:n varoista). Tähän toimintalinjaan kuuluvat muut toimenpiteet koskevat maatalouskoneiden uudenaikaistamista (23 %), maatalousmaan metsitystä (3 %) ja uusjakoa (2 %). Toiseen toimintalinjaan kuuluvat toimenpiteet koskevat vaihtoehtoisia tulonlähteitä tarjoavan taloudellisen toiminnan kehittämistä ja monipuolistamista (24 %) sekä maaseudun yleisten perusrakenteiden parantamista (12 %). Kolmanteen toimintalinjaan kuuluvat toimenpiteet koskevat luonnonmukaista maataloutta, biologisen monimuotoisuuden ja maaseudun maiseman säilyttämistä ja maatalouden katoamisen hillitsemistä, jota kehitellään pilottitasolla. Ammatillinen koulutus (4 %) ja tekninen tuki (2 %) ovat kaksi erillistä tukitoimenpidettä.

8.7. Liettua

732. Liettuan SAPARD-suunnitelma otettiin käsiteltäväksi 25. huhtikuuta 2000 ja hyväksyttiin 27. marraskuuta 2000.
733. SAPARD-ohjelman vuosittaiset määrärahat olivat vuonna 2000 Liettuan osalta 30 miljoonaa euroa. Liettuan kansalliseksi osuudeksi varattiin vuonna 2000 yhdeksän miljoonaa euroa. SAPARD-suunnitelmassa määrätään seuraavien seitsemän toimenpidekokonaisuuden rahoituksesta:
- maatilojen investoinnit (47 % EU:n varoista),
 - maatalous- ja kalastustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen parantaminen (21 %),
 - sivuelinkeinoja ja vaihtoehtoisia tulonlähteitä tarjoavan taloudellisen toiminnan kehittäminen ja monipuolistaminen (8 %),
 - maaseudun perusrakenteiden parantaminen, kylien kunnostaminen ja maaseudun kulttuuriperinnön säilyttäminen (15 %),
 - metsätalous, mukaan luettuina maatalousmaan metsitys ja metsätaloustuotteiden jalostaminen ja kaupan pitäminen (5 %),
 - ammatillinen koulutus (2 %),
 - tekninen tuki (2 %).

8.8. Puola

734. Puolan SAPARD-suunnitelma otettiin käsiteltäväksi 6. huhtikuuta 2000 ja hyväksyttiin komission kanssa käytyjen neuvottelujen ja tekstiin tehtyjen muutosten jälkeen komission päätöksellä.
735. SAPARD-ohjelman vuosittaiset määrärahat olivat vuonna 2000 Puolan osalta 171 miljoonaa euroa. Toimenpidesuunnitelma perustuu kahteen toimintalinjaan:
- elintarvikealan markkinatehokkuuden parantaminen,
 - taloudellisen toiminnan ja työpaikkojen perustamisen tehostaminen.
736. Suurin osa ensimmäiseen toimintalinjaan tarkoitetuista varoista kohdennetaan maataloustuotteiden kaupan pitämisen ja jalostamisen parantamiseen. Muut tähän toimintalinjaan kuuluvat toimenpiteet koskevat maatilojen investointeja. Toiseen

toimintalinjaan kuuluvat toimenpiteet koskevat maaseudun perusrakenteiden parantamista ja taloudellisen toiminnan monipuolistamista maaseudulla. Näitä toimintalinjoja täydennetään suunnitelmassa ammatillisella koulutuksella ja teknisellä tuella. Maatalouden ympäristön ja metsityksen pilottihankkeiden täytäntöönpano kuuluu myös suunnitelmaan.

8.9. Romania

737. Romanian SAPARD-suunnitelma otettiin käsiteltäväksi 27. huhtikuuta 2000 ja hyväksyttiin 12. joulukuuta 2000.
738. SAPARD-ohjelman vuosittaiset määrärahat Romanian osalta ovat 153 miljoonaa euroa. Toimenpidesuunnitelma kattaa seuraavat toimintalinjat:
- jalostettujen maatalous- ja kalastustuotteiden kilpailukyvyyn parantaminen,
 - maaseudun kehittämisen ja maatalouden perusrakenteiden parantaminen,
 - maaseututalouden kehittäminen,
 - henkilöresurssien kehittäminen.
739. Nykyisessä vaiheessa suurin osa ensimmäisen toimintalinjan käytössä olevista varoista kohdennetaan maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen parantamiseen. Muut tähän toimintalinjaan kuuluvat toimenpiteet koskevat laadunvalvonnan sekä eläinlääkinnän, kasvinsuojelun ja elintarvikkeiden valvonnan ja kuluttajansuojan rakenteiden parantamista. Toiseen toimintalinjaan kuuluvat toimenpiteet koskevat maaseudun perusrakenteiden kehittämistä ja vesivarojen hoitoa. Kolmas toimintalinja koskee maatilojen investointeja, tuottajaryhmittymien perustamista, metsätaloutta, taloudellisen toiminnan monipuolistamista ja maatalouden ympäristön pilottihankkeita. Neljänteen toimintalinjaan kuuluvat ammatillinen koulutus ja tekninen tuki.

8.10. Slovakia

740. Slovakian SAPARD-suunnitelma otettiin käsiteltäväksi 6. kesäkuuta 2000. Komissio kiinnitti kuitenkin huomiota ennakoarvion huonoon laatuun. Koska ennakoarvio on asetuksessa (EY) N:o 1268/99 säädetty vaatimus, Slovakian suunnitelmaa on tältä osin parannettava merkittävästi. Itävallan liittovaltion maatalousministeriö tarjoaa kumppanuutta tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja suunnitelman loppuun saattamiseksi. Tarkistettu suunnitelma hyväksyttiin 17. marraskuuta 2000.
741. Slovakian SAPARD-ohjelman vuosittaiset määrärahat vuonna 2000 olivat noin 18,6 miljoonaa euroa. Slovakian kansallinen osuus oli vuonna 2000 noin 5,9 miljoonaa euroa. Slovakian SAPARD-suunnitelma kattaa kolme toimintalinjaa:
742. Maatalouden tuotantosektorin parantaminen mukaan luettuna elintarviketeollisuus: tähän myönnetään 61 prosenttia yhteisön rahoitusosuudesta yhteisön säännösten mukaisille maatilojen investoinneille ja investoinneille, joiden tarkoituksena on elintarvikeyritysten saattaminen vastaamaan EU-normeja ja niiden kilpailukyvyyn voimistaminen. Lisäksi pieni osuus kohdennetaan tuottajaryhmittymien perustamisen tukemiseen.

743. Suunnitelman toiseen suureen toimintalinjaan (kolmasosa yhteisön vuosittaisesta rahoitusosuudesta) kuuluu maaseudun kehittäminen taloudellisen toiminnan monipuolistamisen, metsätalouden, maatalouden ympäristöä koskevien pilottihankkeiden ja maanparannuksen avulla. Myös SAPARD-ohjelman täytäntöönpanoa tukevia ammatillisen koulutuksen ja teknisen tuen toimenpiteitä kuuluu suunnitelmaan (toimintalinja 3).

8.11. Slovenia

744. Slovenian SAPARD-suunnitelmaa otettiin käsiteltäväksi 20. huhtikuuta 2000 ja hyväksyttiin komission päätöksellä yhteisten neuvottelujen ja tekstiin tehtyjen muutosten jälkeen.
745. Sapardin vuosittaiset määrärahat vuonna 2000 olivat Slovenian osalta 6,4 miljoonaa euroa. Slovenia on varannut 3,4 miljoonaa euroa kansalliseksi osuudekseen vuonna 2000. Toimenpidesuunnitelmaan kuuluu kaksi toimintalinjaa: tuotannon ja kaupan pitämisen rakenteiden parantaminen maataloudessa ja elintarviketeollisuudessa sekä taloudellisen toiminnan monipuolistaminen ja maaseudun perusrakenteiden parantaminen.
746. Suurin osa varoista kohdennetaan maatilojen investointeihin sekä maatalous- ja kalastustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen parantamiseen (75 % EU:n varoista).
747. Taloudellisen toiminnan monipuolistamisen ja maaseudun perusrakenteiden parantamisen toimenpiteet saavat 24 prosenttia EU:n varoista.
748. Tekninen tuki, jota annetaan ohjelman täytäntöönpanoa ja siihen liittyviä tutkimuksia, seurantaa, tiedotus- ja julkisuuskampanjoita varten, koskee määrältään noin yhtä prosenttia EU:n varoista.

9. KANSAINVÄLISET SUHTEET

9.1. Kansainväliset järjestöt ja sopimukset

9.1.1. Maailman kauppajärjestö (WTO)

9.1.1.1. WTO-neuvottelut ja riitojenratkaisu

749. EU:n pyynnöstä perustettiin 23. heinäkuuta 1998 paneeli tutkimaan Korean toteuttamia eräiden maitotuotteiden tuontia koskevia lopullisia suojatoimenpiteitä (eli rasvattomasta maidosta valmistettujen tuotteiden tuontikiintiöitä). Valituselin vahvisti paneeliraportin mukaisesti, että Korea oli rikkonut suojalausekkeista tehdyn sopimuksen määräyksiä. Korea kumosi nämä suojatoimenpiteet 20. toukokuuta 2000.

9.1.2. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD)

750. Puolet OECD:n jäsenistä on EU:n jäsenvaltioita, jotka ovat tärkeimpiä OECD:n talousarvion rahoittajia. Komissio osallistuu aktiivisesti järjestön toimintaan maatalouden alalla varsinkin maatalouskomiteassa (COAG).

751. COAG:n keskeisenä tehtävänä on laatia vuosittain keskipitkän aikavälin markkinanäkymät OECD:n tärkeimpien maataloushyödykkeiden osalta ("Maatalousnäkökohtia koskeva raportti") ja jäsenmaiden maatalouspolitiikkojen pääsuuntauksia koskeva selonteko ("Maatalouspolitiikka, -markkinat ja -kauppa OECD:n jäsenmaissa"). Vastaavanlaisessa selonteossa keskitytään kehityssuuntauksiin tärkeimmissä OECD:n ulkopuolisissa maissa, joiden talous on siirtymävaiheessa tai voimakkaassa kasvussa. Näissä selonteissa lasketaan erityisesti arviot viljelijöille ja maatalousalalle myönnettävistä kokonaistuista [ns. tuottajatuokiekvivalenttia (PSE) koskeva tietokanta].

752. Muut COAG:n säännölliset toimet koskevat maataloutta ja kauppaa, maatalouden ympäristötoimenpiteitä, maaseudun kehitystä, maatalousrakenteita ja -tilastoja, maatalouden tietojärjestelmää (laajuus, koulutus ja tutkimus) ja kansainvälisiä standardeja (erityisesti siementen ja metsätalouden kasvuaineiston sertifiointia). OECD:n viimeisten viiden vuoden aikana maatalouden ympäristöindikaattorien osalta tekemä työ inventoitiin vuonna 2000.

753. OECD-maiden maatalousministereiden maaliskuussa 1998 antaman valtuutuksen mukaisesti COAG osallistuu nyt maatalousalan WTO-neuvotteluja koskevaan laajaan työohjelmaan. Vuoden 2000 lopussa julkaistiin ensimmäiset analyttiset taustamateriaalisarjat. Ohjelma kattaa perinteiset kauppakysymykset, kuten markkinoille pääsyn, kotimaisen tuen ja vientikilpailun, mutta ne esitetään aiempaa laajemmin uusien analyysitapojen ansiosta. Analyysiin sisältyivät mm. keskuspankin tukemat vientiluotot, valtionyritysten harjoittaman kaupan vaikutus, tuen ja tuotantomäärän välisen riippuvuussuhteen poistaminen ja tukitoimenpiteiden vaikutus politiikkojen matriisiarvioinnin kautta (politiikan arviointimatriisi). Lisäksi ohjelmassa käsitellään muitakin kysymyksiä, kuten monitoiminnallisuutta, elintarvikevarmuutta, kaupan ja ympäristön välistä suhdetta, biotekniikan vaikutusta, elintarvikkeiden laatua ja alkuperänimityksiä.

754. Muut OECD:n elimet käsittelevät maatalouden kannalta tärkeitä kysymyksiä. Niissä käsitellään tavallisesti luonteeltaan monialaisia kysymyksiä, kuten sääntelyn uudistusta, hallintotapaa, sähköistä kaupankäyntiä, monikansallisiin yrityksiin sovellettavia sääntöjä, kestävä kehitystä ja alueiden kehitystä. G8-maiden pyynnöstä OECD panosti vuonna 2000 voimakkaasti elintarvikkeiden turvallisuuteen ja biotekniikkaan.

755. EU on saanut kaikista näistä toimista arvokasta tietoa, ennen kaikkea maatalouden uudistusprosessista ja sitä koskevasta kansainvälisestä kehityksestä. Komissio oli kuitenkin pettynyt, että maatalouden vientiluotoista rankaisemisesta käytävissä OECD-neuvotteluissa ei ole toistaiseksi päästy yhteisymmärrykseen, mikä ei kuitenkaan rajoita Uruguayn kierroksella tehdyn WTO:n maataloussopimuksen nojalla annetun sitoumuksen soveltamista.

9.1.3. Yhteinen tullietuusjärjestelmä (GSP)

756. Uutta maataloustuotteiden yhteistä tullijärjestelmää koskevassa neuvoston asetuksessa säädetyt soveltamissäännökset tulivat voimaan 1. tammikuuta 1997. Järjestelmän tavoitteena on suosia kehitysmaiden integroitumista maailmantalouteen ja monenväliseen kauppajärjestelmään. Uudessa järjestelmässä myönnetään yhteisön markkinoilla etuuskohtelu useille kehitysmaasta tuotaville maataloustuotteille, paitsi tuotteille, joiden osalta on otettu käyttöön yhteinen markkinajärjestely. Tuotteet luokitellaan niiden arkuuden mukaan neljään luokkaan, jotka vastaavat neljää eri etuusmarginaalia. Luokittelu perustuu arvioihin, joihin Euroopan unionin Uruguayn kierroksella esittämä tariffitarjous pohjautui.

757. Neljä tuoteluokkaa ovat:

- *erittäin arat tuotteet*, joiden etuusmarginaali on 15 prosenttia,
- *arat tuotteet*, joiden etuusmarginaali on 30 prosenttia,
- *puoliarat tuotteet*, joiden etuusmarginaali on 65 prosenttia,
- *ei-arat tuotteet*, joiden etuusmarginaali on 100 prosenttia ja joista ei kanneta ollenkaan tullia.

758. GSP-järjestelmässä keskitytään kaikkein köyhimpien tuensaajamaiden tarpeisiin ja kannustetaan kehittyneiden maiden saamien etuuksien siirtämistä asteittain kehitysmaille.

759. Lisäksi maat, jotka ovat sitoutuneet noudattamaan sosiaali- ja ympäristöalan standardeja, voivat noudattaa erityismenettelyä. GSP-järjestelmän piiriin kuuluvien tuotteiden lukumäärää nostettiin huomattavasti 20. kesäkuuta 1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1256/96 155. Järjestelmään lisättiin 527 tuotetta ja siitä poistettiin 64 tuotetta. Periaatteena on saada GSP-järjestelmä kattamaan kaikki tuotteet, lukuun ottamatta tuotteita, joiden osalta on otettu käyttöön yhteinen markkinajärjestely. Lisäksi huumeidentuotannon vastaiseen taisteluun osallistuville Latinalaisen Amerikan maille on myönnetty lisäetuuksia

9.1.4. Yhdistyneiden kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO)

760. Yhteisö on osallistunut FAO:n jäsenenä kyseisen järjestön eri elinten toimintaan ennen kaikkea maataloutta, maailman elintarvikevarmuutta sekä perus- ja metsätuotteita käsittelevien komiteoiden istuntoihin selvittääkseen maatalouspolitiikkaansa ja suhtautumistaan elintarvikevarmuuteen. Se on myös osallistunut kansainvälisen kasvinsuojeluyleissopimuksen tarkistusta koskeviin teknisiin neuvotteluihin, joissa pyrittiin saattamaan kyseinen yleissopimus yhdenmukaiseksi Uruguayn kierroksen päätösasiakirjaan sisältyvän terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan sopimuksen kanssa. Lisäksi yhteisö on osallistunut aktiivisesti elintarvikevarmuutta ja ennen kaikkea elintarviketuen myöntämisessä noudatettavien menettelysääntöjen vahvistamista koskeviin neuvotteluihin.
761. Komissio on myös ollut mukana FAO:n uuden strategisen kehyksen laadinnassa, jonka tavoitteena on määrittää vuodesta 2000 alkaen noudatettavat poliittiset suuntaukset. Lisäksi komissio on osallistunut aktiivisesti FAO:n kehitysmaille antamaan tekniseen apuun WTO:ssa käytäviin uusiin neuvotteluihin valmistautumiseksi.
762. Komissio on myös osallistunut FAO:n järjestämiin keskustelutilaisuuksiin, joissa käsiteltiin kauppaa liittyviä ei-kaupallisia kysymyksiä, kuten maatalouden monitoiminnallisuutta ja sen vaikutusta vähemmän kehittyneissä maissa.

9.1.5. Kansainvälinen viljasopimus

763. Tähän vuonna 1995 uudistettuun sopimukseen kuuluu kaksi erilaista lainsäädäntövälinettä: viljakauppaa koskeva vuoden 1995 yleissopimus ja elintarviketukea koskeva vuoden 1995 yleissopimus. Näiden kahden yleissopimuksen voimassaolo päättyi 30. kesäkuuta 1998, mutta sitä pidennettiin yhdellä vuodella (kesäkuuhun 1999), jotta elintarvikeapua koskeva yleissopimus voitaisiin neuvotella uudellaan.

9.1.5.1. Viljakauppaa koskeva yleissopimus

764. Viljakauppaa koskevan yleissopimuksen voimassaoloaikaa pidennettiin uudelleen 1. heinäkuuta 1999 alkaen 30. kesäkuuta 2001 asti.

9.1.5.2. Elintarvikeapua koskeva yleissopimus

765. Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen osapuolia. Yleissopimuksen tavoitteena on sopimuspuolten vähimmäisosallistumisen kautta vaikuttaa maailman elintarvikevarmuuteen ja parantaa kansainvälisen yhteisön mahdollisuuksia vastata elintarvikkeiden hätätilanteisiin ja muihin elintarviketarpeisiin kehitysmaissa.
766. Elintarvikeapua koskevan vuoden 1995 yleissopimuksen uudistamisneuvottelut aloitettiin vuonna 1998 ottamalla huomioon Marrakeshissa ja Singaporessa tehdyt ministeripäätökset.
767. Elintarvikeapua koskeva yleissopimus hyväksyttiin yleissopimusneuvoston asianomaisen työryhmän kokouksessa 24. maaliskuuta 1999.
768. Yleissopimusta sovelletaan väliaikaisesti 1. heinäkuuta 1999 alkaen.

769. Neuvoston (13. kesäkuuta 2000 tehty päätös) ja Euroopan parlamentin hyväksynnän jälkeen sopimuksesta ilmoitettiin Yhdistyneille kansakunnille ja sitä alettiin soveltaa lopullisesti.

9.1.6. *Kansainvälinen sokerijärjestö*

770. EU:lla on edelleen merkittävä asema kansainvälisessä sokerijärjestössä, joka on vuoden 1992 kansainvälisen sokerisopimuksen hallinnoinnista vastaava elin. Kaksi tärkeää järjestössä käsiteltyä asiaa olivat erittäin alhaiset maailmanmarkkinahinnat ja kansainvälisen sokerijärjestön virastojen mahdollinen siirto.

9.2. Kahdenväliset ja alueelliset kauppasuhteet

9.2.1. *Yhdysvallat*

771. Huhtikuussa 2000 pidetyssä kokouksessa jatkettiin neuvotteluja EU:n ja Yhdysvaltojen välisestä kattavasta viinisopimuksesta. Komissio ilmoitti maatalousneuvostolle suullisesti 17. joulukuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2839/98¹⁵⁶ 1 artiklan nojalla Yhdysvaltojen kanssa käytävien neuvottelujen etenemisestä. Tämän jälkeen neuvosto tutki eräitä viinin kauppapoliittisia tekijöitä ja sai useat asiat päätökseen lokakuussa pidetyssä neuvoston kokouksessa. Neuvosto vahvisti, että sen ajaman politiikan tarkoituksena on suojata kuluttajia varmistamalla EU:n markkinoille saatetun viinin laadukkuus viininvalmistuskäytänteiden hyväksymisen sekä viiniä kuvaavien maantieteellisten nimien ja perinteisten nimitysten käytön avulla. Neuvosto ilmaisi myös yleisperiaatteen, jonka mukaan erimielisyyden syntyessä kauppakumppanien välille kauppaa olisi jatkettava riidan ratkaisemiseen asti. Komissio oli tyytyväinen näihin päätelmiin painottaen kuitenkin, ettei sopimuksilla saa millään tavalla rajoittaa EU:n mahdollisuutta toteuttaa toimia terveyden suojaamiseksi. Jäsenvaltioiden kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen neuvotteluja jatkettiin Yhdysvaltojen kanssa joulukuussa 2000 ja ainakin yksi kokous oli suunniteltu pidettäväksi vuoden 2001 alussa.
772. Yhdysvaltojen kanssa sovellettavan kahdenvälisen järjestelyn mukaisesti vuosittain pidettävissä neuvotteluissa keskusteltiin EU:n säilykehedelmille (persikoille ja päärynöille) myöntämän tuen tasosta markkinointivuonna 2000. Maatalousneuvosto hyväksyi alan uuden tukijärjestelmän joulukuussa. Uudistuksen myötä luovuttiin jalostajille suoritettavista tuista ja siirryttiin tuottajille suoritettaviin suoriin tukiin. Koska edellä mainitussa järjestelyssä kuvattua mekanismia sovelletaan jalostajille suoritettaviin tukiin, Yhdysvaltojen kanssa käytiin neuvotteluja joulukuussa 2000 uudistuksen vaikutuksista kahdenväliseen järjestelyyn.
773. Hormonilihan ja banaanien kauppariitojen vuoksi Yhdysvallat jatkoi 100 prosentin arvotullin kantamista EU:sta tuotavista tuotteista. Tämä koski useita tuotteita, kuten sianlihaa, hedelmämehuja, juustoja sekä hedelmiä ja vihanneksia. Vuoden 2000 aikana yritettiin tuloksetta päästä yhteisymmärrykseen siitä, kuinka paljon ilman hormoneja saadun naudanlihan vientiä EU:n markkinoille olisi lisättävä, jotta vastaava korvaus saavutettaisiin, ja siitä, millaiset banaanin tuontia koskevat toimenpiteet olisi otettava käyttöön seuraamusten lopettamiseksi. Yhdysvallat lisäsi

¹⁵⁶

EYVL L 354, 30.12.1998, s. 12.

edellä mainittuihin EU:n vientituotteisiin kohdistuvia, WTO:n sääntöjen tällaisissa riitatapauksissa sallimia kaupallisia haittoja varoittamalla valmiudestaan muuttaa luetteloa tuotteista, joista kannetaan 100 prosentin tulli.

774. "Foreign Sales Corporation" -vero-ohjelmaa koskevan riidan osalta WTO:n valituselin ratkaisi asian helmikuussa 2000 EU:n eduksi toteamalla, että Yhdysvaltain soveltamassa järjestelmässä myönnettiin viennistä riippuvaisia veronalennuksia WTO:n sääntöjen ja maataloussopimuksen vastaisella tavalla. Pyrkiessään neuvottelemaan WTO-velvoitteiden mukaisesta ratkaisusta EU varasi itselleen oikeuden ottaa tarvittaessa käyttöön seuraamuksia teollisuus- ja maataloustuotteiden osalta yhteensä 4 043 miljoonan Yhdysvaltojen dollarin arvosta ja se ilmoitti tästä WTO:lle marraskuussa 2000.
775. Komissio seurasi tarkasti Yhdysvaltojen myöntämien kauppaa vääristävien tilatukien ja ylijäämän poistojärjestelmien käytön laajenemista. Yhdysvaltojen kesäkuussa 2000 hyväksymän paketin myötä tilatuet seitsenkertaistuivat neljässä vuodessa ja ne ovat nyt yli 300 prosenttia suuremmat kuin EU:ssa maksettavat tilakohtaiset tuet. Tällaisesta kehityksestä ilmoitettiin komission kannanotossa maataloussopimuksen mukaisesti järjestetyissä WTO-neuvotteluissa.
776. WTO-paneeli ilmoitti heinäkuussa 2000, että Yhdysvaltojen käyttöönotettava erityisesti EU:sta tapahtuvan vehnägluteenin tuonnin määrällinen rajoitus on WTO:n sääntöjen vastainen suoja-toimenpide. Yhdysvallat valitti tästä päätöksestä. Valituselimen odotetaan tekevän päätöksen viimeistään tammikuussa 2001. Komissio ilmoitti useissa kahdenvälisissä foorumeissa, uuden transatlanttisen toimintaohjelman ja transatlanttisen talouskumppanuuden yhteydessä sekä toukokuussa Lissabonissa pidetyssä EU:n ja Yhdysvaltojen välisessä huippukokouksessa olevansa tyytymätön siihen, että Yhdysvallat hallinnoi kiintiötä rajoittavasti ja syrjivästi. Sen varalta, että Yhdysvallat ei lopeta kiintiötä WTO-velvoitteiden mukaisesti ja WTO-menettelyjä noudattaen, viljan hallintokomitea antoi joulukuussa 2000 myönteisen lausunnon komission ehdotuksesta antaa 14. elokuuta 1998 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1804/98¹⁵⁷ vaadittava täytäntöönpanoasetus. Asetuksen avulla Yhdysvaltojen vehnägluteenin osalta perumat kauppamyönnytykset voidaan tasapainottaa uudelleen kantamalla Yhdysvalloista tuotavasta maissigluteenirehusta 5 euron suuruinen tulli tonnia kohti aina 2 730 000 tonnin tuontimäärään saakka.
777. Maissigluteenirehun valvontaryhmä kokoontuu edelleen säännöllisesti.
778. Yhdysvallat ja komissio keskustelivat säännöllisesti geneettisesti muunnettujen tuotteiden käytöstä maataloustuotteiden kaupassa.

9.2.2. *Kanada*

779. Viinien ja väkevien alkoholijuomien kauppaa koskevia EU–Kanada-sopimuksen tekemiseen tähtäviä neuvotteluja käytiin erityisesti marraskuussa pidetyssä yhteistyöneuvostossa ja joulukuussa pidetyssä huippukokouksessa. Keskusteluissa keskityttiin nimitysten käytön suojaamiseen, enologisten käytänteiden käyttöön,

¹⁵⁷ EYVL L 233, 20.8.1998, s. 1.

eräiden korkealaatuisten väkevien viinien todistusvaatimuksiin ja Kanadan alkoholimonopoliin soveltamiin kauppaedellytyksiin.

780. Hormonilihakiistan vuoksi Kanada jatkoi 100 prosentin arvotullin kantamista 11,3 miljoonan Kanadan dollarin arvoisista EU:n vientituotteista, kuten sianlihasta, hedelmistä ja vihanneksista. Kiistan ratkaisupyrkimykset olivat tuloksettomia.

9.2.3. *Meksiko*

781. EU:n ja Meksikon välinen vapaakauppasopimus tuli voimaan 1. heinäkuuta 2000. Meksiko on myös sitoutunut neuvottelemaan viinisopimuksen tekemisestä EU:n kanssa.

782. Sopimukseen sisältyvissä luetteloissa esitetään, millä tavoin eri maataloustuotteita hallinnoidaan. Eräiden tuotteiden osalta tullit poistetaan välittömästi, kun taas eräissä muissa tapauksissa tämä tapahtuu 3–10 vuotta sopimuksen voimaantulon jälkeen. EU hyötyy ennen kaikkea siitä, että Meksiko vapauttaa viinien, väkevien alkoholijuomien ja oliiviöljyn tuonnin. EU puolestaan vapauttaa rajoitetusti Meksikosta tuotavien tiettyjen leikkokukkien, munien ja albumiinien, hunajan, hedelmien, vihannesten sekä appelsiini- ja ananasmehun tuonnin ja asettaa väliaikaisen kiintiön avokadojen tuonnille. Meksiko vapauttaa viipymättä tai pian useimpien edellä mainittujen tuotteiden tuonnin EU:sta. Molemmilla sopimuspuolilla on odotuslista aroista tuotteista, joiden tuontia ne eivät voi vapauttaa tässä vaiheessa mutta joiden tuonnin vapauttamista tarkastellaan myöhemmin (EU:n odotuslistaan sisältyvät banaanit, sokeri, naudanliha, maitotuotteet, riisi, maissi, sokerimaissi, tärkkelys ja useat hedelmä- ja vihanneslajit). Yhteisen maatalouspolitiikan keskeiset osat, kuten EU:n tulohintajärjestelmä ja vientituet, on sisällytetty sopimukseen. Sopimukseen sisältyy myös alkuperäsääntöjä koskeva pöytäkirja, jossa määrätään eri tuotteiden alkuperäaseman saavuttamiseksi vaadittavista edellytyksistä.

9.2.4. *Mercosur ja Chile*

783. Komissio antoi heinäkuussa 1998 ehdotusluonnoksen neuvotteluohjeista Euroopan unionin, Mercosurin ja Chilen välisen assosiointisopimuksen tekemistä varten. Neuvosto hyväksyi ehdotuksen 13. syyskuuta 1999. Neuvotteluohjeiden mukaan:

- sopimuspuolet vakuuttavat pyrkivänsä yhdessä vapauttamaan hyödykkeiden ja palvelujen kaupan asteittain ja vastavuoroisesti vapaakaupan saavuttamiseksi ottaen WTO-sääntöjen mukaisesti huomioon eräiden tuotteiden ja palvelualojen arkuuden,
- sopimuspuolet ryhtyvät vuoden 1999 toisena vuosipuoliskona toimimaan yhdessä WTO:n monenvälisissä neuvotteluissa ja tulevien neuvottelujen valmisteluissa. Tällainen yhteistoiminta voi koskea erilaisia kysymyksiä ja säännöllistä vuoropuhelua maataloudesta, kaupasta ja palveluista,
- sopimuspuolet aloittavat viipymättä neuvottelut muista kuin tariffeihin liittyvistä kysymyksistä,

- neuvottelut tullialennuksista ja palveluista aloitetaan 1. heinäkuuta 2001. Nämä neuvottelut käydään ja saatetaan päätökseen ottaen huomioon WTO-kierroksen neuvottelutulokset ja Amerikan vapaakauppa-alueen osalta vahvistettu aikataulu. Neuvottelut saataneen päätökseen WTO-kierroksen päättymisen jälkeen.

784. Komissio, Mercosur ja Chile ovat pitäneet vuoden 2000 aikana kaksi kokousta (6.-7. huhtikuuta Buenos Airesissa, 10.-11. huhtikuuta Santiagossa sekä 13.-16. kesäkuuta ja 20.-23. kesäkuuta Brysselissä). Kolmas kokous pidetään Brasiliassa ja Santiagossa marraskuussa 2000.

785. Maatalouden osalta on vaihdettu teknisiä tietoja tariffineuvottelujen käymiseksi vuonna 2001.

9.2.5. *Etelä-Afrikka*

786. EU:n ja Etelä-Afrikan välinen kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskeva sopimus (TDCA-sopimus) tuli voimaan väliaikaisesti 1. tammikuuta 2000. Vastaavien viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevien sopimusten yksityiskohdat ovat vielä avoimia.

787. TDCA-sopimuksen maataloutta koskevassa osuudessa määrätään kaupan eriaisteisesta vapauttamisesta. Eräiden tuotteiden kauppa vapautetaan viipymättä, kun taas muissa tapauksissa tämä saattaa tapahtua EU:ssa vasta 10 vuoden ja Etelä-Afrikassa 12 vuoden siirtymäkauden jälkeen. Molemmilla sopimuspuolilla on "varallaololista" aroista tuotteista, joiden kauppaa ei vapauteta tällä hetkellä. EU:n varallaololistaan sisältyvät mm. banaanit, sokeri, naudanliha, riisi, maissi, sokerimaissi, tärkkelys ja useat hedelmä- ja vihanneslajit. Etelä-Afrikka ei ole vapauttanut esim. tuoreen lihan, maitotuotteiden, eräiden viljalajien ja sokerituotteiden kauppaa. Varallaololistaa tarkastellaan uudelleen myöhemmin. Eräiden myöhemmin vapautettaviksi tarkoitettujen tuotteiden osalta otetaan viipymättä käyttöön siirtymäkauden kiintiöt (EU saa kiintiöt eräiden viinien tuonnille ja Etelä-Afrikka eräiden juustojen, leikkokukkien ja viinien tuonnille). Lisäksi EU sallii eräiden muiden yhteisön arkojen tuotteiden vapauttamisen. Tällaisia tuotteita ovat mm. eräät sitrushedelmät, hedelmäsäilykkeet, mehut, leikkokukat ja viinit, joista jotkut esiintyivät neuvoston valtuutuksen mukaisesti poissuljettavia tuotteita koskevassa alkuperäisessä luettelossa. Niille myönnettiin tariffikiintiöt, joiden määrä rajoitettiin yleensä Etelä-Afrikan viimeaikaisen tuonnin perusteella. Etelä-Afrikka tarjosi puolestaan EU:lle eräitä vastavuoroisia juustoalan tariffikiintiöitä. Tariffikiintiöihin sisältyy kasvukerroin. Yhteisen maatalouspolitiikan keskeiset osat, kuten EU:n tulohintajärjestelmä ja vientituet, on sisällytetty sopimukseen. Sopimukseen sisältyy myös alkuperäsääntöjä koskeva pöytäkirja, jossa määrätään eri tuotteiden alkuperäaseman saavuttamiseksi vaadittavista edellytyksistä.

9.2.6. *Japani ja Etelä-Korea*

788. Suhteissa Japaniin ja Etelä-Koreaan keskityttiin edelleen markkinoillepääsyyn ja sääntelyn purkamiseen. Pyrkimyksenä on ennen kaikkea poistaa kauppaesteet kasvien ja eläinten terveyden osalta. Edistystä tapahtui useilla aloilla. Erityisesti sianlihan kauppa saatiin tasapainoon komission jäsenen Franz Fischlerin ja Japanin maatalousministerin kirjeenvaihdon avulla.

9.2.7. *Uusi-Seelanti*

789. Alennetuin tullein tuotavien maitotuotteiden osalta voidaan teknisten muuttujien ja valvontamekanismien lisäselvityksen (ennen kaikkea Uuden-Seelannin pyytämän Uudesta-Seelannista vietävää voita koskevan selvityksen) myötä pian varmentaa tarkemmin kiintiöedellytysten noudattaminen. Asiaa koskeva täytäntöönpanolainsäädäntö hyväksyttiin ja pantiin täytäntöön 1. heinäkuuta 2000. Euroopan unionin pyynnöstä elintarvikevarmuudesta vastaava Uuden-Seelannin maatalous- ja kalastusministeriö alkoi Uuden-Seelannin maitotalousviraston asemesta myöntää vaatimustenmukaisuustodistuksia (JMA1) eturistiriitojen välttämiseksi.

9.2.8. *Välimeren maat*

790. Euroopan unioni neuvottelee parhaillaan uusista assosiointisopimuksista Välimeren maiden kumppaniensa kanssa Barcelonan konferenssissa vuonna 1995 solmitun Euro-Välimeri-kumppanuuden mukaisesti. Nämä sopimukset korvaavat 1970-luvulla tehdyt yhteistyösopimukset. Uusien sopimusten tarkoituksena on lisätä kauppaa ja ottaa käyttöön vastavuoroiset kauppamyönnytykset maataloustuotteiden osalta. Neuvottelut saatiin päätökseen Israelin, Marokon ja Tunisian kanssa vuonna 1995 ja Jordanian ja palestiinalaishallinnon kanssa vuonna 1997. Egyptin kanssa käydyt neuvottelut saatiin päätökseen vuonna 1999, mutta Egypti ei ole vielä parafoinut sopimusta. Neuvottelut jatkuvat Algerian, Libanonin ja Syyrian kanssa.
791. Tunisian kanssa tehty sopimus tuli voimaan vuonna 1998, Marokon ja Israelin kanssa tehdyt sopimukset vuonna 2000, vaikka Israelin kanssa sovitut maataloustuotteiden vastavuoroiset myönnytykset ja Marokon kanssa tehdyn uuden sopimuksen eräät määräykset tulivat voimaan jo aiemmin. Palestiinalaishallinnon kanssa sovitut maataloustuotteiden vastavuoroiset myönnytykset tulivat voimaan väliaikaisesti vuonna 1997.
792. Marokon, Tunisian ja Israelin kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti näiden sopimusten maataloutta koskevia lukuja tarkastellaan uudelleen kaupan vapauttamiseksi entistä laajemmin. Tätä koskevat neuvottelut saatiin päätökseen Tunisian kanssa vuonna 2000, kun taas Israelin kanssa käytävät neuvottelut jatkuvat edelleen. Marokon kanssa neuvotteluja ei ole vielä aloitettu.
793. Uusi järjestelmä tuli voimaan Turkissa maataloustuotteiden osalta vuonna 1998. Uusi järjestelmä kattaa EU:hun tuotaville Turkin tuotteille myönnetyn etuusmenettelyn ja siinä määrätään myös myönnytyksistä Turkkiin vietäville yhteisön maataloustuotteille.
794. Malta ja Kypros ovat unioniin liittymistä edeltävässä vaiheessa ja näin ollen ne mukauttavat parhaillaan maatalouspolitiikkansa yhteisön säännösten mukaiseksi.
795. Malta ei ole edistynyt merkittävällä tavalla yhteisten markkinajärjestelyjen lainsäädäntöjärjestelmän, hallinnollisen rakenteen eikä sääntelyn perustamisen osalta. Eläinlääkinnällinen seurantajärjestelmä on otettu käyttöön. Teurastamoja koskeva sääntely ei kuitenkaan ole vielä yhteisön säännösten mukainen.
796. Kypros on edistynyt merkittävästi maatalouspolitiikkansa mukauttamisessa, ennen kaikkea valtion monopolien poistamisessa ja siihen liittyvissä uudistuksissa. Eräitä

mekanismeja on vielä parannettava markkinajärjestelyjen toiminnan osalta. Kasvien ja eläinten terveyttä koskevan sääntelyn mukauttaminen yhteisön säännöstöön on toteutunut vain osittain erityisesti rajatarkastusten osalta.